

Lietuvos Respublikos
Seimo
trečioji sesija

2017 m. lapkričio 23 d.
123 ir 124 posėdžiai

Stenogramos

67

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

III (RUDENS) SESIJA

2017 m. lapkričio 23 d.

Rytinis posėdis Nr. 123

*Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Kazimiero Antanavičiaus
80-ųjų gimimo metinių paminėjimas*

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo nario K. Glavecko kalba	7
Seimo nario J. Oleko kalba	9
Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. lapkričio 23 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	11
Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1902(4)ES priėmimo tęsinys	13
Šio įstatymo priėmimas	18
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1400 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	18
Šio nutarimo priėmimas	19
2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1227 pirmasis svarstymas	19
Seimo narės A. Maldeikienės kalba (Mišrios Seimo narių grupės vardu)	25
Seimo nario K. Glavecko kalba (Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu)	27
Seimo nario G. Landsbergio kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	28
Seimo nario S. Jakeliūno kalba (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu)	29
Seimo narės R. Tamašunienės kalba (Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu)	31
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba (Lietuvos socialdemokratų darbo frakcijos vardu)	32
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba (frakcijos „Tvarka ir teisingumas“ vardu)	33
Seimo nario J. Oleko kalba (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu)	35
Ministro Pirmininko S. Skvernelio kalba	36
Seimo rezoliucijos „Dėl Sergejaus Magnitskio žūties metinių“ projekto Nr. XIIP-1377 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (G. Landsbergis)	40
Šios rezoliucijos priėmimas	41

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko S. Skvernelio, žemės ūkio ministro B. Markausko, sveikatos apsaugos ministro A. Verygos, energetikos ministro Ž. Vaičiūno, socialinės apsaugos ir darbo ministro L. Kukuraičio, susisiekimo ministro R. Masiulio ir švietimo ir mokslo ministrės J. Petrauskienės atsakymai į Seimo narių klausimus	42

Vakarinis posėdis Nr. 124

2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1227 pirmojo svarstymo tęsinys	49
Seimo nario M. Majausko kalba	50
Seimo nario E. Pupinio kalba	50
Seimo nario R. J. Dagio kalba	51
Seimo nario S. Gentvilo kalba	52

Seimo nario A. Syso kalba	53
Seimo nario J. Razmos kalba	54
Seimo nario A. Matulo kalba	54
Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 5, 10 straipsnių pakeitimo ir 12 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1228(2) svarstymas	55
Seimo nario S. Jakeliūno kalba	56
Seimo nario P. Gražulio kalba	56
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 6, 10, 14, 15, 18, 32 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1229(2) svarstymas	58
Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1230(2) svarstymas	58
Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1231(2) svarstymas	59
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1232(2) svarstymas	59
Seimo nario J. Razmos kalba	59
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba	60
Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 31 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 31 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1233(2) svarstymas	62
Valstybės tarnybos įstatymo 3 priedo pakeitimo ir kai kurių su juo susijusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XII-681 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1234 svarstymas	63
Akcizų įstatymo Nr. IX-569 30, 31 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 53 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1236(2) svarstymas	64
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18 ¹ , 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 18 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1237(2) svarstymas	68
Seimo nario M. Majausko kalba	68
Seimo nario A. Syso kalba	69
Seimo narės G. Skaistės kalba	70
Seimo nario S. Jakeliūno kalba	70
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-576 svarstymas	76
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 6, 7, 11, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1238(2) svarstymas	77
Seimo nario A. Syso kalba	78
Seimo nario K. Masiulio kalba	78
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1056 svarstymas	81
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 4, 5, 12, 22, 30, 33, 46 ¹ ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1239(2) svarstymas	82
Seimo nario M. Majausko kalba	83
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1240(3) svarstymas	84
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-305 svarstymas	86
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 116 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1055(2) svarstymas	87
Informaciniai pranešimai	87
<i>Seimo narių pareiškimai</i>	
Seimo nario P. Urbšio pareiškimas	87
Seimo nario N. Puteikio pareiškimas	88
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	89

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“
- A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 123 STENOGRAMA

2017 m. lapkričio 23 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas G. KIRKILAS*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiamieji kolegos, pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. lapkričio 23 d. posėdį. (*Gongas*)

10.02 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Kazimiero Antanavičiaus 80-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiamieji, šios dienos mūsų posėdį pradedame Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Kazimiero Antanavičiaus 80-ųjų gimimo metinių paminėjimu. Kartu su mumis, Seimo nariais, minėjime dalyvauja giminės ir artimieji, Nepriklausomybės Akto signatarai, garbingi svečiai. Pa-gerbkime tyła.

Tylos minutė

Ačiū. Kviečiu K. Antanavičiaus bendražygį ir kolegą, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarą, Seimo narį K. Glavecką tarti žodį.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji šeimos artimieji, visi gerbiamieji Seimo nariai ir svečiai! Iš tikrųjų profesorius K. Antanavičius buvo tiek svarbi ir reikšminga Lietuvos nepriklausomybei, jos ekonominiam savarankiškumui asmenybė, kad aš beveik tikras, kad jeigu jo nebūtų buvę, gal mes dauguma toje salėje tikrai nebūtume, nes lygiagrečiai su politine nepriklausomybe, ekonomine nepriklausomybe visuomet buvo ir lieka vienas iš svarbiausių veiksnių, kuris vienija tautą, kuris išlaiko tautą, daugina jos kultūrą.

Dėkoju už man suteiktą galimybę pasidalinti mintimis ir priminti apie profesorių K. Antanavičių, kuriam lapkričio 25 dieną būtų sukakę 80 metų.

Ši unikali, gyvenimo negandų užgrūdinta Lietuvos asmenybė, kilusi iš Žemaitijos krašto, Kretingos apskrities, augusi gausioje dešimties vaikų šeimoje ir dešimties metų faktiškai netekusi savo tėvų (jie buvo išvežti į Sibirą), slaptųjų tarnybų buvo persekiojama už antitarybinę veiklą mokykloje ir Kauno politechnikos institute, siekė ir pasiekė savo užsibrėžtus akademinis tikslus, tapo habilituotu ekonomikos mokslų daktaru ir profesoriumi, parengė ne vieną stiprų jaunesnės kartos ekonomistą. Nors K. Antanavičiaus mokslinių tyrimų tema buvo ekonominiais ir matematiniais apskaičiavimais ir metodais grįstas gamybos valdymas, jis sugebėjo tapti itin plataus spektro mokslininku, gebėjusiu mąstyti dešimtmetį į priekį.

Visa K. Antanavičiaus mokslinė ir visuomeninė veikla buvo stipriai veikiama jo asmenybės charakterio bruožų ir savybių. Jo nuoširdumas, žinių siekis, jautrumas, tiesmukai sakoma tiesa, ugingos kalbos ir idėjos pakerėdavo paprastus žmones, kurie rinko jį SSRS liaudies deputatu, Aukščiausiosios Tarybos deputatu ir Seimo nariu, tikėdami jo mintimis, idėjomis ir vizijomis.

Tuo sunkiu laikotarpiu, kai prasidėjo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio užuomazgos, visiems itin reikėjo šviesos ir kitokio gyvenimo vilties, kurią skleidė idealistas ir romantikas K. Antanavičius. Jis buvo temperamentingas, kategoriškas, aštrus, bet ir drąsus – jis nebijojo kietai kalbėti SSRS liaudies deputatų suvažiavime Maskvoje ir eidamas prie mikrofono net sulaukė M. Gorbačiovo replikos „Neleiskite kalbėti šiam profesoriumi.“ Tais laikais tai iš tikrųjų buvo drąsus žingsnis.

Profesorius K. Antanavičius buvo gyvas savo dvasia, neįspraustas į jokių ideologinius šarvus, nes tikėjo, kad politinę nepriklausomybę Lietuva gali pasiekti pirmiausia tapdama ekonomiškai nepriklausoma. Jis savo iniciatyva ir visomis jėgomis 1987 metais kibo į Lietuvos ekonominio savarankiškumo koncepcijos, Lietuvos ekonomikos transformavimo į rinkos ekonomiką projektų kūrimą. Kartu su E. Vilku, K. D. Prunskiene, manimi, A. Dobravolsku ir kitais ekonomistais parengė Lietuvos ekonominio savarankiškumo koncepciją, kuri buvo vienas iš pagrindinių dokumentų vykdant ir pertvarkant Lietuvos ekonomiką.

Per pusantrų metų profesoriaus vadovaujamas kolektyvas parengė daugiau kaip 50 ekonomikos reformos įstatymo projektų, kurie tapo įstatyminiu pagrindu Lietuvai atkuriant nepriklausomybę. Šiuo aspektu mes pralenkėme Latviją ir Estiją. Už tai turime būti dėkingi K. Antanavičiaus iniciatyvai, darbštumui ir žinioms.

Būdamas idealistas ir tikėdamas savo idėjų teisingumu, K. Antanavičius troško, kad jo vizijos būtų įgyvendinamos praktiniame gyvenime. Deja, čia jis susidūrė su realybe, dažnai nuginkluodavusia jo optimizmą ir tikėjimą. Jam buvo sunku suvokti priešiškus, nesantaiką, intrigas, įtarumą ir prisitaikymą, nes jam norėjosi kuo greičiau imtis priemonių, pagerinsiančių žmonių gyvenimą.

Prisimenu 1995 metus, kada prasidėjo didžioji mūsų Lietuvos ekonomikos istorijoje bankų krizė. Dar toje salėje, kai jam nedavė žodžio, jis pasiėmė mikrofoną su visu stovu, atėjo į prezidiumą su ketinimu, kad jeigu neduosite, tai aš jums duosiu, ir taip gavo teisę kalbėti. Iš tikrųjų kalbėjo apie didelę bėdą, kuri užpuolė Lietuvą ir kuri susijusi su bankų krize, nes ji palietė visus žmones. Tai ne tik pavyzdys jo dvasinio ir kokio nors kitokio, bet ir fizinio atsidavimo, kad reikia ginti tą interesą, dėl kurio esame susirinkę.

Ne veltui jo mėgstamiausios eilutės, kurias nuolat kartojo jis pats ir prašė tai daryti kitus, buvo citata, jo žodžiai, kurie, mano supratimu, nepaprastai svarbūs ir aktualūs dabar: „Tai stoka ir kovą, tik neverk ir nedejuok, kai reikalai blogi – tiktai nepasiduok.“ Jis visą laiką kvietė į kovą, visą laiką kvietė neverkti ir nedejuoti, jeigu bus sunku, ir niekada nepasiduoti, eiti tuo keliu. Tas principas tinka visiems, be išimties visiems laikotarpiams, ir dabartiniam.

Visa savo širdimi ir esybe išitraukęs į Sąjūdžio, kurio tikslas buvo Lietuvos nepriklausomybė, veiklą, profesorius K. Antanavičius turėjo rinktis ir politinę srovę, su kuria galėtų įgyvendinti savo sumanymus ir idėjas. Jau 1989 metais jis leido knygas apie rinkos ekonomiką ir jos veikimo mechanizmus, buvo tikras rinkos ekonomikos šauklys ir, kaip sakė jis pats, širdyje buvo tikras liberalas. Dažnai skaitė ir cituodavo L. von Mizesą ir F. A. Hajeką. Jis akcentavo Lietuvos rinkos principus, laisvosios rinkos principus, ragindamas kuo sparčiau mažinti valstybės kišimąsi į ekonominę veiklą, įmonių savarankiškumo svarbą, siūlė ekonominę šoko terapiją, kuri gąsdino kai kuriuos politikus ir eilinius žmones, pripratusius prie skirstymo, vadovavimo, planinės ekonomikos principų.

Aišku, šoko terapija buvo, kaip žinote, labai skaudus dalykas, bet tai reikėjo pradėti daryti. Jo idėja buvo teisinga ir gera, kad žmonės pasijustų visiškai laisvi, patys imtųsi iniciatyvos ir veiklos, kurtų savo verslą, didintų nuosavybę, tačiau galbūt buvo per ankstyva ir staigi. Ši mintis tiko daliai žmonių, kurie buvo verslūs, drąsūs, išradingi jau sovietiniais metais, bet didžiąjai daliai sovietinės ideologijos spaudžiamų žmonių ji netiko – žmonių mąstymas staigiai nepasikeitė, paskelbus nepriklausomybę.

Atkūrus nepriklausomybę, profesorius dėjo visas pastangas sparčiai įvesti savo valiutą – litą, kovojo dėl investicinių čekių, kurie davė ir teigiamų, ir visokių...

Bet jis buvo tas žmogus, kuris viską judino, kuris dalyvavo pirmose gretose teikiant siūlymus ir sprendžiant juos. Visą laiką sakydavo, kad bet koks pasiūlymas turi būti pagrįstas finansiskai, ir visuomet jis klausdavo, iš kokių versmių paimti, kieno sąskaita gražinti ar vykdyti kompensacijas. Čia jis turėjo omenyje kompensacijas už žemę, žemės perkėlimus ir kitus dalykus, kurie tuo metu buvo vykdomi ir kuriuose jis matė didelę priešpriešą Lietuvos ekonomikai, kad nebuvo ganėtinai apgalvoti.

Rinkdamasis politinės veiklos kryptį, deklaruodamas liberalias idėjas gana netikėtai daugieliui profesorius tapo Lietuvos socialdemokratų partijos vėliavnešiu, ją sėkmingai atkūrė ir sudarė

sąlygas tapti pasaulio Socialistų internacionalo nare. Matyt, jį buvo sužavėjusi visuomenės žmonių gerovės idėja, švediškasis socializmo modelis, arba vadinamasis *soziale marktwirtschaft*, ir jis norėjo tai pasiekti Lietuvoje. Deja, realybė vėlgi pasirodė kiek kitokia ir negailestingai daužė profesorius viltis.

Minėdamas savo 60-metį, profesorius skaitė pranešimą Mokslų akademijoje apie Lietuvos vizijų ir realybės dešimtmetį nuo 1987 iki 1997 metų. O kaip norėtusi šiandien išgirsti jo aštrų, kritišką, bet taiklų šių vizijų ir realybės vertinimą iki šių dienų, apie tą mūsų šalies trisdešimtmetį, per kurį visas pasaulis ir pati Lietuva tapo kitokia, nei buvo 1987 metais.

Per šį laikotarpį visame pasaulyje labai pasikeitė ekonominiai, kultūriniai, socialiniai santykiai tarp žmonių. Kai kurių dalykų turbūt net profesorius negalėjo numatyti, tačiau bet kokiai ekonomikai reikia pamatų, kuriuos Lietuvai itin meistriškai ir kokybiškai tuomet paklojo būtent profesorius K. Antanavičius ir kiti ekonomistai.

Mes visi drauge atkūrėme savo nepriklausomybę, įžengėme į Europos Sąjungą ir NATO draugiją, iš Rytų perėjome į Vakarus, ir stengėmės tai daryti kuo geriau. Ir nors koją dažnai pakišdavome tas priešiškus, įtarumus, nesantaika ir kitos negerovės, aš džiaugiuosi, kad jau šioje parlamento kadencijoje dirba jaunimas, gimęs po nepriklausomybės atkūrimo metų, tai yra 1990 m. kovo 11 d. Dirba vadovaudamasis kitomis vertybėmis, netausodamas savęs, su galbūt naiviu idealizmu, kaip tuomet Sąjūdžio laikais dirbo K. Antanavičius, be jokio egoizmo ir naudos sau, o tik vardan tos Lietuvos.

Ačiū už dėmesį. Dar kartą noriu pabrėžti, kad skaityti yra sunku apie tokį žmogų, reikia kur kas geriau kalbėti. Aš pabaigai dar kartą pasakysiu, kad tai buvo žmogus, kuris gyveno Lietuva ir kuris labai daug padarė. Labai daug padarė. Labai ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėkojame profesoriui K. Glaveckui. Kviečiu mintimis ir prisiminimais pasidalinti Seimo narį J. Oleką.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiami brangiausi K. Antanavičiaus žmonės, miela Onute, Rasa, dar šiek tiek ūgtelėję ir įgavę Kazimiero bruožų, Ignai ir Tada, mieli Kazimiero bendražygiai signatarai, mielieji kolegos.

Šiandien minime vieno iš iškiliausių mūsų XX amžiaus antrosios pusės bendražygių 80-ąjį gimtadienį. Deja, jau beveik 20 metų, kaip jį palydėjome į Antakalnio kalnelį. Aiškiai per anksti, tik sulaukusį 60-ies, dar neįgyvendinusį daugelio savo sumanymų.

Gimė Elenos ir Antano Antanavičių šeimoje beveik per Lietuvos kariuomenės gimtadienio minėjimą. Dėl sovietų vykdytos Lietuvos žmonių deportacijos, nuo kurios kentėjo ir mano tėveliai, 1948 metų vežimas, taip ir Kazimiero tėvai, beveik dešimtmetį buvo atskirtas nuo savo tėvų, bet priglaustas, globotas gerųjų Lietuvos žmonių Kazimieras turėjo plačią, bet kovingą širdį.

Sovietinis pokaris jį brandino kaip žmogų, gebantį pakovoti ne tik už save, bet ir už kiekvieną, ypač silpnesnį. Tai ryškiai matome vartydami jo biografijos puslapius: ar tai būtų mokyklos istorijos, apginant ir tiesiog su vaikišku kumščiu stojant silpnesnio klasės ar kaimo draugo pusėn, ar studijų metais ginant savo tikėjimo ar įsitikinimų tiesas.

K. Antanavičius pirmiausia buvo šeimos žmogus. Puikus vyras, tėvas ir, neabejoju, jei būtų sulaukęs, būtų buvęs puikus senelis. Mielai Ignai ir Tada, jūs turite ir galite didžiulius savo senelius. Jūs turite ir ką lygiuoti.

Dar prieš prasidedant Sąjūdžio aušrai, K. Antanavičius su būriu kolegų įsitraukė į Lietuvos ekonominio laisvėjimo kelią. Tačiau, kaip jis rašė, tos atmintinos 1988 metų pavasario dienos kaip gaivus pavasario vėjas išjudino visus. Ir tuos, kurie kaip sraigės kriauklėse slapčia brandino laisvės perlą, ir tuos, kurie nebesitikėjo išvysti šviesos. Tada atsiliepdama į jo žodžius A. Žemaitytė, apibendrinama K. Antanavičiaus kelią, po beveik 15 metų užrašė: „Tamsa ištirpsta šviesoje.“

Būtent tais 1988 metais visa Lietuva pažino K. Antanavičių. Pažino kaip vieną iš stipriausių mūsų Laisvės šauklių. Tada susiėjo ir mudviejų keliai. Pradžioje Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Vilniaus taryboje, kur iki vėlumos Rašytojų sąjungoje diskutuodavome, vėliau Lietuvos socialdemokratų partijoje, SSRS liaudies deputatų ir SSRS Aukščiausiosios Tarybos Lietuvos delegacijos darbe, ir dar vėliau man, kaip chirurgui, prisiliečiant prie Kazimiero kūno, o iš dalies ir sielos, kada jį glemžėsi sunki liga.

Kalbėti šiandien apie profesorių, Kovo 11-osios Akto signatarą K. Antanavičių atrodytų ir nesunku, bet ir nepaprasta dėl daugelio priežasčių. Pirmiausia todėl, kad tie, kurie 1988 metais Sąjūdžio aušroje ir 1990 metais atkuriant nepriklausomybę jau artėjome prie pilnametystės ar buvome jos sulaukę, tomis dienomis matę ir girdėję K. Antanavičių, įsiminėme jį visam gyvenimui. Todėl, kad tuo metu būdamas dabartinės mūsų dalies vienmetis jis atsinešė į nepriklausomos valstybės kūrimą profesinę brandą, išvalgumą, gilų atsakomybės jausmą. Galbūt todėl, kad vieną pirmųjų kartų išvykęs į laisvąjį pasaulį, į Kanadą, pabendrauti ir paieškoti bendraminčių, jis patsivežė ne tik gerą žinią, tautiečių palaikymą, kad mes galime atkurti laisvą Lietuvą, bet ir žinią, kad turi labai trumpą laiko limitą savo gyvenimo planams įgyvendinti.

Turbūt todėl per tą likusį devynių metų laikotarpį jo vidinis gyvenimo laikrodis tikėjo visai kitu ritmu – aplenkdamas mūsų galbūt du ar tris kartus. Tačiau jis niekad išoriškai to neparodė. Tik galbūt buvo reiklesnis pirmiausia sau ir arčiausiai esantiems bendražygiams. Kaip šiandien paminėjo K. Glaveckas, būtent tuo metu kaip savo gyvenimo moto užrašė tą vieną mėgėjiško eilėraščio eilutę: „Kai reikalai blogi, tikrai nepasiduok.“ Ir jis nepasidavė iki paskutinių savo gyvenimo minučių. Jis dirbo, aukojosi, reikalavo, pirmiausia iš savęs ir kitų, kad Lietuva taptų teisingesnė, ypač socialiai teisingesnė, kad valstybė būtų pertvarkoma pagal naują modelį. Šiandien jūs nuotraukose šioje salėje ir I rūmų galerijoje atidarytoje parodoje matote jo gyvenimą kaleidoskopą – nuo tvirtos, gausios ūkininko šeimos Balsėnų kaime, Kretingos apskrityje, iki tėvų tremties ir likusio nepilnamečio, besislapstančio Lietuvoje, baigiančio ir nebaigiančio mokslų, nes išryškėjus pasipriešinimo veiklai buvo pašalintas iš universiteto, bet gerų žmonių palaikomas sugrįžo, baigė mokslus ir tvirtai kibo į gyvenimą. Per savo užsispyrimą, ryžtą apgynė tais laikais kandidato disertaciją, vėliau – mokslų daktaro, iškentė tikrus netiesos žodžius, laukdamas daktaro disertacijos patvirtinimo, ir, kaip minėjau, visa jėga pasinėrė į nepriklausomos Lietuvos statybą.

Dar 1989 m. išrinktas turbūt vienoje iš sunkiausių Vilniaus apygardų SSRS liaudies deputatu buvo vienas iš mūsų ten atstovavusių Lietuvai lyderių tvirtai kalbantis vardan Lietuvos. Aš prisimenu ne vieną epizodą, kai Kazimierui Antanavičiui stojant ir einant link tribūnos M. Gorbačiovas modavo ranka ir sakydavo: „Aš žinau, ko tu vėl nori!“ O jis norėjo laisvės Lietuvai. Kazimiero pozicija buvo labai tvirta. Tapęs Aukščiausiosios Tarybos, vėliau – Atkuriamojo Seimo nariu, pasirašęs Nepriklausomybės Aktą, Kazimieras vienas pirmųjų Kovo 11-osios salėje pristatė naują Vyriausybės įstatymą – kaip pradžių pradžia, kaip tvarkytis Lietuvoje po nepriklausomybės paskelbimo. Tam, kad nebūtų dubliuojama, kad būtų efektyviai naudojami resursai Kazimieras siūlė turėti šešias ministerijas Vyriausybėje. Šiandien mes dar turime 14. Nežinau, ar turėsime valios pasiekti tą ribą, dėl kurios mes dažnai ginčijamės, kaip naudoti resursus. Jis pats asmeniškai ir jo ekonomistų grupė, kuriai vėliau vadovavo, Seimo nariai tikrai dirbo negailėdami jėgų.

Mieli kolegos, K. Antanavičiaus atminimas šiandien mus įpareigoja. Minėdami 80-ąsias gimimo metines prisiminkime jo nueitą kelią, veiklą, priesakus kaip mūsų išipareigojimus ir šiandienos Lietuvos žmonėms. Man atrodo, jie būtų labai prasmingi ir tinkami likusiai mūsų kadencijos daliai. Tai būtų geriausias pagarbos jam ir jo atminimo įamžinimas. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju Seimo nariui J. Olekui. Kviečiu Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę ir Signatarų klubo kanclerį S. Kašauską.

B. VALIONYTĖ. Gerbiamieji, šiandien mes minime Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro K. Antanavičiaus 80-ąsias gimimo metines. Aš labai nuoširdžiai dėkoju Kazimiero bendražygiui ir bendraminčiui J. Olekui už nuostabiai jautrų pranešimą, nes aš pajutau Kazimiero dvasią. K. Glaveckas taip pat padarė puikų pranešimą, bet kalbėjo kaip ekonomistas apie ekonomistą. Bet niekas šiandien nepasakė vieno dalyko – Kazimieras puikiai valdė žodį ir dar rašė eiles. Tai ir jau tème jo visuose pasisakymuose. Jis, kaip ekonomistas, niekada nekalbėjo sausai. Tai visada buvo labai emocionali, tikslu. Puikiai valdydamas žodį jis sugebėdavo kartais pasakyti tokį sakinį, kuris viską sudėdavo į vietas be jokių papildomų komentarų. O šiandien Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubas nori padovanoti jo bendražygei, bendramintei Onutei šį Vytį. Ypač noriu paprašyti, įpareigoti ir priesaką pasakyti jo atžaloms Tadui ir Ignui apie tai, kad šioje salėje jūs esate įpareigoti būti geresni negu senelis, sekti jo pėdomis, kad jus visada lydėtų šio mūsų Lietu-

vos valstybės herbo – Vyčio idėja ir mintis. Ačiū, Onute, ačiū, Rasa, kad auga puikios atžalos. Miela Onute, prašom. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame pranešėjams, dėkojame K. Antanavičiaus artimiesiems, dėkojame visiems dalyvavusiems šiame minėjime. Skelbiu minėjimą baigtą.

Gerbiami kolegos, kviečiu registruotis ir tvirtinsime darbotvarkę.

Užsiregistravo 114 Seimo narių.

10.28 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. lapkričio 23 d. (ketvirtadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Seimo narys R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Pirmininke, aš turiu du pasiūlymus. Dėl komitetų pirmininkų tvirtinimo – atidėti į popietinę darbotvarkę, nes yra biudžetas ir vėl bus daug diskusijų, daug klausimų, yra daug pasiūlymų. Vadinasi, mes nesvarstysime, o skubėti nėra kur. Neturi būti priimtas.

Ir kitas. Seimo Pirmininke, nežinau, ar jus informavo: vakar Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė ir aš įtariu, kad yra pažeistas Statutas, nes komitetas nepateikė išvados, bet mūsų plenarinių posėdžių kompiuteryje yra numatytas klausimas dėl bazinio dydžio nustatymo – 132. Prieš dvi savaites Socialinių reikalų ir darbo komitetas svarstė ir pritarė – 137 (Violeta, aš po ranka turiu komiteto išvadą). Pasiūlymas. Jeigu mes kalbame apie pasiūlymus, tai turi būti komiteto pozicija – arba pritaria, arba nepitaria, nes 6 buvo už, 6 – prieš, 4 susilaikė. Aš skaitau Statuto 149 ir 150 straipsnius – tokiu atveju jis negali būti čia įtrauktas ir už jį negalime nei balsuoti, nieko. (*Balsai salėje*) Paaškinsite? Gerai.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, gerbiamas kolega, kuris iškėlė šį klausimą. Komitete buvo svarstomas pasiūlymas, noriu atkreipti dėmesį – pasiūlymas. Ir pasiūlymas nesurinko daugumos balsų. Todėl tam nepritarta, liko 137.

PIRMININKAS. Ačiū. J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš taip pat pritarčiau kolegos pasiūlymui, kad komiteto pirmininkų tvirtinimą gal galima atidėti? Tuo labiau kad mums reikės Ekonomikos komiteto pirmininką dar papildomai tvirtinti, nes išeina į ministrus, kaip suprantame, dabartinis pirmininkas. Komitetai gali dirbti ir pavaduotojams vadovaujant. Koncentruokimės į biudžetą.

Mano prašymas būtų dėl rezoliucijos. Kaip žinome, gana vieningai priėmėme vadinamąjį Magnitskio įstatymą. Tikiuosi, kad ir rezoliuciją taip pat vieningai mes palaikysime, ir gal ji vis dėlto galėtų atsidurti rytiniame posėdyje? Nenormalu, kai tokius politinę poziciją išreiškiančius dokumentus mes priimame kada nors vakare, kai lieka nedidelis būrelis Seimo narių. Frakcijos vardu prašau kelti iš rezervo į rytinį posėdį.

PIRMININKAS. Ačiū. J. Bernatonis.

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos Seimo nariai, tai, kas paskleista žiniasklaidoje, nėra tiesa. Mūsų komitetas pasisakė, kad rezoliucija nebūtų svarstoma dėl to, kad ten siūloma 44 asmenis įtraukti į sąrašus. Į tuos sąrašus jie jau yra įtraukti. Faktas jau yra įvykęs. Antrą kartą į sąrašus tų pačių žmonių neįtrauksime. Jiems jau atvykimas į Lietuvą yra ribojamas. Jeigu yra kitokia šios rezoliucijos prasmė, reikėtų ją perrašyti.

PIRMININKAS. Ar jūs siūlėte išbraukti šį klausimą dėl rezoliucijos?

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Taip. Tą projektą, kuris yra, būtų Seimui nesolidu svarstyti, nes, kaip aš minėjau, užsienio reikalų ministras perdavė šį sąrašą ir jis yra įtrauktas į nepageidaujamų asmenų sąrašus. Migracijos tarnyba jau yra seniai informuota. Mes priėmėme įstatymą, kokia tvarka tai yra daroma, ir įstatymas, nors dar neįsigaliojęs, bet ta tvarka jau yra vykdoma, nes tai tikrai svarbus klausimas...

PIRMININKAS. Ačiū.

J. BERNATONIS (LSDDF). ...jautrus. Aš manau, kad siūlytojai pavėlavo. Jeigu norima išreikšti ką nors kito toje rezoliucijoje, reikėtų pakoreguoti jos tekstą.

PIRMININKAS. Ar kalbate frakcijos vardu?

J. BERNATONIS (LSDDF). Taip, ir frakcijos, ir komiteto vardu...

PIRMININKAS. Ačiū.

J. BERNATONIS (LSDDF). ...nes komitete taip buvo apsitarta.

PIRMININKAS. G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš norėjau paprieštarauti gerbiavam Juozui dėl to, kad tai, ką jis sako, paprasčiausiai nėra tiesa. Pavardės nėra įtrauktos į jokią sąrašą dėl to, kad sąrašas dar neegzistuoja. Jis pradės egzistuoti tik tai tuo metu, kai įsigalios įstatymas.

Taigi aš dar noriu pabrėžti, kad rezoliucijoje kalbama ne tik apie pavardes. Tai yra ir paraginimas kitoms Europos Sąjungos valstybėms taip pat sudaryti panašius sąrašus.

Noriu priminti, kad bus galima taisyti, ir jūs turėsite komitete lygiai tokią pat galimybę išbraukti pavardes, kurių, jūsų nuomone, turėtų jame nebūti. Bet tikrai, kolegos, palaikydamas J. Razmos prašymą, prašau įkelti šitą projektą iš rezervinių į pagrindinę darbotvarkę ir vėliau turėsite galimybę apie tai padiskutuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Aš norėčiau atkreipti dėmesį vyrų kolegų, kurie siūlė neįtraukti, nesvarstyti šiandien klausimo dėl komitetų pirmininkų. Noriu atkreipti jūsų dėmesį: šio projekto teikėja yra moteris, visos kandidatės į pirmininkų pavaduotojus yra žavios moterys. Aš įtariu jus priekabiavimu šiandieninėje situacijoje, kokia yra Lietuvoje ir pasaulyje, ir praščiau Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkės – taip pat žavios moters išnagrinėti šį klausimą arba, jeigu kolegos atsiims savo siūlymą, tada viskas gerai. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. J. Bernatonis. Trumpai.

J. BERNATONIS (LSDDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš dar norėčiau patikslinti, ką kalbėjo opozicijos lyderis Gabrielius. Toks sąrašas egzistuoja jau daugelį metų ir jame yra ir kiti asmenys, nepageidaujami atvykti į Lietuvos Respubliką. Tame dabar egzistuojančiame sąrašė atsi-rado ir jų minimi 44 asmenys.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, diskusija dėl rezoliucijos bus tada, kai bus svarstoma rezoliucija. Dabar, jeigu turite, prašom pasisakyti dėl darbotvarkės.

Seimo narys A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Aš noriu reaguoti į pono V. Rinkevičiaus kalbėjimą kaip vyras ir noriu pasakyti, kad iš tiesų šaipytis iš priekabiavimo ir šaipytis...

PIRMININKAS. Ponas L. Linkevičius čia nekalbėjo. *(Balsai salėje)*

A. NAVICKAS (TS-LKDF). V. Rinkevičius kalbėjo.

PIRMININKAS. V. Rinkevičius?

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Taip. Šaipytis ir viską paversti komedija ir cinizmu... Labai gaila, kad jūs taip...

PIRMININKAS. Ar turite dėl darbotvarkės pasiūlymų?

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Paprasčiausiai tai buvo kalbama prie darbotvarkės.

PIRMININKAS. Ačiū. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš norėčiau irgi lygiai taip pat... Lytiškumas nėra joks argumentas. Nereikėtų čia jo pabrėžti.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū. *(Balsai salėje)* Dėl darbotvarkės turite pasiūlymų? *(Balsai salėje)* P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Dabar pagal naujausią madą išvis lyties nėra. Neaišku, kokios lyties...

PIRMININKAS. Ar čia dėl darbotvarkės klausimas?

P. GRAŽULIS (TTF). Ta pačia tema.

PIRMININKAS. Ačiū. *(Šurmuly salėje)* Gerbiami kolegos, turime apsispręsti. R. Žemaitaičio pasiūlymas dėl 1-4 klausimo – išbraukti iš darbotvarkės. Kas balsuoja... *(Balsai salėje)* Pasiūlymas yra keisti vietą – į popietinę darbotvarkę. Dabar yra biudžetas. Kas už tai, kad nukeltume šį klausimą į popietinę darbotvarkę, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip. *(Balsai salėje)*

Balsavo 118 Seimo narių: už – 47, prieš – 54, susilaikė 17. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas buvo dėl rezoliucijos, frakcijos vardu prašė G. Landsbergis įkelti į pagrindinę darbotvarkę. Atsiprašau, J. Razma siūlė. Taip? Taip pat dėl šito pasiūlymo turime balsuoti. Kas už šį pasiūlymą, kad iš rezervinių klausimų būtų įkelta į pagrindinę darbotvarkę, balsuoja už, kas pritaria tai darbotvarkei, kuri buvo pasiūlyta Seniūnų sueigoje, balsuoja kitaip.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 92, prieš – 2, susilaikė 21. Pasiūlymui įkelti į darbotvarkę pritarta.

Ir dėl rezervinio 4a ir 4b klausimų. Turiu perskaityti Teisės departamento komentarą: „Seimo komitetų sudarymą reglamentuoja Seimo statuto 44 straipsnis. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Seimo komitetai sudaromi pirmojoje sesijoje, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytą atvejį. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, gavus Seimo Pirmininko pateiktą nutarimo projektą, kiekvienoje kitoje eilinėje sesijoje tvirtinami komitetų sudėties pasikeitimai išlaikant proporcinio frakcijų atstovavimo principą, sudaromas naujas komitetas arba komitetai sudaromi iš naujo. Atsižvelgdami į minėtas Seimo statuto nuostatas, pažymime, kad šį Seimo statuto projektą teikia netinkamas subjektas. Jį turėtų teikti Seimo Pirmininkas, tai yra tinkamas subjektas.“ Todėl šitų klausimų svarstyti negalėsime.

G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas Pirmininke, noriu atkreipti dėmesį, kad kartu su šiuo projektu buvo registruotas ir Statuto pakeitimas, išbraukiantis iš Statuto 44 straipsnio 1 punktą. Tai reiškia, kad galima teikti komitetų pakeitimus ir viso Seimo kadencijos metu. Taigi prašyčiau, kad būtų sudėliota teisingai, pirmiausia svarstytume Statuto pakeitimą ir toliau būtų svarstomi mūsų pateikti pasiūlymai dėl komitetų. Pagarbiai dėkoju.

PIRMININKAS. Čia išvada ir buvo pateikta dėl Statuto. Dėl Statuto pakeitimo.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Nebuvo. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Kalbėkite.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiamasis Pirmininke, yra pateiktos dvi Statuto pataisos. Viena pataisa kalba apie komitetų: Švietimo ir mokslo komiteto ir Kultūros komiteto, sujungimą. Yra pateikta su paaiškinimu, kad kultūros srityje visi darbai, kurie buvo galimi nudirbti, jau yra padaryti. Kita Statuto pataisa yra dėl to, kad būtų galima pakeitimus daryti visos Seimo kadencijos metu. Prašyčiau sudėlioti teisingai, kad būtų svarstoma iš eilės. Pirmiausia Statuto pakeitimas dėl 44 straipsnio 1 punkto pakeitimo. Tada būtų pakeitimas dėl komitetų sandaros. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš irgi kalbėjau apie rezervinius 4a ir 4b klausimus. Jūs kalbate apie 4c. Apie tai nediskutuojame.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). (...) sudėlioti kita tvarka.

PIRMININKAS. Taip. Gerai, ačiū. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis Gabrieliau, jūs tiesiog remiatės nepriimtu teisės aktu. Kol Statuto pataisos, kurias jūs siūlote, nebus priimtos ir neįsigalios, tiesiog kiti pasiūlymai negalės būti svarstomi, nes mes turime vadovautis galiojančiais teisės aktais. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. G. Landsbergis. *(Balsai salėje)*

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū. Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Aš puikiai tą suprantu. Todėl mano prašymas ir buvo sudėlioti teisinga tvarka, kad būtų galima pirmiausia apsvarstyti Statuto nuostatas, kurios leistų svarstyti tolimesnius pakeitimus, kad būtų neišbraukiama iš darbotvarkės, kad jie liktų darbotvarkėje, nes jie yra registruoti teisingai, kad būtų sudėliotas eiliškumas teisingai.

PIRMININKAS. Dėl aiškumo. Projektą Nr. XIIP-1397 dėl Statuto pakeitimo mes privalome įtraukti į darbotvarkę. *(Balsai salėje)*

Ar galime pritari darbotvarkei bendru sutarimu? *(Balsai salėje)* Negalime. Balsuojame.

Balsavo 120 Seimo narių: už balsavo 101, prieš – 3, susilaikė 16. Darbotvarkei pritarta.

10.43 val.

Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1902(4)ES (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo Nr. IX-1314 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1902(4). Pranešėjas – A. Stančikas. Priėmimo tęsinys.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji kolegos, suprantu, kad šiandien, ko gero, finišo tiesiojoje esame su vadinamuoju žemės įsigijimo saugiklių įstatymu.

PIRMININKAS. Mes esame pritarę Seimo narių T. Tomilino, V. Ažuolo, P. Urbšio, P. Nevulio, A. S. Nausėdos, N. Puteikio pataisai, kad ji būtų svarstoma. (*Balsai salėje: „Kuris straiptsnis?“*) 5 straipsnio 10 dalis.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. Kas teikiate pataisą? P. Urbšys. (*Balsai salėje*) T. Tomilinas?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš jau praeitą posėdį, kai mes padarėme pertrauką, pristaciau. Tai yra esminė pataisa, esminis saugiklis, kuris galėtų iš tikrųjų apsaugoti nuo spekuliacijos žemę. Deja, nebuvo pritarta P. Urbšio kompromisui. Ši pataisa yra ne kompromiso pataisa, jina yra griežtesnė, bet jūsų valia, ar iš esmės palikti įstatymą be tokio rimto saugiklio, ar palikti su juo.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komiteto nuomonė – nepritarti. Komitetas siūlo pritari Seimo nario T. Tomilino ir V. Ažuolo 2017 m. lapkričio 6 d. pasiūlymui. Išvados 3.4 punktas.

PIRMININKAS. Nuomonė už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Iš tikrųjų yra tam tikras prieštaravimas dėl komiteto išvados, nes komitetas siūlo pritari tam pasiūlymui, kuriam po to nusprendė nepritarti. Tikrai tokio argumento nepakanka. Jeigu mes kalbame apie tai, kad žemė yra ribotas ir ypatingas turtas, jeigu mes savo žemę norime apsaugoti, žemės rinką, nuo spekuliantų, nuo spekuliacijos, kaip ir akcentuoja Europos teisės aktai, kad tai galime daryti, nacionalinė teisė gali nustatyti tuos apribojimus, tai, man atrodo, šitas siūlymas yra logiškas.

Aš girdėjau gerbiamąjį E. Gentvilą kalbant apie Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungą, kad jie dalyvavo referendume aktyviai todėl, kad galėtų sustabdyti žemės išpardavimą, kad kai kurie asmenys, kurie užsiima žemės ūkiu, galėtų supirkti daugiau žemės sklypų už jiems prieinamą kainą. Dabar būtent Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos atstovai siūlo įvesti apribojimus, kad nebūtų galima šita žeme spekuliuoti, nesudaryti prielaidų manyti, kad tie, kurie dalyvavo referendumo parašų akcijoje, turėjo kitokių tikslų. Man atrodo, bet kokiu atveju mes priėmę šitą siūlymą po to ateityje galėtume šiek tiek tobulinti, bet kviečiu Seimą jam pritari.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Jūsų iniciatyva yra įrašyta į įstatymo tikslus kovoti su žemės spekuliacija. Aš jau siūliau savo pasiūlymą, bet atmetėte, kur yra daug daugiau dalykų: racionalus naudojimas, gamtinės aplinkos išsaugojimas, kaimo gyventojų užimtumas ir t. t., ir t. t. Noriu pabrėžti, kad šiame įstatyme ir pateiktuose pasiūlymuose iš viso nekalbama ir, akivaizdu, negalvojama apie šiandieninių žemės savininkų interesus, kurie galbūt nori parduoti pelningai rinkos kaina, o ne žemės verčių žemėlapiuose numatyta kaina savo žemės sklypus. Šiandien jūs galvojate apie visokius sutramdymus ir apribojimus. Europos Komisija labai aiškiai kirto Lietuvai per nagus. Visi apribojimai ir visi saugikliai yra nepagrįsti rinką, nepagrįsti Europos teise ir, mano manymu, nepagrįsti Lietuvos Respublikos Konstitucija.

Dabar čia galima išvedžioti, kaip kolega Povilas pakalbėjo, tačiau vienų saugiklių atsisakius jūs įvedate kitus saugiklius. Ir vėl grįžtu ne prie teorinio, bet prie praktinio varianto. Žemės ūkiui žemė gali būti nepatraukli, tačiau kas gali uždrausti už ją mokėti dvigubą kainą, nei numatyta pagal valstybinį verčių žemėlapi. Pasirodo, gali uždrausti. Šita Seimo dauguma neleis atsirasti tokiems rinkos santykiams, kai kas nors nori įsigyti, tarkime, kraštovaizdžio požiūriu gražioje vietoje žemės sklypą, nors žemės ūkio požiūriu ta žemė yra mažavertė. Tai jūs norite uždrausti tokį sandorį, kad žemės šiandieninis savininkas negautų, nes jūs tai pavadinate spekuliacija. Aš pats esu įsigijęs ant upelio kranto, pakrantėje, tokį žemės sklypą ir už jį esu permokėjęs...

PIRMININKAS. Laikas.

E. GENTVILAS (LSF). ...ir nesigailiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išreikštos. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Kas palaiko Seimo narių pasiūlymą, balsuoja už. Kas pritaria komiteto nuomonei nepritarti šiam pasiūlymui, balsuoja prieš.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 7, prieš – 63, susilaikė 5. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl viso 5 straipsnio su visais pasiūlymais. Galime pritarti bendru sutarimu? K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mano balsas prieš.

PIRMININKAS. K. Starkevičius balsavo prieš. Ar galime 5 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*) Balsuojame. J. Razma reikalauja balsuoti. Balsuojame.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 78, prieš – 2, susilaikė 25. 5 straipsniui pritarta.

6 straipsnis. Dėl 6 straipsnio jokių pasiūlymų nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu?

A. STANČIKAS (LVŽSF). Galime.

PIRMININKAS. Ačiū, pritarta. 7 straipsnis. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Komiteto nuomonė.

A. STANČIKAS (LVŽSF). 12 pastaba. Komitetas nepritarė. Esmė čia, jeigu juridinis asmuo nebuvo nurodęs elektroninių siuntų pristatymo adreso, projekte yra alternatyva – informacija bus pateikiama registruotu laišku pagal nurodytus adresus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ar galime bendru sutarimu pritarti 7 straipsniui? Ačiū, pritarta.

Ir dėl viso 1 straipsnio, kur išdėstyta nauja redakcija. Ar galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 2 straipsnis – išigaliojimas.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Komitetas pritarė Teisės departamento pastabai.

PIRMININKAS. Pritarė. Ar galime pritarti visam 2 straipsniui bendru sutarimu su Teisės departamento pastaba? Ačiū, pritarta.

Motyvai dėl viso. Motyvai už – Seimo narys J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Iš tikrųjų įstatymas rengtas pakankamai ilgai, lauktas ir turime tam tikrų išipareigojimų dėl saugiklių. Suprantu, kad apskritai šioje žemėje nieko tobulo nėra, kviečiu palaikyti ir patvirtinti Kaimo reikalų komiteto kelių mėnesių darbą ir balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai prieš – Seimo narys E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Asmeniškai aš buvau labai pozityviai nusiteikęs to projekto, kurį gavome iš Žemės ūkio ministerijos, atžvilgiu. Po svarstymo liberalai, pažiūrėkite, balsavo už tą projektą. Tačiau štai pasiūlymai, kurie pradėjo eiti jau priėmimo stadijoje, daugelį dalykų suvėlė. Aš pasakysiu tik keletą dalykų.

Pirmiausia atmesti siūlymai, kad gyvulininkystėje galima naudoti per 500 hektarų, o iki 500 hektarų tiems, kurie neužsiima gyvulininkyste. Mano manymu, tai akivaizdus konstitucinių normų pažeidimas, savo ruožtu inicijuosime kreipimąsi į Konstitucinį Teismą, nes to negalima daryti. Padidėjo biurokratizavimas, greta notaro atsiranda Nacionalinės žemė tarnybos funkcija. Iš esmės apsunkiname žmonėms, ignoruojami, kaip jau anksčiau minėjau, žemės dabartiniai savininkai, kurie turi interesų parduodami savo žemę. Noriu pasakyti, žemės savininkų Lietuvoje yra 800 tūkst. Ar mes ignoravome jų interesus, ar galvojome apie juos? Pasirodo, negalvojome. Tikrai džiaugiuosi, kad po mano tokios aiškios kalbos neįsikišome į rinką ir nepriėmėme, ką tik atmetėme pono P. Urbšio, T. Tomilino ir kitų pasiūlymą neleisti mokėti brangiau, kai yra norinčių, galbūt net eilė susidaro norinčių mokėti už puikų sklypą brangiau, bet buvo siūloma neleisti. Laimei, ir jums ačiū, kad tai nebuvo padaryta. Įvedėte atsiskaitymus tik bankiniu būdu. Lietuvoje 30 % žmonių neturi sąskaitų bankuose, eliminuojate juos, tuos eilinius žmogelius, kurie norėtų pradėti savo veiklą. Aš ir mūsų frakcija nebalsuosime už.

PIRMININKAS. Ačiū, laikas. Motyvai už – V. Vingrienė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, šio įstatymo pataisa yra tiek naudinga abipusiai, tiek vykdant Europos Komisijos išipareigojimus, mūsų pačių išipareigojimus Europos Sąjungos stojimo sutartyje, tiek apsaugant mūsų žemės ūkio paskirties žemės naudojimą žemės ūkio produkcijos auginimo tikslu ir išaugant ilgalaikį jos derlingumą. Tai tie pakeitimai ir žemės apsaugos saugikliai iš tikrųjų yra dabar šiuo metu pakankamai liberalizuoti, siekiant užtikrinti, kad būtų išsaugotas, ką ir kalbėjo gerbiamasis E. Gentvilas, tiek ūkininkų... tiek užimtumas kaime, tiek pačios žemės derlingumo išsaugojimas ir tausojantis naudojimas. Aš manau, kad mes tikrai turime apsaugoti ir nuo įsigijimo žemės ne žemės ūkio paskirties

tikslais ir užtikrinti žemės ūkio žemės naudojimą būtent maisto produktų gamybai, būtent žemės ūkio paskirčiai.

Mielieji kolegos, kviečiu balsuoti ir palaikyti šitą įstatymo pataisą.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Man iš tikrųjų iš principo nepriimtina, kad mes, kaip valstybė, nesugebame *atstovėti* savo pozicijos ir interesų. O tik išgirdę pirmus patrepsėjimus iš Briuselio, mes iš karto puolame ir verčiamės kūrversčiu vykdyti visus jų reikalavimus. Nors ir pats Briuselis sako – kai kuriais atvejais jūs galite turėti savo nuomonę. Net ir tais atvejais, dėl kurių pasako, galite turėti savo nuomonę, jeigu paimkime dėl pirmumo teisės įsigyti žemės ūkininkams, prievolė ūkininkams, būtent įsigijimo tam tikri apribojimai, kurie taikomi dėl galimos spekuliacijos. Mes tokių saugiklių atsisakome, negana to, pati Europos Sąjungos Komisija kviečia mus pristatyti savo poziciją. O ką mes darome? Šių metų lapkričio mėnesį nuvyksta ir kokio lygio pareigūnai nuvyksta? Skyriaus vedėjo lygmens nuvyksta, ir kam jie tada gali atstovauti? Jie tiesiog paklusnūs biurokratai gali išklausti aukštesnio biurokrato nurodymus. Ar tai yra atstovavimas valstybės interesams. Jeigu mes kalbame apie tai, kad kyla problemų dėl Vengrijos, Slovakijos, Latvijos, Lietuvos, Bulgarijos, Rumunijos, Lenkijos priimtų žemės saugiklių, ar mes deriname kaip valstybė su šitomis valstybėmis? Kokia jų pozicija yra? Ne, mes dar kartą, ar buvo tarnybiniai laikai, Maskva piršteliu parodydavo, mes puldavome ir vykdėme, kad jiems įsiteiktume, lygiai taip pat dabar darome su Briuseliu. Aš manau, kad ta politinė jėga, kuri sakė, kad stojant į Europos Sąjungą nebuvo išsiderėtos pakankamos sąlygos ūkininkams, kaip išsiderėjo kitos valstybės, manau, kad šiuo metu šita politinė jėga ir tie, kurie yra ūkininkai, atstovaujantys jų interesams, manau, dabar turėdami tas galias jų nepanaudoja visa apimtimi. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Motyvai už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, bet koks balsavimas visų pirma yra vertybinis balsavimas, ypač kai mes kalbame apie galutinį įstatymo priėmimą. Taip, jeigu mes žemę laikome preke, jeigu mes žemę laikome tik pasipelnymo šaltiniu, tik priemone, tai taip, reikia pritarti E. Gentvilo nuomonei ir nediskutuoti. Šiandien galutinis kompromisas nepasiektas, aš balsuosiu už įstatymą, gerbdamas tai, ką mes jau padarėme, gerbdamas tai, kad mes kai kurias smulkias pataisas vis dėlto priėmėme, pavyzdžiui, tuos pačius ribojimus dėl atsiskaitymo grynaisiais, taip pat bus akylesnė ir žemės savininkų priežiūra. Viskas yra gerai, tačiau bazinio kompromiso mes nepasiekėme. Mes frakcijoje esame apsitarę, kad bus iš karto teikiamos pataisos dėl tų ribojimų, kurie iš tikrųjų reikalingi.

Aš manau, kad šis balsavimas yra, kartoju, vertybinis balsavimas ir mes balsuojame už tai, kad žemė vis dėlto nėra paprasta prekė. Mes balsuojame už valstybės ekonominį savarankiškumą, ekonominį saugumą. Mes balsuojame už strateginio turto interesų apsaugą, už mūsų ateitį galų gale. Aišku, galima žiūrėti labai liberaliai ir negalvoti apie ateitį, bet toks žiūrėjimas, deja, kai kurioms valstybėms davė tik nelaimės. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš labai tikėjau, kad svarstydami šį įstatymo projektą ir žinodami dabartinę Europos Komisijos poziciją tie asmenys, kurie isteriškai gąsdino tuomet, kai stojome į Europos Sąjungą, kad būtina įvesti kuo daugiau saugiklių, kad atsiras gausybė žemės supirkėjų. Ir pasiekė galų gale, kad tuomet buvo priimta daugybė nepagrįstų apribojimų ir patys, matyt, tuo pasinaudodami sugebėjo tiesiogiai arba per savo bendroves supirkti didžiulius žemės plotus – dabar galės brangiau parduoti, kai neišvengiamai dabar mes šiuo įstatymu liberalizuojame... Bet tai neįvyko.

Dabar balsuodami dėl šio įstatymo projekto ir matydami tam tikrą jo palaikymą dėl to minėto liberalizavimo... Vis dėlto manau, kad čia yra įrašyta perdėtų biurokratinių dalykų ir tos sąvokos preambulėje, tokios kaip „spekuliacija“, „spekulantas“ – lyg gyventume dar sovietmečiu, kai tas, kuris sugeba pigiau nusipirkti ir brangiau parduoti, vadinamas spekuliantu. Jeigu žmogus, įsigijęs žemę, ją melioravo, gerokai pagerino, pakilo jos vertė ir jis galėtų brangiau parduoti, jis jau yra spekuliantas. Nežinau, man atrodo, tokių sąvokų reikėjo atsisakyti. O visi formalūs reikalavimai: tarkime, penkerius metus žiūrėti, kad įgijęs žemę žmogus produkcijos pagamintų ne mažiau

kaip žemės ūkio ministro nustatytas minimalus kiekis. Kas kontroliuos, ar jis tenkindamas tuos reikalavimus sutarė su kaimynu, jo grūdus įformino kaip savo. O ką daryti žmogui, jeigu jo sklypą koks potvynis užliejo ir jis nieko nepagamino vienais metais? Dėl tų išimčių pieno ūkiams vėlgi.

PIRMININKAS. Laikas!

J. RAZMA (TS-LKDF). Valstybės kišimasis nuperkant tą perteklinę žemę, jeigu žmogus sugalvojo nebeauginti gyvulių.

PIRMININKAS. Laikas!

J. RAZMA (TS-LKDF). Kokį parašytą tam tikrą plotą turės nupirkti? Iš kurio sklypo galo?

PIRMININKAS. Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Ne sklypo, o plotą. Visokių čia nesąmonių prirašyta. Galima vardinti ir vardinti, tai tenka susi...

PIRMININKAS. Ačiū.

Motyvai už – M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Pirmiausia norėčiau pasakyti tai, kad šis klausimas yra išties jautrus ir skaudus. Jis apima ne tik Lietuvos žemės ūkio paskirties žemės saugiklius, kainą, bet ir daugybę kitų aspektų. Taip pat galimas didžiules baudas iš Europos Sąjungos pusės, narystės ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje aspektus. Kaip matome, iš tikrųjų šiandien Lietuva yra Europos Sąjungos šalis narė ir mes privalome veikti pagal savo įsipareigojimus šiai tarptautinei organizacijai. Bet taip pat turime suprasti, kad protingų saugiklių egzistavimas yra visų mūsų pareiga ir aš tikiuosi, kad tie saugikliai, kurie yra net aštuoniose Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos šalyse, tokiose kaip Latvija, Estija, Slovakija, Slovėnija, Lenkija, Vengrija, Norvegija, Šveicarija – jose iki šiol yra reguliuojamas žemės ūkio paskirties žemės įsigijimas bei pardavimas. Taip pat bus ir Lietuvoje. Aš manau, kad priimdami šį įstatymą šiandien mes padarome tikrai pirmą žingsnį, bet kartu su kolegomis įsipareigojame girdėti tų 300 tūkst. žmonių, kurie išsakė savo nuomonę referendumu, balsus. Mums, kaip politinei jėgai, tai yra labai svarbu ir mes tą atsakomybę jaučiame. Ir kad vėliau vis dėlto bus priimti papildomi dalykai, kurie šiandien buvo svarstomi, ir manau, kad tas kompromisinis pasiūlymas ir kitų galimų protinų saugiklių vėliau tikrai atsiras.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip. Jeigu palygintume žemės rinką ir kainas prieš įvedant eurą, tai buvo tokia pati kaina: kai buvo litais mokama, tai dabar yra eurais. Iš esmės rodo, kad rinka juda, kainos yra pakilusios ir jeigu dar palygintume su kaimyninėmis valstybėmis, tai kainos yra dar mažesnės negu mūsų kaimynų. Tačiau, kas yra gero padaryta šiame įstatyme – kad pagal Civilinį kodeksą dabar galės artimiausi giminaičiai dovanoti savo žemę ir nereikės laukti paveldėjimo pagal testamentą. Tai yra pliusas. Yra pliusų, kad žemę bus galima konsoliduoti pagal šį įstatymą. Tačiau aš suprantu ir valstiečių viražus šiuo atveju, kai buvo norima, prisiminkime referendumą, įvesti kainų lubas, ribojimą. Aktyviai čia lyg ir kovojama, tačiau pats balsavimas parodė, kad jūs tik rodėte imitaciją, kad tas kainas bandysite reguliuoti. Ačiū Dievui, jūs balsavote, kad tų lubų nebūtų ir savininkai galėtų parduoti savo žemę pagal rinkos vertę. Tačiau atsirado papildomų biurokratinių barjerų. Anksčiau notaras tvirtindavo sutartis, tikrindavo visus registrų duomenis, susijusius asmenis. Dabar tai turės daryti žemėtvarkininkai, jų skyriai, o notaras po to galės tik remtis – štai, aš rėmiausi žemėtvarkos tarnybų pažymomis, – tvirtinti tas sutartis ir nebus atsakingas. Aš, kaip ir anksčiau kalbėjau...

PIRMININKAS. Laikas!

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Dvi *niankos* – vaikas be galvos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. R. Žemaitaitis dėl vedimo tvarkos.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tiesiog turiu klausimą jums, kaip posėdžio pirmininkui. Kai buvo priimamas Miškų įstatymas, labai garsiai iš valdančiųjų skambėjo, kad Seimo nariai vieni medžioja, kiti turi miško, negali dalyvauti balsuojant, ir mes visi buvome atiduoti Etikos ir procedūrų komisijai. Kaip jūs dabar galvojate, ar Seimo narys, turintis bent hektarą žemės ūkio paskirties žemės, gali dalyvauti balsavime, ar ne?

PIRMININKAS. Aš galvojau, kad jūs klausite dėl vedimo tvarkos. (*Balsai salėje*) Nuomonės išsakytos. Kviečiu balsuoti dėl įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 62, prieš – 12, susilaikė 33. Taigi įstatymas (projektas Nr. XIIP-1902) priimtas. (*Gongas*)

11.09 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIP-1400 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIP-1400. Pranešėja – Seimo narė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, labai trumpas nutarimas, nes iš tiesų komitetą išsirinkome. Mes turime atlikti labai svarbų ir atsakingą formalumą čia, Seime. Noriu paskelbti balsavimo rezultatus, nes keitėsi Kultūros komiteto pirmininko pavaduotojai. Komitete balsavo 7 už, prieš, susilaikiusių nėra. Socialinių reikalų ir darbo komitete keitėsi ir išrinkta R. Šalaševičiūtė, atsiprašau, prieš tai nepasakiau – R. Popovienė. Komiteto pirmininke Socialinių reikalų ir darbo komitetas išrinko R. Šalaševičiūtę. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš – 1, susilaikiusių nėra.

Sveikatos reikalų komitete bendru sutarimu išrinkta A. Kubilienė. Ir Teisės ir teisėtvarkos komitete, 10 balsavus už, prieš ir susilaikiusių nebuvus, išrinkta A. Širinskienė. Mums reikia pritari Seimo nutarimui, kuris kaip tik apie tai kalba.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Ar galima tikėtis, kad balsuoti bus teikiama kiekviena kandidatūra atskirai, o ne urmu?

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Kadangi jūs, gerbiamieji kolegos, priėmimo stadijoje balsuosite už kiekvieną straipsnį, taip.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerai.

PIRMININKAS. Ar galime pritari po pateikimo bendru sutarimu? Ačiū, pritaria.

Svarstymas. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Ar galime po svarstymo pritari bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne, sakė vienas balsas. Vadinasi, balsuojame.

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 86, prieš – 5, susilaikė 31 Seimo narys. Po svarstymo pritaria.

Priėmimas pastraipsniui. 1 straipsnis. Ar galime pritari bendru sutarimu? Ačiū, pritaria. 2 straipsnis. Bendru sutarimu? Balsuojame dėl 2 straipsnio.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 86, prieš – 2, susilaikė 29. 2 straipsniui pritaria.

3 straipsnis. Ar galime pritari bendru sutarimu? Ačiū, pritaria. 4 straipsnis. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritaria. (*Balsai salėje*) Balsuojame. J. Razma prašo balsuoti dėl 4 straipsnio.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 80, prieš – 6, susilaikė 33. 4 straipsniui pritaria.

Motyvai dėl viso. V. Rinkevičius – už.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Siūlau balsuoti už. Nors mane kritikavo kolegos už pasisakymą tuo klausimu, galiu pasitaisyti – jeigu ne priekabiavimo, tai diskriminavimo galim... Čia vien tik moterys, tai šiuo atveju iš tikrųjų, jeigu būtų ir vyrų, ir moterų kolegų šiame sąrašė, tai tada būtų galima apsispręsti laisvai.

Antras dalykas. Tiesiog nemalonu, kai mes ryte pradėdame darbą priešprieša ir kivirčiais. Kokia gali būti darbinė nuotaika visą dieną ir kokie gali būti sprendimai, kai viduje... iš pat ryto savyje užverdame tokias neigiamas emocijas? Kad to nebūtų, todėl ir siūliau tą pasiūlymą. Siūlau balsuoti už šias moteris, kad jos tikrai vertos tų pareigų, į kurias siūlomos.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau motyvuoti niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 115 Seimo narių: už – 87, prieš – 2, susilaikė 26 Seimo nariai. Taigi Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1400) priimtas. (*Gongas*)

11.16 val.

2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1227 (pirmasis svarstymas)

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-4 klausimas – 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1227. Norėčiau pagarsinti Statuto 176 straipsnį: „Valstybės biudžeto projekto pirmasis svarstymas Seime. Iki lapkričio 25 dienos valstybės biudžeto projektas turi būti apsvarstytas Seimo posėdyje. Jame išklausomas Biudžeto ir finansų komiteto pranešimas, taip pat pateikiamos kitų komitetų išvados, frakcijų ir paskirų Seimo narių nuomonės bei pastabos, kurioms nepritarė Biudžeto ir finansų komitetas.“ Taigi kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką S. Jakeliūną.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, pradedam svarstyti vieną svarbiausių turbūt šios sesijos dokumentų paketą. Biudžeto ir finansų komitetas svarstė visų komitetų, visų Seimo narių siūlymus, vertinimus, diskutavo. Išsamiau apie rodiklius, apie išorinių institucijų vertinimus, taip pat tų, kurie yra paskelbti, aš pasisakysiu diskusijos metu. Šiuo atveju norėčiau pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą dėl 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto.

Komitete svarstant šį projektą buvo gauti Seimo komisijų, Seimo komitetų, Seimo narių prašymai padidinti valstybės biudžeto asignavimus beveik 850 mln. eurų. Įsivaizduojame, kokia tai suma. Galimybių net nedidelę tų asignavimų dalį priimti kaip galimą į biudžeto rodiklius neturėjome. Konkrečiai komitetai, komisijos pateikė pasiūlymus padidinti asignavimus beveik 200 mln. eurų, Seimo nariai – maždaug 650 mln. eurų. Nurodydami papildomų išlaidų finansavimo šaltinius, komitetai ir Seimo nariai daugiausia siūlė didinti valstybės biudžeto pajamas iš valstybės įmonių ir biudžetą sumokamų dividendų, kurie yra jau suplanuoti, taip pat mažinti skolos valstybės vardu valdymui numatytus skirti asignavimus.

Įsivaizduojate, kas būtų, jeigu mes nustotume mokėti palūkanas už paskolas, paimtas iš bankų? Taip pat papildomas išlaidas finansuoti viršplaninėmis biudžeto pajamomis. Viena vertus, viršplaninės biudžeto pajamos sudarant biudžeto projektą neplanuojamos, kita vertus, pagal mūsų Fiskalinės drausmės įstatymą, jeigu valstybės biudžetas gauna viršplaninių pajamų, tos pajamos turi būti naudojamos biudžeto deficitui mažinti, o valstybės biudžetas ir šiemet, ir kitais metais planuojama, kad vis dar bus deficitinis.

Todėl komitetas 2017 m. lapkričio 2 d. posėdyje apsvarstė visus siūlymus ir priėmė tokius sprendimus. Dėl Seimo narių pasiūlymų. Komitetas nutarė nepritarti Seimo narių pasiūlymams, kurių Seimo komitetai savo teikiamuose sprendimuose nesiūlo svarstyti. Kai kurie siūlymai buvo tapatūs, buvo komitetų apsvarstyti ir pasiūlyti Biudžeto ir finansų komitetui. Dėl šių komitetų siūlymų pasakysiu vėliau.

Toliau. Mes siūlome Lietuvos Respublikos Vyriausybei patobulinti įstatymo projektą. Tai yra apsvarstyti ir įvertinti Valstybės kontrolės išvadoje dėl struktūrinio postūmio užduoties, nustatomos Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte, ir papildomų priemonių poreikio šiai užduočiai įvykdyti, taip pat ataskaitoje „2018 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių vertinimas“ pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Dėl šitos Valstybės kontrolės išvados vyko labai intensyvi ir gili diskusija Biudžeto ir finansų komitete. Daugiausia buvo diskutuota dėl to, su koku biudžeto rodikliu reikėtų lyginti kitų metų planuojamą rodiklį: ar su tuo, kuris buvo pateiktas Stabilumo programoje, šių metų deficitas visų viešųjų finansų, ar tas, kuris, atrodo, gali būti įvertinus tai, ką mes turime per dešimt mėnesių.

Interpretacijos galimos įvairios, tačiau Valstybės kontrolės išvadoje labai aiškiai pasakyta, kad Vyriausybė ir mes, Seimas, jeigu nubalsuosime, turime teisę pasirinkti atskaitos tašką. Šiuo atveju pasirinktas atskaitos taškas yra Stabilumo programoje numatytas rodiklis. Tai yra labai svarbu, nes jeigu būtų neaiškumų dėl šito, aš manau, pretenzijų turėtų ir Europos Komisija, ir visi kiti.

Kitas punktas – Lietuvos banko išvadoje dėl Lietuvos Respublikos 2018 metų valdžios sektoriaus balanso rodiklio pagerėjimo užduočių ir vykdymo poveikio pasitikėjimui finansų sistemos stabilumu ir kainų stabilumu... pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Taip pat mes diskutavome, visa tai siūlome įvertinti ir atsižvelgti į tai Vyriausybei. Ten esminių pastabų, kad mūsų suplanuoti finansai, visi rodikliai ir taip pat išlaidos keltų kokią nors grėsmę finansiniam stabilumui arba reikšmingai didintų infliaciją ir mažintų gyventojų perkamąją galią, nėra. Šia prasme biudžetas vertinamas teigiamai.

Yra išreikšta rizika, paminėta rizika, kad suplanuotos pajamos, konkrečiai pajamos iš administravimo priemonių, t. y. iš priemonių valdant šešėlinę ekonomiką, yra gana ambicingos, ir yra galimybė arba, tiksliau, tikimybė, kad ne visos priemonės bus įgyvendintos ir galbūt ne visos duos rezultatų. Tam mes kitų metų pradžioje kviesimės tiek Mokesčių inspekcijos, tiek Finansų ministerijos atstovus. Naujoji Mokesčių inspekcijos vadovybė jau dabar yra įsipareigojusi pateikti planus, kaip bus realizuojamas šitas planas, pademonstruos, kokiomis jau dabar egzistuojančiomis priemonėmis tai bus realizuojama ir daroma. Sieksime ir metams bėgant stebėsime, kad tai, kas suplanuota, būtų įvykdyta.

Toliau mes pasiūlėme apsvarstyti ir įvertinti Seimo komitetų siūlymus nustatyti įstatymų lygiu, kokio dydžio minimalų fiskalinį rezervą Lietuva turi sukaupti, arba nustatyti kriterijus, kuriais remiantis toks rezervas turėtų būti apskaičiuojamas. Kadangi valstybės rezervas kol kas labai menkas, žinome, kad kitais metais planuojami šokie tokie rezervai kituose biudžetuose, t. y. Socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo, tai visų tų biudžetų perteklių arba balansų suma ir leidžia mums planuoti didesnes išlaidas kitiems metams. Tačiau kadangi valstybės biudžetas yra deficitinis, ten reikia dar geriau valdyti finansus ir iš to geresnio valdymo formuoti rezervą.

Mes žinome Estijos pavyzdį prieš 10 metų, kai buvo ekonomikos pakilimas, biudžeto arba visų viešųjų finansų sukauptas rezervas siekė 10 % BVP ir iš to rezervo buvo finansuojamas deficitas krizės laiku. Deja, mes tokio rezervo neturėjome. Visą laiką mūsų biudžetai buvo deficitiniai ir pasekmės to buvo labai gilios krizės, karpymai, brangus skolinimasis ir panašiai.

Toliau. Dar vienas siūlymas Vyriausybei yra akylai stebėti ne tik Europos Sąjungos ir bendrojo finansavimo lėšų panaudojimo tempus, bet ir įvertinti šių lėšų panaudojimo efektyvumą bei (ir tai labai svarbu pažymėti) siekti mažinti viešojo sektoriaus ir kai kurių privataus sektoriaus sričių priklausomybę nuo šių lėšų. Apie tai bus galima diskutuoti ir Seime.

Europos reikalų komitete mes iš klausėme Finansų ministerijos, Lietuvos banko ir kitų institucijų vertinimus, kad mūsų visi biudžetai yra maždaug 20 % priklausomi nuo paramos gavimo, nes per visus mokesčius ateina pajamos į šiuos biudžetus. Valstybės investicijų programos didžiaja dalimi yra priklausomos nuo šios paramos ir kai kurios privataus sektoriaus sritys, pavyzdžiui, statybų, informacinių technologijų taip pat labai smarkiai priklausomos nuo šių sričių. Tai yra labai ydinga ir pavojinga priklausomybė turint omeny, kad ateinanti daugiametė finansinė programa tikriausiai neleis gauti tokio masto lėšų, kaip kol kas gauname, todėl reikia balansuoti, gauti tas lėšas, efektyviai jas panaudoti, bet kartu stebėti, kad neiškiltų krizės grėsmė, kai tos lėšos bus sumažintos.

Yra kitų siūlymų, aš jų neminėsiu. Visi jie išvardyti mūsų išvadoje.

Toliau. Siūlome Vyriausybei patobulinti įstatymo projektą, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Seimo komitetų ir Seimo komisijų siūlymus. Konkrečiau siūlome Vyriausybei vertinti Seime šiuo metu svarstomus ir numatomus priimti arba jau priimtus teisės aktus ir prireikus skirti asignavimus teisės aktų nuostatoms įgyvendinti arba persikirstyti asignavimus tarp asignavimų valdytojų.

Pavyzdys. Mes jau priėmėme sprendimą dėl kitų metų įvardijimo A. Ramanausko-Vanago metais ir kitus analogiškus sprendimus priėmėme dėl Kalėdinių departamento. Visa tai kol kas

dar nebuvo suplanuota biudžete. Atitinkamai raginame Vyriausybę akylai stebėti, atsižvelgti ir koreguoti biudžetą, kad kai jis antrajam svarstymui bus pateiktas, tie dalykai jau būtų numatyti ir pakoreguoti.

Taip pat įvertinus finansines galimybes, o tai yra konkretus finansavimo šaltinis – planuojamos gauti pajamos už valstybinės žemės ūkio paskirties žemės pardavimą, skirti papildomų asig-navimų melioracijos įrenginiams prižiūrėti ir rekonstruoti, nes suprantame, kas darosi mūsų laukuose, ir čia kyla didžiulės problemos. Jeigu tie įrenginiai nebus atnaujinti, bus daugiau proble-mų ne tik su laukais, bet ir su keliais. Todėl ten yra numatytos konkrečios lėšos kai kurių Seimo narių siūlymuose ir siūlome į tai atkreipti ypatingą dėmesį.

Taip pat, siekiant išsaugoti teismų nepriklausomumą, pagal galimybes finansuoti teismų sis-temą, nes ten tikrai yra finansinių problemų. Taip pat Generalinės prokuratūros finansavimas.

Visi kiti komitetų siūlymai yra perduoti Vyriausybei svarstyti. Radus realius (pabrėžiu, rea-lius) finansavimo šaltinius, svarstyti galimybę juos realizuoti.

Vienas konkretus pasiūlymas dėl įstatymo straipsnio. Tam, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos įgyvendinti savivaldybių investicijų projektus, mes siūlome, remdamiesi Valstybės val-dymo ir savivaldybių komiteto siūlymu (mes jam pritariame), pakeisti nuostatas dėl galimybės skolintis tikrai ankstesnėms paskoloms gražinti, kad būtų galima gražinus tas paskolas pasisko-linti ir finansuoti projektus, kad savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma negali būti tei-giamas dydis.

O kalbant paprastesniais žodžiais, ir mes tai įrašėme savo siūlyme, kad savivaldybės skola per metus neturi padidėti. Prieš tai buvo galimybė tik mažinti skolą, dabar skola galės išlikti to-kio pat lygio, bet ne didesnė, ir jeigu yra galimybė, savivaldybės galės finansuoti projektus pagal tai, kaip bus pritar-ta jiems Vyriausybės ir kitose programose. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu K. Mažeiką, Aplinkos apsaugos komitetas.

Toliau posėdžiui pirmininkaus G. Kirkilas.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Komitetas dėl pateikto 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto po svarstymo pasiū-lymų negavo.

Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKAS (G. KIRKILAS, LSDDF). Ačiū. Nematau N. Puteikio. Gal I. Šimonytė galėtų? Ačiū Ingridai. Audito komiteto išvada. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Nagliui gal gėda prisipažinti, kaip jis balsavo, tai aš pristatysiu komiteto išvadą.

Audito komitetas svarstė biudžeto projektą, buvo alternatyvus balsavimas. Viena formuluotė buvo pritarti įstatymo projektui, kita formuluotė buvo nepritarti. Už formuluotę pritarti įstaty-mo projektui balsavo keturi komiteto nariai, už formuluotę nepritarti – trys. Atitinkamai pritar-ta pirmai formuluotei – siūlyti pagrindiniam komitetui ir Vyriausybei tobulinti, atsižvelgiant į Lie-tuvos banko išvadoje, Valstybės kontrolės išvadoje ir ataskaitoje pateiktas pastabas, Seimo kance-liarijos Teisės departamento pastabas ir Audito komiteto pasiūlymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Kviečiu V. Sinkevičių pateikti Ekonomikos komiteto išvadas. Komiteto pirmininkas. Prašau.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamieji kolegos, komitetas svarstė Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtini-mo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1227. Gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, ku-riai buvo pritar-ta. Taip pat gautas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos pasiūly-mas, kuriam taip pat buvo pritar-ta. Seimo narių siūlymai: A. Dumbravos siūlymas, kuriam buvo pritar-ta, ir Seimo nario D. Kreivio siūlymas, kuriam buvo nepritarta. Sprendimas: iš esmės pritar-ti Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodik-lių patvirtinimo įstatymo projektui komiteto kuruojamose srityse ir siūlyti pagrindiniam Biudže-to ir finansų komitetui patobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departa-mento pastabą, Seimo nario ir komiteto pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Kultūros komiteto vardu kviečiu komiteto pirmininką R. Karbauskį pristatyti išvadas. Prašau, kolega.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Lapkričio 8 dieną komitetas svarstė 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1227. Išnagrinėjo daugelį pasiūlymų ir priėmė sprendimą pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaimo reikalų komiteto pirmininkas kolega A. Stančikas. Prašau.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Kaimo reikalų komitetas svarstė minėtą projektą, jam pritarė ir siūlo būtent pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į pasiūlymus, kuriuos Kaimo reikalų komitetas pasiūlė. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas V. Bakas.

V. BAKAS (LVŽSF). Laba diena, gerbiamieji kolegos. Lapkričio 8 dieną Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė įstatymo projektą, pateikė keturis pasiūlymus: didinti asignavimus Valstybės sienos apsaugos tarnybai, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai, Migracijos departamentui ir Priešgaisrinės apsaugos gelbėjimo departamentui. Bendru sutarimu pritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas A. Sysas. Prašau, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamasis pirmininke, gerbiami kolegos, man labai keista, kad... Ko gero, Socialinių reikalų ir darbo komitetas bei Biudžeto ir finansų komitetas gavo daugiausia pasiūlymų, tai aš negalėsiu taip greitai atraportuoti, kad svarstėme, ir pasakyti balsavimo rezultatus. Aš noriu šiek tiek atkreipti dėmesį, kokie buvo siūlymai ir ką siūlom Vyriausybei keisti.

Svarstant buvo gauta daug visuomeninių organizacijų siūlymų, pavienių Seimo narių, pavienių Lietuvos piliečių siūlymų, Ugniagesių gelbėtojų profesinės sąjungos, Vaiko teisių apsaugos, kaip sakiau, Seimo narių nemažai pasiūlymų ir komitetas rekomendavo Biudžeto ir finansų komitetui ir Vyriausybei atsižvelgti į tokius siūlymus. Pirmiausia per mažai suplanavo Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai. Jiems trūksta netgi darbo apmokėjimui pagal tuos dydžius, kiek numatė Vyriausybė didinti, 20 tūkst. Siūloma peržiūrėti ir remti labiau socialiai pažeidžiamų asmenų įdarbinimą. Siūlome padidinti užimtumo programą 10 mln. eurų, nes Socialinių įmonių įstatymo, kurio laukiam pakeitimų, dėl kurio gana karštai buvo diskutuota, biudžete numatyta tik 8 mln. eurų, nors netgi dar nepataisytam įstatymo projektui, kurį atneš Vyriausybė, įgyvendinti metams reikia 18 mln., bet jeigu nekeisime įstatymo, tai reikia apie 50 mln. Todėl, aišku, mes siūlome bent jau numatyti tuos 10 mln., kurių reikės įgyvendinti šitą įstatymą netgi su Vyriausybės pasiūlymais.

Taip pat siūloma 300 tūkst. skirti darbo užmokesčiui ir kitoms išlaidoms Valstybinei darbo inspekcijai. Taip, šiais metais yra skirta daugiau, bet jeigu mes tikrai norime kovoti su šešėliu – tai būtent per žmogiškąjį faktorių ir galimybes. O darbas su nelegaliu darbu, pirmiausia tai yra laikymasis, o nelegalus darbas daugiausia yra statybose. Siūlome didinti.

Taip pat siūlome persikirstyti Socialinės paramos programą Sveikatos apsaugos ministerijai 27 mln. Būtent Vyriausybė pasiūlė keisti du dydžius, pagal kuriuos skaičiuojamos įvairios išmokos, išskyrus bazinę socialinę išmoką, kurios dydis jau yra išaldytas devynerius metus ir dydis yra 38 eurai. Nuo šitos išmokos skaičiuojamos įvairios išmokos neįgaliesiems, globojantiems žmonėms. Aš manau, kai mes kalbame apie skurdą, tai šitai grupei, kurios pajamos susietos su baziniu socialiniu dydžiu, būtent ir yra ta skurdo riba, ir apskritai nedidininimas palieka tuos žmones toliau skurdo zonoje. Buvo pritarta 2 eurai padidinti iki 40 eurų bazinį dydį. Yra užregistruotas ir kitas dydis – 42, bet komitetas pritarė 2 eurai padidinti. Taip pat padidinti priemonę pervesti lėšas išmokoms vaikams mokėti nuo keturių bazinių dydžių iki aštuonių ir suvienodinti, kad visoms gyventojų grupėms šita išmoka būtų vienoda, nes vienu kategorijų yra vienoks dydis, kitų yra kitoks.

Taip pat labai sveikintina Vyriausybės programa dėl būsto įsigijimo ne miestuose, o rajonuose. Bet ta suma, kuri yra skirta, yra beprotiškai fantastiškai maža ir gali įsikurti, jeigu aš neklystu, apie 15 šeimų. Komitetas, matydamas jaunų šeimų rėmimą ir šeimų, siūlo skirti 6 mln. daugiau lėšų šiems dalykams.

Taip pat siūloma persikirstyti socialinių paslaugų integracijos programą. Atkreipsiu dėmesį, yra du projektai, kurie kiekvienais metais reikalauja, vis prašo papildomai, mes kažkaip negirdi-

me ir neskiriame. Tai yra sudaryti sąlygas socialinės globos ir kitų įstaigų, teikiančių socialines paslaugas, veiklai. Kalbama apie gestų kalbos vertėjų centrus. Jie turi labai mažai vertėjų ir vienas vertėjas aptarnauja daugiau kaip 40 žmonių. Jeigu mes norime integruoti tuos žmones į visuomenę, jiems reikia naudotis sveikatos paslaugomis, teisingumo paslaugomis, mokytis, be vertėjų šitie žmonės negali išsiversti, todėl mes ir siūlome padidinti kiekvieną centrą po vieną, o į du didžiuosius Kauno ir Vilniaus – po du žmones. Papildomai reikėtų skirti lėšų septyniems etatams.

Taip pat siūlome finansuoti pagalbos telefonus. Turbūt kiekvienas skaitote, yra atsiūsta daug kreipimūsi Seimo nariams, kad emocinės pagalbos telefonu norėtų kreiptis ir gauti paramą labai daug jaunimo, moterų, nukentėjusiųjų – įvairios grupės.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

A. SYSAS (LSDPF). O kur yra reglamentuotas laikas?

PIRMININKAS. Jau baigėsi laikas, dėl to išjungėme.

A. SYSAS (LSDPF). Jeigu mes kalbame apie komiteto sprendimus, tai aš nesuprantu, kaip mes svarstysime biudžetą, jeigu mes net nežinome, ką svarstyti. Gerai, jeigu posėdžio pirmininkas mano, kad sprendimus galima priimti jų nesvarsčius ir nekalbėjus apie juos, tai komitetas šiems siūlymams pritarė vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ačiū. Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas E. Jovaiša. Prašom. Švietimo ir mokslo komiteto išvados.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, Švietimo ir mokslo komitetas svarstė gautus pasiūlymus dėl 2018 metų biudžeto. Iš tikrųjų buvo svarstyta daug pasiūlymų. Jų buvo apie 30. Bet patys svarbiausi atskiri pasiūlymai, kuriems pritarė, tai buvo padidinti dėstytojų atlyginimus dar 10 mln. Papildomai skirti 5 mln. studentų stipendijoms. Tokie patys stambiausi punktai, kurie buvo pateikti. Apskritai Švietimo ir mokslo komitetas už visą paketą balsavo taip: už – 6, prieš – 2, susilaikė 2.

PIRMININKAS. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas J. Sabatauskas pristato komiteto išvadas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė spalio 25 dieną ir siūlo pritarti pagrindinio komiteto sprendimams dėl 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto, ir siūlyti Vyriausybei svarstyti dėl šio komiteto kuruojamoms institucijoms skiriamų asignavimų. Teisėjų tarybai papildomai skirti 4 mln. 213 tūkst. išlaidoms, iš jų 2 mln. 693 tūkst. darbo užmokesčiui, t. y. darbo užmokesčio įsiskolinimams padengti, o įsiskolinimai tokie, kad net 2017 metų lapkričio, gruodžio mėnesių atlyginimams nėra pinigų; papildomoms aštuonioms teisėjų padėjėjų pareigybėms Vyriausiajame administraciniame teisme; papildomoms devynioms teismo posėdžių sekretorių pareigybėms Vilniaus apygardos teisme bei pašto išlaidoms; Generalinei prokuratūrai papildomai 171 tūkst. eurų, iš jų išlaidoms 85 tūkst., iš kurių 65 tūkst. darbo užmokesčiui ir 86 tūkst. turtui įsigyti. Darbo užmokestis būtų už išstarnautus metus. Ir institucijų investiciniam projektui įgyvendinti, t. y. prokuratūros pastato Šiauliuose rekonstrukcijai.

Teisingumo ministerijai papildomai skirti 3 mln. 816 tūkst. išlaidoms, iš kurių 2 mln. 913 tūkst. eurų darbo užmokesčiui, Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos statutui įgyvendinti... Vidaus reikalų ministerijai papildomai skirti 17 mln. 183 tūkst., iš jų FNNTT papildomai skirti 1 mln. 552 tūkst. eurų, iš jų išlaidoms 1 mln. 4 tūkst. – 685 tūkst. darbo užmokesčiui ir 548 tūkst. turtui, t. y. įsteigti 12 tarnautojų pareigybių Migracijos departamente prie VRM. Dėl užsieniečių teisinės padėties pataisų įgyvendinimo trumpėja dokumentų tvarkymo terminai, todėl reikia daug daugiau žmogiškųjų darbo išteklių, nes auga prašymų prieglobsčiui skaičius. Savivaldybių asociacijos vykdomoms sekretoriato funkcijoms finansuoti – iš dalies padengti iš ES regionų komiteto. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai – programos darbams vykdyti bei kriminalinės žvalgybos atliekamų ikiteisminių tyrimo veiksmų efektyvumui didinti. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie VRM papildomai skirti 6 mln. 981 tūkst., iš jų 1 mln., įskaičius socialinio draudimo įmokas, laipsniškam vidaus tarnybos pareigūnų darbo užmokesčiui didinti; 1 mln. 175 tūkst. eurų – pagalbos telefonais 03, 033, 103 skambučiams administruoti – perimti iš Greitosios medicinos pagalbos; 865 tūkst. eurų – tarnybinei uniformai atnaujinti; 1 mln. 200 tūkst.

– ugniagesių gelbėtojų asmeninėms apsaugos priemonėms ir gaisrų gesinimo gelbėjimo įrangai; 511 tūkst. eurų – technikos priežiūrai, remontui, eksploatavimui bei draudimui; 1 mln. – gelbėjimo technikai įsigyti; 1 mln. 230 tūkst. eurų – savivaldybių priešgaisriniais tyrimams.

Valstybės sienos apsaugos tarnybai papildomai skirti 7 mln. 107 tūkst. Viešojo saugumo tarnybai prie VRM – 1 mln. 543 tūkst., iš jų 100 tūkst. Vyriausybės prioritetui „Saugi valstybė“ užtikrinti; 300 tūkst. eurų, įskaičius socialinį draudimą, nuosekliam kasmetiniam darbo užmokesčiui bei 1 mln. – aprūpinti pareigūnus ginkluote, specialiomis priemonėmis, tarnybine uniforma, informacinėmis technologijomis, specialiosiomis ryšių transporto priemonėmis.

Policijos departamentui prie VRM papildomai skirti 5 mln. 647 tūkst., iš jų 1 mln. naujaisiems techninės prevencijos kontrolės priemonėms, 820 tūkst. tinkamai vaiko teisių apsaugai, 150 tūkst. pritaikyti POLIS naršyklės nusikalstamos statistikos duomenų analizei, 1 mln. eurų, įskaičius socialinį draudimą, pareigūnų darbo užmokesčiui ir t. t. Kitaip sakant, ir padidinti valstybės biudžeto pajamas atitinkamai paėmus pajamas iš valstybės įmonių dividendų. Už šiuos pasiūlymus kartu su projektu balsavo 7, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Sveikatos reikalų komiteto pirmininkė A. Širinskienė. Prašom, kolege. Ne? Ką siūlote? Prašom. Jau nauja pirmininkė. Gerai. Kolegė A. Kubilienė. Prašom.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Sveikatos reikalų komitetas taip pat svarstė. Sprendimas yra pritarti 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui Nr. XIII-1227 ir siūlyti Vyriausybei atsižvelgti į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Už balsavo 5, prieš – 3, susilaikė 2. Komiteto sprendimą lėmė komiteto pirmininkės balsas.

PIRMININKAS. Užsienio reikalų komiteto išvadas pristatys kolega E. Vareikis. Prašom.

E. VAREIKIS (LVŽSF). Sveiki. Užsienio reikalų komitetas svarstė šį projektą. Buvo pateikta daug pasiūlymų. Aš gal visų jų nevardinsiu. Bet galutiniai balsavimo rezultatai buvo tokie: 4 komiteto nariai balsavo už, prieš – 1, susilaikė 2. Projektui buvo pritarta balsų dauguma. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas M. Puidokas pristatys Europos reikalų komiteto išvadą. Prašom, kolega.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Europos reikalų komitetas, apsvaustęs 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, nusprendė: siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti dėl 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto, kiek tai susiję su projektu, finansuojamų Europos Sąjungos lėšomis, bendruoju finansavimu. Taip pat siūlo atkreipti pagrindinio komiteto dėmesį į tai, kad Vyriausybei būtina atidžiai stebėti ne tik Europos Sąjungos ir bendrojo finansavimo lėšų įsisavinimo tempus, bet ir vertinti įsisavinimo atsilikimą tuose sektoriuose, kur jis yra nepakankamas. Taip pat turi būti išanalizuotos tokio atsilikimo priežastys ir siekiama, kad mažėtų nepanaudotų biudžeto asignavimų perkėlimo į kitus metus tendencijos.

Ir, trečia, siūlyti pagrindiniam komitetui atsižvelgti į Užsienio reikalų ministerijos Seimo Europos reikalų komitetui pateiktą papildomų 12 tūkst. 247 tūkst. eurų asignavimų poreikį. Papildomų asignavimų šaltinis šiam poreikiui galėtų būti Finansų ministerijos programai „Skolos valstybės vardu valdymas“ skiriami asignavimai ir didinamos 2018 metų valstybės biudžeto pajamos iš valstybės įmonių dividendų. Ir balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas pristatys valstybės valdymo... Ar pirmininkas? Kaip sutarėte? Pirmininką turime. Ačiū ponui, kolegai Z. Streikui už iniciatyvą, bet pirmininką turime. Prašom, pirmininke.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, komitetas, išnagrinėjęs siūlymus, nutarė pritarti Lietuvos savivaldybių asociacijos siūlymams, kuriais siekiama teisingiau pasidalinti su valstybės biudžetu savivaldybių biudžetų pajamų prognozuojamas netektis dėl numatomo gyventojų nepamokestinamųjų pajamų padidinimo. Nuo 2018 metų prašome padidinti 0,27 procentinio punkto, arba 4,92 mln. eurų, gyventojų pajamų mokesčio dalį, tenkančią visų savivaldybių biudžetams nuo šio mokesčio pajamų į konsoliduotus valstybės biudžetą ir savivaldybių biudžetus. Taip pat pritarta asociacijos prašymui prašyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Seimo kuo skubiau pakeisti Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį

įstatymą, kuris sudarytų palankesnes sąlygas įgyvendinti savivaldybių investicijų projektus, kurie iš dalies finansuojami Europos Sąjungos, Norvegijos, Šveicarijos paramos ir Valstybės investicijų programos lėšomis.

Komitetas iš dalies pritarė Priešgaisrinės apsaugos gelbėjimo departamentui dėl būtinumo skirti papildomą finansavimą – 1 mln. eurų.

Taip pat pritarta Žemės ūkio maisto tarybai, kuri atkreipė dėmesį į tai, kad jau daug metų melioracijos priežiūrai ir remontui neskiriama pakankamai lėšų, dėl to melioracijos įrenginių, priklausančių valstybei, būklė labai sparčiai blogėja. Pritariame tarybos siūlymui kasmet skirti ne mažiau nei 50 mln. eurų, iš jų – 25 mln. eurų valstybei priklausančių įrenginių priežiūrai ir 25 mln. – melioracijos investiciniams projektams įgyventi. Pritarėme tarybos siūlymui nemažinti specialiosios tikslinės dotacijos, skiriamos savivaldybėms, nes projekte numatyta sumažinti dotacijas iki 16,22 mln. Manome, kad vis dėlto tai apsunkintų administravimo funkcijas ir sumažintų efektyvumą.

Taip pat pritarėme Kultūros ministerijos siūlymui nemažinti finansavimo kultūros objektų darbams užbaigti. Nes 2017 metais savivaldybių investiciniams projektams kultūros srityje buvo skirta 14 mln. eurų, tuo metu 2018 metais šiam tikslui numatyta skirti tik 5,4 mln. eurų. Todėl keturiose, penkiose savivaldybėse liks nebaigti statyti svarbūs objektai. Todėl, atsižvelgdamas į tai, komitetas nutarė pritariti ministerijos siūlymui nemažinti to finansavimo ir skirti pakankamą sumą tiems projektams įgyvendinti.

Taip pat komitetas pritarė iš dalies Kauno miesto savivaldybės siūlymui, kurio esmė, prašymas, kad būtų įtvirtintas biudžete 13 straipsnio 1 dalies 2 punktas, kuris skambėtų taip: „Savivaldybės gali skolintis investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniams įpareigojimams vykdyti.“ Taip pat atsižvelgėme ir pritarėme Seimo nario E. Pupinio siūlymui, kurio susirūpinimas irgi buvo susijęs su žemės ūkio sritimi – numatoma mažinti specialiąsias tikslines dotacijas savivaldybių biudžetams, kurie orientuoti į žemės ūkio funkcijų atlikimą. Mes vis dėlto pritariame jo siūlymui, kad to mažinti nereikėtų.

Mes siūlome... Už šiuos siūlymus, už pritarimą balsavo 7 už, prieš – 1, susilaikė 1. Komitetas iš esmės pritarė įstatymo projektui su išvardintom išlygom. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Žmogaus teisių komiteto išvadas pristatys L. Talmontas. Prašom, kolega.

L. TALMONT (LLRA-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Žmogaus teisių komitetas svarstė įstatymo projektą ir priėmė sprendimą iš esmės pritariti pateiktam įstatymo projektui. Ir pasiūlymas: siūlyti pagrindiniam komitetui patobulinti įstatymo projektą pagal siūlymus, kuriems komitetas pritarė.

Pasiūlymas. Seimo kontrolieriams tapus Nacionaline žmogaus teisių institucija, prašoma skirti papildomai 343 tūkst. eurų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Baigiame komitetų išvadų pristatymą ir pereiname prie diskusijų. Pradės frakcijų lyderiai. Mūsų visa diskusija, kartu su komitetų, frakcijų lyderių ir Seimo narių nuomonėmis užtruks lygiai pusantros valandos. Mes pradėjome 11 val. 18 min., taigi baigsime 12 val. 48 min.

Dėl vedimo tvarkos. Prašom, kolega S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui, gerbiamas posėdžio pirmininke. Pristatydamas Biudžeto ir finansų komiteto sprendimus ir išvadas, aš nepaminėjau sprendimo balsavimo rezultatų. Taigi dabar norėčiau juos įvardinti, jeigu galima, dėl protokolo.

PIRMININKAS. Prašom.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Už Biudžeto ir finansų komiteto išvados projektą balsavo už, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Pirmoji frakcijos vardu kalbės A. Maldeikienė. Prašom, kolege.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Noriu gerbiamiems kolegoms pateikti penkis argumentus, kodėl nebalsuosiu už Vyriausybės pateiktą biudžetą. Jų yra gerokai daugiau, vis dėlto prašau išklausti argumentus ir pagalvoti apie savo moralinę atsakomybę rinkėjams.

Pirma. Melas, kad tai biudžetas, kuris deramai vykdo Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį įstatymą. Mes ką tik šioje salėje girdėjome kalbant poną S. Jakeliūną, kuris pasakė, kad

galima pasirinkti – vykdyti konstitucinį įstatymą, ar ne. Aš ką tik susiskambinau dar kartą su Valstybės kontrole, jie paneigė ir sakė, kad tokių nesąmonių jie tikrai nerašė. Čia, mano rankose, tas dokumentas, kurį visi turėjote perskaityti, lapkričio 15 dienos, ten tikrai nėra tokio dalyko, kad mes turime teisę rinktis.

Apie tai Valstybės kontrolė dar kartą paskelbė lapkričio 15 dieną, konstatuodama, kad biudžetas sudarytas nesilaikant šalies fiskalinės drausmės įstatymų. Liepos 28 dieną finansų ministras paskelbė įsakymą „Dėl valdžios sektoriaus išlaidų augimo ribojimo taisyklės vertinimo nustatymo“, kurio taikymas leido kurti iliuziją, kad biudžetas vykdo Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį įstatymą, nors tai buvo atviras melas.

Valstybės kontrolės išpėjimai nebuvo išgirsti, priešingai – nuolat, net šioje salėje ponas V. Šapoka manipuliavo daugumos Seimo narių neišmanymu ir aiškino, kad jam taip elgtis leidžia Europos Komisija. Paskutinį kartą apie tai Finansų ministerijos puslapyje pamatėme vakar, nors tekstas skyrėsi nuo pavadinimo, iš „Delfio“ mokosi.

Tiesa ta, kad Europos Komisija nevertina jokių nacionalinių taisyklių, – Europos Komisija stebi tik tai, ar biudžetas tenkina valstybės skolos tvarumo reikalavimus, svarbius euro zonai. Nacionalinės taisyklės vertina ne tik skolos tvarumą, bet visų pirma akcentuoja ekonomikos stabilizavimą ir įvertina, ar balsuoti teikiamame biudžete vykdoma anticiklinė stabilizuojanti fiskalinė politika. Kitaip sakant, jei Europos Komisija biudžetą vertina atsižvelgdama tik į Stabilumo ir augimo pakto nuostatas, tai Lietuvos biudžetas dar papildomai turi būti įvertintas pagal Konstitucinio įstatymo nuostatas, pagal kurias naudojamos tik einamojo prognozavimo laikotarpio reikšmės, akcentuojant biudžeto turinio galimą poveikį šalies ekonomikos ateičiai. Pateikiamas biudžetas sudarytas nesilaikant šių konstitucinių įpareigojimų, tad tiesiog negali būti patvirtintas.

Dar baisiau tai, jog finansų ministras atvirai apgaudinėja Seimą, ir, žinodamas, kad absoliuti dauguma Seimo narių neturi pakankamos kompetencijos įvertinti iš pirmo žvilgsnio ganėtinai painių profesionalia kalba pateiktų aiškinimų, atvirai meluoja. Kaip galima gerbti save ir savo valstybę, jeigu negerbi jos įstatymų, net tų, kurie įkalti Konstitucijoje? Kam tada reikalingi tie įstatymai, jeigu paskui nieko daugiau nedarai, kaip tik intensyviai ieškai būdų, kaip juos apeiti? Save gerbiančioje visuomenėje diskusija apie taisykles ir net konstitucines nuostatas gali vykti ir ji normali, ir mes galime jas diskutuoti, bet negalime jų nevykdyti, kol neatšaukėme Seime. Ir man tas primityvus melas, kurį čia mums pateiks S. Skvernelio Vyriausybė, yra turbūt skaudžiausia.

Antra. Melas, jog tai biudžetas, kuris mažins atskirtį. Atskirtis turi daug veidų, bet pajamų nelygybė, virstanti galimybių nelygybe, yra esminiai jos pavidalai. Ar siūlymas didinti paramą neturtingiausiems sumažina atskirtį? Na, pirmiausia matematiškai niekaip nesuskaičiuojama. Atskirtis skaičiuojama kaip palyginimas tarp turtingiausių ir neturtingiausių, o ne tarp vidurkio ir neturtingiausių, tad matematiškai nesueis. Dar blogiau tai, kad pajamų atskirtis mažėtų, jeigu turėtume tokią pajamų perskirstymo sistemą, kuri labiau apmokestintų turtingiausius ir mažintų galimybes gauti neapmokestinamųjų pajamų. Šiuo metu (...) 42 dalykus.

Šiame biudžete teikiama sistema mažiausias pajamas gaunančiųjų pajamas didina atimdama iš vos turtingesnių, vadinamojo viduriniojo sluoksnio, kuris Lietuvoje, įvertinus realius pragyvenimo kaštus, svyruoja tarp 900 ir 2 tūkst. 500 eurų vieno asmens namų ūkiui į rankas. Tai palaužia ekonomines galimybes tų, kurie iš esmės ir sunėša valstybės biudžetą bei kuria jos ateitį, pamatai, kad nebėra ko dalinti.

Manipuliacinės schemos, kuriomis mažinamas neapmokestinamasis pajamų dydis, kol galų gale jis išnyksta dar ganėtinai kuklių pajamų grupėje, nuolatinė apeliacija į skurdžiausius visuomenės sluoksnius, atimtas neapmokestinamasis pajamų dydis už vaikus iš vos daugiau uždirbančių žmonių, kurių savigarba neleidžia prašyti pašalpų, tad jie galiausiai įsikinko į nepabaigiamas naujų darbų paieškas ir nežmoniškai ilgas darbo valandas, nebemenkstančios, o daugumai šalies gyventojų, kurie negali papildomai mokėti už tai, už ką jau kartą sumokėjo mokėdami mokesčius, nebepasiekiamos deramos kokybės švietimo, medicininės pagalbos ir kitos paslaugos pakerta šalies ateitį ir skatina emigraciją, ką ir rodo skaičiai.

Drąsiai galiu pasakyti, kad šis biudžetas, mažindamas vidurinėsios klasės realias, o dažnai net ir nominalias pajamas, dar labiau menkindamas ir taip itin kuklų socialinį kapitalą bei ekono-

minį socialinį saugumą, gali būti vadinamas ir emigracijos skatinimo biudžetu. Pamatysite, kad mano prognozė, kaip ir daugelis kitų ankstesnių, yra teisinga.

Trečia. Melas, kad žemės įsigijimo kaina apskaitoje gali būti įtraukiama į sąnaudas. Bandydami išlaikyti gyvulių ūkio principais paremtą ekonomiką bei mokesčių sistemą ir toliau leisti stambiems ūkininkams nemokėti mokesčių ir deramai neatsilyginti visuomenei ir net savo vaikų mokytojams, biudžeto autoriai sukonstravo naują ekonominę teoriją, kuri paneigia tai, kas visiems žinoma dar nuo A. Smito laikų, taigi beveik 250 metų.

Bet kuriame apskaitos vadovėlyje rasite paaiškinimą, kad visos turto formos nusidėvi ir galiausiai išnyksta, tačiau tas teiginys netaikomas žemei (netaikomas), kuri negali išnykti, negali būti sunaikinta, negali prarasti vertės kaip kitos turto formos. Priešingai, net dažniausiai ją padidina. Sugalvoti, kad žemė gali tapti nykstančiu dalyku, kurį reikia iš naujo atkurti, yra neįtikinamas cinizmas.

Ketvirta. Tai yra biudžetas, kuris absoliučiai nuvertina itin kvalifikuotą darbą viešajame sektoriuje, itin dažnai net žmones su aukštuoju išsilavinimu, tarkime, slauges ligoninėje ar mokytojus, paversdamas minimalios algos gavėjais. Mes matome, koks nevalyvas, godus ir nesuscitvarantis savo laukuose darbdavys yra Lietuvos valstybė.

Penkta. Melas, kad būna nemokamų pietų. Kai mąstai ekonomikos kategorijomis, niekada nekalki apie tai, ką gauni, nepasakydamas, kiek už tai moki. Neišsilavinusių arba ciniškų, man kartais sunku atskirti, biurokratų kabinetuose sukurpta ekonomikos teorija ir praktika, kurios veidą matome ir šiame biudžete (pakeitus makiažą, veidas lieka tas pats), aptarnauja turtingiausius gyventojų ir verslo sluoksnius, kitiems palikdama ilgas darbo valandas arba skurdą.

PIRMININKAS. Jūsų laikas baigėsi, kolege.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Tokios politikos kaina – emigracija. Tai emigracijos skatinimo biudžetas.

PIRMININKAS. Kolege! Aš labai atsiprašau, būsiu visiems griežtas, nes laikas mūsų visos diskusijos ribotas. (*Balsai salėje*) Gal negaiškime laiko, duokime pasakyti. Kuo daugiau kalbėsime, tuo mažiau laiko liks diskusijoms. Gerai. K. Glaveckas. P. Gražulis – dėl vedimo tvarkos.

P. GRAŽULIS (TTF). Labai trumpai. Man atrodo, kalba buvo labai nebloga, bet taip, kaip žirniai į sieną, nepagavau minčių. Prašyčiau kitus kalbėti truputį ramiau ir lėčiau, kad būtų galima mintis užsirašyti.

PIRMININKAS. Ačiū, pasiūlymas geras. Profesorius K. Glaveckas taip ir padarys. Prašau, profesoriau.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Atsiprašau. Kęstuti, prašau. Nesikarščiuojame, kolegos, rimtas klausimas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiami kolegos, per visus 23 metų biudžetus, kuriuos man teko dalyvauti vienaip ar kitaip rengiant arba svarstant Seime, aš manau, niekada nebuvo, kad opozicija ką nors girtų. Aš manau, kad šiuo metu mes irgi bandysime negirti, bet liberalai bandysime ieškoti konstruktyvaus siūlymo, ką reikėtų vis dėlto daryti ir kuriuo keliu eiti, kad biudžetas būtų ne tik pinigų ir finansų, koks nors valstybės sąskaitų planas, bet kad iš tikro būtų Lietuvos būsimą kelią planas, nes mes dabar stovime ant ribos tektoninių lūžių, mes tą puikiai suprantame, ne tik politinių, bet visų pirma ir ekonominių.

Tai, kad ateina naujos technologijos, nauji principai, iš esmės keičia viską, ir Lietuvos ateitį keis. Jeigu mes to nepadarysime, nepastebėsime, planuodami biudžetą, mes iš tikro pralošime. Lietuvos ateitis nebus tik parengimas IT specialistų arba kitų. Aš manau, kad ateityje IT specialistų poreikis kaip tik mažės, nes bus sukurtos intelektualios technologijos, kurios leis pakeisti jų darbą, ir intelektualūs kompiuteriai kurs programas. Vadinasi, jų reikės mažiau. Lygiai taip pat kaip mažiau reikės notarų, teisėjų, daugelio kitų profesijų. Tas įvyks per artimiausius penkerius–dešimt metų. Mes dabar turime dėti tuos pamatus.

Dabar biudžetas pagal seną tradiciją yra sudaromas pagal žinybų piramidę. Kiekviena ministerija duoda savo skaičius, kokias programas darys, ir taip pastatoma. Šis biudžetas, kaip ir prieš tai buvę biudžetai, serga tomis pačiomis ligomis. Pirma, tai programinio... nebuvimas ir, svarbiausia, efektyvumo nebuvimas, nes pinigai, išleisti iš biudžeto viešajame sektoriuje, visada

yra dvigubai mažiau efektyvūs negu privačiame sektoriuje. Mes vis plečiame tą sektorių ne tik didindami valdininkų skaičių.

Pagrindinė biudžeto problema, mano supratimu, yra ta, kad nepakankamai užtenka politinės valios jį daryti. Be politinės valios, ką daryti ir su kuo daryti, viskas yra aišku, bet kas tą padarys, dažniausiai neaišku. Kodėl aš tą sakau?

Mes iš pradžių kalbėjome apie lūkesčius, kad bus pakeista fiskalinė politika, kad bus pakeisti mokesčiai, kad bus daugiau socialinio teisingumo ir t. t., ir panašiai. Kai gavome tą projektą ir visą paketą tų įstatymų, kurie vadinami fiskalinės drausmės ir fiskaliniais įstatymais, pamatėme, kad korekcijos minimalios. Mes paliekame tą pačią situaciją, liekame ant to paties ekonomikos krašto stovėti. Tai visų reikalas, ne tik opozicijos, visų reikalas. Mes turime matyti ir išrinkti jaunus, energingus žmones, kurie darys Lietuvą kitokią, mes turime sudaryti lyderių sąrašą Lietuvoje, jo po šiai dienai neturime. Aš pats priklausau vyresnei generacijai, aš pats matau, kad mes einame blogiausiu keliu. Pas mus yra puikaus jaunimo, tai padarykime tuos dalykus. Perduodame, dabar pradėdame perduoti per finansus, per reformas galias, finansines, tas, kurios yra, iš dalies galias, į entuziastų, labai energingų žmonių rankas.

Kitas dalykas. Kaip opozicijos atstovai, mes iš tikro kritikuojame tokį būdą, mes pasakome, kad ir opozicija daug ko nepadaro. Normali opozicija turėtų parengti alternatyvų biudžetą, akiivaizdu, ir tada būtų galima turėti vieną biudžetą ir kitą biudžetą. Būtų dar geriau, jeigu tai būtų pilietišką biudžetą, o dar geresnis variantas būtų e. biudžetas. Taip ir bus po trejų, ketverių metų, aš jums garantuoju, gal po penkerių. Bus galima padaryti e. biudžetą ir turėti lentelę, kurią galėsi pats koreguoti arba išsakyti savo nuomonę, kurią bus galima sudaryti labai paprastai mažais resursais ir kitokiu efektyvumu.

Tai visų šitų dalykų iš tikro mes neliečiame, mes kalbame tik apie... Pažiūrėkite, kokios yra komitetų pastabos. Taigi gėda klausyti! Išsinate ir pasakote, kiek pinigų trūksta. Nė vienas nepasakė, kad reikia daryti kokius nors esminius persilaužimus, kad reikia ką nors daryti. Iš tikrųjų tokio bendro pobūdžio kalbos, bet pagrindinis principas – pinigų prašymas. Aš suprantu, kad visi nori gyventi rojuje, be išimties, bet, žinokite, daugumai tenka gyventi ir pragare. Šiuo atveju principas siūlyti, kaip kai kurie Seimo nariai siūlo, pagerinti, stogui pagerinti, iš tikro jie ne žmonėmis rūpinasi, bet savimi, kad jie gerai atrodytų prieš tą savo apygardą. Jeigu jiems pasakytų, kas iš tikro jų laukia, kai bus atlyginimai ar kiti dalykai daromi, bet paprastai mes to vengiame. Liberalai visa tai turėdami omeny iš tikro kviečia visus be kokio nors zoologinio pykčio pamastyti ir pagalvoti, kaip vis dėlto mes turėsime eiti toliau su švietimo sistema, kaip su lyderių sudarymu, kaip galėsime eiti... Galų gale, žinokite, ateina virtualūs pinigai, kurie taip pat yra svarbūs. Mūsų jaunuoliai, kurie yra Lietuvoje, finansinių instrumentų kūrėjai, yra vieni geriausių pasaulyje. Mes juos tiesiog nustūmėme ir palikome, ir manome, kad valstybės aparatas, valdžia gali ką nors išspręsti. Nieko mes neišspręsimė. Mes turime iš tikro pasiaukoti ir daryti tai, ko Lietuvai reikia per artimiausius penkerius, bent jau mažiau dešimt metų. Todėl liberalai, atsižvelgdami į tai, ką aš sakau, galvoja, kad vis dėlto mūsų pasirinktas kelias nieko nesiskiria nuo to, kai buvo seni keliai, kurie palieka daug problemų, kurie išsprendžia tik šios dienos finansus, bet jokių būdu nenumato valstybės pajamų plano ateičiai iš tikro tokio, kokio reikia Lietuvai, todėl liberalai, balsuodami dėl biudžeto, turės visuomet kritinių, gilių pastabų, ką išsakys kiti, ir greičiausiai bus labai susilaikantys nuo pritarimo šitam biudžetui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū profesoriui K. Glaveckui.

Toliau kalbės Konservatorių frakcijos seniūnas G. Landsbergis. Prašau, kolega.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, išties pasiklausiau tokių išmintingų kalbų, žmonės, aišku, yra išėję mokslus, patys mokę ekonomikos, aš tokios patirties neturiu. Aš tikrai istorikas ir renku žmonių istorijas. Kai pirmą kartą išgirdau premjerą kalbantį apie iš tikrųjų naujos kokybės biudžetą, apie biudžetą, kuris susidoros su skurdu, su nelygybe Lietuvoje, išties aš kažkaip pradėjau svarstyti, kaip šiuos žodžius girdi paprastas žmogus, stebintis premjerą, stebintis visus politikus per televizijos ekraną, ir ką jis galvoja. Išties žodžiai skambūs ir, atrodo, įsitikinimas premjero veide matosi šimtaprocentinis – kitais metais skurdo nebebus ir lygybė bus nepamatuojama. (*Balsas salėje*) Artūrai, jūs tikrai galėsite užimti šią...

PIRMININKAS. Kolegos, nereplikuojame iš vietos!

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). ...tribūną ir išsakyti viską, ką jūs tikrai norite.

Kaip tikrai vakar turėjau galimybę diskutuoti su žmonėmis ir kalbėtis, ir klausti jų nuomonių. Tai dar kartą patvirtino mano nuostatą apie būsimą biudžetą – tai yra nepamatuotų lūkesčių biudžetas. Aš kalbu apie lūkesčius, gerbiamas premjere. Jūs pasakote žmonėms tai, ko kitais metais žmonės nepajaus. Viena moteriškė Anykščių bute sako, kad premjeras ir sveikatos apsaugos ministras žadėjo pigesnius vaistus. Sako, aš perku (...) (nežinau, ar toks vaistas egzistuoja, neturėjau galimybės patikrinti), bet jis man 4 euraiš pabrango. Sako: tai, ką aš girdžiu per televiziją, yra netiesa ir tai man kelia pyktį. Kitas žmogus sako: premjeras man pažadėjo pakelti algą, pensiją pakelti. Man pensija pakilo keliais euraiš. Ir visi lūkesčiai yra netiesa, mane apgaudinėja, man meluoja ir man sako netiesą.

Ar aš galėčiau pasakyti, kad premjeras apgavo visus? Tikrai ne. Matyt, iš tų milijonų eurų, kurie bus perskirstyti kitų metų biudžete papildomai, bus žmonių, kuriems pasiseks, bet tai tikrai ne visa Lietuva. Reikėtų labai aiškiai pasakyti, kad šis biudžetas niekuo nesiskirs ir nuo praėjusių metų biudžetų, kurie visi kovojo su skurdu, visi buvo vilties biudžetai, visi buvo patys geriausi, visada patys pačiausi Lietuvos biudžetai. Bet aš pasigendu pagrindinio aspekto – Vyriausybė, kuri turi 800 prioritetų, kuri sudaro biudžetą tiems prioritetams įgyvendinti, ar ji gali išskirti vieną grupę žmonių, vieną aiškų prioritetą, kam yra skirtas prieaugis, kam yra skirti nauji pinigai ir ko jais norima pasiekti? Dėl to, kad būtų sukelti lūkesčiai visų Lietuvos žmonių, vadinasi, apgauti visus Lietuvos žmones. Tai mes sakėme nuo pat pirmos dienos, kai buvo pristatomos Vyriausybės programos, kai pirmą kartą prisistatė premjeras, kai buvo metų pristatymas. Aš klausiau, kas yra jūsų prioritetas? Kova su skurdu. Kur, su kuo, kuri grupė tai pajaus? To atsakymo mes negirdėjome. Aš neabejoju, kad premjeras turės galimybę, finansų ministras turės galimybę, galbūt daugelis valdančiųjų atsistoje čia atsakys į tą klausimą aiškiai ir nevyniodami į vatą, kam kitais metais bus geriau gyventi.

Premjere, labai laukiame jūsų pasakant labai aiškiai, skaidriai ir suprantamai paprastiems žmonėms dešinėje salės pusėje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs sutaupėte laiko. Dabar frakcijos vardu kolega S. Jakeliūnas. Kviečiu. Kol Stasys eina į tribūną, aš liberalams, K. Glaveckui primenu, kad liberalai turi galimybę Vilniaus mieste, kurio biudžetas irgi yra ne ką mažesnis už valstybės, parodyti, kaip reikia moderniškai valdyti. Mes imtume pavyzdį. (*Balsai salėje*) Prašau, kolega. (*Balsai salėje*)

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Dėkui, gerbiamas pirmininke. Noriu pasveikinti G. Landsbergį su neįtikėtinu progresu. Aš prisimenu, kai mes dirbome A. Butkevičiaus Vyriausybės kanceliarijoje, tai buvo ramus, kuklus, civilizuotas, inteligentiškas žmogus. Dabar tai yra labai geras propagandistas, kaip ir keli kiti čia. (*Plojimai*) Todėl, manau, progresuosite ir toliau. Biudžetas, be abejo, suteikia neįtikėtiną erdvę propagandai ir demagogijai. Taigi mes tai išgirsime dar ne vieną kartą.

Labai sveikinu A. Maldeikienės, tikiuosi, būsimosios Prezidentės pasisakymą, nes labai apgailestauju, kad ją prarado Biudžeto ir finansų komitetas. Ten buvo labai nuostabios diskusijos ir taip pat emocijos. Taigi šita diskusija tikrai labai emociinga. Ji mane apkaltino melu, todėl aš ką tik paskambinau į Biudžeto ir finansų komiteto biurą ir paprašiau protokolo vakarykščio komiteto posėdžio, kuriame Valstybės kontrolė pristatė savo išvadą ir pakomentavo, ir atsakė į visus klausimus, ar Vyriausybė, teikdama šitą projektą, ką nors pažeidžia vertindama tą vadinamąjį atskaitos tašką? Atsakymas buvo labai aiškus – ne. Kadangi mes protokoluose fiksuojame ne tik sprendimus, bet ir visus tekstus, ir pasisakymus, tas protokolas bus prieinamas visiems Seimo nariams, įskaitant ir gerbiamą A. Maldeikienę.

O dabar noriu pacituoti kol kas dar vakarykštį, vis dar neišverstą į lietuvių kalbą, nes Europos Komisija dirba lėtai, lėčiau negu mes, bet mes galime perskaityti ir pakomentuoti, ką Europos Komisija mano apie mūsų biudžeto projektą. Taip, tai yra svarbi institucija, ne mažiau svarbi negu čia, Seime, Biudžeto ir finansų komitetas ir visi kiti, ir ji vertina mūsų projektą. Vakariškiečiai atsiuntė tokią išvadą. Skaitau versdamas, todėl nesu šimtu procentų tikras, kad tai bus lietuviška versija. Komisija mano, kad Lietuvos biudžeto projektas, kuris dabar yra svarstomas, atitinka visus reikalavimus ir visas Stabilumo ir augimo pakto sąlygas. Komisija kviečia Lietuvos valstybės institucijas įgyvendinti 2018 metų biudžetą tokį, koks yra pateiktas. Todėl, kolegos, turėsime atsakingai

vertinti visus kitus siūlymus ir dėl išmokų, ir dėl atlyginimų, ir dėl mokesčių tam, kad nenukryptume nuo to, ką ką tik gavome įvertintą iš Europos Komisijos. O tų siūlymų buvo ir bus daug.

Aš kviečiu naudotis Seimo nario mandatu. Jis yra laisvas, mano taip pat, bet aš dažniausiai bandau suvokti, kas yra viešųjų finansų visuma, ką ji leidžia mums turėti. Atsakomybė neatskiriama nuo laisvės, lygiai taip pat kaip šeimoje, lygiai taip pat visuomenėje ir ypač čia, nes jeigu mes turėsime laisvę ir neturėsime atsakomybės, įvyks tai, kas įvyko 2009 metais. Čia buvo renkami parašai dėl buvusios valdžios skolinimosi labai aukštomis palūkanomis: 9–10 %, pasirodo, netgi ir 11 % siekė tos paskolos. Ir klausimai buvo suformuluoti, ir pasiūlyta. Būtų siūloma Biudžeto ir finansų komitetui atlikti šį vertinimą, šį tyrimą. Aš kol kas kaip komiteto pirmininkas atsisakiau tokio tyrimo ir, manau, kad reikia platesnio tyrimo. Platesnio reikia štai kodėl: šią savaitę lankėsi Lietuvoje, taip pat buvo ir Seime Švedijos parlamento vadovas. Nežinau, ar Seimo Pirmininkas, ar kiti kalbėjo apie Švedijos parlamente vykusį tyrimą – apie krizės Baltijos šalyse tyrimą ir apie Švedijos valdžios ir Švedijos bankų atsakomybę dėl krizės Baltijos šalyse. Aš pacituosiu, ne vieną kartą esu citavęs, bet reikia pacituoti ir čia seniausio pasaulyje Švedijos centrinio banko vadovo pasisakymą apie tą tyrimą. Žodžiai tokie. Tiesa, čia irgi yra laisvas vertimas iš švedų kalbos, kadangi švedų parlamento kanceliarija man per dvi valandas atsiuntė šį protokolą atsiprašydami, kad neturi lietuviškos arba angliškos versijos. Bet esmė labai paprasta: „Dėl krizės Baltijos šalyse yra atsakingi čia veikiantys komerciniai bankai, Švedijos bankai ir vietinės valdžios institucijos. Svarbiausia vietinė valdžios institucija Lietuvoje yra Seimas.“ 2009 metų vasario mėnesį, seniai, surašiau devynis dėl krizės Lietuvoje atsakingus pareigūnus, aukščiausius pareigūnus. Dalis jų yra ir dabar Seime, dalis yra kitose institucijose, dalis jų yra pensijoje. Pasekmės tos krizės, dėl kurios didžiausia atsakomybė tenka svarbiausiai valdžios institucijai, – 200 tūkst. buvusių bedarbių, daugiau kaip 100 tūkst. emigrantų, jeigu vertintume dar 2010 metais neįtikėtina išaugusią skolą, ir kitos pasekmės, kurios juntamos dar iki dabar. Kolegos, jeigu darytumėte tyrimą, tai tyrimas turi apimti ir Švedijos parlamento tyrimo medžiagą, turi apimti medžiagą, kuri yra ir čia, Seimo Biudžeto ir finansų komitete. Profesoriaus K. Glavecko inicijuotas tyrimas dėl Lietuvos banko atsakomybės, nes nesuvaldė komercinių bankų, išpūtė nekilnojamojo turto burbulą, jį sprogdino ir atsitraukė iš Lietuvos iš esmės su finansavimo šaltiniais – tai ir sukėlė tos krizės reiškinius. Todėl kalbėti, kad šis būsimasis biudžetas yra koks nors stebuklingas, išgelbėsiantis Lietuvą, panaikinsiantis skurdą, tikrai nėra pagrindo. Tai yra biudžetas, atitinkantis mūsų galimybes – mūsų finansines galimybes ir mūsų intelektines galimybes. Laukia daug darbo, kad kiti biudžetai būtų dar geresni. Ir aš viską padarysiu, kad taip ir įvyktų.

O dabar siūlau jį palaikyti. Visus sprendimus, kuriuos priėmė Biudžeto ir finansų komitetas – taip pat palaikyti. Diskutuosime dėl individualių Seimo narių siūlymų ir turėsime labai turiningą ir emociingą diskusiją. To ir linkiu. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ji tikrai bus. Tuoju, minutėlė! Kviečiu į tribūną kolegę R. Tamašuniene. Frakcijos vardu. (*Balsai salėje*) Eikite į tribūną. Mes paprašysime, kad Aušra pasakytų savo pastabą. Prašau. Replika.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Taip, aš dar kartą patvirtinu, kad ponas S. Jakeliūnas net nesupranta, kas yra sakoma. Europos Komisija gali įvertinti tikrai Lietuvos biudžeto atitiktį Augimo ir stabilumo paktui ir ji tai padaro. Taip, tas biudžetas atitinka. Bet įvertinti atitiktį nacionalinei įstatymdavystei gali tik Valstybės kontrolė. Ne Lietuvos bankas, ne Europos Komisija, o Valstybės kontrolė. Mano rankose lapkričio 15 dienos dokumentas, kurį privalėjote visi būti perskaitę, kuriame aiškiai parašyta, kad esamas biudžetas prieštarauja konstituciniam įstatymui, kuris buvo priimtas šioje salėje. Aš dar kartą patvirtinu – ponas S. Jakeliūnas meluoja. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, visi turi teisę veikti pagal Statutą. (*Balsai salėje*) Suteikiu žodį R. Tamašunienei. Prašau. Jūsų frakcijos pozicija. (*Balsai salėje*)

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Pristatyti? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, mažėja galimybių diskutuoti konkrečiai apie biudžetą. Prašau. S. Jakeliūnas.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Mano laiką išjunkite!

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Jeigu jau kalbame citatomis, tai ši citata yra tokia – Valstybės kontrolės išvados: „Šiuo metu galiojantis fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas ir jį

įgyvendinantys teisės aktai suteikia atskaitos tašką, t. y. valdžios sektoriaus balanso rodiklio įvertinio pasirinkimo laisvę, todėl atsiranda erdvė interpretacijoms skirtingai suprasti ir taikyti teisės aktus.“ Niekur nėra parašyta... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). ...kad tai neigia konstitucinį įstatymą.

PIRMININKAS. Gerbiamas pirmininke, ačiū. Viskas. Suteikiame žodį R. Tamašunienei. Labai atsiprašome. Prašau, Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Gerbiami Seimo nariai, vakar Biudžeto ir finansų komitete mes tikrai svarstėme Valstybės kontrolės išvadą ir banko pastabas ir įvertinome, kodėl vieną ar kitą kriterijų pasirinko Vyriausybė formuodama biudžetą. Čia atskira diskusijos dalis. O apskritai mes norime pristatyti mūsų frakcijos, kuri apsvarstė 2018 metų biudžeto projektą, išvadą. Be abejo, palaikome iškeltus tikslus mažinti socialinę atskirtį, skurdą, stabdyti emigraciją, remti šeimas ir didinti gyventojų pajamas – visiems tiems tikslams, be abejo, pritariame. Tačiau ar pasirinktos tinkamos priemonės, verčia mus abejoti, nes 2018 metais, be abejo, jokio proveržio nesitikime. Žengiame tik tokį, sakykime, pusę žingsnio – tokia skurdoka skurdo mažinimo priemonė. Mūsų frakcijos įsitikinimu, svarbiausia ir aktualiausia mūsų visuomenei šiuo metu būsima programa, kuria bus sprendžiama labai daug problemų. Mūsų dar 2016 metais iškelta idėja Lietuvai, ateinančiam Lietuvos šimtmečiui – tai vaiko pinigai. Be abejo, biudžete numatytas pirmas etapas ir, sakykime, preliudija kaip muzikoje šiai programai įgyvendinti. Deja, vaikui skirta 30 eurų suma suveiks tik vienoje tikslo dalyje, t. y. skurdo mažinimo – vaikų skurdo mažinimo priemonė. Tai, be abejonės, labai reikalinga, tačiau susiaurina bendrąjį tikslą. Bent jau 2018 metais nebus pasiekta nei gimstamumo gerinimo rodiklių, nei reemigracijos, nei vidaus vartojimo, nei iš viso bendros šeimos politikos įgyvendinimo.

Laiko perspektyvoje man atrodo, kad mūsų pasirinktos priemonės, tarkime, melioracijos ir t. t., galbūt reikalingos, tačiau ateityje gali atsitikti taip, kad nebus nei kam GPM mokėti, nei kam melioracija naudotis, nei kam pensijas uždirbti. Visos tos gražios idėjos pavirs į nieką, jeigu mes nesiimsime šiandien ilgalaikių strateginių priemonių. Po manęs nors ir tvanas – dažniausiai taip žmonės vertina. Ateina nauja valdžia, padaro ką nors pagal savo programą, bet paliekamas kam nors dar ateityje bendras valstybės tikslas. Manome, kad vis dėlto praeitoje kadencijoje buvo bendras politinių partijų sutarimas padidinti šalies biudžeto išlaidas iki 2 % krašto gynybai. Visos politinės partijos susitarė, pasirašė bendrą susitarimą. Atsirado ir pinigų, ir krašto gynyba dabar veikia efektyviai, netgi išsiskiriame iš kitų NATO valstybių pagal šios srities finansavimą. Taip pat reikia ir dėl šeimos politikos rasti bendrą visų politinių partijų sutarimą ir nuosekliai jį įgyvendinti. Iš tikrųjų dar turime laiko – trejus metus kadencijos. Aš galvoju, kad vis dėlto ši Vyriausybė ir bus ta, kuri inicijuos ilgalaikės strategijos įgyvendinimą.

Kodėl vaiko pinigai? Labai gražus pavyzdys mūsų kaimyninės šalies, kai taip pat programai „500 plus“ buvo prognozuojamas finansinis krachas, fiskalinės drausmės visi galimi pažeidimai, o išėjo efektas visiškai priešingas. Per PVM, per pelno mokesčio surinkimą galimi valstybės praradimai tapo investicijomis, nes mokesčių pavidalu grįžo atgal į biudžetą. Taip pat stebima ir įvardinama jau ta 2017 metų priemonė, ne priemonė, bet programa ir pasiektas tikslas – *baby* bus ir reemigracija, ypač iš Didžiosios Britanijos šeimos grįžta į savo kraštą ir kuriasi savo valstybėje. Tai rodo, kad iš tikrųjų mes, turėdami vienodą ekonominį augimą, galime įgyvendinti tą priemonę labai sėkmingai, ir mūsų kaimynų patirtis tai iliustruoja.

Taip pat manome, kad GPM pajamų surinkimas į biudžetą gali būti mažesnis, negu numatomas projekte, dėl prieš tai mano įvardintų priežasčių, nebent iš mokesčių administravimo pagerinimo, nes nei gyventojų padidės, nei jų pajamos realiai padidės, kad galėtume GPM surinkti daugiau.

Teigiamai vertiname nekilnojamojo turto progresyvumą, daugiau apmokestinti prabangų turtą. Taip pat neatsisakome savo idėjos ir vis dėlto teikiame Vyriausybei svarstyti, kaip didžiųjų prekybos tinklų uzurpavusi rinka... mokesčių įvedimą, ir bankų, kurie vis dėlto per silpnai prisideda prie mūsų ekonomikos, tam tikrų mokesčių įvedimo. Tie sektoriai yra mažai apmokestinami, mūsų požiūriu.

Priimtas racionalus sprendimas, iš tikrųjų ne naujovė, bet vis dėlto šiame biudžete jis atsiranda – palikti PVM šildymo lengvatą, kaip iš tikrųjų tokią socialinę priemonę, kuri yra labai reikalinga mūsų gyventojams. Taip pat taikyti 5 % lengvatą PVM tarifą visiems receptiniams ne-kompensuojamiems vaistams, kas yra taip pat labai aktualu visiems, tiek jaunoms šeimoms, ypač vyresnio amžiaus gyventojams. Manome, kad 2019 metų biudžete idėja kompensuoti būtinuosius vaistus ir teikti juos nemokamai 75 metų sulaukusiems mūsų senjorams bus įgyvendinta. Tikimės, kad vis dėlto Vyriausybė, žengusi tą pirmą žingsnį mažinti socialinę atskirtį ir didinti gyventojų pajamas, darys tai nuosekliai.

Dar turime tik kadencijos pradžią, per kitus metus mes lipsime iš tos duobės, kurios iliustracija, geriausias pavyzdys yra Europos Sąjungos pateikti statistiniai duomenys – skurdo, gimstamumo, emigracijos, pajamų, kur Lietuva, deja, visada yra tų lentelių apačioje. Sunkiau judame į priekį. Tikimės, kad jau kitais metais finansų ministras ir premjeras pristatys piliečių biudžetą, kaip aiškiausią dokumentą...

PIRMININKAS. Kolege, laikas.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). ...kiekvienam piliečiui, kur nuplaukė jo mokesčiai, kas ir kiek prisideda prie biudžeto ir ko gali tikėtis piliečiai iš savo valstybės. Ačiū.

PIRMININKAS. Atsiprašau, Rita, bet griežtai. Kalbės A. Butkevičius, taip pat frakcijos vardu. Prašom, kolega. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, visada biudžeto svarstymo metu gali prisiklausyti įvairiausių ekonominių demagogijų. Pirmą, noriu pasakyti, kad europietiška pasaulinė praktika sako, kad biudžetas yra formuojamas atsižvelgiant į Vyriausybės prioritetus. Norint Vyriausybės prioritetus įgyvendinti, tam turi būti sukurtos atskiros biudžeto programos, kokie prioritetai yra svarbiausi, kokie yra vēlesni ir t. t. Bet kada biudžeto svarstymo metu nukrypstama į lankas ir kai kada tiesiog nusikalbama, tai tikrai, aš manau, Seimui populiarumo neprideda.

Aišku, yra labai populiari kalbėti apie pajamų nelygybę, socialinę atskirtį. Pirmiausia noriu pabrėžti, labai svarbu politikams nepriimti nepamatuotų sprendimų, kurie ilgalaikėje finansų sistemoje atneša didelę žalą mūsų valstybės gyventojams. Ir aš noriu kai kuriuos pavyzdžius čia pateikti, nes kai kas labai arogantiškai kalbėjo, kritikavo kai kuriuos valdžios žmones, premjerą. Noriu pasakyti, kad pensijų sumažinimas ir jų kompensavimas Lietuvai kainavo (vien senatvės pensijoms kompensuoti) 280 mln. litų, atsiprašau, eurų, o ne litų, darbo užmokesčio sumažinimas – 121 mln. Kas dar nėra išmokėta? Yra išmokėta, kiek aš matau, 2016, 2017 metais, 2018 metais yra numatyta 24,2 mln. ir t. t., 2019 ir 2020 metais.

Mielieji, skolinimosi politika sunkiu ekonominiu laikotarpiu taip pat rodo, kad 2018 metais mes skolos priežiūros išlaidoms esame numatę 527 mln. eurų. Jeigu būtume skolinęsi iš Tarptautinio valiutos fondo, ką darė Latvija, mums dabar kainuotų apie 300 mln. eurų. Tuo metu, kada buvo ekonominis sunkmetis, Latvijos buvo daug blogesnė finansinė situacija negu Lietuvos. Visa tai sudėjus, 600 mln. eurų kainavo tam tikri priimti blogi sprendimai.

Dabar aš noriu užduoti klausimą. 600 mln. eurų, jeigu būtų skirta ne praeities klaidoms finansuoti, o būtų investuojama į ateitį, kokie šiandien būtų atlyginimai biudžetiniame sektoriuje dirbantiems darbuotojams? Vienas klausimas. Koks būtų vidutinis darbo užmokestis Lietuvos sektoriuje apskritai? Aš nekalbu apie poveikį ekonomikai, jeigu, pavyzdžiui, pensininkams, kurių skaičius yra apie 680 tūkst., kurie gyvena nuo pensijos iki pensijos, jos nebūtų sumažintos, jie būtų išleidę, tam tikras netiesioginis ekonomikai poveikis būtų didžiulis. Nekalbu apie tai, kokia įtaka buvo socialinei atskirčiai ir pajamų nelygybei.

Ką sako teorija formuojant biudžetus – kad valdžia turi suprasti vieną elementarią taisyklę... Aš pripažįstu, kai buvau premjeras, irgi padariau klaidą nustatydamas Vyriausybės prioritetus, kad kiekvienais metais atlyginimas, pensijos, socialinės išmokos turi būti didinamos 3 %, jeigu nori gyventojų pajamų lygį išlaikyti tą patį, koks buvo praeitis metais, bet nekalbant apie gyvenimo kokybės pagerėjimą. Vadinas, 3 %, jeigu infliacija yra – iki 2 %. O kad aštuonerius ar devynerius metus nedidinome nei pensijų, nei atlyginimų, tai mes šiandien ir turime tą rezultatą, kada neišmanydami ekonominės teorijos, finansinės teorijos, tik vienas kitą kritikuodami, vienas kitam siūsdami repliką...

Kokie būtų mano pasiūlymai, nekalbant apie praeitį? Mielieji, vis dėlto reikėtų ryžtis viešosios ir privačios partnerystės modelį Lietuvoje vieną kartą pradėti įgyvendinti stipriau. Aš linkėčiau finansų ministrui, kad jis prie Finansų ministerijos sukurtų atskirą departamentą specialistų, kurie galėtų objektyviai įvertinti tuos projektus, kad nebūtų spekuliacijų ir kad tikrai vieši konkursai būtų įgyvendinami sėkmingai.

Aš prisimenu dar 2004 metus, kada mes įstojome į Europos Sąjungą, Didžiosios Britanijos ambasadorius atėjo pas mane, kaip pas finansų ministrą, ir pasakė: A. Butkevičiau, jeigu jūs norite padaryti pažangą infrastruktūroje ir norite atlaisvinti pinigus, iš dalies biudžeto... mokesčių surinktus, ir norite vykdyti socialines programas, pradėkite greitai įgyvendinti viešosios ir privačios partnerystės modelį. Tą padarė Paryžius, Berlynas, Londonas, kur didžiulis progresas buvo padarytas viešuosiuose finansuose.

Kitas mano patarimas, kad, kaip mes socialiniame modelyje buvome numatę, dėl pensijų didinimo nereikėtų politikams kištis kiekvienais metais ir svarstyti klausimo, kiek didinti, bet tai būtų susieta su vidutiniu darbo užmokesčiu. Aš siūlyčiau, kad ta sistema, kuri buvo anksčiau numatyta, turėtų būti įgyvendinta įstatymuose, kad ir atlyginimai, aišku, numatant bazinį dydį, visiems viešajame sektoriuje dirbantiems darbuotojams būtų keliami priklausomai nuo vidutinio darbo užmokesčio ir nuo šalies ekonominės ir finansinės padėties. Tada mes eliminuotume nereikalingas politikų diskusijas arba pažadus visuomenei, kuris yra labiau mylintis valstybę ir mūsų žmones. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis premjere, jūs šiek tiek sutaupėte laiko. Frakcijos vardu kviečiu R. Žemaitaitį. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Negaliu nereplikuoti, nors tikrai neturėčiau, bet pareplikuosiu dėl buvusio premjero A. Butkevičiaus pasisakymo. Ko gero, A. Butkevičius geriausiai prisimena, kad mes buvome valdančiojoje koalicijoje ir valdančiojoje daugumoje, ir bazinis dydis, kaip jūs čia mums dabar aiškinate, kad per ketverius metus kiekvienais metais reikia proporcingai kelti po 3 %, tai, gerbiamas Algi, nebuvo nei mano pasiūlymai, nei kiti išgirsti. Šiek tiek juokingai skamba pamokos dabar, kai per ketverius metus net nesugebėjote pakelti nė 3 % bazinio dydžio.

Kitas dalykas, aš išgirdau keleto kitų Seimo narių pasakymą, kad čia kažkas labai džiūgauja, kaip smėlio dėžėje, sako, koks geras – mažinamas skurdas, socialiai orientuotas biudžetas, maždaug pristatė labai idealų biudžetą. Tai aš jums pasakysiu – tai yra nepritekliaus, arba vadinamas kitaip, aš jį vadinsiu ubagų biudžetu. Jeigu dabar kas nors kalbate, kad tai yra socialiai orientuota ir žmonės, gaunantys mažesnes pajamas, gaus daugiau, tai aš jums, tiems Seimo nariams, kurie nori palaikyti šį biudžetą arba susitarę jį vienaip ar kitaip palaikyti, pamėginsiu skaičiais įrodyti, kas atsitiks.

Nei daug, nei mažai, mieli Lietuvos Respublikos gyventojai ir Seimo nariai, ši Vyriausybė šiame biudžete didina mokesčius, nuo 10 % iki 15 % didės absoliučiai visiems mokestis. Ogi kaip? Ogi visiškai paprastai. Pradedame nuo kuro. Kuras yra naudojamas visose ūkinėse sferose: ar važiuoji automobiliu, ar dirbi ūkyje, ar pas kirpėją važiuoji ir panašiai. Ką daro ši Vyriausybė? Dyzelinio kuro paprastiesiems vairuotojams ir tolimųjų reisų vairuotojams, eiliniams gyventojams didina akcizą 0,264 euro cento. Bet kažkodėl nei premjeras, nei ministras nesugeba pasakyti tiesos, kad, mieli mano gyventojai, prie šitos sumos reikia pridėti ir PVM. Kai pridėdi PVM, gauni 0,05 euro cento. Prie šitos sumos, kad švieslentėje degalinės: „Lukoilo“, „Statoilo“, EMSI, bet kurios kitos, užsidedgų ši sistema, degalinėje dirba operatorius, jis dirba už minimalią mėnesio algą. Kaip žinote, minimali mėnesio alga didinama 20 eurų. Kitos pajamos nė viena šitiek nedidėja, kiek didėja minimali mėnesinė alga. Mes suskaičiavome su ekonomistais, kad vienas litras dyzelio... minimali mėnesinė alga yra lygiai 0,15 euro cento. Tai *summa summarum* degalinėje dyzelinis kuras kainuos 6–7 euro centus... Mieli Lietuvos Respublikos gyventojai, jūs pritariate šitam pertekliniam biudžetui? Ne! Aš manau, kad niekas nepritaria.

Mieli mano ūkininkai, čia susirinę, ar jūs žinote kitą naujieną, ką jums pakišo šita Vyriausybė ir ministras priešaky? Ogi labai paprasta – ūkininkams žalioji kuras, kurį visi mes naudojame. Žaliojį kurą šiandien pagal akcizą nuo 21 euro iki 56... tai yra vienas dyzelinio kuro litras

pabrangs 0,05 euro cento. Negana to, kad ūkininkas galėtų parsivežti šį kurą į savo ūkį arba degalinėje nusipirkti, pridėkite 21 % PVM ir pridėkite minimalią mėnesinę algą. *Summa summarum* ūkininkui, kuris perka bent 50 litrų dyzelinio kuro, dyzelis pabrangs 0,07 euro cento. Klausimas: nedidėja mokesčiai? Pažiūrėkite, kiek didėja! Šiuo metu dyzelinio kuro litras kainuoja 0,42 euro cento, dabar kainuos 0,50. Įsiveskite, kiek tai padidėja. (*Balsas salėje: „Eurai“*) Euro, taip, atsiprašau. Atsiprašau.

Kitas dalykas. Dabar sako, ūkininkams nedidinami mokesčiai. Na, mielieji ūkininkai, suskaičiuokite, jeigu esate protingi ir žinote, ko gero, įstatymą. Nuo ko yra skaičiuojamos ūkininko pajamos? Nuo minimalios mėnesinės algos. Kai padidinsime minimalią mėnesinę algą 20 eurų, atrodo, tai yra nedaug, iš tikrųjų reikia, kad tas dydis didėtų, kas atsitiks smulkiam ir vidutiniam ūkininkui? Ogi sveikatos draudimas ir „Sodros“ įmokos didės. Vėl elementariai ekonomiškai susėdome, suskaičiavome, kad vienam ūkininkui sveikatos draudimas pabrangs nuo 4 eurų iki 10 eurų, „Sodra“ padidės iki 15 eurų. Nedidėja mokesčiai?

Važiuojame toliau, pateiksime kitą.

Eurostato paskutiniai pateikti duomenys pagal biudžetą. Specialiai aš klausiu, kiek kuro kaina turės įtakos mūsų piniginei arba krepšeliui. Lietuva pagal šį pseudoabsurdo biudžetą bus trečia Europoje pagal brangiausią dyzelinį kurą. Tai jūs galite išsivaizduoti, jeigu Bulgarijai tenka 4,57 %, Rumunijai tenka 4 %, mieli Lietuvos Respublikos gyventojai, jums valdančioji dauguma dovanoja 2,98. Treti būsime pagal dydį. Dar norėčiau paklausti kolegijų, čia socialiai orientuotas biudžetas? Kurioje vietoje? Neapmokestinamųjų pajamų dydis paimtas nuo motinų ir motinas suvarysime kaip (...) čia, Konstitucijos prospekte, sausio 2 dieną su prašymais pildyti dokumentus, kad gautų vaiko pinigus? Mes turime kalbėti šiandien apie biudžetą, kad būtų atsisakyta šitos kvailystės, kad neapmokestinamųjų pajamų dydis būtų paliktas toks, koks yra dabar, o mamoms skaičiuoti pinigus nuo pajamų. Deja, šito vėlgi nėra.

Dabar kalbame toliau, mieli ūkininkai. Atstovaujate ūkininkams, savo kraštui. O ar jūs kas nors skaitėte, kiek prie Europos Sąjungos struktūrinių fondų prisidės ši Vyriausybė? Puikiai žinote, kas esate rašę dėl paramos, iki to laiko visos vyriausybės duodavo 25 %. Matėte, kiek dabar duoda? 15 %. Sėkmės parvažiuojant į savo kaimus ir kalbant ūkininkams, kaip naujoje perspektyvoje teiks paramą ir kiek jiems reikės prisidėti, žinant tai, kokių nuostolių ir ką padarė šių metų gamta.

Kitas dalykas. Dabar mes kalbame apie melioraciją. Vėlgi, pažiūrėkime, kokie metai, kokia yra situacija, kiek yra skirta melioracijai ir melioracijos priežiūrai. Kažkodėl išimtinai mes paėmėme tik Šilutės polderius. Taip, iš tiesų jiems reikia, nes situacija, ko gero, yra viena prasčiausių. Bet mes pažiūrėkime visą Lietuvą.

Dabar klausimas jums. Kai sudėjome su ekonomistais, finansininkais visą šitą dalyką, visus šituos skaičius, žinote, kiek vasario–kovo mėnesiais pabrangs 1 litras pieno? Jeigu dabar 1 litras pieno kainuoja eurą, tai tas pieno litras gali kainuoti 1 eurą 10 centų, 1 eurą 15 centų, ir tai būtent dėl padidintų akcizų.

Kitas dalykas. Mes šiandien kalbame apie perteklinį biudžetą ir mano klausimas, kur finansų ministras dabar dingio? O gal finansų ministras šiandien nežino, kad teismams lapkričio–gruodžio mėnesiais mes nebeturime atlyginimų, o teismų administracijoms ir teismų funkcijoms įgyvendinti yra numatyta kitiems metams tik 11 mėnesių atlyginimai. Tai sudėkime, kad neturime lapkričio–gruodžio mėnesiais jau šiais metais ir turime kitiems metams tik 11 mėnesių, vadinasi, kitais metais žmonės nebegaus atlyginimo nei spalį, nei lapkritį. Rugsėjo mėnesį bus paskutinis. Čia socialiai orientuotas biudžetas, miela kolege? Dirbanti sekretorė, dirbanti archyvarė, dirbantys kiti žmonės? Aš labai tuo abejoju. Socialiai orientuotas biudžetas gali būti tada, kada surinktos pajamos yra proporcingai padalinamos.

PIRMININKAS. Kolega, laikas!

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ir viskas. Aš noriu baigti. Pensija didinama 1,5 %, bazinis dydis – 1,7 %, socialines pašalpas mes iš tikrųjų didiname. Įvertinkite pakilusias kainas, įvertinkite infliaciją ir tada pamatysite, kiek iš tikrųjų realiai žmogus gaus pinigų į savo kišenę.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu kalbės J. Olekas. Prašom, kolega. Prašom, Rita, kol Juozas eina.
R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Aš labai noriu padėkoti R. Žemaitaičiui asmeniškai man prištačius biudžeto projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Prašom, J. Olekas. Keista, kad čia visi verkia dėl mokesčių didinimo, bet iki šiol mažiausią dalį BVP perskirstome. Prašom. (*Balsai salėje*) Taip, taip, tuoj, paskui priimsime sprendimą. Prašom, Juozai.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamieji kolegos, išties išgirdome įvairių aistringų pasisakymų...

PIRMININKAS. Netriukšmaujame iš vietų. Remigijau!

J. OLEKAS (LSDPF). ...bet turbūt daugelis buvo nukreipta į tai, kas buvo. Man atrodo, kad biudžeto svarstymas yra mūsų visų susitarimas. Valstybės biudžetas, kaip čia buvo sakyta, lyg piliečių susitarimas, kaip gyvensime ateinančiais metais. Aš turiu nuliūdinti šiek tiek kolegas iš valdančiosios pusės, kad čia nėra toks jau... dar tik šis biudžetas ir bus daug biudžetų įgyvendinant savo sprendimus. Tai jau yra pusė kelio valdančiajai daugumai priimant biudžetą. Tai jau antras biudžetas ir pagal tą gerąją patarlę, kad atėjęs į naują darbovietę randi tris buvusio vadovo laiškus, kuriuos siūloma, kai bus sunku, vis atplėšti po vieną...

Pirmas laiškas buvo atplėštas... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, nereplikuojame iš vietų!

J. OLEKAS (LSDPF). ...su praeitu biudžetu labai teisingai. Ir ten buvo parašyta: „Kaltink buvusius.“ Buvo visada sakoma, kad biudžetas ne mūsų Vyriausybės parengtas, tai buvo parengtas praeitos Vyriausybės.

Bet šiandien mes turime tikrai Vyriausybės parengtą biudžetą, dabartinės Vyriausybės parengtą biudžetą taip, kaip jai atrodė. Taip, mes matome kai kuriuos pasiūlymus, kurie galbūt yra žingsnis į priekį. Ir matome dar daugiau norų, kad tas žingsnis būtų didesnis ir platesnis, ir turbūt daug daug priekaištų, kodėl jie nėra tokie. Kai kurie priekaištai yra labai rimti. Visų pirma, turiu galvoje Valstybės kontrolės ir Lietuvos banko abejones dėl galimybės surinkti. Ar tai būtų gyventojų pajamų mokestis, ar pridėtinės vertės mokestis. Taip, kaip yra parašyta, tą ką bandė pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas. Tačiau, mieli kolegos, tie, kurie klausėte finansų ministro biudžeto pristatymo, aš manau, kad pagrindinė mūsų problema, dėl kurios mums reikia susitarti, tai kiek mes perskirstysime per biudžetą. Ar 0,2, ar dvi dešimtosios didėjimas nuo bendrojo vidaus produkto tos problemos nesprenžia. Mes ženkliai atsiliikame nuo kitų valstybių dėl bendrojo vidaus produkto perskirstymo per biudžetą. Kai šiandien traukiame beveik plyštančią paklodę į vieną ar į kitą pusę, mes vis tiek negalime išspręsti žmonių problemų, nes tiesiog per maža ta paklodė. Vienintelis, kas galėtų mus išgelbėti – bendrojo vidaus produkto perskirstymo per biudžetą didinimas. Būdų galima ieškoti įvairių. Mes, socialdemokratai, siūlome keisti mokesčių sistemą ir pritaikyti progresinę mokesčių sistemą nuo gaunamų pajamų, siūlome turto mokestį. Tą reikia svarstyti ir daryti, nes kitaip, jeigu yra kitas pasiūlymas, kuris tą pakeistų, aš manau, kad galėtume atrasti.

Ir dar vienas labai svarbus dalykas. Šiandien kalbėjome apie prioritetus. Atrodo, tikrai gražus sutarimas, kad reikia mažinti atskirtį, mažinti skurdą. Bet, mieli kolegos, nematant šviesulio arba tikslo priešakyje, kas galėtų tą padaryti. Man atrodo, kad kūrybinga visuomenė, kuri galėtų savo iniciatyvomis, savo naujais proveržiais padėti surinkti mums tą biudžetą, padėti sukaupti didesnę bendrąją vidaus produktą, galėtų tą padaryti. Šiandien mes, lopydami tas sunkiausiai gyvenančias sritis, niekaip nesuteikiame tos galimybės žengti į priekį. Visų pirma aš turiu galvoje mūsų šviesulius, universitetų dėstytojus, mokslo institutų darbuotojus, medikus, kurie gali sukurti didžiausią pridėtinę vertę, duoti mūsų ekonomikos augimui. Šiandien jų darbo užmokestis kartais prilygintas beveik toms bazinėms išmokoms, kurias siūlo kai kurios valstybės, ar tai būtų Suomija, ar Šveicarija, ar kitos, kurios šiandien (...). Su naujos technologijos pažanga mes iš tikrų turime matyti, kas yra mūsų šviesuliai, kas yra mūsų vedantys žmonės.

Todėl dar kartą kviečiu, aš manau, kad mano kolegos išsakys ir tuos konkrečius dalykus, kurie yra šiame biudžete, bet aš noriu kalbėti plačiau. Jeigu mes nesusitarsime dėl to, kad per Lietuvos Respublikos biudžetą bus perskirstoma didesnė dalis bendrojo vidaus produkto, neužteks

mums nei valstybės gynybai stiprinti, nei švietimui, nei mokslui, nei medicinai. O to nepadarydami mes turėsime didelę priešpriešą viduje. Mes jau ne kartą esame matę basus policininkus, kitus žmones, išeinančius demonstruoti. Čia yra mūsų pagrindinė užduotis. Mes tokiam biudžetui tikrai negalėsime pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar, gerbiami kolegos, mes jau viršijome savo numatytą laiką turbūt todėl, kad turime daugiau frakcijų Seime, visi kalbėjo frakcijų vardu. Manau, visiškai logiška, kad mes turėtume suteikti žodį Ministrui Pirmininkui. Ministras Pirmininkas išgirdo daug komplimentų, kritikos kaip visuomet, bet gaida čia visą laiką viena – kuo mažiau mokesčių, kuo daugiau išlaidų. Prašau. Kaip tą dilemą... (*Balsai salėje*) Tuoju pasakysiu. Diskusija dabar. Kolegos, kolegos, aš siūlau po Ministro Pirmininko žodžio pratęsti diskusiją. (*Balsai salėje*) Ministras Pirmininkas dabar pasisakys, po to diskusija ir Vyriausybės pusvalandis. Ar tinka taip? Ne, ne, mes pratęsime diskusiją po Ministro Pirmininko iki Vyriausybės pusvalandžio. Ar tinka taip? (*Balsai salėje*) Gerai. Išklausime Ministrą Pirmininką ir tada nuspręsimė, matysime, koks bus laikas, gerai? (*Balsai salėje*) Prašau, premjere.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos, labai ačiū, kad, kaip suprantu, leidžiate man pasisakyti ir atsakyti. Po to, po mano pasisakymo gal dėl diskusijų spęsimė.

Taip pat norėčiau paminėti tą biudžetą išgirdęs įvairiausių nuogastavimų, pasiūlymų, kuriuos labai vertiname, kritiką, į kurią taip pat atsižvelgiame, už tai esu dėkingas. Bet irgi norisi, kaip vienas kolega vartojo kreipinį „mieli Lietuvos žmonės ir kolegos“, kad išgirstumėte ir Vyriausybės, ir valdančiosios daugumos poziciją.

Kalbant apie 2018 metų biudžetą, tai pirmą kartą per nepriklausomybės laikotarpį yra planuojamas perteklinis biudžetas ir tai yra faktas. 2018 metų biudžeto projektas atitinka Stabilumo ir augimo pakto keliamus fiskalinius reikalavimus, laikomasi išlaidų ribojimo taisyklės limitu, o struktūrinis balanso rodiklis yra mažesnis nei vidutinio laikotarpio tikslas. Kitų metų viešųjų finansų balansas bus teigiamas ir sudarys 0,6 % bendrojo vidaus produkto. Tai yra faktas ir ne interpretacijos.

Antra. 2018 metų biudžetas yra formuojamas atsižvelgiant į keletą labai svarbių dalykų. Pirmiausia, įvertinus šylančią ekonomiką, kylančias kainas, brangstantį nekilnojamąjį turtą, sparčiai augantį darbo užmokestį, ypač privačiame sektoriuje, taip pat atsižvelgus į fiskalinę drausmę, taisyklių laikymasis užtikrina valstybės gebėjimą vykdyti įsipareigojimus gyventojams.

Kitas momentas. Didinant atsparumą galimam sunkmečiui, yra sukaupiamas rezervas ir jį sukaupus bus lengviau mokamos pensijos, kitos socialinės išmokos, ne taip skausmingai mažinamas finansavimas kitoms sritims, jeigu taip kada nors šalyje įvyktų. Atsakingas biudžeto planavimas padės suvaldyti infliaciją ir sumažinti skolą. Dėl to ar jis socialiai orientuotas, ar ne, matyt, turėtume padaryti išvadas patys, kiekvienas.

Aš keletą aspektų irgi norėčiau paminėti. Pirmiausia dėl skurdo mažinimo. Vyriausybė niekada neteigė, kad su šiuo biudžetu bus išspręsta skurdo problema. Mes, gerbiamas kolega, visą laiką teigėme ir galiu pakartoti, kad tai bus pirmas realus žingsnis atsispirti labiausiai, sunkiausiai gyvenantiems žmonėms iš skurdo, kuriam įtakos turėjo kai kurie anksčiau padaryti sprendimai. Tai yra pagrindas pradėti realiai mūsų sunkiausiai gyvenantiems visuomenės sluoksniams bristi iš skurdo. Tam yra numatyta nei daug, nei mažai – 618 mln. eurų papildomai. Noriu priminti, kad mažiausiai uždirbantys gaus didesnę minimalią algą, didinamą iki 400 eurų, yra didinamas neapmokestinamasis pajamų dydis nuo 310 iki 380 eurų, asmenims, kurie turi nuo 30 iki 55 % darbingumą – iki 390 eurų, labiausiai socialiai pažeidžiamiems asmenims, turintiems darbingumą iki 25 % – iki 450 eurų.

Dėl labai simbolių dalykų. Kalbant apie močiutes, kurios skundžiasi kai kuriems politikams, kad keliais eurai kažkas padidėja, kalbant apie pensijas. Pensijoms nuspręsta skirti daugiau negu 370 mln. eurų, iš jų pensijoms indeksuoti – 170 mln. eurų, pensijoms padidinti, nuo šių metų spalio 1 dienos jau padidinta bazinė pensija – 124 mln. eurų, pensijoms perskaičiuoti pereinant prie apskaitos vienetų sistemos – beveik 60 mln. eurų, šalpos pensijoms didinti, kurios 10 metų buvo labiausiai skurdžiausiems asmenims nedidinta, – 17,8 mln. eurų, pareigūnams, ku-

riuos pamiršote, kad tokie irgi yra, kuriems pensijos nekyla kaip socialinės draudimo pensijos, – 1 mln. eurų.

Išmoka vaikams. Tikrai noriu padėkoti Lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijai, partneriams – Socialdemokratinio darbo frakcijai, mūsų kolegoms. Iš tiesų tas sprendimas, kuris buvo įvairiai vertinamas, diskutuotinas, yra pirmas žingsnis. Mes šiandien galime kalbėti apie vaiko pinigus. Yra pirmas žingsnis. Ar yra pakankami, ar ne tie 30 eurų, bet aš neabejoju, kad mes tą strateginį tikslą turime, kad pasiektume iki 2020 metų bent 100 eurų. Turime tikslą, bet tai darysime atsakingai vertindami makroekonomikos rodiklius ir laikydamiesi griežtai fiskalinės drausmės įsipareigojimų. O kas tai yra? Vaiko išmokoms mokėti administruoti numatyta 231 mln. eurų, iš jų – 195 mln. eurų po 30 eurų išmokai kiekvienam vaikui. Nuo sausio 1 dienos įteisinamas vadinamųjų vaiko pinigų mokėjimas visiems vaikams, nepriklausomai nuo pajamų.

Dar daugiau. Mes paliekame papildomai prie 30 eurų nuo 1 iki 2 metų vaikams, įvertindami šeimos pajamas, jeigu jos mažesnės kaip 183 eurai, dar papildomai 28,5 euro. Jeigu yra trys ir daugiau vaikų, nevertinant šeimos pajamų, – po 13,2 euro. Galime pasiskačiuoti, kiek tai bus, kiek tai žmonių palies, ar vienetus, ar išskirtą visuomenės grupę. Tai yra 530 tūkst. vaikų papildomai, nuo sausio 1 dienos yra 400 tūkst. papildomai vaikų.

Grįžtam prie pensijų simboliškai... Prisimename simbolius, kurie buvo minus ir ne keliais, o dešimtimis dar tuo metu litų. Dabar yra didžiausias pensijų didinimas per paskutinius aštuonerius metus. Jeigu imtume laikotarpį nuo šių metų sausio 1 dienos ir atskaitos tašką – 2018 m. sausio 1 d., vidurkis bus (pabrėžiu, vidurkis) 63 eurai. Senatvės pensija, primenu, nuo sausio 1 dienos didėjo vidutiniškai jau 20 eurų. Šių metų spalio 1 dieną nekeista bazinė pensija padidėjo 13 eurų. Ar tai palies keletą bobučių, atsiprašant, taip įvardijamų? Tai palies 840 tūkst. žmonių, mūsų šalies piliečių.

Dėl istorinės atminties. Buvęs premjeras tai paminėjo. Jeigu ne sprendimai, kuriuos šiandien mes turėtume... skolos administravimo išlaidas, palūkanas ir administravimo virš 526 mln. eurų, taip, šiandien būtų galima išspręsti daug įvairiausių socialinių problemų papildomai.

Turiu paminėti ir vaistų kainą, nes buvo paminėta, kad niekas niekam nesikeitė čia. Pirmas etapas, kuris jau yra įgyvendintas Sveikatos apsaugos ministerijos ir Vyriausybės – 3,2 mln. eurų liko piliečių kišenėse, 2,3 mln. eurų liko Privalomojo sveikatos draudimo fonde. Antras etapas – 1 mln. eurų plius papildomai gyventojams ir 1,7 mln. eurų Privalomojo sveikatos draudimo fonde.

Trečias etapas, kurį yra numatyta įgyvendinti per metus – dar 10 mln. eurų piliečiams ir 13 mln. eurų Privalomojo sveikatos draudimo fondui. Procentinės priemokos pacientams sumažėjimas yra 21 %. Todėl mes labai aiškiai matome, labai aiškiai matome farmacijos rinkos, arba farmacijos pramonės, reakciją į ministro veiksmus. Tikrai atoveiksmis yra labai stiprus.

Dėl biudžeto formavimo principų. Nėra mano gerbiamiausio profesoriaus šioje salėje K. Glaucko, bet šitas biudžetas buvo ir bandymas pirmą kartą. Taip, mes galime svarstyti, jis visa apimtimi, labai sėkmingas ar su trūkumais, suformuoti pagal programas. Nėra 800 prioritetų, yra 33 prioritetiniai darbai, kurie yra finansuoti pirmiausia iš pokyčių krepšelio. Ne tai, kam ko reikia, o iš pokyčių krepšelio, generuojant ne tokias pajamas, kokių mes tikėjomės, bet gerokai viršijančias 300 mln. eurų, ne iš oro nuleistų kažkur, bet būtent iš efektyvumo didinimo.

Dar būtinai turiu paminėti šalies gynybą. Ilgą laiką Valstiečių ir žaliųjų partija buvo kaltinama, kad ji nepasirašė partijų susitarimo. Tos, kurios pasirašė, elgėsi labai išmintingai. 2009 metais nuo 2008 metų – minus 100 mln. eurų ir toliau taip sėkmingai per tą ketverių metų laikotarpį iki 324 mln. eurų sumažėjo šalies gynybai skiriamos lėšos. Mes nepasirašėme, padarėme dvejis metais anksčiau ir šiandien yra 723 mln. eurų, ir viršija 2 % bendrojo vidaus produkto, daugiau negu 2,5 karto šalies gynybai. Jeigu tai būtų daroma nuosekliai ir tolygiai, šiandien mes tokių išsūkių neturėtume ir kalbėtume visiškai kitaip apie mūsų šalies pajėgumus, gynybą, taip pat ir karių apsaugą.

Sveikatos priežiūra – plius 173 mln. eurų. Didinami atlyginimai medikams, slaugytojams, rezidentams nuo sausio 1 dienos. Skiriamos papildomos lėšos sveikatos priežiūros paslaugoms, vaikams ir medicinos pagalbos priemonėms kompensuoti, medicininei reabilitacijai, sanatoriniam gydymui ir prevencinėms programoms.

Ekonomikai skatinti – 164 mln. eurų verslui skatinti ir inovacijoms. Noriu tik priminti, pelno mokesčio sumažinimą investuojant, čia be tų sumų, į technologijų atsinaujinimą – 100 %, 5 % pelno – iš komercializuotų patentų arba išradimų.

Pagaliau atėjo į šalį gamybos investicijos. Ne paslaugos, o gamybos. Turime didžiausią investuotoją per paskutinį... per nepriklausomybės laikotarpį kalbant apie gamybą, ateinančią į Kauno laisvąją ekonominę zoną. Eksporto augimas – daugiau negu 17 %.

Kultūra. Irgi – žadėjote viena, darote kita. Yra faktas – išlaidos kultūrai kitais metais auga 28,6 mln. eurų. Noriu akcentuoti kultūros pasą, suteikiantį moksleiviams galimybę nemokamai lankytis teatruose, kino filmuose, koncertuose, muziejuose, taip pat juos skatinti dalyvauti kultūros renginiuose.

Švietimas – 1,2 mln. eurų. Mokslininkai patys pripažįsta – dešimt metų niekas nematė su atlyginimais – 22,6 mln. eurų. Neformalus vaikų švietimo finansavimo didinimas – plus 4 mln. eurų. Nemokamos aukštojo mokslo, bakalauro studijos, – plus 5 mln. eurų.

Savivaldybės. Taip pat kitais metais didinamas finansavimas jų savarankiškomis ir joms prilygintoms funkcijoms – 256 mln. eurų. Tikimės, kad jų atsakomybė ir savarankiškumas, kur dėti ir panaudoti tas lėšas... pasinaudos irgi mūsų gyventojų gerovei didinti.

Kalbant apie mokesčius, apie smulkųjį verslą, taip, tai yra bandymas, pirmas žingsnis suvienodinti, atrasti daugiau socialinio teisingumo mokesčiuose. Suprantu, kad yra paliestos grupės, kurios nemokėjo visa apimtimi. Dabar numatytas pereinamasis laikotarpis. Nereikia ūkininkų gąsdinti, bet turime suvokti, kad visos tos grupės, kurios turėjo išimtis, lengvatas, kai mes šiaandien turime įtemptą situaciją, padarytą su sveikatos priežiūros sistema, mes už tuos žmones ir mokame, už jų gydymą. Todėl bus daugiau solidarumo, bus daugiau teisingumo. Mes kalbame su visais, randame kompromisą su smulkiaisiais verslininkais ir apatinę ribą, kuri buvo numatyta 10 tūkst. eurų, keliamė iki 15 tūkst. eurų. Mes girdime žmones. Kas būna, kai negirdime? Mes turėjome tokį pavyzdį. Aš, deja, turėjau tą darbą irgi atlikti čia – ginti šitą valstybės instituciją nuo įpykusių žmonių ir tai dariau sąžiningai.

PVM klausimai. Aš taip pat noriu paminėti, kad yra svarstoma, kad 5 % bus nekompensuojamiems receptiniams vaistams ir kompensuojamiems vaistams, neįgaliųjų technikai. 9 % – knygų, leidiniai, keleivių vežimas išlieka, apgyvendinimo paslaugos.

Aišku, yra daug diskusijų, aistrų sukėlęs centrinis šildymas. Jūsų pasirinkimas. Aš tuo pasirinkimu neabejoju žiūrėdamas į kolegas, kurie yra pirmiausia valdančiojoje daugumoje, ir į tuos žmones, kurie dėl įvairių politinių motyvų, situacijų šiandien yra arba opozicija, arba nepasiskelbė nei opozicija, nei pozicija.

Pasakyti, kad šis biudžetas nėra skirtas žmonėms, gali tikrai tas, kuris neturi nei padarumo, yra visiškai cinikas. Galiausiai žmonės turėtų patys ir įvertinti šiandien kiekvieno gelbėtojo, labiausiai besirūpinančio gyventojų gerove, atsakomybę už ankstesnius sprendimus, kurie buvo priimti. Aš puikiai suprantu, žiūrėdamas į premjerą A. Butkevičių. Taip, mes šiandien ir toliau turime kuprą su išmokomis. Ir kompensavimas. Ir pensijos ne visos kompensuotos, ir žmonės, kurie turi negalią, nekompensuota, pareigūnams nekompensuota, nekompensuota tiems žmonėms, kurie dirbo ypač sunkiomis, kenksmingomis darbo sąlygomis. Tai yra dar 221 mln. eurų.

Valstybės tarnautojų atlyginimai. Taip, šiandien dar nevysiškai atkurtas bazinis dydis, bet ženklime pirmą žingsnį. Vyriausybė siūlė 1,5 euro bazę, grįš dabar į Vyriausybę, tikiuosi, ne su tokia biudžetą sprogdinančia nerealia suma, bet ieškome būdų, kad tikrai tai būtų daugiau nei 1,5 euro. Mes matome tuos pačius valstybės tarnautojus. Darome struktūrines reformas, pertvaras, kad tikrai atpalaiduotume našta ir spaudimą, išeinant valstybei iš tų problemų, kurios buvo anksčiau. Tikrai prašau palaikyti teikiamą valstybės biudžetą. Kas tai yra, pajaus kiekvienas žmogus, pajaus kiekvienas Lietuvos gyventojas, nepriklausomai nuo jų pajamų. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis premjere. Gerbiamieji kolegos, kadangi mes jau šiek tiek išėjome iš to laiko, kurį patys užsibrėžėme, dabar yra du variantai. (*Balsai salėje*) Vienas... Tuoj, minutėlę, aš tik pasakysiu. Prašau, Irena, jeigu nori būtinau prieš mane. Prašau.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, dėl jūsų elgesio esu tiesiog šokiruota, taip niekas nesielgia. Galima ramiai leisti ir pasisakyti, ir nebūtinai uzurpuoti, bet jūs taip šiandien pasielgėte. Bet aš į Etikos ir procedūrų komisiją nesikreipsiu.

PIRMININKAS. Kreipkitės, kreipkitės, būtinai.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, už pasiūlymus, žinosiu, ką reikia pačiai daryti.

Noriu pasiūlyti. Iš tikrųjų įvertinant tai, kad dar buvo, tiksliau, jau yra papildoma viena frakcija Seime, tai ir laiką diskusijų reikėjo planuoti daug ilgesnį. Dabar jūs pasižiūrėkite, kiek dar liko žmonių, kurie yra ne frakcijų vardu kalbantys, o pavieniai Seimo nariai. Aš siūlau pratęsti diskusiją ne tik iki Vyriausybės valandos, iki kurios liko 20 minučių, o kol visi tie, kas yra užsirašę, turės teisę dalyvauti diskusijoje.

Ir dar viena replika. Gerbiamasis premjere, su visa pagarba jums. Turbūt nekorektiška lyginti periodus, kada yra krizė ir kada yra ekonomikos augimas. Tai yra tas pats, kaip sulyginti dieną su naktimi arba mėnulį su saule.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamoji kolege, jūs kažkoku uzurpavimu mane kaltinate, aš kaip tik tą ir norėjau pasiūlyti. Aš kaip tik matau, kad iš tikrųjų daug kas yra nepasisakęs, yra per mažai laiko, aš tą ir siūlau. Tačiau jūs pati puikiai žinote Statutą, jeigu viena iš opozicinių frakcijų prieštarauja, šiuo atveju liberalai prieštarauja dėl Vyriausybės pusvalandžio, mes to daryti negalime. Taigi mes turime tik pasirinkimą dar maždaug 15 minučių iki Vyriausybės pusvalandžio.

J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau jums padėti pasiūlydamas pratęsti, tik, aišku, būtų buvę geriau, kad diskusija būtų buvusi iki premjero pasisakymo. Premjeras būtų apibendrinęs, nes dabar lyg ir provokuosis dar kartą pasisakyti. Bet aš noriu paprašyti premjero dėl tų cinikų ir kitokių. Neduokite tokio tono, nes, matyt, kaip šauksi, taip atsilies. Ir, man atrodo, būtų labai gerai, jeigu atsiprašytumėte dėl tų išsprūdusių „atsiprašant bobučių“.

PIRMININKAS. Gerai. Kolegos, tęsiame diskusiją. Kviečiu į tribūną M. Majauską. Diskutuosime 15 minučių. *(Balsai salėje)* Dar yra norinčių. Prašau. A. Palionis. *(Balsai salėje)*

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mes prieš pradėdami diskusiją visi sutarėme dėl 90 minučių. Diskutavome daug daugiau nei 90 minučių. Aš prašau, gal mes apsispręskime balsuodami, ar pratęsiame, ar nepratęsiame.

PIRMININKAS. Gerai, balsuojame, ar apskritai pratęsti, taip? *(Balsai salėje)* Gerai. Kas palaiko pasiūlymą pratęsti diskusiją (vėliau nustatysime, iki kada), balsuoja už, kas nenori pratęsti, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas. *(Balsai salėje)* Apskritai pratęsti, o po to, jeigu balsuosime už pratęsimą, tarsimės, kiek pratęsti.

Balsavo 110 Seimo narių: už – 37, prieš – 26, susilaikė 47. Deja, Seimas priėmė sprendimą nepratęsti. *(Balsai salėje)*

Aš siūlau kompromisinį variantą – bent iki Vyriausybės pusvalandžio suteikti keletui kolegų. *(Balsai salėje)* Prašau, E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, jūs sakote „deja“, o aš sakyčiau – laimei, Seimas nutarė laikytis Statuto ir Seniūnų sueigoje sutartų dalykų.

PIRMININKAS. Gerai. *(Balsai salėje)* Einame prie rezervinių klausimų. Dar A. Matulas nori. Prašau.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, pirmiausia siūlymas ne toks buvo, neaišku, už ką balsavote. Kolegė I. Degutienė visai kitaip siūlė. Kitas dalykas, na, pirmą kartą per visas kadencijas, kiek aš pamenu, buvo leista pasisakyti tik frakcijų atstovams. Pavieniai Seimo nariai, kurie užsirašė, nė vienas negalėjo pasisakyti dėl biudžeto. Ar tai yra normalu, kolegos?

Aš siūlau į antradienį, jeigu reikės, jeigu nebaigsime, nukelti arba „Sodros“, arba privalomojo sveikatos draudimo... o šiandien leisti pasisakyti visiems, tai yra rimčiausias mūsų darbas. Dabar jūs neleidžiate nė vienam pavieniui Seimo nariui kalbėti ne frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Kolegos, Seimas jau priėmė tokį sprendimą. Nieko negaliu pakeisti. Prašau, dar A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Gerbiamasis pirmininke, mes turime daug lydimųjų įstatymo projektų, dėl kurių lygiai taip pat galima užsirašyti diskutuoti.

PIRMININKAS. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, pats pagrindinis mūsų šios sesijos darbas yra biudžetas. Neleisti pasisakyti dėl biudžeto – dar tokio dalyko nėra buvę. Kantriausiai klausydavome naktį visus pasisakymus dėl biudžeto. Jeigu jūs taip formalizuojate tuos klausimus, mes

galime pradėti prašyti pertraukų kiekvienu klausimu. Kiekvienu klausimu. Jeigu jūs norite tokios demokratijos, yra galimybė žaisti tokią demokratiją. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, šiuo metu daugiau nieko daryti negaliu, nes Seimas taip nusprendė. Jeigu... (*Balsai salėje*) Dar prašau. Pasakykite iš karto viską, ką norite pasakyti.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerai. Frakcijos vardu prašau dėl šio klausimo daryti pertrauką. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Pertrauka...

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Iki kito posėdžio.

PIRMININKAS. ...*neveikia*, nes čia yra speciali procedūra. Negalime daryti pertraukos. (*Balsai salėje*) Deja, negalime daryti pertraukos. Ačiū už pasiūlymą. (*Balsai salėje: „Galime.“*) Kolegos, mes dar turime maždaug 10–12 minučių, ar galėčiau kviesi V. Gailių pristatyti rezervinį dėl apsaugos... (*Balsai salėje*) Yra rezoliucija. Prašau, dėl rezoliucijos dėl S. Magnitskio. Mykolas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų ar galima? Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų atrodo labai keistai, kai dėl paties svarbiausio valstybės priimamo įstatymo, tikrai šiais metais nebuvo svarbesnių, mes diskusiją nutraukiame ir įtraukiame rezervinius klausimus. Taip parodome, kad valstybės biudžeto įstatymas nėra toks svarbus. Tikrai atrodo labai labai keistas elgesys. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, bet mes taip nusprendėme. Deja, Seimo dauguma taip nusprendė. Taip yra.

13.19 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Sergejaus Magnitskio žūties metinių“ projektas Nr. XIIIIP-1377 (pateikimas, svarstymas, priėmimas)

G. Landsbergis gali pristatyti rezoliuciją dėl S. Magnitskio? Prašau. (*Balsai salėje*) Čia ne rezervinis. G. Landsbergis. 1-6 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Sergejaus Magnitskio žūties metinių“ projektas Nr. XIIIIP-1377. Pateikimas, svarstymas, priėmimas. Po to Vyriausybės pusvalandis. Prašau, kolega.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Kolegos, ištis jaučiuosi labai keistai, lyg mes vieną svarbų klausimą priešpriešintume kitam. Tikrai norėčiau skirti šitą savo laiką kolegoms padiskutuoti apie biudžetą, bet aš suprantu, kad posėdžio pirmininko dabar tokia valia ir valdančiosios daugumos tokia valia, kad...

PIRMININKAS. Ne pirmininko – Seimo valia.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). ...valdančiųjų valia bus tokia, kad daugiau apie biudžetą mes nebediskutuosime.

Nenorėdamas užimti daug laiko, aš iš tikrųjų noriu pristatyti rezoliucijos projektą, minint S. Magnitskio žūties metines. Ne taip seniai Seime priėmėme įstatymo pataisas, kurios suteikia galimybę sudaryti juoduosius sąrašus, kad į Lietuvos teritoriją nebūtų įleidžiami žmonės, padarę sunkius nusikaltimus už Lietuvos, už Europos Sąjungos ribų. Šia rezoliucija aš noriu kreiptis į Vyriausybę, kad būtų įtraukti į juoduosius sąrašus būtent tie žmonės, kurie yra prisidėję prie S. Magnitskio nužudymo konkrečiai, ir mes tada tikrai turėtume vadinamąjį Magnitskio sąrašą. Prie kitų dalykų, yra ne tik kalba apie patį sąrašą, bet yra ir kreipimasis į Europos Sąjungos kitas valstybes, kad būtų sekama Lietuvos pavyzdžiu ir tokie sąrašai būtų sudaromi ir kitose valstybėse. Tai yra diplomatinis veiksmas, tai yra simbolinis politinis Seimo veiksmas, todėl aš prašau jam pritarti, jį palaikyti, nes tokiu būdu mes užbaigtume S. Magnitskio sąrašo sudarymą ir tas procesas, kuris buvo pradėtas balandžio mėnesį Seime šia rezoliucija, būtų baigtas. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, neturime klausimų. Diskusija. Nėra norinčių kalbėti. Einame prie priėmimo. Motyvai. Už – A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, ši istorija mums ištis gerai žinoma. Kiekviena valstybė turi teisę į savo teritoriją neįleisti pačių įvairiausių asmenų ir tai daro, Lietuva – taip pat. Tačiau šiuo atveju mes kalbame apie tuos žmones, kurie prisidėjo prie S. Magnitskio žūties, jų slėpė, pagaliau prisidėjo prie korupcinių nusikaltimų pačioje Rusijoje. Aš manau, kad Lietuvos

raginimas dėl šių rezoliucijoje minimų 44 asmenų, jeigu neklystu, kreipimasis į Europos Komisiją, į Europos Tarybą, raginimas kitoms valstybėms priimti analogiškus sprendimus yra reikalingas žingsnis. Aš suprantu, kad dalis politikų gali bijoti kokio nors Rusijos atsako. Bet mes turime labai aiškiai pabrėžti, kad šis mūsų teisės aktas yra kaip tik skirtas apsaugoti Rusijos žmonėms nuo būsimų korupcinių skandalų, kad juose daugiau nežūtų žmonės, kurie išsiaiškina korupcinius nusikaltimus. Kviečiu pritarti šiai rezoliucijai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega J. Bernatonis – už.

J. BERNATONIS (LSDDF). Gerbiamieji kolegos Seimo nariai, kadangi mano kolega G. Landsbergis paskleidė melagingas žinias, neva Užsienio reikalų komitetas ar jo pirmininkas, ar jo darbuotojai pasisako prieš šią rezoliuciją, tai aš noriu dar kartą labai aiškiai pasakyti, kad mes pritariame šiai rezoliucijai, tačiau dar kartą atkreipiame jūsų dėmesį, kad visi tie 44 žmonės jau yra įrašyti į sąrašą. Iniciatoriai pavėlavo tai paskelbti, bet patį rezoliucijos turinį, aš manau, reikia palaikyti. Galbūt būtų tikslinga rezoliuciją šiek tiek pakoreguoti, kadangi antrą kartą, aš manau, tų pačių žmonių į sąrašą niekas netrauks. Aš pasisakau už.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Prašom.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Gana veidmainiška pirmininko pozicija, tai nežinau, gal jūs nesusitarėte su savo darbuotojais, bet šiandien Seniūnų sueigoje buvo labai aiškiai pasakyta, kad pirmininkas nemato tikslingumo tokios rezoliucijos ir prašo išbraukti iš darbo tvarkės. Visi mes buvome liudininkai, jūs galite paprašyti išrašo, tai nereikėtų kažkaip svaidytis kaltinimais.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar J. Bernatonis ir viskas.

J. BERNATONIS (LSDDF). Dar kartą noriu pasakyti, nepolitikuokite. Buvo pasakyta, kad mes atkreipiame dėmesį, kad tas sąrašas nėra reikalingas, o rezoliucija reikalinga, nes ji sako daug kitų dalykų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. J. Olekas – už. Jeigu galima, atsiprašau, J. Olekas. Prašom, Juozai.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, aš kviesčiau palaikyti rezoliuciją, paskui gal mes čia išsiaiškinsime tuos procedūrinius ar kai kurių žmonių pozicijas, bet būtų gerai, kad mes vieningai pritartume šiam pateiktam dokumentui, rezoliucijai, nes tokiu būdu prisijungsime prie tos tarptautinės bendrijos dalies, tokių valstybių kaip Jungtinės Amerikos Valstijos, mūsų kaimynė Estija, šio regiono valstybė, Didžioji Britanija, Kanada, kurios yra tai padariusios. Ir prie mūsų kolegų, kurie dirba Europos Parlamente, kurie ragina Europos Sąjungos lygiu taip pat priimti tokį dokumentą. Manau, kad šis mūsų žingsnis, kaip tik bus žingsnis, kuris galbūt paskatins ir kitas Europos Sąjungos valstybes pasekti mūsų pavyzdžiu. Kad tokie veiksmai reikalingi, aš manau, niekas neabejoja, nes kova už žmogaus teises, kova su korupcija, yra labai svarbūs dalykai. Kai valstybės gali leisti marinti arba tai stabdyti žudydamos savo piliečius, aš manau, tikrai nepriimtina mums demokratinėje valstybėje. Todėl kviečiu palaikyti pateiktą rezoliuciją.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, kaip suprantu iš mūsų diskusijų ir palaikymo, siūloma priimti rezoliuciją be pataisų? Taip? Balsuojame. Kas pritaria Seimo rezoliucijos dėl S. Magnitskio žūties projektui Nr. XIII-1377, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Kolegos, Vyriausybės nariai gali užimti savo vietas.

Šios rezoliucijos priėmimas

Gerbiamieji kolegos, balsavo 84 Seimo nariai: už – 83, prieš nėra, susilaikė 1. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

G. Landsbergis. Prašom.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū. Ačiū, gerbiamieji kolegos. Iš tikrųjų dėkodamas už vieningą rezoliucijos palaikymą, aš noriu kreiptis į Užsienio reikalų komiteto pirmininką. Suprasdamas ir gerbdamas jūsų pasisakymą ir pasakymą už, bendrą poziciją, Užsienio reikalų ministerija, jeigu matys, kad dubliuojamos pavardės, tikrai galėsiu neįtraukti. Aš visa tai puikiai suprantu ir visi taip pat. Tik norėčiau šiek tiek atkreipti dėmesį į komiteto darbuotojus, kurie nepasitarę su

jumis vis dėlto galbūt ne iki galo korektiškai pristato prisidengdami jūsų nuomone ir neva kalbėdami jūsų žodžiais, tai ir sukelia šiek tiek tokio nerimo, ar tos nuomonės nepradedu skirtis. Aš kviesčiau atkreipti į tai dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis kolega.

13.27 val.

Vyriausybės valanda

Pereiname prie Vyriausybės pusvalandžio. Kolegoms primenu, kad klausia tik opozicija, nes tai yra ne valanda, o pusvalandis.

Pirmasis klausia G. Landsbergis. Ruošiasi E. Gentvilas. Prašom, kolega. Ruošiasi E. Gentvilas.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Trumpi klausimai, trumpi atsakymai, suprantu, kad turime mažai laiko. Gerbiamasis premjere, prieš savaitėlę kalbėjome apie vieną tokį odiozine jau tapusią mūsų Seimo figūrą, žmogų, kurio inicialai vardo ir pavardės yra A. S., ir jūs išsakėte tvirtą nuomonę dėl to žmogaus ir asmens dalyvavimo Ekonomikos komitete. Tas asmuo liko Ekonomikos komitete ir atrodo, kad toliau dirbs, balsuos, priims įstatymus, susijusius su energetika. Gerbiamasis premjere, aš vis dėlto tikiu jūsų autoritetu ir frakcijoje, ir Seime, ir valstybėje lygiai taip pat. Ar jūs galite pasakyti, ar tai turi tęstis, ar vis dėlto neturėtų būti ar komiteto išvada, ar valdybos, kad taip neturėtų būti, kad žmonės, kurie yra pažeidžiami, pažeidžia, dalyvauja nuolatiniame interesų konflikte? Ar jie turėtų tęsti tokią veiklą?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Aš tikrai pasisakau, kad žmonės, kurie yra pažeidžiami arba turi interesų konfliktą, negali būti viename ar kitame komitete. Todėl visiškai palaikau poziciją, bendrą poziciją.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi Z. Jedinskis.

E. GENTVILAS (LSF). Klausimas žemės ūkio ministrui. Vyksta žuvininkystės tarnybos pertvarka, džiaugiuosi, kad centras, nemaža jo dalis perkeliama į Klaipėdą, tačiau patalpų klausimas Klaipėdoje yra kurioziškai sprendžiamas. Žuvininkystės tarnybai Klaipėdoje priklauso trys patalpos, dalį jų atiduodate Turto bankui, o dabar ieškote naujų patalpų visai žuvininkystės tarnybai susodinti į vieną vietą, kreipiatės į tą patį Turto banką, gal būtų laisvų patalpų. Privačiame sektoriuje, mano manymu, galima tikrai biurokratinis neatitikimus išspręsti, sutelkti esamose patalpose ir ten susodinti. Ateityje galbūt konsoliduoti į vienas patalpas, neišskaidant po trejas patalpas. Kaip jūs planuojate spręsti šitą *abrakadabra*?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Eugenijau, aš galvoju, kad tikrai rasime tinkamiausią sprendimą, nes jūs žinote, kokios tos patalpos yra, tai yra buvęs žuvies aukcionas, kuris yra perduodamas Turto bankui. Turbūt sudėtinga būtų pritaikyti tas patalpas, nes, aišku, galima kalbėti tik apie dalį patalpų, nes Žuvininkystės tarnybai reikia maždaug apie 330–400 kvadratų. Aišku, žuvininkystės aukciono yra kur kas didesnės patalpos, tai ten nebent dalį.

Kitos patalpos, apie kurias kalbama, tai yra laboratorija Kopgalyje. Tai turbūt sunku būtų išivaizduoti, kad kiekvieną dieną darbuotojai galėtų keltis keltu į Kopgalį. Žinau kitą problemą, kad Kopgalyje yra ryšio problema, o Žuvininkystės tarnybai geras ryšys yra būtinas. Aš manau, kad tikrai rasime geriausią sprendimą – ir finansinį, ir visomis kitomis prasmėmis. Palaukime to sprendimo.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Z. Jedinskij. Po to – J. Olekas.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Noriu paklausti sveikatos apsaugos ministro. Gerbiamasis ministre, vykdydamas savo reformas, jūs įkišote tik vieną pirštą į vaistininkų skruzdėlyną. Ir turbūt supratote, kad įvykdyti savo pažadus nebus lengva. Mano klausimas yra toks: ar šiais metais biudžeto projekte pakanka numatytų lėšų sveikatos apsaugos sistemai, kad įvykdytumėt savo pažadus. Priminsiu, jūs žadėjote, kad nebus eilių poliklinikose, didinsite gydytojų atlyginimus, nebus kyšių ėmimo ir panašiai. Gerbiamasis ministre, jeigu lėšų pakanka, tai taip, jeigu ne, tai norėčiau paklausti, kodėl jūs nereikalaujate iš Seimo, iš Ministro Pirmininko? Jeigu pakanka, vadinasi, jeigu neįvykdysit savo pažado, tai bus tik dėl jūsų gebėjimo vykdyti ir reorganizuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Iš tikrųjų savotiškai pastatote mane į tokią patinę situaciją. Aš noriu pasakyti dėl pažadų. Neturėjome mes tokių pažadų – per vienerius metus išnaukinti eiles ir turime būti sąžiningi, kad nė vienos pasaulio valstybės turbūt tokios nėra, kur apskritai nėra eilės pas gydytoją. Tokios situacijos niekada nebus ir Lietuvoje. Kažkiek teks palaukti.

Ką mes tikrai darysime ir stengsimės maksimaliai greitai pasiekti, kad žmonės pasiektų gydytoją per protingą laiką, t. y. per tą, per kiek jam gyvybiškai būtina suteikti paslaugą. Lėšos, kurios reikalingos tam, kad žmonės kritinių būklių pasiektų gydymo įstaigas, tai yra infarkto, insulto, politraumų ištikti, yra numatytos, yra suplanuotos, daugiausia tai yra europinės lėšos. Jos tikrai yra.

Dabar dėl korupcijos. Patys medikai pradėjo aiškiai komunikuoti, kad jie savotiškai kaip ir pasižada elgtis labai skaidriai ir atsakingai. Atlyginimai tikrai auga. Jie jau yra padidinti ir dar bus didinami. Atsakydamas į jūsų klausimą, ar lėšų užtenka, ar neužtenka, aš manau, kad sveikatos sistema ne tik Lietuvoje, bet kurioje valstybėje yra tokia, kad kad ir kiek pinigų būtų skiriama, juos rastume, kur panaudoti. Jeigu jų būtų daugiau, mes galėtume pripirkti daugiau įrangos, kuri yra labai brangi, nupirkti gal aukštesnės kokybės, nežinau, reagentus ar aparatus, ar panašiai. Sudėtinga į jūsų klausimą yra atsakyti. Jeigu lėšų būtų daugiau, mes galėtume daugiau padaryti. Bet tos, kurios yra dabar suplanuotos, aš manau, jos yra adekvačios ir atitinkančios finansinę šalies situaciją.

PIRMININKAS. Klausia J. Olekas. Ruošiasi V. Kamblevičius.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš norėčiau dar kartą paklausti žemės ūkio ministrą, panašų klausimą uždavė E. Gentvilas. Ačiū, buvome susitikę vakar, aptarėme kai kuriuos žuvininkystės sistemos reikalus, bet jūs mums pažadėjote, kad bus atlikta studija, kuri pasakys dėl pertvarkos. Ir ta studija turėtų būti įvykdyta, kaip minėjau, iki maždaug kovo mėnesio. O jums išėjus mes sužinojome, kad jau vyksta patalpų nuomos paieškos Klaipėdoje dar neturint rezultatų. Kaip jums atrodo, ar nebus čia vėl?.. Ar vežimas statomas, ūkiškai sakant, prieš arklį? Nėra sprendimo, nėra studijos, o mes jau nuomojamės patalpas, turėdami kitas galimybes. Ačiū už atsakymą.

PIRMININKAS. Prašom.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Aš manau, kad vakar mes daugiau kalbėjome apie studiją, kuri atsakytų į klausimą dėl viso reorganizavimo, ir daugiausia vakar kalbėjome apie žuvininkystės įmonių, žuvivaisos įmonių reorganizavimą. Bet dėl pačios tarnybos nei reorganizavimo, nei dėl kėlimo į Klaipėdą kaip ir nebuvo prieštaravimų. Šiuo atveju aš, nes, kiek supratau ir E. Gentvilo pritarimas yra... Aš ne kartą minėjau, kad to pageidauja pati žvejų bendruomenė – ir Baltijos, ir priekrantės žvejai. Be to, yra duotas mūsų pažadas dėl regioninės politikos. Tai aš tikiuosi, kad tai tikrai yra bendras noras ir senas žvejų noras, kad Žuvininkystės tarnybą iškeltume į Klaipėdą. Šiuo atveju tas kaštų ir sąnaudų santykis... Aš manau, ta studija į tai turbūt nelabai ką atsakys. Aš supratau, kad didžiausias dėmesys yra dėl žuvivaisos įmonių, kaip, sakykime, sujungus, perorganizavus į valstybinę uždarają akcinę bendrovę... žuvivaisos planai, kiek bus įveisiama. Tas buvo vakar mūsų diskusijų pagrindas ir mes pažadėjome tą studiją atlikti ir pristatyti.

O dėl pačios tarnybos perkėlimo vakar kažkaip taip...

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Kamblevičius. Ruošiasi K. Glaveckas.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Norėjau klausimą užduoti kultūros ministrei, tačiau jos nėra. Šis klausimas tiktų ir švietimo ministrei, ir teisingumo ministrei, ir vidaus reikalų ministrai.

Paskutiniu metu koncertų salėse, televizijos laidose menininkai pradėjo, sakyčiau, neetiškai elgtis: didžiausi, sakyčiau, riebiausi keiksmoždziai, necenzūriniai žodžiai, patyčios. Duosiu paprastą pavyzdį. Vyksta laida „X faktorius“. Jauna mergaitė dainuoja. Komisijos narys vertina jos dainavimą, sako: „Atrodei kaip karvė su pačiužom ant ledo.“ Šitas laidas stebi vaikai, jaunimas.

Antras egzempliorius – atsistojęs į sceną nuogas. Mielieji kolegos, norėjau paprašyti, reikia sustabdyti šitą traukinį, kol jis neįsibėgėjo, nes jei mes liksime tik stebėtojai, netolimoje ateityje, nenoriu būti pranašu, meno žmonės pradės demonstruoti lytinius santykius scenose.

PIRMININKAS. Kas norėtų atsakyti? Švietimo ministrė? A, premjeras! Už visus tris ministrus. Prašom.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Pasistengsiu, jei man pavyks. Tikrai tais atvejais, kur kyla abejonių galbūt iš esmės dėl įstatymo pažeidimo, tai kreipiasi – ir piliečiai kreipiasi, kurie dalyvauja, ir vertina tiek teisėsauga, tiek kitos institucijos, kurios susijusios su mūsų, sakykime, meninio lygmens įvertinimu.

Antra, ką norėčiau paminėti, kas yra svarbu ir ką toje tribūnoje pristačiau, tai reikia tiesiog tą atsparumą ir lygį mūsų jaunosios kartos kelti. Dėl to manau, kad viena iš priemonių yra vadinamasis kultūros pasas, jeigu pavyktų jį sėkmingai įgyvendinti ir moksleiviai galėtų lankytis mokytojų, pedagogų parinktuose spektakliuose, kino filmuose, kituose kultūriniuose renginiuose, jie galėtų tada patys vertinti ir pasirinkti. Geriausiai, matyt, įvertina žiūrovas, ar eiti į tokius renginius, ar ne, ir tai geriausias būna rezultatas. Jeigu nebus paklausos, tai, matyt, ir tokių sprendimų nebus. O meninio lygio vertinimu tikrai neturėtų užsiimti Vyriausybė, ar tai yra meniška, subtilu, ką norėta tuo pasakyti.

PIRMININKAS. Yra kai kuriose šalyse tokių vyriausybių, kurios vertina, neseniai vertino vieną filmą.

Klausia K. Glaveckas. Ruošiasi M. Bastys.

K. GLAVECKAS (LSF). Klausimas gana liūdnam sėdinčiam finansų ministrui, mūsų mylimam. Sakykite, ESO, tiksliau paėmus, vakar paskelbė, kad įves abonentinį elektros mokestį visiems vartotojams. Ar tas derinta su jumis ir koks čia yra dalykas?

PIRMININKAS. Prašom.

Ž. VAIČIŪNAS. Galima, už finansų ministrą atsakysiu, nors akcijos tiesiogiai priklauso finansų ministrui, „Lietuvos energijos“ grupei ir ESO, bet politiką taip pat formuoja ir Energetikos ministerija. Šis pasiūlymas buvo neišdiskutuotas, nepakankamai įvertintas ir, mano žiniomis, artimiausiu metu bus priimti sprendimai, kad jis nebūtų teikiamas Kainų ir energetikos kontrolės komisijai. Tiesiog tokio mokesčio nebus.

PIRMININKAS. Klausia M. Bastys. Ruošiasi K. Starkevičius. M. Bastys. Prašau.

M. BASTYS (MSNG). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas būtų skirtas žemės ūkiui ministrui. Šiandien jau buvo klausama apie žuvininkystės sektoriaus reformą, na, galbūt daugiau teigiamo aspekto prasme. Mano klausimas yra daugiau neigiamo aspekto prasme.

Žuvininkystės sektoriaus darbuotojai iš tiesų nepitaria tai reformai, kokia yra dabar suplanuota daryti. Pirmiausia motyvuoja tuo, kad nėra tinkamai įvertinta, nėra tinkamai atlikta studija, ir yra įsitikinę, kad tokio pobūdžio reforma, kokia dabar yra numatyta, atneš daugiau neigiamų aspektų negu teigiamų. Kokia jūsų nuomonė, ministre, ką galėtumėte tuo klausimu pasakyti?

PIRMININKAS. Prašau.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū Mindaugui už klausimą. Iš tikrųjų buvo ne vieną ir ne du kartus susitikta su kolektyvu. Buvo susitikta ir su socialiniais partneriais, t. y. žvejais. Šiandien aš drįsčiau abejoti, ar daugiau pritariančių, ar daugiau nepritariančių reformai, nes yra ir tokių, ir tokių. Aišku, tikėtis, kad vykdant vienos ar kitos tarnybos reformą bus absoliutus pritarimas, turbūt neįmanoma. Tą mes matome ir kitose tarnybose, kur yra pradėtos vykdyti reformos. Niekas nepadarysi, bet vis tiek mes formuojame politiką, mes prisiimame atsakomybę ir mes tą reformą atliekame. Aš tikrai tikiuosi, kad ir su tais, kurie nepatenkinti, rasime sutarimą. Turbūt tie nesutarimai nėra dėl principinių dalykų. Žinoma, daugiausia yra nepatenkintų dėl to, kad reikia keltis į Klaipėdą, bet, kaip minėjau, yra tokia ir Vyriausybės regioninės plėtros politika, tai yra ir pažadas žvejams.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Starkevičius. Ruošiasi G. Vaičekauskas. Prašom, kolega.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena. Mano klausimas socialinių reikalų ir darbo ministrui. Naujuoju Darbo kodeksu pirmu etapu panaikintos darbo santykių sutartys, trumpalaikės sutartys asmenims, kurie neturi ilgalaikių sutarčių. Ypač tai paliečia jaunas šeimas, moteris, kai jos turi tokią darbo santykių sutartį ir yra atleidžiamos iš darbo dėl nėštumo. Aišku, išmokama kompensacija, tačiau be teisės grįžti į darbą. Aišku, jeigu gimdo pirmą vaiką, turbūt džiaugsmas, motinystės džiaugsmas, lūkesčiai neverčia daryti kokių nors išvadų, jos pagimdo tuos vaikus. Tačiau

kai yra antras, trečias gimdymas, jau yra abejojama, ar darbo sutartį išsaugoti, ar tiesiog nesugrįžti į darbą. Kada bus atkurta teisybė ir ši sutarties forma bus sugrąžinta?

PIRMININKAS. Prašau, ministre.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų naujasis Darbo kodeksas pateikia daug įvairesnį sąrašą galimų sutarčių, taip pat tų, kurios būtų patogios derinti darbą ir šeimą. Šiuo metu naudojamos tos sutartys, stebime, darome Darbo kodekso monitoringą. Įvertinus situaciją, kokią įtaką šitie pakeitimai, kuriuose jūs minite, daro šeimoms, bus vertinimai. Darome vertinimą ir tada turėsime sprendimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia G. Vaičekauskas. Ruošiasi A. Dumbrava. Prašom.

G. VAIČEKASKAS (LSF). Ačiū už suteiktą žodį. Gerbiamas susisiekimo ministre, šių metų gruodžio 31 dieną baigia galioti Saugaus eismo plėtros programa po šešerių metų. Strateginiai tikslai nepasiekti, nes mes neįšokome į geriausių Europos Sąjungos šalių dešimtuką pagal žuvusiųjų skaičių keliuose milijonui gyventojų. Pagal kokią programą gyvensime po Naujųjų metų ir pagal kokią koncepciją?

R. MASIULIS. Labai ačiū už klausimą. Tos programos yra nuolat atnaujinamos. Verta pasakyti, kad Susisiekimo ministerija yra numačiusi šias programas pakeisti Nacionaline susisiekimo strategija. Tokio dokumento mes niekada Lietuvoje nebuvo rengę, tik energetikai rengė tokį dokumentą. Jis yra išsamesnis ir parodantis kur kas tolesnes perspektyvas. Tokį dokumentą mes kursime kitais metais.

Dėl žuvusiųjų kelyje rodiklio, tai keli faktai. Vienas. Praėjusiais metais Lietuva pateko tarp dviejų didžiausių pažangą padariusių Europos šalių su Čekija. Yra parengta ir paruošta, ir vykdoma labai plati žūčių prevencijos programa: viena – neblavių vairuotojų gaudymo programa, kita – žiedų pavojingose vietose darymo programa, vadinamųjų juodųjų zonų, kur įvyksta daugiausia avarių, programa. Iš principo visose srityse sekasi gerai. Vienintelis dalykas, kuris labai kenkia mūsų rodikliui, yra vadinamasis mirties kelias „Via Baltica“. Faktiškai vienas šitas kelias mums ir sugadina visus rodiklius. Kai 2022 metais mes turėsime jau sutvarkytą autostradą nuo Lenkijos sienos iki Kauno, nuo Kauno iki Latvijos sienos, bus dublis vienas kelias. Tie rodikliai turėtų... visose kitose srityse jau būsime toli pažengę, turėtume būti tarp pirmaujančių valstybių Europoje neabejotinai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi G. Steponavičius.

A. DUMBRAVA (TTF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Norėčiau paklausti taip pat susisiekimo ministro. Gerbiamas ministre, pagaliau, girdėjau, pajudėjo ledai dėl traukinio iš Vilniaus į Daugpilį. Žinau, kad buvo bandomasis važiavimas, lyg ir viskas juda į priekį, nuo 25 iki gruodžio (...) dienos jis turėtų nuolat važiuoti. Ar tai tiesa, ar yra dar kokių nors kliūčių? Labai ačiū.

R. MASIULIS. Kad numatytas traukinys, tai tiesa. Dabar taip greitai neatsiminsiu datų, bet gali būti, kad jūs teisius, jeigu jūs paėmėte oficialius duomenis. Taip, šis traukinys yra numatytas ir matome perspektyvas toje srityje. Kitas dalykas, kad taip pat dirbama su latviais dėl traukinio į Rygą grąžinimo. Mes esame visiškai tam pasiruošę, bet reikia suderinti su „Latvijos geležinkeliais“, kad tai galiausiai vyktų. Bet tikiu, kad kitais metais gali pavykti ir tą projektą pradėti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia G. Steponavičius. Ruošiasi E. Pupinis.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas premjere, norėčiau jūsų paklausti apie kitų metų planuojamo valstybės biudžeto prioritetus. Natūralu, kad po svirstymo biudžete atsiranda tam tikrų perskirstymų ir pamąstymų. Dalį jų mes šiomis dienomis išgirdome. Vienas iš jų jūsų lūpomis ir kelių Seimo narių pasidžiaugimu nuskambėjęs momentas, kad yra atrandama pinigų Kauno S. Dariaus ir S. Girėno stadiono statyboms, rekonstrukcijai. Tačiau yra ir kitų svarbių dalykų. Pavyzdžiui, keli šimtai universitetų ir mokslo institucijų dėstytojų laiškų dėl itin mažų atlyginimų yra vienas iš svarbių ir jautriausių klausimų, aš nekalbu apie medikų dalykus. Ar jūs manote, kad visų prioritetų visumoje lėšos stadionui yra svarbiau nei pertvarkomo aukštojo mokslo dalyvių motyvacija ir didesni atlyginimai?

PIRMININKAS. Prašau.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Labai ačiū už klausimą. Jūs tikrai galėsite pats įvertinti prioritetų svorį. Vyriausybė kitais metais, jeigu pritars Seimas ir pritarsime Seimo narių pasiūlymams, yra

numačiusi bent jau pradėti Valstybės investicijų projektą ir skirti 1,5 mln. eurų Kauno stadiono rekonstrukcijai. O dėstytojų, tyrėjų atlyginimams didinti yra, jeigu neklystu, 22,6 mln. eurų. Manau, kad nereikėtų priešinti šitų grupių, nes, sutikime, nacionalinio stadiono Vilniuje vis dar neturime ir panašu, kad to proveržio ten nėra. Tai, kas vyksta su Lietuvos futbolo rinktine prie geležinkelio stoties Futbolo federacijos stadione, tai irgi yra tam tikras valstybės, paties Vilniaus, kaip sostinės, kaip ir sumenkinimas. Manau, kad to projekto irgi reikia. Tuo labiau kad savivaldybė prisideda 50 % prie to objekto savomis lėšomis ir mes esame išsipareigoję tokius investicinius projektus, kurių yra pusė per pusę, tikrai remti. Kaip jau minėjau, ta suma, kuri numatyta dėstytojų atlyginimams, tai tiesiog 10 metų to visai nebuvo. Manau, kad nėra labai menka.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Sysas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėčiau paklausti švietimo ir mokslo ministrės dėl tų nelemtų universitetų sujungimo. Jau, aišku, toli nukeliavome nuo tos idėjos, kurią jūs pateikėte būdama MOSTOS vadove, tačiau kiekvieną kartą vis atsiverti portalą ir pamatai dar visokių naujienų. Ypač paskutinės naujienos, kurios buvo susijusios su Klaipėdos universiteto palikimu ramybėje vien todėl, kad įsikišo Valstiečių sąjungos vadovas gerbiamas R. Karbauskis. Ar užtektų įsikišimo dar kartą R. Karbauskio, kad paliktumėte, tarkim, ir Sporto universitetą? Ar jau dabar viskas nuspręsta ir dabar jau jokių palikimų ir nebus?

Norėčiau sužinoti, kokia tolesnė seka? Ar čia per prievartą jūs juos jungsite kokiu nors būdu, ar taikysite finansinius srautus, reguliuosite, kad vis dėlto tas procesas kaip nors įvyktų? Ačiū.

PIRMININKAS. Prašau, ministre.

J. PETRAUSKIENĖ. Gerbiamas Edmundai, dėkoju už klausimą. Visų pirma, manau, kad universitetai tikrai yra labai lemti, nederėtų jų vadinti nelemtais. Tikiu, kad ne vienas čia salėje sėdinčių esame baigę universitetus ir gerbiame savo *Alma Mater*. Aukštojo mokslo pertvarka visų pirma yra grindžiama įrodymų ir atviro dialogo principu. Manau, per metus yra padarytas didžiulis įdirbis diskutuojant su pačiomis akademinėmis bendruomenėmis, su akademinė bendruomenių valdymo organais – tarybomis, senatais. Vakar Vyriausybėje svarstant tinklo pertvarkos klausimą, mes esame gavę visų aukštųjų mokyklų atsiliepimus ir pritarimus, kas yra labai svarbu Vyriausybės planui. Aukštojo mokslo pertvarka nė vienoje valstybėje nėra įvykusi per metus. Manau, tai yra pirmas labai reikšmingas žingsnis, kuris yra remtas sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Ruošiasi A. Gelūnas. Prašau, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Norėčiau paklausti sveikatos ministro pono A. Verygos. Pirmiausia norėčiau paklausti, jeigu tai tiesa ir jeigu tai tiesa, kokiu tikslu privertėte Sveikatos apsaugos ministerijos darbuotojus pasirašyti konfidencialumo sutartį ir tuo pažeisti Sveikatos sistemos įstatymą, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymą ir kitus viešąjį interesą ginančius įstatymus?

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Nežinau, kaip reikalavimas darbuotojams, kurie dirba su asmens duomenimis, gali juos matyti, prieštarauja jūsų minėtiems įstatymams. Aš manau, kad čia yra labai prasta praktika bet kur, t. y. neatskleisti asmens duomenų, neteikti tokių duomenų, kurie susiję su asmens informacija, aš nežinau, kaip tai prieštarauja kokiems nors teisės aktams.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Gelūnas. Ruošiasi J. Imbrasas.

A. GELŪNAS (LSF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas buvo kultūros ministrei, bet peradresuoju premjerui. Premjere, šį pirmadienį Vilniaus apygardos teismas apribojo prieigą prie „Linkomanijos“ – piratinės svetainės. Puiku, kad taip įvyko. Buvo apgintos autorių teisės. Bet ar nebūtų geriau normalus teisinis reguliavimas, o ne pavienės bylos? Ten net ne visiems vartotojams apribota. Žinau, kad Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas Kultūros ministerijoje taisomas jau metus. Ar nebūtų įmanoma paspartinti šio proceso? Kokia Vyriausybės pozicija dėl kovos su piratavimu?

PIRMININKAS. Prašau.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų, matyt, mes turime vieną irgi iš bėdų, kada tokiu būdu yra, švelniai tariant, mažinamos autorių pajamos. Tai susiję su gana stipriai paplitusia problema, vadinamuoju piratavimu. Įstatymo pataisos nėra paprastos. Jūs patys suprantaite, kokias emocijas keliantis, bet jis tikrai yra... Negalėčiau pasakyti, kurios dabar studijos, tai atsakytų kultūros ministrė. O pavienės bylos yra geros tuo, kad teismai pradeda formuoti praktiką.

Tai yra ne tas teismas, kuris formuoja visą teismų praktiką. Matyt, bus galbūt ir skundimų, bet yra vėlgi geras precedentas, manau, kur bus galima taikyti kalbant apie mūsų teisinės sistemos tobulinimą ateityje ir galiausiai remtis teismo sprendimais tobulinant patį įstatymą. Manau, kad tai yra gal ne toks didelis, bet vis tiek žingsnelis į priekį.

PIRMININKAS. A. Sysas norėtų patikslinti? Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, aš suprantu, kai penki ar du žmonės dirba su konfidencialia, bet 200 žmonių. Jūs pasidomėkite. Arba jūs nevaldote visos informacijos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Imbrasas. Ruošiasi S. Gentvilas. Prašau.

J. IMBRASAS (TTF). Dėkui, pirmininke. Noriu paklausti gerbiamo žemės ūkio ministro. Gir-dėti, kad rengiamos naujos taisyklės tiesioginių išmokų ūkininkams. Kiek jos ženkliai bus palan-kesnės smulkiems ir vidutiniams, kas buvo rašoma jūsų programoje, ir kada su jomis bus galima susipažinti?

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Susipažinti bus galima artimiausiu metu, o kiek palankesnės bus... Vakar kaip tik turėjome Kaimo reikalų komiteto bendrą posėdį su Žemės ūkio ministerijos specia-listais, aptarėme. Iš tikrųjų yra manančių, kad išmokos už pirmuosius 30 hektarų turėtų būti ne-bemokamos, bet aš vakar irgi pasakiau, kad tikrai neturiu tokių įgaliojimų ir tikrai žemdirbiai nėra vienareikšmiškos nuomonės dėl to. Tikrai aš to nedarysiu, kol nebus bendro sutarimo. Šiaip didelių naujovių nėra. Mes tik stipriname kontrolę dėl įrodymo, kad žemė yra dirbama. Reikės įrodyti faktą, kad turima žemės ūkio technika, kad ta žemės ūkio technika yra registruota ir per-ėjusi techninę apžiūrą. Taip pat, jeigu technikos neturi ir samdai iš kaimyno ar iš kito ūkininko, reikės apmokėti banko pavedimu, kad nebūtų fiktyvių susitarimų. Šiaip daugiau kokių nors ap-sunkinimų tikrai nebus.

Taip pat susitarėme dėl to, kad reikia eiti prie tvarkos įrodant žemės valdymo teisę. Esame sutarę, kad kitais metais visi ūkininkai, kurie deklaruoja pasėlius, turės turėti ne mažiau kaip 40 %, skaičiuojant visos žemės įrodančius dokumentus, tai arba sutartis, arba panaudos sutartis. Dar kitais metais – 60 % ir dar po metų – 80 %, kad visi spėtų ir galėtų pradėti tvarkytis. Šiaip kokių...

Dėl pačių išmokų dydžių pasikeitimo nėra. Išmokos kitais metais, kaip ir kiekvienais metais, truputį didės.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju pirmininkui. Norėčiau užduoti klausimą esamam energetikos ministru ir buvusiam energetikos ministru. 2015 metais patvirtintame šilumos ūkio plane pla-nuota Vilniaus kogeneracinės elektrinės išlaidos ir galia.

Gerbiamas dabartini energetikos ministre, jūs prieš mėnesį patvirtinote sąmatą, kuri yra 20 % didesnė, t. y. 53 mln. daugiau, ir perpus mažesnė galia, negu jūsų kolega R. Masiulis prieš trejus metus patvirtino. Kartu valdančioji dauguma atmetė liberalų siūlymą, kad valstybinės įmo-nės dalyvautų konkursuose vykdant valstybinius energetikos projektus. Dabar klausimas jums, kaip iš tikrųjų valdančiam projektą, valdančiam kontraktus su „Lietuvos energija“. Kodėl tiek iš-sipūtė sąmata, kuri yra beveik Užsienio reikalų ministerijos visas metinis biudžetas, ir kaip jūs kontroliuosite „Lietuvos energiją“, nes akivaizdu, kad ji kol kas nekontroliuojama?

PIRMININKAS. Prašau.

Ž. VAIČIŪNAS. Dėkui už klausimą. Dėl šilumos ūkio programos ir lėšų, kurios buvo skirtos Europos Sąjungos paramos lėšos, tai galiu patvirtinti tikrai tiek, kad tai buvo numatyta maksima-li paramos suma. Ji nėra viršijama. Derinimo procese klausimas dėl kontrolės.

Esu paprašęs ir yra atsiųsti konkretūs „Lietuvos energijos“ išpareigojimai. Kokios prielaidos lems, kokia bus šilumos kaina, gamybos kaina atsižvelgus į vartų mokesčius, šiuokšnių vartų mo-kesčius, biokuro kainą. Remiantis tuo raštu ir bus atliekama kontrolė.

PIRMININKAS. Ar Vyriausybė sutiktų dar į A. Matulo klausimą atsakyti? Žinoma. Prašau. A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerai, kad yra premjeras. Tai žmogus, kuriuo aš dar tikiu. Noriu pa-klauti sveikatos ministro. Gerbiamas ministre, vakar gavau iš darbuotojų pluoštelį tokių doku-mentų ir viename rašoma, kad rugpjūčio 21 dieną, darbo dienos pabaigoje, buvau iškvieistas pas

ministro patarėją N. Černiauskiene. Pokalbio metu gavau pasiūlymą nebeeiti užimamų pareigų, Vidaus audito skyriaus vedėjo pareigų. Pokalbio metu buvo pasakyta, kad, priešingu atveju, bus imtasi konkrečių priemonių: bus inicijuojamas viešųjų ir privačių interesų pažeidimo tyrimas pasitelkiant į pagalbą neįvardytą VTEK'o specialistą, ekspertą, sistemingai vykdomi tarnybiniai nušižengimai ir panašiai. Kanclerio klausinama, ką daryti. Tokių dokumentų gavau ir dėl D. Bakšos, kuris vakar išėjo...

PIRMININKAS. Klauskite, kolega!

A. MATULAS (TS-LKDF). ...iš darbo. Noriu paklausti. Ar jūs valdote situaciją? Ar žinote, ką daro jūsų patarėja? Jums galbūt kokia nors gili abstinencija, kad visą laiką neigiate šiuos dalykus. Ir kodėl vakar išėjo iš darbo viceministrė ir patarėjas D. Bakša?

PIRMININKAS. Prašau, ministre.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimus. Tikrai nekomentuosiu paskalų, nežinau apie jokių raštelių. Jeigu turite kokių nors duomenų, kurie verčia abejoti dėl sprendimų, prašome juos pateikti oficialiai ir į juos tikrai atsakysime. Iš tikrųjų esu daug girdėjęs skleidžiamų paskalų apie savo komandos narius ir apie tai, ką jie daro ar nedaro. Aš negaliu jų niekaip komentuoti. Mano komandos pokyčiai yra nesusiję, kad ir kaip, matyt, norėtumėte susieti tai su savo veikla, jie yra planuojami mano. Aš priimu tuos sprendimus ir tikrai valdau situaciją ministerijoje. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Ačiū ministrui, ačiū Vyriausybei, premjerui. Linkime sėkmės! (*Balsai salėje*) Kolegos, grįžtame į vakarinį posėdį lygiai 15 valandą. (*Balsas salėje: „Registruojamės.“*) Registracija. Prašau, galime registruotis. Registracija. Į popietinį neįskaitysime, bet galime registruotis. Prašau.

Gerbiami kolegos, užsiregistravo 40 Seimo narių. Pertrauka. Posėdis baigtas. (*Gongas*)

Dar A. Vinkų užregistruokime.

A. VINKUS (LSDDF). Ne tą paspaudžiau mygtuką, nesuveikė. Aš – 41.

PIRMININKAS. Gerai, užregistruojame.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 124 STENOGRAMA

2017 m. lapkričio 23 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, pradedame 2017 m. lapkričio 23 d., ketvirtadienio, vakarinį plenarinį posėdį. Prašau registruotis. (*Gongas*)
Užsiregistravo 64 Seimo nariai.

15.01 val.

2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1227 (pirmojo svarstymo tęsinys)

Mes tęsiame Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto svarstymą. Rytiniame posėdyje jūs išklausėte komitetų išvadas, frakcijų nuomones, o Seimo nariai liko nediskutavę. Ar vyko balsavimas, kurio metu buvo priimtas sprendimas diskusijas nutraukti?.. (*Balsai salėje*) Ar iš tiesų galime sutarti ir nebegrižti prie diskusijų? (*Balsai salėje*) Niekas neprašote pratęsti diskusijų? (*Balsai salėje*) M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, iš tikrųjų kalbėjome apie tai, kad tai yra gana svarbus įstatymas ir būtų gerai šiek tiek padiskutuoti Seimo nariams. Aš manau, kad tai būtų produktyviau ir dėl tolesnio mūsų visų darbo, užuot nerimavus dėl neišsakytos savo pozicijos dėl tikrai labai svarbių dalykų. Tai kviečiu suteikti galimybę Seimo nariams išsakyti savo poziciją ir toliau eiti prie kitų klausimų.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, aš vardan kompromiso, kadangi 176 straipsnis įpareigoja mus išklausti ne tik frakcijų, bet ir paskirų Seimo narių nuomones, tai Statuto nelinkusi pažeisti ir noriu jūsų prašyti, kad mes sutartume dar pusę valandos suteikti galimybę labai atsakingai, labai greitai pateikti savo nuomones. Ir nebediskutuodami, gerbiamasis Petrai, sutariame bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Sutarkime bendru sutarimu ir... (*Balsai salėje*) Balsuojame, kas už tai, kad pusę valandos leistume, beje, tai pagal Statutą numatyta, ir aš prašyčiau kompromiso vardan būtent taip ir pasielti.

Balsavo 72 Seimo nariai: už – 57, prieš – 5, susilaikė 10. Pusę valandos vyks diskusijos. Kviečiu M. Majauską. Pirmasis pagal užsirašiusiųjų sąrašą.

Išlieka tas sąrašas, kuris buvo rytiniame posėdyje, ir jeigu, kolegos, sutarsime, kad kalbame trumpiau, būsime dėkingi. Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū gerbiamajai pirmininkei. Gerbiamieji kolegos, pabandysiu kalbėti trumpai, kad suspėtu ir kiti mano kolegos išsakyti nuomonę dėl biudžeto. Į vieną dalyką atkreipsiu dėmesį – tai, ką Ministras Pirmininkas kalbėjo, kad šitas biudžetas palies kiekvieną. Aš manau, kad jis buvo teisingas, ir iš tikrųjų šitas biudžetas palies kiekvieną, kiekvienas tikrai įsitikins, kad kainos auga. Aš net neabejoju, kad būtent šis biudžetas, kaip ir praeitas biudžetas, yra orientuotas ne tik į socialinės atskirties mažinimą, bet ir į kainų didinimą.

Fiskalinės drausmės įstatymas labai aiškiai sako, kad reikia riboti išlaidų augimą, ir jis tai daro ne be priežasties – kad neperkaistų ekonomika. Deja, ši Vyriausybė nusprendžia nesivadovauti fiskalinės drausmės taisyklėmis ir didinti išlaidas. Į vieną dalyką noriu atkreipti dėmesį, kad valstybė gali reguliuoti kainas ir gali tai daryti dviem būdais: spausdindama pinigus, t. y. didindama pinigų pasiūlą ekonomikoje, ir tokiu būdu didindama kainas arba spausdindama mažiau pinigų ir tokiu būdu mažindama paklausą, ir mažindama infliaciją. Lietuva, deja, tokios alternatyvos neturi, neturi spausdinimo mašinos ir vienintelis kitas instrumentas, kuris yra realus kontroliuoti kainas, yra biudžeto politika.

Ši Vyriausybė renkasi būtent didinti išlaidas, nepaisydama fiskalinės drausmės, ir tai jau šiandien atsiliepia kainų augimui. Pasižiūrėkime į tai, kas įvyko per metus, pradedant nuo elementarių produktų kainų: pieno produktai pabrango maždaug 13 %, kiaušiniai, sūris pabrango 13 %, maitinimo paslaugos brango apie 10 %, alus brango 30 %, aliejaus produktai brango 20 %. Tai yra tai, kas įvyko praeitais metais... Ateinančiais metais toliau augs kainos dėl to, jog ir toliau nesivadovaujama atsakinga fiskaline politika. Išsivysčiusios šalys vadovaujasi nuostata, kad, norint užtikrinti stabilią valstybės ekonomikos raidą ir finansų politiką, reikia išlaikyti iki 2 % kainų vidutinį augimą. Besivystančios šalys sako, kad reikia išlaikyti maždaug apie 3 %, nes jų augimas yra greitesnis.

Gerbiamieji kolegos, Lietuvoje metinis augimas yra 4,2 %. Ir tai, mano giliu įsitikinimu, yra viena didžiausių šio biudžeto ir mūsų valstybės problemų. Jeigu mes ir toliau eisime tuo keliu, skatindami išlaidas ir išlaidas investuodami į pravalgymą, o ne į investicijas, kurios didintų pajėgumus, kainos augs greičiau, nei augs atlyginimai. Jeigu mes skirsime išlaidas nežiūrėdami, kam jos iš tikrųjų skiriamos, kaip, tarkim, vaikams ir tėvams, nepaisant to, kokios jų yra pajamos, reikia ar nereikia jiems tos papildomos paramos, mes ir toliau didinsime kainas, ir atlyginimai didės lėčiau arba jie nedidės iš viso, ir realūs atlyginimai bus reikšmingai mažesni. Aš kviečiu labai rimtai apie tai pagalvoti, žvelgti šiek tiek plačiau ir šiek tiek toliau, pagalvoti apie tai, kas Lietuvoje prisiims atsakomybę už kainų politiką, kuri šiandien yra Vyriausybės rankose. Tik tiek. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kitą kalbėtoją kviečiu. E. Pupinis. R. J. Dagio nematau. Prašau, kolegga. Yra R. J. Dagys. Atsiprašau, pakviečiau gerbiamąjį E. Pupinį, tai jūs po jo, gerai?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, labai netikėta, džiaugiuosi, kad yra pratęstas biudžeto svarstymas ir leidžiama pasisakyti.

Iš tiesų šiandien turbūt ne vienas buvome nustebinti, kai pasisakė premjeras ir džiaugėsi tuo, kad galima daug padalinti. Atrodo, kad įvyko stebuklas – nusileido iš dangaus stebukladarys su maišu pinigų ir dalina visiems pinigus, aišku, nekreipdamas dėmesio į tai, kad prieš jį dirbo kelios vyriausybės link to tikslo, kad vis dėlto ekonomika šiek tiek krutėtų, ramiai, ramiai visi ėjo ir dėl to turime, ką turime.

Bet iš tikrųjų neturime džiaugtis ir neturime užmigti ant tų laurų, ant tų pasiekimų, kai renkamasi biudžetas, kai verslas pradeda atsigauti ir pradeda dirbti. Turbūt turėtume prisiimti atsakomybę, kad vis dėlto tas kuo ilgiau tęstųsi, nes aš bijau, kad dar ir dar kartą istorija pasikartos, kai mes tokie dosnūs būname, džiaugiamės, kad turime kažką padalinti, pradėdame dalinti užmiršdami, kad tas geras gyvenimas gali greitai pasibaigti. Kaip ekonomika svyruoja, tai šiuo metu nereikia džiaugtis, kad tai ilgai tęsis, nes ciklas tęsiasi kas dešimt metų ir niekas nežino, kuomet bus kritimas.

Šiandien kalbant apie tai, kas buvo šios Vyriausybės pažadėta, pažiūrėjus į prioritetus, galbūt vienas iš jų buvo ir požiūris į žmogų, bet antras dalykas buvo ir švietimo reforma, ir ekonomikos skatinimas. Kalbėdami apie tuos kitus dalykus, apie švietimo reformą, negalime pasakyti, kad viskas labai gerai, nes atsižvelgiant į bendrąjį vidaus produktą vis dėlto finansavimas mažėja, nors šiek tiek pinigėlių pridedame galbūt ir aukštojo mokslo dėstytojams, ir galbūt kalbame apie etatinį apmokėjimą. Iš tikrųjų kažkas kažkiek vyksta, bet aišku, kad vyktų pakankamai, tai to nėra.

Kalbant apie neformalųjį ugdymą, ieškoma tam tikrų išeičių, kaip galbūt finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų. Tas sukelia tam tikrų problemų, nes tai jau buvo daroma, tas finansavimo modelis netinkamas, kadangi iš tikrųjų labai ilgai užsitęsia. Mums komitete švietimo ir mokslo ministrė pristatė, kad galbūt bus greičiau, bet iš tikrųjų būtų galima kai ką pakeisti, kad finansavimas būtų aiškesnis, užtikrintas tolesnis finansavimas, nes žinome, kad Europos struktūrinių fondų finansavimas nėra pastovus, jis yra banguotas ir ilgalaikėje perspektyvoje žmonės gali pradėti abejoti, ar iš viso tas finansavimas gali būti.

Toliau. Vėlgi visada mes, politikai, mėgdavome kalbėti, kad reikia būti labai protingiems ir kalbėti apie tai, kad žmonėms reikia duoti meškerę, sudaryti galimybę patiems pagauti žuvį. Šiuo metu vyksta visai kas kita – jūs pradėdote dalinti žuvis ir netgi, pavyzdžiui, kai kada, žiūrint į re-

gionus, nesukuriama prielaidų tam, kad būtų kuriamas verslas, nes iš tikrųjų parama Europos Sąjungos pakankamai apsunkinta, ne taip paprasta gauti pinigų, netekus darbo, ir sukurti savo verslą.

Iš tikrųjų lengva ranka mes mažiname tam tikrus etatus regionuose ir tai yra labai skaudu, tai gali sukelti tam tikrą problemą, dėl kurios mes dabar pasisakome, tai yra emigraciją. Iš tikrųjų nėra prielaidų, nėra tos meškerės, atvirkščiai – iš kai kurių atimame ir žuvį, kurią jie patys pasigavo. Užuoat leidę jiems toliau dirbti, mažiname etatus ir sakome, kad tu pabandyk pats išdrožti meškerę ir gaudyti žuvis. Taip nebūna, ne taip paprasta žmogui, kuris atsiduria gatvėje.

Vėlgi dar vienas dalykas dėl paties biudžeto formavimo. Vienas iš pavyzdžių, kada kažkokiu būdu vėl norime kartoti tas pačias klaidas. Kažkada tą pačią klaidą buvome padarę, kai padidinome akcizą dyzeliniams degalams, ir po to po pusmečio turėjome sugrįžti, vėl grįžti į pradinę situaciją. Tai mūsų perspektyviam verslui – vežėjų verslui labai skaudus smūgis, kadangi, kaip jau čia buvo pasakyta, ne taip paprasta du euro centai. Iš tikrųjų didelis kiekis dyzelinių degalų gali būti nepilamas į bakus Lietuvoje, paprasčiausiai tranzitu Lenkijoje, o blogiausia, kad mes, turėdami savo „Mažeikių naftą“, kurioje dirba mūsų žmonės, versime piltis Rusijoje arba kitose šalyse, kur važiuoja tranzitinis transportas.

Tikrai siūlau dėl šito grįžti ir tokių kontroversiškų sprendimų nepriimti, ypač atkreipti dėmesį į tų Seimo narių pasiūlymus, kuriais siūlomi ekonomiškai protingi sprendimai, nes paprasčiau dažnai būna, kad Seime įsijungia valdančiųjų buldozeris, su vėliava pirmyn einame per protingus (...), po to nežinome, ką daryti. Labai ačiū. Linkiu gerų sprendimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. J. Dagys. Prašom, kolega. Ruošiasi S. Gentvilas.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, džiaugiuosi, kad mes perėjome prie normalios biudžeto diskusijos, o ne tik formaliai jį nagrinėjame. Premjeras dabar kalbasi telefonu, bet norėjau pradžioje diskusijos pagirti už tai, kad biudžete yra numatyta, „Sodros“ skola yra perimta į biudžetą. Tai yra pliusas. Iš tikrųjų tai yra įsisenėjusi problema, kurios nesprendėme. Tai gerai, ta kryptis yra judėjimas į priekį. Nors, aišku, liko kiti įsipareigojimai, kurie mūsų „Sodroje“ neįgyvendinami. Tai kur kas didesnės išmokos negu įmokos, daug draudimo rūšių – ligos, nedarbo ir panašiai, tai turi dengti pensininkai. Tai nėra gerai, turint omeny perteklinį biudžetą.

Mes dabar nagrinėjome situaciją, kai yra perteklinis biudžetas, ne krizinis biudžetas. Todėl aišku, kad žmonių lūkesčiai yra visiškai kitokie, ir tai reikia suprasti. Nesvarbu, kaip mes čia vienas kitą vadiname, bet žmonės laukia realių sprendimų. Pasakyti, palaukite dabar, sprendžiant būtiniausius dalykus, turbūt yra blogiausia, ką mes galime jiems pasiūlyti.

Aš tikiuosi, kad Socialinių reikalų ir darbo komitetas ne šiaip sau nubalsavo, kad ir Socialinio būsto programą siūloma padaryti didesnę, ir kad studentės, auginančios vaikus, galėtų gauti didesnes išmokas atostogų metu, nes jos dabar gauna tik 150 eurų per mėnesį. Tikėkimės, kad tai bus vienaip ar kitaip išspręsta.

Bet aš norėčiau atkreipti dėmesį į dvi problemas. Jeigu gerbiamasis P. Gražulis netrukdytų premjerui, norėčiau atkreipti ir premjero dėmesį.

Mes dabar, mano galva, einame dviejose vietose pavojingu keliu. Pradėsiu nuo bazinės algos. Pasakyti, kad mes nedavėme pinigų algų didinimui, tikrai negalime. Biudžetas, jeigu žiūrėtume visas algas, kokias mes viešajame sektoriuje esame numatę, didėja. Bet koku būdu? Jis nedidėja visiems, kaip numato Valstybės tarnybos ir kiti įstatymai. Mes didiname įvairias šakutes, priemokas ir panašiai.

Gerbiamasis premjere, mes jau turėjome tokią sistemą. 2000 metais mes nuo jos pasitraukėme, nes turėjome sistemą, kai priedai prie atlyginimų buvo vidutiniškai 350 % nuo bazinės algos. Tai yra išmaldos sistema, pataikavimo vadovui sistema, ji nieko gero nedavė, neapsaugojo nuo klaidų. Todėl mes turėtume eiti bazinės algos didinimo keliu, tada nereikės indeksuoti nei mažų atlyginimų, jie automatiškai papuls virš kartelės. Suma, jeigu mes viską suskaičiuosime, bus beveik tokia pati. Nereikės mums vaizduoti, kad mes kam nors geresni, kam nors blogesni. Todėl Socialinių reikalų ir darbo komiteto sprendimas padidinti bazinę algą tiek, kiek ji šiemet nuvertėjo nuo infliacijos, 5 % – tiek nuvertėjo, tai mes tik infliaciją kompensuojame. Man atrodo, išmincingas sprendimas ir reikia jį priėmus peržiūrėti visą biudžetą ir visas algas. Jeigu įvertinsime priedus, gausime panašų skaičių.

Kita problema dėl pašalpų sistemos. Yra vadinamasis BSI (bazinė socialinė išmoka), kuri yra 38 eurai. Komitetas irgi siūlo ją kelti iki 40, kad nereikėtų vėl eiti per atskiras pažeidžiamas grupes, neįgaluosius ir visus kitus, eiti ir kelti kažkokiai grupei labiau, negu kitiems. Tai yra socialinės išmokos, jos irgi nuvertėjo nuo infliacijos. Jeigu mes šito dydžio neindeksuojame, vadinasi, mes mažiname socialinę pagalbą. O kai tu mažini socialines išmokas ir pagalbą, kalbėti apie socialiai orientuotą biudžetą – nei šis, nei tas. Patikėkite manimi, kam įrodysite, nebent sau čia, salėje, ugningai kalbėdami vienas kitam. Siūlau tuo keliu neiti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu S. Gentvilą. Kol jis ateis, K. Glaveckas – dėl vedimo tvarkos.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, aš norėčiau paprašyti, kad mūsų Seimo nariai išlaisvintų finansų ministrą ir viceministrę, kad jie galėtų klausyti, nes kalbama apie biudžetą. Jie dabar užimti Seimo narių, kurie 15 minučių stovi ir kalba.

PIRMININKĖ. Ačiū. Išties pastaba labai gera. Ponas Tomai Tomilina ir Nagli Puteiki, leiskite finansų ministrui, ką sako ir Seimo nariai, įdėmiai klausyti kolegų, kurie nori daug ką pasakyti. Ačiū. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, gerbiamieji valdantieji, prisimename patį pirmąjį Vyriausybės posėdį, kai finansų ministras sėdėjo visai kitoje pusėje nuo gerbiamojo premjero, ir mes su gerbiamuoju K. Glavecku nusišypsujome – bus blogai, jeigu premjeras bus toli nuo finansų ministro. Labai džiaugiamės, kad tolesniuose Vyriausybės posėdžiuose finansų ministras glaudžiai dirbo su premjeru.

Visa ši kadencija prasidėjo nuo svarstymų apie Konstitucijos keitimą tam, kad būtų paankstinti Seimo rinkimai, kurie leistų valdantiejiems nuo pavasario sudaryti biudžetą ir jį pateikti Seimui rudenio p. Šis biudžetas, kurį mes matome šiame, yra pirmasis jūsų – valdančiųjų biudžetas. Mes jį galime objektyviai įvertinti kaip jūsų prioritetinį biudžetą.

Iš tikrųjų gana keista matyti visų pirma padrikus pačių valdančiųjų Seimo narių siūlymus su papildomais asignavimais, kurie rodo, kad gal prie sistemingo priėmimo lyg ir trūktų. Mato mes ir tai, kad šiųmetinis biudžetas yra planuojamas, kitų metų biudžetas yra planuojamas 500 mln. eurų didesniais mokesčių mokėtojų įnašais negu 2017 metų biudžetas. Ir kai gerbiamas premjeras didžiudamasis sako, kad mes turime perteklinį biudžetą, aš noriu pasakyti, kad mūsų oficialus biudžetas yra deficitinis, nes mūsų išlaidos viršys pajamas 459 mln. eurų. Jeigu pažiūrėsime K. Bartkevičiaus neseniai išspausdintą straipsnį, kur jis įvardina, kad vien ministerijos savo asignavimus kitais metais padidins 504 mln., tai yra lygiai tiek, kiek iš tikrųjų išlaidos viršys pajamas, skirtumas ten keliasdešimt milijonų, bet matome, kad net ir daugiau mokesčių mokėtojų sumokėtų pinigų neužkerta noro biudžeto išlaidoms augti. Net ir sumokėjus pusę milijono didesnius mokesčius kitais metais ministerijos planuoja dar pusę milijono didesnes išlaidas. Man atrodo, kad tai yra gėda ir nepasitikėjimas mokesčių mokėtojais. Negebėjimas gyventi pagal išlaidas. Kai ateina biudžeto projektas, tikiuosi pirmajame valstiečių biudžete, kurį jie sudarė, matyti keletą kertinių reformų, kurių aš šiame biudžete nepamačiau.

Visų pirma, lygiai prieš 10 metų, maždaug tą patį lapkričio mėnesį „Lehman Brothers“ bankrutuoja ir prasideda pasaulinė krizė. Tuomet konservatoriai, liberalai inicijuoja stiprią mokesstinę reformą, kurią tolimesnės Vyriausybės peikia, sako, klaidų pridaryta mokesstinės reformos, pakelti vieni, antri, tretieji mokesčiai. Praėjo lygiai 10 metų, ateina nauja Vyriausybė, nauji žmonės įžengia į Seimą ir su savo pirmu biudžetu jie pripažįsta po 10 metų, kad nieko nereikia iš esmės keisti. Jei jūs tikrai manėte, kad gerbiamas A. Butkevičius tada nepadarė, negražino naktinės mokesčių reformos, jums buvo šansas šiame padaryti. Pirmuoju biudžetu jūs tiesiog patvirtinote, kad mokesstinė naktinė reforma iš esmės nebuvo klaidinga, nes visi mokesstiniai pakeitimai, kurie yra dabar padaryti, yra tik smulkmeniškai. Niekas nekalba apie kompleksinę reformą, kaip tada buvo 60 įstatymų priimta per keletą posėdžių.

Mes nematome šiame biudžete ir įžvalgų, kaip Lietuva ruošiasi po europinių struktūrinių fondų pinigų gyventi. Mes nematome išvadų dėl breksito, nes Jungtinė Karalystė šiandien sumoka kas septintą eurą į Europos Sąjungos biudžetą. Kaip Lietuva gyvens, kaip Lietuva ruošiasi tam? Kaip bus vykdoma Lietuvos investicinė programa? Ta pati investicinė programa, kurią jūs pristatote kaip griežtą ir naujų projektų nepradedate, ir garbė jums, valdantieji, kad nesiimate naujų

populiarių projektų pradėti, premjeras čia leido sau keletą paminėti, kad reikėtų papildomų pradėti, bet bėda ta, kad nepersvarstyti ir tie projektai, kurie pradėti. Tie patys Druskininkai. Ar ten tikrai reikalingi visi tie projektai, kurie socdemų valdymo laikotarpiu yra įdėti į VIP'o programą? Ar tikrai jie atneš naudą?

Savivaldos aš visiškai nematau. Jūs regionams žadėjote didelę ateitį, o paliekate šią valstybę vėl centralizuotą dar vieniems metams. Tipinė Rytų Europos centralizuota valstybė, kur tik 15 % viešųjų išlaidų...

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega, bet jau jūsų laikas išseko.

S. GENTVILAS (LSF). (Dėkoju, baigiu.) 15 % išlaidų yra perskirstoma per savivaldybes. Ledynmetis artėja, gerbiamieji. Šiame biudžete nėra pasirengimo jokiam ledynmečiui. Finansinis ledynmetis arti ir aš labai prašau daryti rimtas išvadas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kviečiu A. Sysą. Ruošiasi J. Razma.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, nors už lango vis šalčiau, aš tikrai negalėčiau pasakyti, kad ledynmetis greitai ateis. Suprantu, kad mes svarstome biudžetą, ir turbūt visos Vyriausybės, visos daugumos norėtų pagyrimo žodžių. Tikrai reikia, galima kalbėti turbūt penkias, o gal dešimt minučių, daug pagiriamųjų žodžių, Ministras Pirmininkas save giria, bet manau, kad mes susirinkome pakalbėti ir apie tuos dalykus, kas nepadaryta arba būtų galima padaryti geriau.

Ko gero, 2018 metai – tai pirmieji metai per dešimtmetį, kai nebus rinkimų. Tai laikas, kai tikrai galima buvo daryti rimtas reformas, rimtus pakeitimus, o ne tam tikrus papudravimus. Tai faktas, kaip sakė gerbiamas Ministras Pirmininkas.

Antra, tai gali būti metai, kai valstiečiai ir žalieji tikrai nepašpilkuodami, o tikrai galėjo nušluostyti konservatoriams ir mums, socialdemokratams, nosį už tai, kad mes negražinome sumažinto darbo užmokesčio. Neatkūrėme. Net šiek tiek padidinome, nes juokingai skamba padidinti, kai yra 10 eurų sumažintas. Ir tai yra faktas. To mes nedarome.

Tai galėjo būti metai, kai realūs darbai, o ne pasigyrimai, kad mes sumažinsime atskirtį ir sumažinsime skurdą. Visi faktai rodo, kad skurdas galbūt šiek tiek sumažės, bet atskirtis tik padidės. Tai yra faktas, kaip sako Ministras Pirmininkas.

Taigi, kaip sakė vienos humoro laidos vienas iš veikėjų, žiūrime, ką turime. Turbūt daugelis matė gerbiamo ekonomisto R. Kuodžio vakar interviu apie tai, kas vyksta Lietuvoje, ir apie tai, ką reikėtų daryti. Jis daug... Taigi jo įvardintas gyvulių ūkis tęsiasi, nes kompleksinės mokesčių pakeitimo reformos nėra, nors aiškiai tam buvo visi metai pasirengti. Tiksliau, net daugiau, nes apie tai buvo kalbama prieš rinkimus, rinkimų metu, po rinkimų ir visus metus. To nepadaryta.

Pažadai, kad reformos prasidės 2019 metais, aš manau, čia taip pat toli, kaip ir mes turėsime posėdžių salę Mėnulyje. Nes 2019 metai – tai yra rinkimai. O kai prasideda rinkimai, jokie rimtesni pokyčiai nevyksta, nes tada vyksta pageidavimų koncertas rinkėjams ir įtikimas jiems.

Iš principo ir toliau mes Lietuvoje vykdome politiką, įtinkančią turtingiems ir įtakingiausiems Lietuvos žmonėms. Ne daugumai Lietuvos žmonių, o pirmiausia turtingiausiems.

Liaudiškai pasakysiu, toliau dusiname valstybės ir savivaldybių darbuotojus, pakeliame bazinį dydį pusantro euro ir galvojame, kad darome didžiausią žygdarbį, nors infliacija per vieną mėnesį buvo 1,5 % šiais metais. Tai per metus mes turėsime turbūt apie 5–6 %. O mes norime padidinti atlyginimą pusantro. Šių žmonių realios pajamos nuvertėja dar daugiau.

Noriu priminti, kad mes svarstysime tuos dydžius, ir labai keistai atrodo, kai žmonės prieš savaitę balsuoja už 137, po savaitės balsuoja už 132,5. Na, suprantu. Bet tada reikia turėti stuburą ir visą laiką balsuoti už 132 arba 132,5, bet nebalsuoti už 137.

Aš jau paminėjau, kad šis biudžetas tikrai nesumažins atskirties, nes mokesčių net tie įstatymai, kuriuos pateikė Vyriausybė... daugelis daugumos atstovų bent jau mūsų komitete balsavo prieš. Mačiau, kad tas pats įvyko ir Biudžeto ir finansų komitete. Taigi net nedidelio mokesčių pakėlimo yra atsisakyta. Kai kurie „Sodros“ mokesčiai būtent ūkininkams yra sumažinti. Gerbiamieji, aš suprantu, kad mes norime visiems papildomai duoti, bet jeigu mes neturėsime išteklių, tai šitie mūsų geri norai ir liks tik norai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs spėjote per savo laiką. Kviečių J. Razmą. Jeigu suspėsime, dar A. Matulą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, kaip prisimename, Ministras Pirmininkas į klausimą, ar dalyvaus Prezidento rinkimuose, yra atsakęs, kad jis tvirtai yra apsisprendęs, tik nepasakė kaip, ar dalyvauti, ar nedalyvauti. Bet iš tokio pasakymo nesunkiai gali pasakyti, kad yra apsisprendęs dalyvauti. Nes jeigu racionaliai mąstantis žmogus būtų apsisprendęs nedalyvauti, tą tikrai pasakytų, kad ramiau galėtų dirbti kaip premjeras. Beje, šis biudžeto projektas taip pat dar kartą patvirtina, kad S. Skvernelis orientuojasi į Prezidento rinkimus, o ne į premjero darbą. Jeigu gyventume Seimo rinkimų režimu, tai antrieji metai kadencijos yra patys dėkingiausi reformoms metai, nes darant reformas iš pradžių neišvengiamai kyla tam tikrų nepasitenkinimų, neigiamų reakcijų, bet jau trečiais, ketvirtais metais galima pradėti jausti teigiamus rezultatus, ir tai kaip tik būtų prieš Seimo rinkimus. Bet, jeigu orientuojamasi į 2019 metų Prezidento rinkimus, geriau yra nieko nedaryti. Štai mes ir matome iš to Biudžeto projekto.

Kaip jo sudedamoji dalis, be abejo, turėtų būti mokesčių tam tikri pertvarkymai. Buvo žadėta ambicinga, sisteminė mokesčių reforma, deja, mes turime šnipštą. Aš pabrėžčiau, kad premjeras ir valdančioji koalicija turi gana dėkingą situaciją santykių su opozicija dėl reformų inicijavimo. Juk mes esame pasakę, jeigu jūs turite ambicijų daryti svarbias reformas, kuriose gal bus ir nepopuliarių momentų, ateiškite, mes pasiryžę tartis ir priimti net ir bendrą atsakomybę, palaikyti, bet nebūkime stagnacijoje.

Jeigu žiūrėsime į biudžeto projektą, kur mes aptiksime kokius nors sprendimus, kurie signalizuotų apie reformas? Žiūrime į aukštųjų mokyklų standartinę sąrašą su daugmaž standartiniais skaičiais, kur čia kokiomis reformomis kvepia. Tai ryžtingai nusiteikus, aš manau, Vyriausybė galėjo teikti ir rimtus atlyginimų koeficientų padidinimus dėstytojams, kad tiesiog neišeitų mokėti mažų atlyginimų, dėl kurių dabar mes visi gauname krūvą laiškų. Turbūt visiems yra nepatogu skaityti, kai yra įvardinami šiandieniniai profesorių, dėstytojų atlyginimai. Būtų minimalūs koeficientai pakankamai aukšti, kad neišvengiamai turėtų kelti, tai pačios aukštosios mokyklos žaibo greitumu pradėtų jungtis, vienyti programas ir t. t. Dabar vargu ar to sulauksime.

Premjero kanclerė labai garsiai pažadėjo bent premjero kanceliarijoje padaryti pavyzdinę formą. Buvo įvardijama, kad sutaupys apie milijoną eurų. O ką mes matome? Parašyta, kad gal bus sutaupyta 240 tūkst. eurų, bet kadangi pradeda vykdyti papildomas programas, tai bendra suma toje biudžeto eilutėje – 0,5 mln. eurų daugiau. Žodžiu, reformų mes nematome, o kai kuriose eilutėse matome sunkiai suprantamų dalykų. Pavyzdžiui, man sunkiai suprantama premjero išskirtinė meilė „Lietuvos geležinkeliams“ ir nemeilė Lietuvos asfaltuotiems keliams. Tai geležinkeliams pažada sumokėti 30 mln. viršijančią subsidiją pagal šių metų skaičiavimus, ko niekada nebūdavo, o iš kelių atimama apie 100 mln. eurų. Dabar netrukus turėsite spręsti dėl lydimosio Kelių priežiūros ir plėtros programos įstatymo projekto, kur vietoj 65 % nuo akcizų siūlomi 48 %. Na, niekada nekriziniu laikotarpiu tokių sprendimų nė vienas Seimas nepasiūlydavo. Nesuprantu, ar premjeras nevažinėja Lietuvos keliais, nemato, kokia jų būklė, kad galima taip mažinti finansavimą?

Nežinau, ką valstiečiai ir žalieji pasakys žemdirbiams, kai melioracijai teskiriamos tokios *mizernos* lėšos. Žodžiu, tas biudžetas orientuotas į tą socialiai jautriausią sluoksnį, kuris gal svarbus premjero prezidentiniuose rinkimuose...

PIRMININKĖ. Ačiū, laikas.

J. RAZMA (TS-LKDF). ...nes yra lengviausiai galbūt pakviečiamas balsuoti padidinus tas minimalias išmokas, minimalias algas.

PIRMININKĖ. Ačiū, Jurgi.

J. RAZMA (TS-LKDF). Na, bent toje dalyje sprendimai yra pasiūlyti.

PIRMININKĖ. Ir paskutinį kviečiu kalbėti A. Matulą. Jums tik penkios minutės, tikiuosi, spėsite per šį laiką.

A. MATULAS (TS-LKDF). Mieli kolegos, labai gražus pavyzdys, kaip galima susitarti su R. Baškiene, kad pratęstume diskusiją, kuri ir turi būti pratęsta, kad visi galėtume išsakyti savo mintis, ir jokių čia radikalių, šiurkščių pasisakymų nėra. Galima susitarti ir su premjeru S. Skverne-

liu, nors kartais jis ką nors išvadina šantažuotuaju, bet gal iš nepatirties, bet tikrai galima susitarti ir rasti kompromisus. Pakartoju J. Razmos teiginį, kad visada galima susitarti, bet kurkime valstybę kartu.

Kolegos, dėl sveikatos biudžeto. Aš lyg ir irgi neturėčiau, premjere, labai didelių pretenzijų, auga 124 mln., ir viskas lyg ir gerai, būtų galima daug ką išspręsti. Bet, žiūrėkite, po to atsiranda lydimasis įstatymo projektas, kad 68 mln. paimame, padedame prie šių metų 100 mln. rezervo ir šitą sumą –168 atiduodame į Finansų ministerijos sąskaitą laikinai laisvas palaikyti. Tai kada medikai kelia problemas, sakyti, kad tai yra laikinai laisvos lėšos palaikyti, na, yra vis dėlto labai negražu. Todėl mes ir siūlome, kad galbūt galima palaikyti sausio mėnesį, tada Europos Komisijai galime pasakyti, kad biudžetas subalansuotas, o nuo vasario ar kovo mėnesio kelti atlyginius medikams, spręsti kitas problemas, nes tikrai yra galimybė, yra galimybė. O per tuos metus vėlgi susitarkime... Gerbiamas Masiuli, netrukdyk premjero, aš noriu, kad girdėtų. O per tuos metus galima susitarti dėl rimtų problemų, kaip papildomai pritraukti į sistemą pinigų, ir viskas stotųsi į savo vietas.

Dabar kitas dalykas. Žiūrėkite, auga asignavimai Sveikatos ministerijos pavaldžioms įstaigoms 12,6 mln. Viskas lyg ir gerai, bet kažkodėl Narkotikų departamentui ženkliai mažėja biudžetas ir dotacija savivaldybėms visuomenės sveikatos funkcijoms vykdyti net 5 su viršum milijonų! Vadinasi, visuomenės sveikatos biurams finansavimas dar mažės. Tai kaip tą suprasti? Ministras deklaruoja kovą dėl sveikos gyvensenos, o šitoms sritims, dėl kurių jis ir išgarsėjo Lietuvoje, asignavimai mažinami. Aš jau nekalbu apie VIP'o skirstymą. Žiūrėkite, 2017 metais VIP'o lėšos buvo neskirtos Kretingai, Birštonui, Daugams, Biržams, Neringai, Jiezniui. O kaip numatoma skirstyti 2018 metų VIP'o biudžetą? Iš 18,6 mln. Kaunui ir Vilniui, iš esmės dviem ligoninėms, teks beveik didžioji suma ir pavaldžioms įstaigoms, Šiaulių ligoninei – 500, visai Lietuvai, įskaitant Kauną, lieka 1 mln. 30 tūkst., nes ministerija stabdo VIP'o projektus Alytui, Biržams, Kėdainiams, Klaipėdai, Plungei, Radviliškiui, Šilutei, Švenčioniams, Ariogalai, Tauragei, Utenai, Vilkaviškiui, Ukmergei, Molėtams. Kolegos, tai kokią mes sistemą kuriam? Yra daromos ministerijos lygiu klaidos, planavimo klaidos ir kiti dalykai. Labai sunku bus pritarti...

Gerbiamas premjere, aš labai noriu, kad premjeras girdėtų, bet jį visą laiką užstoja. Ar galima paprašyti, kad jis... Aišku, reikėtų spręsti ir tas strategines problemas, nes 2018 metų biudžete sveikatos sektoriuje neatsispindi, kaip bus sprendžiamas Konstitucinio Teismo sprendimas, asignavimai. Valstybė yra pavedusi Ligonių kasai finansuoti įvairias paslaugas už 87 mln., o duoda tik 19 mln. Įmokos už valstybės draudžiamus asmenis – vėl čia mes turime susitarti.

Sakau, biudžetas lyg ir neblogas, bet jis skirstomas ir planuojamas visiškai neracionaliai. Todėl, jeigu tarsimės, galime susitarti ir apraminti medikus, ir daryti rimtus strateginius sprendimus. Bet kadangi tarimosi nėra, galima tik susitarti, kiek supratau, kol kas taip visai su dviem žmonėmis iš jūsų valdančiosios daugumos, na, kartais ir su P. Gražuliu dar galima susitarti, kad konservatorių nekritikuotų, vieną dieną jis tą atsimenta, paskui jau ne, tai tada neišeina balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kolegos, noriu priminti jums Statuto 177 straipsnį: „Ne vėliau kaip per 15 dienų nuo valstybės biudžeto projekto pirmojo svarstymo skiriamas antrasis svarstymas, jo metu Vyriausybė pateikia pagal gautus pasiūlymus ir pastabas pataisytą projektą.“ Kaip jūs žinote, nustatyta mūsų antrojo svarstymo data yra gruodžio 7 diena.

Pradedame lydimuosius įstatymo projektus.

15.39 val.

Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 5, 10 straipsnių pakeitimo ir 12 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1228(2) (svarstymas)

Skelbiu Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 5, 10 straipsnių pakeitimo ir 12 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1228(2). Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pranešėją pateikti komiteto išvadą. A. Palionis ar komiteto

pirmininkas? A. Palionio nematyti. Gerbiamasis komiteto pirmininkas S. Jakeliūnas ateina į tribūną pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą dėl minėto įstatymo projekto. Ruošiasi Audito komiteto pirmininkė.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui, gerbiamoji pirmininke. Sveikinu jūsų gebėjimus amortizuoti visas emocijas ir taip nuraminti aistras. Tikiuosi, kad galėsime dirbti toliau, nes ateina laikas konkrečioms sprendimams.

Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir nusprendė pritarti jam su visais Audito komiteto, Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir kitų institucijų pasiūlymais.

Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Audito komiteto pirmininkę I. Šimonytę. Prašau, kolege.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Audito komitetas apsvairstė šitą įstatymo projektą ir priėmė sprendimą pasiūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Šitam sprendimui buvo pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą kviečiu pateikti Z. Streikų. Prašom.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Kuris čia?

PIRMININKĖ. Savivaldybių biudžetų pajamų įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1228.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Lietuvos savivaldybių asociacijos pasiūlymus, kuriems pritarė Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ir komiteto pasiūlymą.

Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš – 1, nė vienas nesusilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Bendroji diskusija. K. Glaveckas. Diskusija dėl savivaldybių... Jūs jau išsakėte savo poziciją. S. Jakeliūnas. Ar norite diskutuoti? Prašom. Ruošiasi P. Gražulis.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kolegos, savivaldybės – labai svarbi mūsų valstybės dalis. Visi tai suprantame. Ten yra daug spęstinių reikalų, yra daug demokratijos tobulinimo galimybių. Bet mes iš esmės patikime šita institucija. Kitų metų biudžete yra numatyta skirti daugiau kaip ketvirtį milijardo papildomai. Išplečiamos jų galimybės savarankiškai priimti sprendimus. Metodikos pasiūlymuose yra numatyta daugiau gyventojų pajamų mokesčio skirti, taip pat bendrosios dotacijos tvarka pakeista jiems palankia kryptimi, numatyta galimybė ir skolinimąsi, nesugriaunant jų finansinio stabilumo, panaudoti investiciniams projektams.

Taigi esminių pertvarkų, kaip ir kitose srityse, šita visa savivaldybių finansų sistema dar laukia. Mes bendraujame su jaunaisiais mokslininkais, žmonėmis, kurie turi surinkę patirtį iš kitų pasaulio šalių. Ten reikia spręsti žiedinių savivaldybių problemą ir klausimą, įvairinti mokesčių pajamas, didinti jų įvairovę, taip pat sutelkti kontrolės mechanizmus kompetentingose rankose. Bet šitame etape, aš manau, pasiūlyti sprendimai yra optimalūs ir siūlysiu jiems pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už trumpą, racionalią jūsų kalbą.

P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiami Seimo nariai, gerbiama pirmininke, apskritai kiekvienais metais, kada yra pristatomas biudžetas, ar savivaldybių, ar valstybės biudžetas, visą laiką pinigų trūksta. Aš kartais keliu sau klausimą: jeigu lėšų būtų dvigubai daugiau, aš manau, jų dar dvigubai daugiau trūktų. Opozicija visada suranda (gal jos priedermė surasti), kaip lėšos netinkamai panaudojamos. Vien tik Klaipėdos rajonui šiemet didėja gyventojų pajamų mokesčiai 5 mln. su trupučiu eurų. Tai yra tikrai ženklus skaičius savivaldybei. O visoms savivaldybėms vien tiktai per gyventojų pajamų mokesčių didėja 250 mln. eurų. Didelė suma. Reikia ją racionaliai panaudoti ir tikrai galima nuveikti milžiniškus darbus.

Jeigu dabar kalbėtume ne vien tik apie savivaldybių biudžetą, bet kalbėtume apskritai apie biudžetą (savivaldybės yra tik dalis biudžeto, reikia pripažinti), norime, nenorime, esame valdžioje ar opozicijoje, biudžetas yra socialiai orientuotas. Biudžetas yra gana atsakingas. Kaip aš galiu balsuoti prieš tokį biudžetą, kuriuo didinamas minimalus atlyginimas, didinamas neapmokesti-

namasis... kai didinamos pensijos, kai didinami vaiko pinigai? Kaip aš galiu balsuoti būdamas opozicijoje prieš šitokį biudžetą?

Taip, aš sutinku, kad reikia dar didesnio biudžeto ir dar labiau kelti minimalų atlyginimą, reikia kelti ir pensijas daug stipriau, bet šiandien tokių galimybių nėra. Jeigu būtų pasakyta, iš kur paimti tas lėšas, kaip jas perskirstyti, sutinku. Bet šiandien vien tik kritikuoti, kad duodama per mažai ar ligoninėms, ar panašiai, ir nesiūlyti, iš kur paimti, tai galima kalbėti tuščiai.

Pažiūrėkite, iš tikro kyla didelė įtampa dėl švietimo darbuotojų. Rastas sutarimas su profesinėmis sąjungomis. Su Gydytojų sąjūdžio atstovais ir profesinėmis sąjungomis irgi rastas sutarimas. Jie rado sutarimą, jie sutinka, kad palaipsniui kiekvienais metais būtų didinamas atlyginimas, o švietimo darbuotojų, mokytojų atlyginimas iki 2020 metų pasiektų vidutiniškai 1 tūkst. eurų. Tai tikrai yra pažanga, tai žingsnis į priekį.

Aš norėjau gal šiek tiek pasakyti kai ką konservatoriams, ką ir premjeras pasakė, bet kadangi A. Matulas šiek tiek mane pagyrė, šį kartą susilaikysiu. Bet pirmiausia mes turėtume žiūrėti į savo padarytas klaidas ir būti atlaidesni dabartinei naujai (aš sakau – dar naujai) valdančiajai daugumai. Tai yra pirmas jų biudžetas. Yra liaudies patarlė: „Pirmas blynas prisvilęs“, bet aš nematau, kad šitas blynas prisvilęs. Tikrai blynas yra gana gerai iškeptas, socialiai atsakingas. Sveikinu su šiuo biudžetu. Sveikinu Vyriausybę, premjerą pateikus tokį biudžetą. Asmeniškai aš didelių priekabių neturiu.

Man tik vienas dalykas tikrai šiek tiek kelia nerimą, bet galbūt persvarstys tą dalyką, – tai mūsų kelių būklė. Gerbiamieji, mažinti iš surinktų akcizų iki 48 % keliams – to nereikėtų daryti. Todėl aš prašyčiau Vyriausybę atsižvelgti į šitą siūlymą. Kažkada mes keliais didžiavomės. Šiandien ypač kaimynai lenkai mums jau yra nušluostę nosį. Todėl suraskime lėšų, kiek nors padidinkime finansavimą keliams. Štai pažiūrėkite, 27 metai nepriklausoma Lietuva, mūsų pats prestižiškiausias ruožas „Via Baltica“ – stovime vietoje. Vien lopus lopome. Padarėme per 27 metus gal dešimties kilometrų keturių eismo juostų kelią. Tikrai reikia kelio būklę gerinti sparčiau ir tam lėšų reikėtų surasti daugiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nuomonės išsakytos.

Pasiūlymai. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 2 straipsnio buvo gautas Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas. Ačiū, kad jūs ateinate į tribūną. O Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą gal ponas Z. Streikus gali pristatyti? Jūsų komitetas teikė pasiūlymą dėl šito įstatymo projekto dėl pajamų mažėjimo, vietoj 20 % siūlė įrašyti 10 % ir daugiau procentų. Prašom pakomentuoti. Iš vietos pristatykite savo pasiūlymą.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Su Savivaldybių asociacija ilgai diskutavome ir priėjome prie išvados, kad 20 %, jeigu negautų, būtų nepaprastai didelių bėdų teikiant viešąsias paslaugas, ir 10 % irgi sudarytų didelių problemų. Todėl ir su komiteto pirmininku kalbėjome, pagrindinio komiteto siūlymas, kad apskritai būtų 90 % kompensuojamas tas praradimas, yra šiek tiek geresnis negu mūsų komiteto. Aš pats balsuočiau už pagrindinio komiteto pasiūlymą ir tą siūlyčiau daryti ir mūsų komiteto kitiems nariams.

PIRMININKĖ. Ačiū. Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė. Prašome, argumentai.

A. PALIONIS (LSDDF). Taip, kaip ir kolega minėjo, jų buvo kompromisinis variantas kompensuoti tik tada, kada savivaldybės netenka daugiau nei 10 % pajamų ir 90 % būtų kompensuojama, o ne taip, kaip buvo pasiūlyta, kai netenka 20 %. Biudžeto ir finansų komitetas galvoja, kad ir tai yra ženklus pajamų praradimas. Siūlome išvis netaikyti šitos taisyklės, kad būtų taikoma apskritai tik 90 % kompensuojama negautų pajamų. Todėl ir nepritariame, nes geriname pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūs nesiūlote balsuoti ir galime pritarti Biudžeto ir finansų komiteto nuomonei. Dėl viso straipsnio norinčių kalbėti nėra. Po svarstymo šio įstatymo projektui... Dėl kitų straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Galime bendru sutarimu.

Kitas mūsų... (*Balsai salėje*) Norite balsuoti. Prašau. Balsuokime. Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo projektas.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 87, prieš – 1, susilaikė 30. Po svarstymo pritarta.

Kitas darbotvarkės klausimas. Mes svarstysime gruodžio 5 dieną, priimsime gruodžio 5 dieną. (*Balsai salėje*) Kolegos, labai didelis triukšmas. Jeigu kolega A. Dumbrava atsisėstų, visi dirbtume nuosekliai toliau.

15.51 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 4, 6, 10, 14, 15, 18, 32 ir 33 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1229(2) (svarstymas)

Biudžeto sandaros įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1229(2). Dėl šio įstatymo projekto pasiūlymų nebuvo gauta. Bet aš kviečiu vis tiek... Ar norėtų S. Jakeliūnas? Komiteto išvada. Ir privalote tai padaryti – pateikti.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui. Dar vienas įstatymo projektas, jūs jį pristatėte. Komitetas svarstė lapkričio 16 dieną. Pritarė Seimo kanceliarijos Teisės departamento dviem siūlymams, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto siūlymui bei Audito komiteto ir bendru sutarimu nusprendė, kad patobulintas įstatymo projektas gali būti realizuojamas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Audito komiteto pirmininkę. Statutas reikalauja pateikti tų komitetų, kurie svarstė išvadas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Mūsų komitetas taip pat svarstė šį įstatymo projektą, pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas ir šitą sprendimą priėmė bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Z. Streikus. Prašome pateikti komiteto išvadą.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir iš esmės pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlo pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir pasiūlymus. Už – 8, prieš 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už. Ar norite kalbėti, kolega? S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Aš labai trumpai noriu pasakyti. Vėlgi čia yra žingsnis pirmyn, nes mes stipriname galimybę ministrams prisiimti daugiau atsakomybės, mažiname asignavimų valdytojų ir atsiranda daugiau tiek atsakomybės, tiek manevro laisvės, jeigu jos prireiktų stambiesiems asignavimų valdytojams, todėl čia yra ta kryptis, kurią mes realizuosime ir ateityje. Siūlau palaikyti šitą projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės prieš nėra. Gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame? Balsuojame.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 88, prieš – 1, susilaikė 30. Po svarstymo pritarta.

15.55 val.

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1230(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo Nr. IX-816 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1230(2). Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką S. Jakeliūną pateikti komiteto išvadą.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Tą pačią dieną, lapkričio 16 dieną, komitetas svarstė ir šį įstatymo projektą ir atsižvelgė į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabą. Ir vėlgi bendru sutarimu pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada. Z. Streikus.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Lapkričio 8 dieną komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir toks sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už. Gal galime nekalbėti? Prieš nėra. Bendru sutarimu galime pritarti? Galime pritarti bendru sutarimu.

15.56 val.

Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1231(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1231(2). Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką S. Jakeliūną ir laikiu pateiktos išvados.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kolegos, tai to paties Biudžeto sandaros įstatymo lydimasis įstatymo projektas ir tą pačią lapkričio 16 dieną, jis buvo svarstytas Biudžeto ir finansų komitete. Kaip ir ankstesniais atvejais, nuspręsta bendru sutarimu pritarti iniciatorių pateiktam projektui. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada – Z. Streikus.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas svarstė šį įstatymo projektą lapkričio 8 dieną. Komiteto sprendimas – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš – 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Bendru sutarimu sutariame ir pritariame po svarstymo. Dėkoju.

15.57 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1232(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 1 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1232(2). A. Palionį kviečiu pateikti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą projektą ir sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Audito komiteto išvadą kviečiu pateikti I. Šimonytę, šio komiteto pirmininkę.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Audito komitetas turbūt buvo vienintelis komitetas, kuris palaikė Vyriausybę šiuo klausimu ir netgi pasiūlė dar labiau patobulinti įstatymo projektą – tuos pačius principus nustatyti ir kai kurioms kitoms įmokoms, kurios yra gaunamos iš stacionariųjų matuoklių. Kaip suprantu, pagrindinis komitetas priėmė kitą sprendimą. Audito komiteto sprendimas buvo pritarti ir pasiūlyti patobulinti. Toks sprendimas buvo priimtas bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Bendroji diskusija. J. Razma. Kviečiu kalbėti. Jums – penkios minutės.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, aš jau kalbėdamas dėl biudžeto minėjau, kad yra labai nesuprantamas Vyriausybės politinis sprendimas žymiai mažinti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimą. Aš kalbu ne apie formalųjį tą mažinimą, kurį mes rasime formalioje biudžeto eilutėje, bet apie realius skaičius, kai skaičiuodami, kiek Kelių priežiūros ir plėtros programa gauna šiemet, mes sudėsime ir iš praėjusių metų perkeltas nepanaudotas lėšas, ir viršplanines lėšas, kurios pagal įstatymą ateina į tą programą iš praeitų metų. Jeigu matysime ir didesnę Europos Sąjungos fondų finansavimą šiais metais, negu kitais jų belieka, visa tai sudėjus ir palyginus, kiek Vyriausybė pasiūlo biudžeto eilutėje, tai pagal mano skaičiavimus išėina skirtumas apie 100 mln. eurų. Žinoma, jeigu šiemet bus kažkiek viršplaninių ir persikeliančių, tas skirtumas šiek tiek sumažės. Bet kuriuo atveju, mažėjimas yra neišvengiamas, jeigu biudžete liktų tiek, kiek įrašyta. Greta to Vyriausybės buvo sumanyta, aš drįsčiau sakyti, apskritai naikinti Kelių priežiūros ir plėtros programos atskirą įstatymą. Tai, kas jame bebūtų likę – nulinis dalykas, jeigu būtų pagal Vyriausybę atsisakyta fiksuotų procentų įmokos už degalų akcizą, už baudas, kelių mokesčius ir t. t. Nesuprantama, kodėl tokie siūlymai. Jeigu būtų iš tikrųjų einama, kaip finansų ministras

minėjo iš tribūnos, biudžeto formavimo konstitucinio išgryninimo keliu, tai tada turėjo būti naikinamas Sveikatingumo fondas, naikinama tam tikra Kūno kultūros ir sporto programa ir t. t. Bet tų dalykų mes sistemiškai nematėme, todėl aš galiu daryti prielaidą, kad kažkodėl užpultas tik Kelių priežiūros ir plėtros programos fondas. Nors kaip tik to fondo formavimas turi bene didžiausią logiką, nes jeigu mes čia nukreipiame lėšas iš kelių mokesčių, iš akcizų, tai yra labai tiesioginis ryšys – daugiau perka degalų, daugiau važinėja, daugiau yra gražios keliams tvarkyti atitinkamai atskaičius akcizus. Lygiai taip pat – kelių mokestis. Jeigu mes matome, kad kroviniškai automobiliai sugadina gerokai daugiau kelių, negu mes iš jų gauname už kelių mokestį, tai mes teikiame kartais ir nepopuliarius sprendimus, tam tikrus padidėjimus. Bet jeigu nebebūtų to ryšio, jeigu tas įstatymas būtų panaikintas, be abejo, prasidėtų paprastas paklodės tampymas – duokite toje biudžeto eilutėje kuo daugiau, bet niekas turbūt nebesiūlytų peržiūrėti kelių mokesčių ir panašiai. Aš sakyčiau, būtų apsunkintas biudžetinių įplaukų gavimas ir kelių programos finansavimas. Gerai, kad komitetas ištaisė šį reikalą ir iš esmės palieka senuosius finansavimo principus ir tą programą. Bet vis dėlto yra labai drastiškas akcizų atskaitymų procento sumažinimas.

Kolegos, nuo 65 % sumažinti iki 48 % tai yra vis dėlto labai daug. Aš suprantu, galbūt tam tikras sumažinimas keliais procentais galėtų būti diskutuotinas atsižvelgus, kad šios įmokos neblogai renkamos. Gal šiek tiek geriau negu kiti mokesčiai. Bet tokiam mažinimui tikrai sudėtinga pritarti. Galbūt svarstymo stadijoje nelaužant daug iečių galima pajudėti į priekį, bet per priėmimą, aš manau, kad reikia kalbėti apie kažkokį normalesnį akcizų atskaitymų procentą.

PIRMINKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Butkevičių.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Gerbiami kolegos, aš truputį buvau užsiminęs apie Kelių priežiūros ir plėtros programą, kai kalbėjau apie ateinančių metų biudžeto įstatymo projektą. Bet norėčiau dar kartą pakartoti ir akcentuoti. Jeigu mes kalbame apie modernumą, jeigu mes kalbame apie struktūrinę reformą, o tai yra būtina ir neišvengiama, jeigu norime padaryti tam tikrą progresą, žiūrėdami į perspektyvą, ir jeigu dabar vertintume Kelių priežiūros ir plėtros programą, suplanuotą kitiems metams, ji santykinai yra kukli. Mano būtų pasiūlymas – vis dėlto tuos šešis parengtus projektus, kurie buvo numatyti finansuoti per privačios ir viešosios partnerystės modelį, tikrai reikėtų paimti iš stalčių, realiai įvertinti ir paskelbti konkursus. Tikrai būtų galima tam tikras lėšas iš Kelių priežiūros ir plėtros programai biudžete numatytų asignavimų panaudoti kitiems projektams – smulkesniems, aš turiu mintį, žvyrkeliams asfaltuoti, kai kuriems keliams modernizuoti.

Mielieji, kas šiandien kelia klausimą, pavyzdžiui, pagal šį PPP modelį, atsiprašau – dėl Palangos aplinkkelio įgyvendinimo. Atsimenu buvo labai daug triukšmo, buvo labai daug emocijų. Užbaigtas projektas, tikriausiai visi patenkinti važiuojate į Palangą. Kiek žinau, ten gyvenantys žmonės irgi patenkinti. Reikia daugiau naujoviškumo. Kitą projektą galėsiu paminėti, kuris irgi jau tapo tikriausiai dvidešimtmečio... Panerių, Naujininkų, Vilkpėdės rajonų tunelis. Yra parengtas projektas. Tiems, kurie nori važiuoti nauju tuneliu, gali būti ir mokamas pirmas kelias. Bet pėstieji ir dviratininkai, kurie naudotųsi tuo tuneliu, nemokėtų. Aš atsimenu – irgi buvo toks vienas iš variantų.

Kodėl tai yra svarbu? Infrastruktūros projektai sukuria daugiausia darbo vietų ir didžiausia graža į biudžetus. Nuo vieno euro, panaudoto tokiems projektams įgyvendinti, apie 30 % grįžta atgal į biudžetus. Tai tikrai būkime ryžtingi ir papildykime šią programą pagal PPP modelį.

PIRMINKĖ. Dėkoju. Kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją A. Palionį. Esame gavę daug pasiūlymų. A. Palionis. Nematau. Tada kviečiu komiteto pirmininką. A. Palionis atbėga. Puiku.

Dėl 1 straipsnio yra gautas Seimo narių A. Palionio ir V. Ažuolo pasiūlymas. Jam komitetas iš dalies pritarė. Ar pasiūlymo iniciatoriai sutinka, kad pritarė iš dalies?

A. PALIONIS (*LSDDF*). Posėdžio pirmininke, aš galėčiau sutrumpinti mūsų svarstymo laiką.

PIRMINKĖ. Puiku. Pasakykite.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Iniciatoriai visiems komiteto sprendimams pritarė, nes komitetas yra ir nepritaręs iniciatorių pasiūlymams. Yra suformuluota nauja komiteto redakcija dėl tų iniciatorių pasiūlymų, kuriems nepritarė. Mes pritariame visiems mūsų pasiūlymams, komiteto sprendimams.

PIRMININKĖ. Supratome. A. Palionis, V. Ažuolas visiems savo teiktiems pasiūlymams pritaria, t. y. sutinka su komiteto išvada.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Taip.

PIRMININKĖ. Gerai, bet mes vis tiek turėsime tai akcentuoti. Dėl 1 straipsnio buvo du jūsų pasiūlymai. Jūs sutinkate su komiteto nuomone pritari iš dalies.

2 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas. Ar J. Razma taip pat turi tokią nuoširdžią poziciją pritari?

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš vis dėlto prašyčiau, kad būtų balsuojama dėl mano skaičiaus – 65 %. Komitetas parašė – 58, bet pagrindiniame projekte... Aš dabar nežinau... Pagrindiniame projekte atsirado – 48. Vis dėlto aš laikausi nuomonės, kad turi likti, kaip yra dabar, – 65 %. Ne krizė, kad čia reikėtų mažinti. Todėl prašyčiau balsuoti. Dėl redakcijos aš nesiginčysiu. Esmė, žinoma, kad tas straipsnis paliekamas. Bet ar 65, ar 48 – dėl to reikėtų balsuoti.

PIRMININKĖ. Prašome. Komiteto pranešėjas.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Jeigu galima, aš paaiškinsiu. Iš tiesų J. Razma sako teisybę, ką mes komitete svarstėme. Iš pradžių buvo mano ir kolegos V. Ažuolo pasiūlymas 58 %. Bet jeigu lygintume Kelių priežiūros programą, kaip ji yra finansuojama dabar, tai ji yra finansuojama procentais iš akcizo, plius mokestis už kelius, už sunkiasvorių transporto priemonių finansavimą. Mes su V. Ažuolu savo pasiūlyme to nesiūlėme daryti. Bet kadangi komitete ir diskusijose dalyvavo Susisiekimo ministerija ir ministro patarėjas pasakė, kad ir Europos Sąjungos aktai reglamentuoja, kad tokie mokesčiai, kurie yra tiesiogiai susiję su kelių naudojimu, mokestis už kelius – tai yra rekomenduojama, kad atitektų keliams. Dėl to komitetas ir daliai mūsų su V. Ažuolu pasiūlymų nepritarė ir suformulavo naujus pasiūlymus. Kadangi ateina papildomos lėšos į Kelių priežiūros programą, mes turėjome sumažinti tuos procentus pagal Finansų ministerijos numatytus asignavimus Susisiekimo ministerijai, tai bendra suma – 439 mln. eurų. Dėl to ir vis dėlto galiausiai sumažėjo 48 %, bet pagal suminę išraišką Kelių priežiūros programai, palyginti su šiais metais skirtais pinigais, 11 mln. didėja.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Nuomonė už ir nuomonė prieš dėl J. Razmos pasiūlymo? Nuomonių nėra. Kadangi buvo pageidavimas balsuoti, prašome balsuoti dėl J. Razmos pasiūlymo. Komitetas pritarė iš dalies.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 32, prieš – 47, susilaikė 24. Lieka komiteto pozicija pritari iš dalies.

Dėl to paties straipsnio, kaip jau minėjo, kolegos sutinka su komiteto nuomone, A. Palionis ir V. Ažuolas, pritaria iš dalies. Taip pat Seimo nariai A. Palionis ir V. Ažuolas teikia pasiūlymą dėl projekto 5 straipsnio. Jie sutinka su komiteto nuomone. Štai papildyti projektą nauju 5 straipsniu siūlė ir Audito komitetas. Ar gerbiamojo Audito komiteto pirmininkė sutinka su tuo, kad Biudžeto ir finansų komitetas siūlo nepritari?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Kadangi Biudžeto ir finansų komitetas apskritai nepritarė Vyriausybės siūlytam projektui, tai dabar man čia kautis dėl tos savo pataisos elementariai yra tiesiog nelogiška.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs nereikalaujate balsuoti. Lieka Biudžeto ir finansų komiteto nuomonė.

Dėl Seimo narių A. Palionio ir V. Ažuolo – papildyti projektą 6 straipsniu, pritariame komiteto pozicijai. Audito komitetas dėl 6 straipsnio sutinka taip pat. Dėkojame. Komitetas nepritarė. Seimo nariai A. Palionis ir V. Ažuolas siūlė papildyti įstatymo projektą 7 straipsniu. Komiteto pozicija – nepritari, jie sutinka su ja.

Ir dar vienas jų pasiūlymas – sukeisti įstatymo projekto 5, 6, 7 straipsnių numerius. Komitetas mano, kad jų redakcija turi būti galiojanti. Kolegos sutinka su tuo.

Audito komitetas dėl 5 straipsnio keitimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi taip pat sutinka ir lieka Biudžeto ir finansų komiteto nuomonė ir pozicija.

Taip pat dar vienas Audito komiteto pasiūlymas pakeisti 5 straipsnį. Jūs taip pat pritariate Biudžeto ir finansų komiteto pozicijai, kuri yra nepritari.

Ir pakeisti projektą 6 straipsniu taip pat yra Audito komiteto siūlymas, tačiau Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė ir Audito komitetas nori dabar jau kalbėti. I. Šimonytė. Minutėlę, tuoj įjungsiu mikrofoną.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Aš tik dėl protokolo, nenorėčiau, kad būtų fiksuota, kad aš pritariu Biudžeto ir finansų komiteto nuomonei arba kad mūsų komitetas pritarė. Tiesiog aš pritariu, kad nelogiška svarstyti tas pataisas, atsižvelgiant į tai, kad projektas yra pakeistas iš esmės.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų tikslesnę formuluotę. Ją ir fiksuojame protokole. Dėkoju.

Daugiau pasiūlymų nebuvo gauta. Dėkoju komiteto pranešėjui. Nuomonė už, nuomonė prieš dėl viso Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo. Nuomonė už – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kolegos, girdėjome įvairių vertinimų, įvairių skaičių: 65 %, 58 %, 48 %, bet turime turėti omeny, kad keliams skiriami didžiuliai ištekliai. Kainos kelių remonto, įrengimo tikrai yra sumažėjusios dėl Vyriausybės pastangų ir ten tikrai galima dar labiau sumažinti tas išlaidas. Tačiau šiame etape suprasdami, kad išliktų tam tikras stabilumas metodikos principų, manome, kad komiteto siūlymas yra subalansuotas, todėl neprieštaruojame, kad ateityje galima tobulinti tą metodiką, pereiti prie kitų principų. Bet šiame etape manau, kad tai yra geriausias siūlymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. I. Šimonytė – nuomonė prieš.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Kad jau nepavyko patobulinti Vyriausybės pateikto įstatymo projekto, tai bent jau pasisakysiu prieš Biudžeto ir finansų komiteto patobulintą įstatymo projektą. Šiaip Seimas yra suskirstytas į frakcijas, bet kartais yra sakoma, kad yra tokių frakcijų, kurios peržengia bet kokių politinių frakcijų bet kokias ribas. Ir paprastai taip yra kalbama apie medžiotojus, bet tą patį turbūt galiu pasakyti ir apie kelininkus, nes kad ir kokią frakciją žiūrėsi, visur rasi simpatikų, kurie mano, kad turi būti numatytos kažkokios išskirtinės taisyklės.

Kai Vyriausybė atėjo su šituo projektu, kilo klausimas, kodėl kiti analogiškai rezervuotas pajamas numatantys įstatymai nėra teikiami. Vyriausybė pasakė, kad tą pateiks vėliau, bet akivaizdu, kad vėliau teikiamus projektus ištiks tokia pati nesėkmė. Ką tik patvirtintame ar pritartame Biudžeto sandaros įstatyme buvo atsisakyta nuostatų, ribojančių likučių perkėlimą. Tas likučių perkėlimas tikrai neleidžia skaidriai ir tvarkingai planuoti biudžeto srautų ir tos tvarkos, apie kurią čia Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas sakė, apie tai, kad link tvarkos tarsi einama. Panašu, kad einama kaip tik priešingu keliu, nes kituose įstatymuose tą tvarką palaikančių nuostatų siūloma atsisakyti. Tai turbūt mano toks ironiškas pasiūlymas būtų priimti daug daug įstatymų, juose *a priori* išdalinti visas biudžeto pajamas, likviduoti Finansų ministeriją, nes ji tuo metu bus nereikalinga. Tik žiūrėkite, kad taip iš anksto nebūtų išdalinta daugiau negu 100 % galimų surinkti mokesčių pajamų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašome balsuoti. Balsuojame dėl viso Kelių priežiūros plėtros programos finansavimo įstatymo po svarstymo.

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 109 Seimo nariai: už – 87, prieš – 2, susilaikė 20. Po svarstymo minėtam įstatymo projektui pritarta.

16.17 val.

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 31 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 31¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1233(2) (svarstymas)

Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 31 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 31¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1233(2). Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pranešėją S. Jakeliūną pateikti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą. Kolegos, jei jūs atsisėstumėte, tikrai greičiau baigtume ir visi atsakingiau dirbtume. Prašome – Žuvininkystės įstatymo projektas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Čia dar vienas lydimasis įstatymo projektas. Lapkričio 16 dieną komitetas jį svarstė ir Seimo kanceliarijos Teisės departamentas turėjo pastabų. Mes jiems pritarėme. Audito komiteto taip pat buvo pritarta. Tų svarstymų ir pasiūlymų vertinimo rezultatas yra, kad komitetas pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Vėlgi, kaip anksčiau, pritarta bendru sutarimu. Dėkui.

PIRMININKĖ. Kviečiu I. Šimonytę pateikti Audito komiteto išvadą.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama posėdžio pirmininke. Audito komitetas analogiškai svarstė šį įstatymo projektą, priėmė sprendimą pasiūlyti jį patobulinti pagal Teisės departamento ir mūsų komiteto pastabas. Kiek žinau, Biudžeto ir finansų komitetas tą ir padarė ir šitam sprendimui buvo pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš, kalbėti norinčių nėra. Galime bendru sutarimu? Galime Žuvininkystės įstatymui po svarstymo pritari bendru sutarimu.

16.19 val.

Valstybės tarnybos įstatymo 3 priedo pakeitimo ir kai kurių su juo susijusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XII-681 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1234 (svarstymas)

Skelbiu kitą įstatymo projektą – Valstybės tarnybos įstatymo 3 priedo pakeitimo ir kai kurių su juo susijusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XII-681 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1234. T. Tomilinas. Prašom pateikti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas kaip pagrindinis svarstė Valstybės tarnybos įstatymo 3 priedo pakeitimo ir kai kurių su juo susijusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas yra įstatymo projektą atmesti. Už balsavo 3, prieš – 5, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Ačiū. Galite atsisėsti. Seimo narys A. Sysas nori kalbėti prieš atmetimą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu priminti, apie ką šitas įstatymas. Šis įstatymas apie tai, kad valstybės tarnautojai, kurie turi mažas kategorijas, gautų šiek tiek didesnius atlyginimus. Įstatymas priimtas, atrodo, prieš penkerius metus, suteikėme dideles viltis, vis laukėme Valstybės tarnybos įstatymo, kad būtų galima apskritai pertvarkyti visą šitą sistemą. Visą sistemą pertvarkėme, parengėme įstatymą, parengėme visus lydimojus dėl darbo apmokėjimo sutvarkymo pagal hierarchiją. Teko pačiam vadovauti darbo grupei. Deja, praėjo metai, buvo žadama iš karto po Naujųjų metų grįžti prie valstybės tarnybos ir sutvarkyti, jau metai darbo – nieko neįvyko. Dabar bazinį dydį visais būdais siūloma padidinti tik 1,5 %. Šie bėdžiai, kurie čia dirba dešimt metų...

Dabar svarstome biudžetą. Kas šitą biudžetą parengė, ar ne valstybės tarnautojai, gaunantys mažiausius atlyginimus? Jie rinko skaičius visose ministerijose, dėliojo, parengė krūvą medžiagos, popieriaus, o mes ir toliau jiems sakome: nieko nevertas jūsų darbas, už jį nereikia mokėti.

Mano siūlymas yra nenukelti vėl, o bent jau mažiausias pajamas turintiems, nes vis kalbame apie skurdą ir atskirtį. Aš manau, tai tarnautojai, kurie dirbdami yra skurdžiai. Yra net europinis terminas „dirbantys skurdžiai“. Aš ir sakau, kad užtenka tęsti šio įstatymo neįsigaliojimą, pagaliau nuspręskime, kad jis pradėtų veikti.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš gal šiek tiek pasimečiau. Koks čia yra komiteto sprendimas? Komitetas projektą, kurį pateikė gerbiamas T. Tomilinas, ir kuris siūlė nukelti metams tuos mažuosius koeficientus, atmetė. Tai yra turbūt priešingai, negu kalba A. Sysas. Tie padidinimai dabar nuo sausio 1 dienos įsigaliojotų. Ar nėra taip? Tada jūs paaiškinkite.

PIRMININKĖ. T. Tomilinas paaiškina. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Vyriausybė siūlo nukelti, komitetas tam nepritarė. Todėl Seimas turi apsispręsti, ar jis pritaria Vyriausybei, ar komitetui. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Kolegos, aš turiu Seimo nutarimą. Tai yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo projektas, kuriame yra vienas straipsnis. Šio įstatymo 3 straipsnis įsigalioja 2018 m. sausio 1 d. Siūloma nubraukti ir įsigaliojimo terminą nukelti į 2019 m. sausio 1 d. (*Balsai salėje*) Jeigu komiteto išvada yra atmesti, tai atmesti dėl įsigaliojimo termino, kad įsigaliojotų nuo sausio 1 dienos?

T. TOMILINAS (LVŽSF). 2019 metų.

PIRMININKĖ. 2019 metų. O įsigaliojū nuo šių metų? (*Balsai salėje*)

T. TOMILINAS (LVŽSF). Taip, taip, taip. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, jokio triukšmo! Ramiai. A. Palionis. Prašau, kolega, o pasakui suteiksiu žodį R. Žemaitaičiui.

A. PALIONIS (LSDDF). Pagal dabar galiojančius įstatymus turi įsigaliooti 2018 m. sausio 1 d. Vyriausybė atnešė į Seimą projektą, siūlantį įsigaliojimą nukelti nuo 2019 m. sausio 1 d. Socialinių reikalų ir darbo komitetas nepritarė 2019 metams. Jeigu mes pritariame Socialinių reikalų ir darbo komitetui, tai lieka tas, kas dabar galioja, nepritariame išvadai – keičiame komitetą. Viskas.

PIRMININKĖ. Ar visi supratote, už ką balsuojame? R. Žemaitaitis dar kartą nori visiems paaiškinti.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, pirmininke. Paaiškinsiu ūkiškai. Tie, kas norite, kad įsigaliojū nuo sausio 1 dienos, balsuojate už, nes komiteto pozicija, kad įsigaliojū nuo sausio 1 dienos, kas nori palaikyti Vyriausybę, kad nuo 2019 metų, tas balsuoja prieš arba susilaiko.

PIRMININKĖ. Ačiū. Visi supratome. (*Balsai salėje*) Prašome balsuoti.

Balsavo 109 Seimo nariai: už atmetimą balsavo 48, prieš – 39, susilaikė 22. Neatmesta.

Tokiu atveju mums reikia paskirti kitą komitetą. Kokių yra pasiūlymų? Biudžeto ir finansų komitetas. Sutinkame? Skiriame kitą – Biudžeto ir finansų komitetą ir artimiausiu metu jūs priimate sprendimą.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Biudžeto ir finansų komitetas neprieštarautų tokiam siūlymui, jeigu jis būtų suformuluotas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Biudžeto ir finansų komitetas toliau svarstys minėtą įstatymo projektą. Visas problemas sprendžiame toliau.

16.26 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 30, 31 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 53 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-1236(2) (svarstymas)

Skelbiu kitą mūsų darbotvarkės klausimą – Akcizų įstatymo Nr. IX-569 kai kurių straipsnių pakeitimo ir 53 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-1236(2). Pranešėjas – A. Palionis, Biudžeto ir finansų komitetas.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą. Svarstė du kartus. Pirmo svarstymo metu buvo tik vienas pasiūlymas gautas iš Seimo narių ir Seimo kanceliarijos Teisės departamento. Tada buvo pritarta bendru sutarimu. Antrą kartą gavome daugiau pasiūlymų. Balsavimo rezultatai: Seimo nario V. Poderio pasiūlymui pritarta bendru sutarimu, o dėl Seimo nario R. Žemaitaičio pirmojo pasiūlymo už balsavo 8, prieš nebuvo, susilaikė 2, dėl antrojo pasiūlymo, už komiteto sprendimą balsavo 9, nė vieno nebuvo prieš ir susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Todėl, gerbiamasis pranešėjau, prašome likti tribūnoje ir mes aptarsime Seimo narių pateiktus pasiūlymus. Prašau visų dėmesio.

Dėl 1 ir 2 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 3 straipsnio yra Seimo nario E. Pupinio pasiūlymas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, jau pasisakydamas dėl biudžeto sakiau, kad iš tikrųjų būtų labai opi problema, jeigu mes pradėtume vėl keisti akcizo mokesčių dyzeliniams degalams. Tai susiję su vienu svarbiausių Lietuvos verslų, t. y. vežėjais, kurie užima didelę dalį rinkos ir šiuo metu ir taip susiduria su problemomis. O problemų yra vien todėl, kad ir taip jau kyla dyzelinių degalų kainos, kontraktai buvo sudaryti iš anksto ir didžiąją dalį sąnaudų, kurios yra įskaitomos į sąnaudą, sudaro dyzeliniai degalai.

Kaip jau minėjau, buvo darytas eksperimentas prieš kelerius metus, kai mes bandėme 6 lituviškais centais pakelti dyzelinių degalų akcizą, ir tai paveikė ne teigiamai, o neigiamai. Tai yra paveikė teigiamai... akcizo mokesčio surinkimą, buvome priversti grįžti prie jo ir vėl tą mokesčių gražinti į buvusį lygį.

Šiuo metu jis yra gana subalansuotas, kaip ir minėjau, iš tikrųjų kainos yra šiek tiek mažesnės negu dyzelinių degalų Lenkijoje. Taip mes sudarome galimybę ne tik mūsų vežėjams, bet ir tranzitiniams vežėjams užsipilti degalų Lietuvoje. Ypač svarbu tai, kad galime paskatinti, ne tik verslui sudaryti problemų, bet iš tikrųjų sudaryti tam tikras sąlygas ir nelegalių dyzelinių degalų naudojimui Lietuvoje. Tas irgi taip pat buvo. Siūlau nekeisti, palikti tą patį lygį, kuris ir buvo iki šiol.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė ir argumentai.

A. PALIONIS (LSDDF). Komitetas nepritarė. Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasiūlytam akcizo tarifui, taikomam dyzeliniams degalams. Paminėti pavyzdžiai netinkami, nes jau penkti metai iš eilės yra palaipsniui keliamas dyzelino akcizas, ir mes matome, kas vyksta. Dyzelino ne tik akcizo surenkama daugiau, bet ir paties kuro kiekiu prasme parduodama daugiau. Didelės įtakos negu kad dideliais šuoliais keliant akcizą nedaro.

PIRMININKĖ. Dėkoju. E. Pupinio pasiūlymui pritaria S. Gentvilas. Žodis jums.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, vien šiais metais Lietuvos transporto sektorius gavo 17,7 % daugiau pajamų. Transporto sektorius sudaro kas septintą eurą Lietuvos ekonomikoje. Jie yra milžiniški kuro vartotojai. Jeigu jie aiškiai, tiesiai šviesiai sako: kolegos, mes pilsimės kurą Lenkijoje, reikia girdėti, ką jie sako. Aš, kaip Aplinkos apsaugos komiteto narys, tikrai seku pasaulines tendencijas, kur į aibę didmiesčių draudžiama įvažiuoti dyzeliniams automobiliams, bet Lietuvoje labai svarbu kalbėti ir apie tai, kad mes esame labai maža valstybė, naudojanti dyzelinį kurą, kuris yra labai pigus aplink mus. Tikrai nesūlyčiau kelti taip, kaip nurodyta. Kviesčiau pritari E. Pupinio siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nepritariančią poziciją nori išsakyti S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Ne tik kolegos Seimo nariai, bet ir Vyriausybė stebi ne tik pasaulio tendencijas, bet ir gretimų valstybių tendencijas, akcizų pokyčius, kainų pokyčius, valiutų kursų svyravimus ir jų prognozes vykdo. Taigi visos institucijos dirba atsakingai. Šitas Vyriausybės siūlymas šiuo atveju yra labai nuosaikus, tikrai nesukels jokių problemų niekam – nei vežėjams, nei gyventojams, todėl negalime palaikyti Seimo nario siūlymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Prašom balsuoti dėl Seimo nario E. Pupinio pasiūlymo. Balsuojantys už balsuojate už pasiūlymą.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 43, prieš – 34, susilaikė 30. Pasiūlymui nepritarė.

Dėl to paties straipsnio yra gautas Seimo nario R. Žemaitaičio pasiūlymas. Gerbiamieji kolegos, reikėtų 10 pritariančiųjų. Gal galime sutarti, kad 10 bus, mes neklausime kiekvieną kartą ir taip sutaupysime laiko. R. Žemaitaitį prašom pateikti pasiūlymą.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, ką aš ir per rytinę darbotvarkę kalbėjau. Kaip aš suprantu, kad noras padidinti akcizus ir kad Lietuvos ekonomika prarastų daug pinigų, gal tai ir nėra blogai. Aš suprantu, kad Vyriausybė su savo ministrais priešaky šiandien siunčia žinią kontrabandininkams. Aš suprantu, kad Vyriausybė šiandien siunčia žinią visiems tolimųjų reisų vairuotojams, žmonėms, kurie yra aptarnaujantis personalas Lietuvoje ir aptarnauja ir ūkininkus, ir kirpėjus, ir prekybininkus, ir turgininkus, bet kurią pačią mažiausią grandį, kad, mieli gyventojai, nuo sausio 1 dienos dyzelinis kuras jums pabrangs nei daug, nei mažai – 6 euro centais. Gal ir visai neblogo naujiena yra ką tik išsiūsta iš Vyriausybės.

Mano siūlymas yra, kad tokio šoko nebūtų. Aš siūlau nuo 330 iki 337. Rezultatas – kuro kaina galėtų pabrangti iki 2 euro centų. Dar kartą aš pakartosiu: jeigu būtų pritarė Vyriausybės pasiūlymui, Lietuva būtų trečia Europoje (pabrėžiu – trečia Europoje) pagal kuro dalį, atitenkančią pajamoms. Jeigu valstiečiai tikrai yra pasiryžę taip balsuoti ir toliau naikinti kaimą ir regionus, tai sėkmės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. PALIONIS (LSDDF). Komiteto nuomonė yra analogiška, kaip ir dėl pirmo pateikto pasiūlymo. Aš tiktai norėčiau patikslinti kolegą, kad ne nuo sausio 1 dienos įsigalios akcizai, o nuo kovo 1 dienos.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš pasiūlymą – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kai R. Žemaitaitis siunčia žinią kontrabandininkams, Vyriausybė išgirdo šitą žinią ir su kontrabandininkais atitinkamai elgsis, jeigu tokių dar liko. Aš tikiu, kad jų

vis dar yra, bet per šitą kadenciją visai išnyks. Šitie akcizo pokyčiai tikrai neturėtų paskatinti jų grįžti į šitą pavojingą verslą.

PIRMININKĖ. Balsuojame dėl R. Žemaitaičio pasiūlymo.

Balsavimo rezultatai. Balsavo 106 Seimo nariai: už – 45, prieš – 28, susilaikė 33. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl to paties straipsnio 3 dalies, keičiamo 37 straipsnio, R. Žemaitaitis teikia kitą pasiūlymą. Prašom pristatyti.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Aš dar kartą pakartosiu. Tiesiog mane stebina ir man keistas šitas dalykas, ko gero, gal pamiršo. S. Jakeliūnui aš tik galiu atsakyti. Jūs buvote buvusio premjero patarėjas, atsakingas už finansus, ir labai daug žarstėte komentarų, kad mokesstinė bazė ir mokesčiai Lietuvoje yra per dideli, todėl šešėlis yra labai didelis. Dabar ką tik jūs prieš tai pasakėte, kad toliau skatinsime šitą dalyką.

Ūkininkams... Aš noriu paklausti Valstiečių ir žaliųjų frakcijos atstovų, kurie grįš į savo apygardą pas savo ūkininkus: ir ką jūs pasakysite? Mūsų Vyriausybė net nedrįso taip ženkliai kelti. Mes kėlėme proporcingai, nes matėme, kokia yra situacija. Vargšams ūkininkams jūs padidinsite vien dyzelino kainą šiandien iki 8 euro centų.

Mano siūlymas ir aš žiūriu į B. Markauską, kuris kadaise piketavo ir užvertė gatves ir už tai gavo baudžiamąją bylą, kreipiuosi į A. Stančiką, kuris labai reiškiasi Plungės ir Telšių regione ir aiškina, kad jis atstovauja ūkininkams, kaip jūs grįžę pažiūrėsite tiems žmonėms į akis, kai po šitokių nenašių, nederlingų metų žmonės nespėja atsisėti žiemkenčių ir balandžio mėnesį reikės pirkti kūrą, kad galėtų sėti vasarą? Jūs įsivaizduojate, kiek tai kainuos? Dabar lengva ranka valstiečiai, Žemės ūkio rūmų nariai, ministras, komiteto pirmininkas padidina vargšams ūkininkams 8 euro centais vienam litrui. Jums tokiu atveju būtų gėda. Todėl siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Nuomonė, pritarianti pasiūlymui, – V. Rinkevičius. (*Balsas salėje: Ko vadinat vargšais...*) Atsiprašau, atsiprašau... Po nuomonės pasakysite.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Aš, oponuodamas kolegai, kad tikrai ūkininkai nenuskurs, iš tikrųjų tai yra papildoma našta ir po šių metų tokios lietingos vasaros ir nenuimto kai kur derliaus tai nėra džiaugsminga dovana, bet žemdirbiai ir ūkininkai irgi supranta bendras valstybės problemas, tą socialinę atskirtį ir t. t., kad kokiu nors būdu ir jiems reikia prisidėti prie bendrų valstybės problemų sprendimo. Aš manau, didžioji dalis ūkininkų tai supranta ir supras. Kai kurie, be abejo, bus nepatenkinti, ypač paraginti, paagituoti mūsų kolegų politinių oponentų, kad protestuotų prieš valstiečius, kokie jie, matot, blogiečiai, kad jie jums kelia mokesčius. Tačiau tai nėra toks drastiškas kėlimas, kuris būtų nepakeliamas. Tiesiog bendras solidarumo mokestis ir mes jį bendrai priimkime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Labai atsiprašau komiteto pirmininko. Jūs turėjote pasakyti komiteto...

A. PALIONIS (LSDDF). Aš nesu komiteto pirmininkas. Norėjau pasakyti...

PIRMININKĖ. Komiteto pranešėjas.

A. PALIONIS (LSDDF). ...komiteto išvada. Komiteto išvada yra nepritari, nes komitetas pritarė Vyriausybės pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl vedimo tvarkos – A. Stančikas.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Neįjungėte.

PIRMININKĖ. Įjungiau.

A. STANČIKAS (LVŽSF). Kadangi kolega paminėjo. Šiaip dėl akcizų, kiek man žinoma aritmetika, šiaip 4 centais didėja. Tai vienas dalykas.

Kitas dalykas. Kalbant ir su žemės ūkio ministru... Gerai, gerai. Bėgiok, bėgiok! Kalbant su žemės ūkio ministru, iš tikrųjų mes kalbame apie tai, kad šiandien dėl dyzelino dažymo, nes jis yra, jeigu mes rasime sprendimo būdą ir jo atsisakysime, iš esmės kompensuosime šitą išaugimą ir bus nulis.

PIRMININKĖ. Ačiū. S. Jakeliūnas – prieš pasiūlymą. Taip, būtinai suteiksiu žodį. (*Balsai salėje: „Nebuvo paminėtas.“*)

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Norėčiau pakomentuoti, kad tai turbūt pirmas atvejis Lietuvos istorijoje, kai partija, kurią sudaro ūkininkai, didina sau mokesčius. Aš manau, tai yra politinės ir finansinės atsakomybės pavyzdys ne tik Lietuvai, bet ir visam pasauliui. Todėl siūlau net nereaa-

guoti į R. Žemaitaičio demagogiją, nes jis bando įsiteikti nežinia kam. Mes atstovaujame tiems žmonėms, apie kuriuos čia kalbame. (*Triukšmas, balsai salėje: „Oooo!“*)

PIRMININKĖ. R. Žemaitaitis būtinai nori replikuoti.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Būtinai!

PIRMININKĖ. Bet trumpai.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Lietuvoje įvyko, mieli Lietuvos gyventojai, perversmas ar čia chaosas, ar čia nusileido atominė bomba. S. Jakeliūnas, klausykite, ką sako: mieli valstiečiai, toliau spauskime, toliau daužykime ūkininkus, mes esame ta partija, kuri atėjome visai sunaikinti Lietuvos ūkį. (*Balsai salėje*) Bet dabar A. Stančikui aš atšausiu. Šiek tiek su matematika, reikėtų pasiskaičiuoti, kad akcizas ir kad degalinėje atsirastų kaina kuro lentelėje, šitame vadinamajame *tablo*, prie jo reikia pridėti 21 % PVM. Plius padidinus minimalią mėnesinę algą, yra 2 euro centai. (*Balsai salėje*) Gerbiamieji, ne!

PIRMININKĖ. Netriukšmaujame.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ūkininkas sumoka ir rezultatas – ūkininkui kaina bus iki 8 euro centų. PVM kai kurie ūkininkai susigražina. Nepamirškite, kad kai kurie ūkininkai susigražina, bet smulkieji ūkininkai nesusigražina.

Gerbiamas Stasy, ačiū tau, kad pasakei, jog tai partija, kuri visai sunaikins žemės ūkį. Šaunuolis.

PIRMININKĖ. Ačiū. Emocijos jau liejasi per kraštus, bet labai kviečiu nurimti, susikaupti ir balsuoti dėl R. Žemaitaičio pasiūlymo. (*Balsai salėje*) Nuomonės skirtingos. Prašome balsuoti.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Balsavo 99 Seimo nariai: už – 35, prieš – 33, susilaikė 31. Pasiūlymui nepritarta.

4 straipsnis. S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Norėčiau reaguoti, kad esu kaltinamas dėl žemės ūkio naikinimo. Aš manau, kad žemės ūkį, Lietuvos ekonomiką ir Lietuvos politiką naikina demagogai. Vienas iš jų čia ką tik kalbėjo. (*Balsai salėje*) (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos... Aplodismentai galbūt taip pat vėliau, kai priimsime biudžetą. 4 straipsnis. Dėl jo yra Seimo nario V. Poderio pasiūlymas. Ar galime pritarti, kad Virgilijus pateikia pasiūlymą dėl įstatymo? Virgilijaus nėra. Komitetas. Prašau.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). V. Poderys siūlo, kad gamtines dujas – tai yra viena iš švariausių kuro rūšių aplinkosauginiu aspektu... atleisti nuo akcizo visas transporto priemones, kurios naudoja šias gamtines dujas. Komitetas pritarė jo pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. Bendru sutarimu galime pritarti? Galime pritarti.

Kitas Seimo nario V. Poderio pasiūlymas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Tai yra susiję.

PIRMININKĖ. Jie susiję, todėl abiem ir pritariame. Pasiūlymai aptarti. Dėl viso įstatymo projekto. Ačiū pranešėjui. Nuomonė už – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Na, iš esmės argumentai jau išsakyti. Neracionalūs, tikrai ekonomiškai nepagrįsti pasiūlymai yra atmesti, todėl siūlau balsuoti ir palaikyti po svarstymo visą įstatymo projektą dėl akcizų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, gaila, kad nėra išgirsti mūsų vežėjų pagrindinės organizacijos „Linava“ perspėjimai, kad, atrodytų, iš pirmo žvilgsnio nežymiai pakėlus dyzelino akcizą – tai gali perorientuoti visus šiame regione dirbančius vežėjus pirkti dyzeliną ne Lietuvoje, o Lenkijoje. Tai būtų rimti praradimai biudžetui ir, man atrodo, kad Vyriausybė to neįvertino. Jeigu jau būtinai reikia kokių nors įplaukų iš akcizų, tai, man atrodo, jau geriau kalbėti apie kitų kuro rūšių papildomą kokią nors nežymų apmokestinimą, nes tai nėra taip jautru. Šiuo atveju vietoj prognozuojamo pluso gali išeiti minusas ir gana rimtas. Aš kviečiu dėl to, kad nebuvo pritarta tai ištaisančiai E. Pupinio pataisai, nepritarti tam projektui.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, aš dabar norėčiau paskelbti balsavimą, o po to suteiksiu repliką po balsavimo S. Gentvilui.

Prašome balsuoti. Nuomonės išsakytos. Dėl Akcizų įstatymo projekto.

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 108 Seimo nariai: už – 68, prieš – 24, susilaikė 16. Po svarstymo – pritarta.

S. Gentvilas. Replika po balsavimo.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiamojo V. Poderio pasiūlymą svarstėme turbūt lygiai 2 sekundes ir neleidote net balsuoti. Aš dėl gamtinių dujų. Išplėtėme iš esmės akcizo netaikymą visiems gamtinių dujų vartotojams, kurie naudoja kurą. Ką tik išėjo Amerikoje stiprus pranešimas, kad gamtinės dujos, ypač metano dujos, yra 40 kartų labiau teršiančios ozono sluoksnį negu paprastas CO₂, todėl nereikia tų faktų sakyti. Esminiai mokestiniai dalykai. Prašau taip neskubėti.

PIRMININKĖ. Supratau, atsiprašau, kad nepastebėjau jūsų noro išsakyti savo nuomonę. Manau, mes dabar tik svarstome. Iki priėmimo dar bus galima ir išsakyti, ir teikti kitus pasiūlymus.

16.44 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-1237(2) (svarstymas)

Gerbiamieji kolegos, skelbiu kitą mūsų darbotvarkės klausimą. Aštuonis įstatymus mes jau apsvaistėme. Devintasis – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo tam tikrų straipsnių įstatymo projektas Nr. XIII-1237(2). Biudžeto ir finansų komitetas. Pranešėjas – A. Palionis. Prašome pateikti komiteto išvadą.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas taip pat svarstė šį įstatymo projektą du kartus, nes po svarstymo dar buvo gauta papildomų pasiūlymų. Tai po pirmo svarstymo komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, atsižvelgus į Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymą bei Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė, ir komiteto išvadoms. Už – 4, prieš – 3, susilaikė 1. Komiteto sprendimą lėmė komiteto pirmininko balsas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiu...

A. PALIONIS (*LSDDF*). Antrą išvadą gal irgi paskaitysiu.

PIRMININKĖ. Taip, būtinai pagarsinkite abi išvadas.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Gavome dar papildomų Seimo narių pasiūlymų – du pasiūlymus gavome. Dėl pirmojo pasiūlymo, kad pritarėtume, komitete už balsavo 9, prieš nebuvo, susilaikė 2. Dėl antrojo pasiūlymo – už balsavo 8, prieš nebuvo, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą pateiks T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas kaip papildomas lapkričio 10 dieną svarstė Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio (įstatymo) kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18² straipsniu (įstatymo projektą). Komiteto išvada – pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui. Už balsavo 6 komiteto nariai, prieš – 3, nė vienas nesusilaikė. Taip pat komitetas siūlo pritarti komiteto pasiūlymams, kurie buvo pateikti pagrindiniam komitetui. Mes organizavome atskirą posėdį su Ekonomikos komitetu ir gimė pasiūlymas dėl fiksuoto dydžio pajamų mokesčio grindų padidinimo iki 45 tūkst. eurų. Taip pat yra pasiūlymas dėl... Apskaičiuojant nuo individualios veiklos pajamų mokėtiną pajamų mokesčio tą ribą padidinti iki 25 tūkst. Vėliau, svarstant, diskutuojant su Biudžeto ir finansų komitetu ir su Vyriausybe, buvo rastas kitas kompromisas. Tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išvados pristatytos. Dabar bendroji diskusija. Keturi kolegos nori diskutuoti. Pirmąjį kviečiu M. Majauską. Ruošiasi A. Sysas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų, atrodo, gana produktyviai čia šiandien dirbame ir tikrai daug svarbių sprendimų priimsime. Mano giliu įsitikinimu, gyventojų pajamų mokesčio lengvatų įvedimas, jų taikymas atspindi mūsų Seimo, ypač valdančiosios daugumos, politiką. Vienas labai charakteringas momentas, kuris yra būtent šio įstatymo pakeitime, t. y. atsisakymas papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio už vaikus. Politika, kurią mes renkames šiuo siūlomą sprendimu – mes atsisakome skatinti dirbančius žmones ir remiame visus be išimties. Mano giliu įsitikinimu, tai yra klaidinga politika, tai yra netaikli politika.

Antras dalykas. Mes renkamės duoti pinigų visoms šeimoms, ne tik dirbančioms ar nedirbančioms šeimoms, bet visoms šeimoms, neatsižvelgdami į jų pajamas. Dar kartą – tai yra netaikli politika ir tai yra politika, kuri neskatina dirbti.

Trečia. Tai yra politika, kuri didins kainas, didins infliaciją. Mano giliu įsitikinimu, mes negalime pritarti tokiems pokyčiams. Socialinė politika turi būti nukreipta... Kaip sakė R. Reiganas, pati geriausia socialinė politika – darbas, ji turi būti nukreipta į dirbančius žmones ir skatinti juos dirbti, o ne sėdėti namuose ir gauti pajamas. Ji turi būti nukreipta tikslingai tiems žmonėms, kuriems iš tikrųjų reikia tos paramos, o ne tiems, kurie gauna bet kokias pajamas. Mes turime labai atsakingai žiūrėti į visą skatinimą tam, kad mes toliau nepaskatintume augančių kainų. Tai yra vienas labai labai svarbus dalykas, dėl kurio mes šiandien turėsime apsispręsti.

Yra ir gerų dalykų. Vienas visai neblogas dalykas dėl individualios veiklos – tai, kad mes atsisakome daugelio individualios veiklos pavadinimų, profesijų, laisvosios profesijos, kitos profesijos, kada žmonės dažnai bando apeiti nustovėjusias taisykles įsirašydami į vieną ar į kitą veiklą ir taikydami sau mažesnius mokesčius. Šiuo sprendimu bus priimta mokesčius ir jų dydį taikyti progresyviai, pagal gaunamas pajamas. Mano giliu įsitikinimu, tai yra teisinga kryptis, bet labai kviečiu rimtai ir atsakingai pažiūrėti į prieš tai minėtą temą, tai yra atsisakymas skatinimo dirbantiems ir auginantiesiems vaikus. Mano supratimu ir giliu įsitikinimu, tai yra klaidinga socialinė politika. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Sysą. Ruošiasi G. Skaistė.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamoji pirmininke, gerbiamieji kolegos, suprantu, kad biudžetas yra pageidavimų koncertas, ir jų mes ir komitete, ir Seime svarstysime daug. Bet šiuo atveju šis įstatymas – tai vienas iš įstatymų, kuriuos pateikė Vyriausybė, kuris papildytų dalinimo aruodus. Labai keista situacija susidarė ir mūsų komitete, kai už įstatymo projektą vienintelis balsavau aš, o visa pozicija balsavo prieš. Ir pozicijos žmonės. Tai man kyla klausimas, ar jūs nepasitikite Finansų ministerija, ar nepasitikite Ministru Pirmininku ir Vyriausybe, jeigu jie atneša Vyriausybės projektą padidinti mokesčius tiems, kurie gali susimokėti? Kalbama apie verslo liudijimus, apie ūkininkus ir individualią veiklą, kai jau šiandien iš individualios veiklos yra 20 milijonierių ir jie moka labai mažus mokesčius. Mes verkšlename, kad yra didelė atskirtis, bet kai Vyriausybė pasiūlo konkrečius dalykus, tai darome visiškai atvirkščiai.

Aš nuoširdžiai noriu pagirti finansų viceministrę, kuri į posėdį atėjo labai pasiruošusi, mums pateikė krūvą medžiagos, tik niekas nenori analizuoti ir skaityti, kur aiškiai parašyta, kiek ir kam padidėtų. 100 tūkst. – užsiimančių individualia veikla, tik 4 tūkst. paliestų šitas įstatymas, iš jų tik 1 tūkst. sumokėtų šiek tiek didesnius mokesčius, šiek tiek didesnius! Tą siūlo Vyriausybė. Ką padarė mūsų komitetas ir ką padarė Biudžeto? Mūsų apskritai atmetė, o Biudžeto ir finansų komitetas padarė labai klasinius pakeitimus – nuleido kartelę tiek, kad 5 tūkst. padidino pajamų ribą, nuo kurios skaičiuoja mokesčius. Iš ko mes didinsime tas visas išmokas, klausiu visų jūsų, jeigu mes apskritai nenorime liestis prie mokesčių? Lobistai veikia visom grandim. Užuo tikėję ministru ir viceministru, jūs tikite lobistais, kurie ateina į posėdį ir sako, kad žlugs visas verslas. Aš pakartosiu, kai mes įvedėme „Sodros“ mokesťį, aš girdėjau lygiai tas pačias kalbas, kad individuali veikla žlugs, kad jie turėtų už save susimokėti, bent turėtų sąžinės, kad kitiems jų nereikėtų išlaikyti. Ir nežlugo. Šiuo atveju irgi. Apie tai mes kalbame.

Be kompleksinės mokesčių reformos mes nepajudėsime, mes turėsime mažiausią perskirstymą ir turėsime mažiausias įvairias išmokas, traukysime tą *adijalą* nuo vieno ant kito. Šiuo atveju labai gėda ir gaila, kad Biudžeto ir finansų komitetas pasidavė tokiems grynai populistiniams reikalavimams ir vaikščiojantiems ir kalbantiems įvairiems turgų direktoriams, smulkaus verslo asociacijų vadovams. Paprasčiausiai gražinome arba, tiksliau, nutarėme nieko nekeisti. Aš manau, tai yra didžiulė problema sprendžiant visus įsenėjusius dalykus.

Iš šito įstatymo pirmiausia labiausiai išlošia kas? Ūkininkai. Nes jiems yra sumažinta riba, nuo ko reikia mokėti, ne nuo 100 % pajamų, o tik nuo 50 %, – ir minus maždaug 2 mln. Bet įdomiausia yra tai, kad kai mes perėjome nuo minimalios mėnesinės algos ribos, nuo kurios jie turėjo mokėti, prie pajamų, didžioji dalis jų bus neapdrausta. Mes juos norime apdrausti kitais draudimais, bet, pakeisdami mokesstinę bazę, mes juos paprasčiausiai paliekame ant ledo toliau, jie

neturės jokio draudimo, nes jie dažniausiai nerodo savo pajamų. Mes visi taip mylime Lietuvą, kad stengiamės ją apgaudinėti visais įmanomais būdais. Čia mes darome meškos paslaugą įvesdami vienus draudimus, bet leisdami jiems per kitus įstatymus šitam procese nedalyvauti.

Gerbiamieji kolegos, tikrai siūlyčiau rimtai pasvarstyti, ar mūsų siūlymai ir mūsų balsavimai šiais klausimais yra patys teisingiausi.

PIRMININKĖ. Kviečiu G. Skaistę. Ruošiasi S. Jakeliūnas.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kalbant apie gyventojų pajamų mokesčio pasikeitimus ir šio įstatymo pasikeitimus, tikrai yra ir gerų pokyčių. Tas bandymas apvienodinti ne pagal darbo sutartis dirbančių asmenų apmokestinimą – ketinimai buvo tikrai geri. Tai, kas liko šiandieną, tikrai nėra tas rezultatas, kurio tikėjomės pačioje pradžioje. Bet asmeniškai man kelia nerimą to instrumento atsisakymas – papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio ir pasirinkimo vietoj to skirti šitas lėšas vaiko pinigams. Jeigu mes renkamės tarp vaiko pinigų ir papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio, tai mes tiesiog rizikuojame peržengti tą ploną liniją, kada iš tikrųjų mes motyvuojame tuos žmones, kurie nori dirbti, ir tarp tų, kurie nori tiesiog gyventi, kitų, kurie sunėša valstybei pinigus į sąskaitą. Man atrodo, yra labai svarbus skirtumas, jei dirbant šeimos pajamos menkai skiriasi nuo pajamų nedirbant, tuomet ir motyvacija prisidėti prie valstybės kuriamo bendrojo gėrio yra tikrai mažesnė. Man atrodo, kad visa valstybės politika išties turėtų būti nukreipta į tai, kad mes skatintume žmones jaustis oriai, dirbti. Dirbantis žmogus visą laiką yra orus ir laisvas, o ne gyvenantis iš valstybės malonės.

Manau, kad tokiais pakeitimais mes galbūt mažiname skurdą, bet tikrai ne pajamų nelygybę. Ir jeigu mes mažiname tokiais pasiūlymais atotrūkį tarp dirbančių vidutiniokų ir nedirbančių vargšų, tai man atrodo, kad mes tokiu būdu tiesiog naikiname viduriniąją klasę, kuri turėtų būti mūsų valstybės pagrindas. Tuo tarpu tiems, kurie uždirba tikrai daug, po šių įstatymų pasikeitimų nelabai kas iš tikrųjų pasikeis. Tai raginčiau nepritarti šiam įstatymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. S. Jakeliūnas. Tribūna jums diskutuoti.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Ne pirmą kartą mes girdime apie vidurinėsios klasės naikinimą, apie dirbančiųjų neskatinimą ir panašius bauginančius dalykus. Bet tas papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis, kuris veikia dabar, diskriminuoja mažai uždirbančius, nes juo gali naudotis tik tie, kurie uždirba daugiau. Ir kuo daugiau vaikų turi, tuo daugiau gali išnaudoti arba panaudoti tą neapmokestinamąjį pajamų dydį. Taigi tikslas labai aiškus – nediskriminuoti tų, kurie uždirba mažai. Ateityje suprantu ir tikiu, kad konservatoriams palaikant mes pertvarkysime tą gyventojų pajamų mokesčių sistemą ir visą mokesčių sistemą. Vyriausybė tam taip pat bręsta ir surasime sutarimus.

O šiuo atveju dėl smulkaus verslo tikrai vyko intensyvios diskusijos ir tų diskusijų rezultatas yra ta riba, nuo kurios pradės po truputį augti mokesčiai. Vietoj siūlomų 10 tūkst. Vyriausybės ribos, buvo sutarta dėl 15. Čia manau, kad platus konsensusas ir palaikymas tikriausiai bus viso Seimo. Riba, nuo kurios privalu įsigyti liudijimą, dirbti pagal individualią veiklą su pažyma, nebuvo pakeista, kad neatsirastų kažkokių neaiškumų, neapibrėžtumų ir galimų problemų smulkiąjam verslui. Taigi neapmokestinamasis pajamų dydis kaip toks taip pat reikšmingai didėja, ir tai suprantama, kadangi tarifas vis dar mažas, turėtume kada nors jį perskaičiuoti, prijungti galbūt sveikatos draudimo įmoką ir dalį „Sodros“ įmokos. Tada tas pats tarifas didinant neapmokestinamąjį pajamų dydį leistų labiau pajusti pajamų pagausėjimą mažai uždirbantiems žmonėms, tačiau darome, ką galime. Ateityje, manau, suartės arba galbūt susilygins neapmokestinamasis pajamų dydis su minimalia alga ir tą tendenciją išlaikysime. Suprantama, turime elgtis atsakingai, negalime beatodairiškai tų dydžių keisti. Šiuo atveju tie siūlymai, kurie yra subalansuoti tiek Vyriausybės, tiek komitete apsvaistyti ir priimti, manau, yra optimalūs ir šiame etape juos tikrai siūlysi palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje išsakytos nuomonės. Kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją A. Palionį. Išties yra nemažai pasiūlymų ir mes juos visus labai nuosekliai aptarsime.

Dėl 2 straipsnio, siūlant pakeisti 6 straipsnio 2 dalį, buvo gautas Seimo nario V. Simuliko pasiūlymas. Kolegos nematau. Gal, komiteto pirmininke, kartu pakomentuokite pasiūlymą ir jūsų...

A. PALIONIS (*LSDDF*). Aš tik pranešėjas.

PIRMININKĖ. Komiteto pranešėjas. Man miela jus vadinti ir taip.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Vyriausybės pasiūlyme yra nuo 15 % iki 5 % sumažinti tarifą, taikomą ne individualios veiklos pajamoms, gautoms pardavus ar kitaip nuosavybėn perleidus atliekas. V. Simulikas siūlė tuos 5 %, jau sumažintus nuo 15 % iki 5 %, dar sumažinti iki 2 %. Komitetas nepritarė, nes papildomo lengvatinio 2 % tarifo įvedimas... įvertinant tai, kad mes jau siūlome mažesnę – 5 % tarifą, ir taip yra nedidelis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už pasiūlymą norinčių kalbėti nėra. Prieš pasiūlymą, pritariant komiteto nuomonei, taip?

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš gal tik papildysiu komiteto pranešėją. Galbūt ir būtų tikslinga dar toliau didinti, bet, matyt, būtų atsakinga pirma pasižiūrėti, kaip veikia šis reikšmingas sumažinimas nuo 15 iki 5 %. Jeigu matytume, kad jis duoda reikšmingą naudą, tuomet galėtume kalbėti apie papildomą sumažinimą iki 2 %.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Tas komitete ir buvo, tik ne didinti, o mažinti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ar bendru sutarimu galime pritarti komiteto nuomonei? Reikia balsuoti dėl V. Simuliko pasiūlymo. Kas pritariate V. Simuliko pasiūlymui, kuriam komitetas nepritarė, prašome balsuoti.

Balsavo 94 Seimo nariai: už pasiūlymą – 4, prieš – 25, susilaikė 65. Pasiūlymui nepritarė.

Pakeisti įstatymo projekto 2 straipsnį siūlė Seimo nariai L. Kasčiūnas, Ž. Pavilionis, A. Ažubalis ir P. Saudargas. L. Kasčiūnas pristato šitą savo pasiūlymą.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Iš tiesų mūsų grupės Seimo narių pasiūlymas, be abejo, skirtas rimtai padiskutuoti, ar mūsų valstybė turi adekvačią šeimos politiką, ar politiką, kuri skatina šeimas auginti vaikus čia, Lietuvoje. Mūsų pasiūlymas, aišku, yra ganėtinai drąsus. Mes siūlome gyventojų pajamų mokestį diferencijuoti pagal auginamų vaikų skaičių. Mes žinome, kad dabar yra vienas 15 % tarifas. Siūlome toms šeimoms, kurios augina du vaikus, taikyti 10 % gyventojų pajamų mokesčio tarifą, o toms, kurios augina tris ir daugiau vaikų, – 5 % gyventojų pajamų mokesčio tarifą.

Šis diferencijavimas, be abejo, gali būti diskutuotinas, bet iš tikrųjų tai yra toks pirmas normalus bandymas šiek tiek priartinti mūsų mokestinę sistemą prie to, kad šeimos, auginančios vaikus, realiai pajustų valstybės paskatas ir pagarbą jų pastangoms. Iš tiesų, mielieji, žinome mūsų demografinę situaciją ir visus kitus rodiklius, puikiai suprantame, kokia mūsų padėtis.

Norint, kad mūsų visuomenės demografinė situacija būtų bent jau stabili, reikia, kad mūsų šeimose augtų tiesiog daugiau negu du vaikai. Šiandien mūsų statistika yra negailestinga – tai 1,7 vaiko ir tai reiškia, kad valstybė, mūsų visuomenė traukiasi. Pridėkime dar emigracijos mastus ir kitus dalykus – suprantame, kad situacija yra tikrai nelengva.

Todėl šis pasiūlymas būtent ir yra orientuotas į tai, kad valstybė tokiomis ekonominėmis paskatomis, būtent per gyventojų pajamų mokestį, galėtų išjudinti tą motyvacinį mechanizmą, tikintis, kad iš tikrųjų tokia valstybės globa, paskata galėtų paskatinti šeimas imtis tikrai drąsių sprendimų kurti šeimas, auginti vaikus čia, Lietuvoje.

Suprantu, kad tai laikas, kai yra biudžeto svarstymas. Suprantu, kad daugeliu atvejų mes balsuosime dabar *automatu*, neįsigilindami kartais į pasiūlymo esmę ir į problemos mastą.

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Bet aš tikiu, mielieji, kad mums užteks sveiko proto ir suvokimo ir mes gražiai pritaršime šiam mūsų pasiūlymui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pasiūlymą. Prieš tai komiteto nuomonė.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komitetas nepritarė pasiūlymui. Viena vertus, tai pareikalautų 60 mln. eurų iš gyventojų pajamų mokesčio. Kita vertus, Vyriausybė yra parengusi kitą planą, kaip remti šeimas, auginančias vaikus, t. y. skirti kiekvienam vaikui po 30 eurų per mėnesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pritaria Seimo narių grupės pasiūlymui R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Jeigu mes kalbame apie demografinę politiką, tai ji tikrai neturi būti susieta su koku nors paramos mechanizmu, pašalpų mechanizmu ir teikiama tik toms šeimoms, kurios stokoja, bet turėtų būti skatinamas pats procesas.

Imant geriausius pavyzdžius šioje srityje tos pačios Prancūzijos, kurioje yra progresyvumas įtrauktas, ir mūsų kaimynų lenkų progresyvumas dėl vaikų skaičiaus šeimoje, tai duoda geriausius rezultatus demografijos prasme. Mums vien motinystės atostogų, kurios dabar davė savo rezultatą, jau nebeužtenka. Tas mechanizmas daugiau ko nors naujo nebeduos, duok Dieve, išlaikyti tą patį lygį. Jeigu mes įvedame naujus mechanizmus, tai reikia tą ir daryti. O kadangi NPD dabar smarkiai sutaupome, pasiūlėme sumažinti, tai bent šis progresyvumas turėtų likti, jeigu mes iš tikrųjų norime rezultatų demografijos srityje, nes vaiko pinigai ir visa kita tik tam ir skirta, visiems duodant, bet turi būti apčiuopiamas rezultatas. Šis siūlymas kaip tik ir suteikia to apčiuopiamumo, nes simbolinė išmoka neduos nieko. Aš siūlau paremti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš pasiūlymą – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš tik noriu atkreipti kolegų dėmesį, kad nepasimestų, visų gerų pasiūlymų negalima priimti, reikia eiti valdančiajai daugumai ir pritariantiems Vyriausybės pasiūlytu keliu, nes ant dviejų kėdžių mes negalime sėdėti.

Taip, ši sistema, kurią siūlo opozicija, irgi galėtų egzistuoti, bet tada mes negalėtume svarstyti toliau išmokų vaikams įstatymo, nes ten irgi yra labai rimtos lėšos numatytos. Tiesiog reikia pasirinkti Vyriausybės kelią ir juo eiti. Jis tikrai yra geras ir aš, pristatydamas išmokų vaikams įstatymą, apie tai daugiau kalbėsiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašome balsuoti. Balsuojantys už balsuojate už Seimo narių L. Kasčiūno, Ž. Pavilionio, A. Ažubalio ir P. Saudargo pasiūlymą, kuriam komitetas nepritarė.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 27, prieš – 30, susilaikė 41. Pasiūlymui nepritarta.

3 straipsnis. Neteiksiu balsuoti, nes mes jau balsavome už L. Kasčiūno pasiūlymą dėl įstatymo, jis susijęs, todėl nebalsuojame.

4 straipsnis. Dėl 4 straipsnio yra gautas Seimo nario D. Gaižausko pasiūlymas. Gerbiamasis Dainiau, prašom pateikti savo pasiūlymą.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Išties, manau, tikslinga paminėti, kad komitetas keliais balsais nepritarė šiam mano pasiūlymui. Kaip man pavyko sužinoti, nes nebuvo pakankamai aiškiai išaiškintos priežastys. Šis pasiūlymas pateiktas atsižvelgiant į Valstybės kontrolės audito išvadas, kurių pagrindinė esmė yra suvienodinti visų kriminalinės žvalgybos subjektų naudojamų lėšų kriminalinės žvalgybos uždaviniams įgyvendinti apskaitymo tvarką. Šiuo metu kriminalinės žvalgybos subjektų yra septyni ir kiekvienas taiko savo tvarką, nes tai įpareigoja Kriminalinės žvalgybos įstatymas. Valstybės kontrolė pasakė, kad tai nėra gerai, ir dėl to pasiūlė atlikti tam tikrus pakeitimus. Iš kilo klausimų dėl asmenų, ne etatinių slaptų bendradarbių, bet asmenų, kurie suteikia vienkartinę informaciją, skirtą kriminalinės žvalgybos uždaviniams įgyvendinti. Tačiau kilo problemų, nes valstybė pagal dabartinę tvarką išmokėdama atlygį prieš tai pati atskaito gyventojų pajamų mokesčių, kaip ir viena ranka duoda, kita ranka atima. Todėl buvo priimtas sprendimas su visais kriminalinės žvalgybos subjektais, Finansų ministerija, Mokesčių inspekcija, Valstybės kontrole padaryti išimtį ir papildyti šį įstatymą ir tokių pajamų neapmokestinti gyventojų pajamų mokesčiu. Todėl prašau palaikyti šį pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė. Prašom.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaip gerbiamas Seimo narys D. Gaižauskas ir sakė, komitetas, svarstydamas šią pataisą, neturėjo visos informacijos ir komitetas galvojo, kad čia bandoma išspręsti konfidencialumo problemas. Todėl buvo sprendimas nepritari.

PIRMININKĖ. Pritaria komiteto, atsiprašau, pritaria Seimo nario...

A. PALIONIS (LSDDF). Nepritaria.

PIRMININKĖ. Komitetas nepritaria, bet pritaria Seimo narys S. Jakeliūnas D. Gaižausko pasiūlymui ir nori išsakyti savo nuomonę.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Taip, komitete mes diskutavome, bet klausimų ir diskusijų vyksta tiek daug ir taip intensyviai, kad į viską įsigilinti yra sudėtinga. Šiuo atveju tie argumentai, kurie buvo išsakyti ir dabar, ir anksčiau, mane asmeniškai įtikina ir aš palaikysiu kolegą D. Gaižauską.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Majauskas turi kitą nuomonę.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Kolegos, kalbėjome komitete ir dabar išsakyta pozicija, matyt, bent jau mano giliu įsitikinimu, tik dar labiau sustiprina komiteto poziciją nepritari tam siūly-

mui, nes buvo pasakytas argumentas, kad valstybė viena ranka duoda, apmoka už suteiktą informaciją ar paslaugas, o kita ranka per mokesčius pasiima. Bet, gerbiami kolegos, taip yra su absoliučiai visais tarnautojais, biudžetininkais, kultūros darbuotojais, medikais, švietimo darbuotojais. Valstybė sumoka atlyginimą, bet jie visi moka mokesčius. Atsakinga mokesčių politika ką sako? Jeigu mes norime ką nors skatinti, kad jie gautų didesnę ekonominę naudą, tai mes didinkime jiems apmokėjimą už teikiamas paslaugas, o ne bandykime pritaikyti papildomas išimtis. Man atrodo, jeigu čia sprendžiamas ekonominis naudingumas, tai reikia didinti paramą jiems, o ne taikyti atskiras lengvatas.

PIRMININKĖ. Ačiū, nuomonės išsakytos. Apsisprendžiame balsuodami dėl D. Gaižausko pasiūlymo.

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 79, prieš – 7, susilaikė 20. D. Gaižausko pasiūlymui pritarta.

Dėl 5, 6 straipsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Dėl 7 straipsnio gautas A. Butkevičiaus pasiūlymas. Dėl mokesstinės apmokestinamosios veiklos, kad pajamos neviršytų ne 10, o 20.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kadangi po to vyko susitikimas su smulkiaisiais verslininkais, buvo sutarta ir rastas kompromisas 15 %. Aš savo pasiūlymą atsiimu.

A. PALIONIS (LSDDF). 15 tūkstančių.

PIRMININKĖ. Ačiū. Komiteto nuomonės ir neprašome sakyti, nes Seimo narys atsiėmė savo pasiūlymą. Socialinių reikalų ir darbo komitetas taip pat teikė pasiūlymą dėl individualios veiklos mokėtino pajamų mokesčių apskaičiavimo. T. Tomilinas pateikdamas išvadą jau pasakė, tai gal labai trumpai. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Čia analogiškas pasiūlymas, dėl kurio irgi rastas kitoks kompromisas, ir mes toliau svarstysime mano ir kolegų Seimo narių pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Ar visi komiteto nariai sutinka, kad nebalsuotume? Jūs negalite vienas atsiimti už visą komitetą.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Ne, aš neatsiimu, aš tik informuoju, aš jį pristačiau.

PIRMININKĖ. Jūs informuojate, gerai. Turėsime teikti balsuoti. Komiteto nuomonė. Prašome paskelbti.

A. PALIONIS (LSDDF). Komitetas, kai svarstė šį pasiūlymą, dar apie kompromisinį variantą neturėjo informacijos, nebuvo suderintos pozicijos, bet šiam konkrečiam pasiūlymui nepritarė, nes tada, mes manėme, kad Vyriausybės pasiūlyta 10 tūkst. eurų riba tinkama.

PIRMININKĖ. Ačiū. Dėl pasiūlymo nuomonės už nėra. Nuomonė prieš komiteto pasiūlymą.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, aš jau iš tribūnos sakiau, kad aš vienintelis balsavau prieš šitą komiteto siūlymą. Aš palaikiau Vyriausybės nuomonę ir Vyriausybės siūlymą, kad tie, kas gauna didesnes pajamas, į bendrą katilą pagaliau po 27 metų Lietuvos nepriklausomybės turi mokėti didesnius mokesčius. Biudžeto ir finansų komitetas vis tiek nusileido lobistams, padarė tik nuo 15, bet tai yra geriau. Bet komiteto nuomonė nieko nekeisti, na, man buvo nesuprantama.

PIRMININKĖ. Ačiū. Didesnė įmoka, tai yra mėnesinės pajamos 1 tūkst. 250. Jeigu manome, kad tai didesnės, bet, gerbiamieji kolegos, mūsų valia apsispręsti. Tie, kurie pritariate komiteto pasiūlymui, balsuojate už, kurie turite kitą nuomonę, kuriai komitetas nepritaria, balsuojate prieš arba susilaikote.

A. PALIONIS (LSDDF). Palaukite, supainiojote truputį.

PIRMININKĖ. Nesupainiojau. Socialinių reikalų ir darbo komitetas siūlė pasiūlymą, kuriam Biudžeto ir finansų komitetas nepritarė.

A. PALIONIS (LSDDF). Nepasakėte, kurio komiteto, Biudžeto...

PIRMININKĖ. Dabar patikslinau. Socialinių reikalų ir darbo komitetas siūlė žemutinę ribą 25 tūkst. (*Balsai salėje*)

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 24, prieš – 38, susilaikė 31. Socialinių reikalų ir darbo komiteto pasiūlymui nepritarta.

Yra kitas pasiūlymas. T. Tomilinas, R. Karbauskis ir grupė kitų Seimo narių teikia pasiūlymą dėl 7 straipsnio. Kuris kolega pristatys? T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Čia tas minėtas kompromisas, kuris buvo pasiektas su smulkiesiems verslininkams atstovaujančiomis asociacijomis. Yra pasiūlymas taikyti būtent 15 tūkst. eurų pelno, jeigu taip galima pasakyti, apmokestinamųjų individualios veiklos pajamų ribą, nuo kurios

skaičiuojamas papildomas mokestis. Siūlau pritarti kompromisinių variantui, kuriam pritaria ir Biudžeto ir finansų komitetas.

PIRMININKĖ. Ar Biudžeto ir finansų komitetas nori komentuoti?

A. PALIONIS (LSDDF). Taip, noriu komentuoti. Komitetas pritarė. Noriu replikuoti A. Sysui, kad Vyriausybės projektas, atneštas į Seimą, jau jis automatiškai apmokestina didesnes pajamas gaunančius žmones. Iki šiol buvo reglamentuojama pagal ūkinės veiklos šakas ir kai kurie mokėjo ir milijoną eurų turėdami pajamas tik 5 %. Dabar šio projekto koncepcija keičiasi ir šitas kompromisinis pasiūlymas yra žemiausias pajamas gaunantiems iš individualios veiklos, mes pakeliame kartelę nuo 10 iki 15 tūkst., o lubų mes nebestumiame, 30 tūkst. taip, kaip yra, virš 30 tūkst. jau prasideda 15 %.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė už pasiūlymą – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Nebūčiau kalbėjęs, jeigu mūsų komiteto pirmininkas būtų sakęs visišką tiesą. Aš remiu tą kompromisinį siūlymą, bet Vyriausybės atneštas projektas yra į minusą, ne į plusą. Taigi neklaidinkite kitų, nors aš palaikau šį kompromisinį siūlymą.

A. PALIONIS (LSDDF). Į plusą.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš pasiūlymą – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų labai keistai atrodo, nes Vyriausybė atėjo su 10 tūkst. riba, komitetas diskutavo, išklause įvairių organizacijų, asocijuotų struktūrų pasiūlymus, kalbėjo su verslininkais ir nusprendė pritarti Vyriausybės siūlymui 10 tūkst. ribai. Kažkas per savaitę atsitiko ir staiga – komitetas susirinko, ir apsigalvojo, nors nė vieno oficialaus susitikimo su verslininkais ir asocijuotomis struktūromis nebuvo, ir staiga nusprendė pateikti 15 tūkst. ribą. Valstybės pinigų niekam negaila, verslininkus remti galima. Matyt, galima ir pritarti ar ne?

Rimtai kalbant iš tikrųjų, mano supratimu, tokie sprendimai turėtų būti skaidresni ir mes turėtume sužinoti, kas įvyko per tą savaitę, kokie susitikimai su verslininkais vyko, kas buvo deklaruota per tuos susitikimus ir kodėl vis dėlto ta nuomonė pasikeitė, nes lygiai prieš savaitę Biudžeto ir finansų komitete mes visi balsavome ir palaikėme gerbiamo S. Skvernelio pasiūlytą poziciją.

PIRMININKĖ. Nuomonės išsakytos. Ar dėl vedimo tvarkos A. Sysas?

A. SYSAS (LSDPF). Taip. Buvo paminėta pavardė. Aš pagyriau Vyriausybę, kad atėjo su geru projektu, tik tai ji čia, Seime, pagadinome. Reikia pripažinti, kad kiekvienai mažinome. Aš kalbėjau apie skaičių – 10 tūkst., aš nekalbėjau apie milijoną.

A. PALIONIS (LSDDF). 10 tūkst. nėra didelės...

A. SYSAS (LSDPF). Jūs padarėte 15, prisipažinkime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kolegos, balsuojame už Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio ir grupės kitų pasiūlymą, dėl kurio komitetas išsakė savo pritarimą ir siūlo... (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu negalime, nes buvo skirtingos nuomonės. Balsuojantys už pritariate Seimo narių pasiūlymui, kur buvo siūloma 15 tūkst. eurų per metus metinės apmokestinamosios individualios veiklos pajamos, kad būtų ne didesnės.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 94, prieš – 1, susilaikė 6. Minėtų Seimo narių pasiūlymui pritaria. Dabar toliau yra L. Kasčiūno pasiūlymas, kurį mes jau aptarėme ir kurio neteikiu balsuoti.

A. PALIONIS (LSDDF). Tai yra susijęs su pasiūlymu dėl 2 straipsnio.

PIRMININKĖ. Komitetas jam nepritarė. Yra Seimo nario N. Puteikio pasiūlymas. Gerbiamasis kolega, jūsų pasiūlymas yra pakeisti 9 straipsnio 1 dalį. Jis yra beveik analogiškas R. Žemaitaičio. Jūs gal... N. Puteikis pateikia, o jums duosime pasakyti nuomonę už.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš siūlau neimti jokio gyventojų pajamų mokesčio nuo minimalios algos.

PIRMININKĖ. Aiški jūsų pozicija. Kolega R. Žemaitaitis turėjo tą pačią nuomonę.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Iš tiesų aš palaikau kolegos N. Puteikio. Matyt, panašiu metu mes tai mąstėme ir galvojome, nes tai buvo ir tai buvo gera praktika. Tai, ką siūlo, aš manau, turėtų būti visiems tinkama. Vis tiek Vyriausybė po svarstymo dar pasižiūrėtų tą projektą, gal dar ką nors papildytų. Todėl visus kviečiu pritarti N. Puteikio pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Tačiau komitetas nepritaria jūsų abiejų pasiūlymui.

A. PALIONIS (LSDDF). Taip. Komitetas nepritaria. Reikia pažymėti, kad NPD – neapmokestinamasis pajamų dydis ir taip yra keliamas ateinančiais metais. Kartu keliamas ir minimali mėnesi-

nė alga. Jeigu būtų pritarta šitam pasiūlymui, tai pareikalautų dar papildomai 25 mln. eurų. Taip pat susiejus neapmokestinamąjį pajamų dydį su minimalios mėnesinės algos dydžiu, minimalios mėnesinės algos didinimas automatiškai sąlygotų ir gyventojų pajamų mokesčio neatitikimus ir turėtų reikšmingos ir neigiamos įtakos finansų sistemai ir jos stabilumui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už pasiūlymą nori kalbėti M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų gerbdamas mūsų kolegą N. Puteikį, kuris net partiją buvo pavadinęs pagal šį siūlymą, aš tikrai kviečiu pritari.

Kalbėdamas rimtai, norėčiau argumentuoti, kad jeigu mes rimtai norime skatinti žmones dirbti ir norime sumažinti jiems mokesstinę naštą, čia yra būtent tas sprendimas. Šitas sprendimas palengvintų ir mums dalį, nes kiekvieną kartą nereikėtų sunkaus, tokio sudėtingo politinio apsisprendimo ir proceso, kai reikėtų keisti ir didinti NPD. Čia susietume su minimalia alga ir būtų labai aišku – mažiausias pajamas uždirbantys būtų neapmokestinami. Aš labai kviečiu palaikyti tokį sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kai mes susitarsime, kaip mes didiname tą minimalią algą, kokiais kriterijais, kokiais objektyviais ekonominiais parametrais remdamiesi ir kai apsispręsimė dėl tos mokesstinės sistemos, kas ten bus per gyventojų pajamų mokestis, kuris bus taikomas neapmokestinamajam pajamų dydžiui, aš sutiksiu, kad tai turėtų būti indeksuojami dydžiai, kad susilygintų ateityje neapmokestinamasis pajamų dydis su minimalia alga, tikrai yra prasminga. Bet aš šiame etape dėl minėtų priežasčių, dėl to, kad tikrai biudžeto netekimai padidės, o biudžetas, kaip jau matėme, labai labai įtemptas, siūlau kolegai, deja, atsiprašydamas, kad N. Puteikis siūlo gerą idėją, ateity tikrai jį palaikysiu... Šiuo atveju negaliu pritari.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Reikia balsuoti dėl abiejų šiuo metu pasiūlymų, kuriuos teikia N. Puteikis ir R. Žemaitaitis. Jie identiški.

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 98: už – 34, prieš – 27, susilaikė 37. Pasiūlymui nepritarta.

N. Puteikis – replika po balsavimo.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš, gerbdamas S. Jakeliūno poziciją, vis dėlto noriu pasakyti, kad 25 mln. Lietuvoje, tai būtų pavyzdžiui, išjungti kas penktą *printerį* valdiškose įstaigose ir nustoti pirkti rašalą ir miltelius. Čia yra tokia mažytė suma, dėl kurios mes dabar užkrausime Mokesčių inspekcijos kompiuterius skaičiuoti gyventojų pajamų mokestį minimalios algos gavėjams. Vien administravimo naštos sumažinimas duotų didesnę naudą. Aš, kolegos, vis dėlto kreipiuosi ir į premjerą, ir į gerbiamą S. Jakeliūną – pabandykime grįžti priėmimo metu.

PIRMININKĖ. Ačiū už pasiūlymą. Seimo narių N. Puteikio ir R. Žemaitaičio identiški pasiūlymai yra pakeisti 9 straipsnio 6 dalį. Jie susiję ir mes tada nebalsuojame.

Pakeisti 9 straipsnio 7 dalį – R. Žemaitaitis. Čia naujas pasiūlymas. Irgi susijęs ir jūs nereikalaujate balsuoti. Dėkoju. Dar kartą primenu, komitetas šiems pasiūlymams nepritarė.

Taip pat yra L. Kasčiūno ir kolegų pasiūlymas papildyti įstatymo projektą nauju 10 straipsniu. Mes jau aptarėme. Balsuoti nesiūlome.

T. Tomilino, R. Karbauskio pasiūlymas dėl 16 straipsnio. Mes jau taip pat priėmėme, todėl balsuoti nesiūlome.

Socialinių reikalų ir darbo komitetas – įsigaliojimas ir jo taikymas. Jau apsisprendėme taip pat. Balsuoti nereikia. Ir viskas. Ačiū gerbiamajam pranešėjui.

Mieli kolegos, dėl viso įstatymo projekto nuomonė už, nuomonė prieš. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Atsiprašau. Iš tikrųjų negaliu kalbėti už šį įstatymą, nes, mano supratimu...

PIRMININKĖ. Tai ir nekalbėkite, jei negalite. S. Jakeliūnas. (*Balsai salėje*)

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Užjaučiu M. Majauską. Jis išgyveno finansinę šizofreniją šitoje kadencijoje ne vieną kartą. Viena vertus, finansinė atsakomybė, kita vertus, populistiniai siūlymai jį varžo. Kolega turės apsispręsti, kaip ateityje elgtis, aš jam padėsiu.

Už visą įstatymo projektą tikrai siūlau balsuoti, nes jis yra gana subalansuotas šitame etape. Mes išsprendžiame tą verslo įvairovės, rūšių, diferencijavimo tarifų klausimą priklausomai nuo

veiklos rūšies, kai buvo piktnaudžiauama, pasirenkama ta verslo forma priklausomai nuo mokesstinės naštos. Sprendžiame neapmokestinamųjų pajamų dydžio adekvataus didinimo problemą ir kitus dalykus, dirbantiems žmonėms su negalia dar labiau didiname neapmokestinamųjų pajamų dydį. Aš manau, kad tai yra optimalus sprendimas šitame etape, o ateity tikrai lauksime iš Vyriausybės sisteminių siūlymų ir kartu priimsime dar esmingesnius sprendimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Sysas – nuomonė prieš.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Tikrai nebalsuosiu prieš, susilaikysiu, nes pakartosiu – šitame įstatyme yra daug gerų dalykų, ką reikėjo ir anksčiau padaryti. Labai gaila, čia kaip su *bačka* medaus. Įstatymas iš Vyriausybės buvo atneštas subalansuotas ir protingai pasiūlytas, bet interesų lobistų grupė Seime darė viską, kad įrodytų, kad Finansų ministerijos parengtas projektas neadekvatus, ir kažkodėl nusileista ne mokesčių suvienodinimo didinimo požiūriu, o ūkininkams sumažinama. Aš manau, dalis ūkininkų turėtų paprasčiausiai susilaikyti balsuodami, nes tai yra viešųjų ir privačių interesų tiesiog konfliktas, nes šiuo atveju jūs tikrai balsuojate už mažesnius mokesčius sau. Vien todėl, aš labai norėčiau balsuoti už, negalėsiu balsuoti, aš susilaikysiu.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojame dėl viso Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo daugelio straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 101 Seimo narys: už – 67, prieš – 8, susilaikė 26. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

17.34 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-576 (svarstymas)

Skelbiu kitą mūsų darbotvarkės klausimą – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-576. Biudžeto ir finansų komiteto pranešėjas V. Ažuolas jau ateina į tribūną. (*Balsai salėje*) Nemačiau gerbiamojo M. Majausko. Dėl vedimo tvarkos? (*Balsai salėje*) Replika po balsavimo.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Iš tikrųjų dėl vedimo tvarkos. Aš norėčiau kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją, prašydamas įvertinti mano gerbiamojo kolegų komiteto pirmininko žodžius apie diagnozes ir žmones, galimai sergančius psichikos sveikatos sutrikimais, tokios diagnozės pritaikymą savo kolegai. Man atrodo, kad tokiu būdu mes tik stigmatizuojame psichikos sveikatą. Aš esu giliai įsitikinęs, kad yra nederamas toks žodynas, nederamas toks pasisakymas, ir aš labai norėčiau, kad Etikos ir procedūrų komisija įvertintų tokį pasisakymą, ar tai nedaro žalos ir ar tai toliau nestigmatizuoja ir taip labai sunkioje situacijoje esančią psichikos sveikatą Lietuvoje? Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamasis Mykolai. Sakykite, ar nebūtų įmanoma tiesiog gražiai pasikalbėti, paaiškinti ir neapsunkinti Etikos ir procedūrų komisijos, ar kiti būdai neįmanomi?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Žinote, aš stengiausi gražiai kalbėti, bet girdžiu kolegų diagnozes, aš esu kantrus ir tą priimtu. Bet manau, kad yra labai daug žmonių visuomenėje, kurie turi psichikos sveikatos sutrikimų, ir juos gretinti su Seimo nariais... Nežinau, man atrodo, kad daug jų tikrai turi daug didesnę kvalifikaciją.

PIRMININKĖ. Ačiū, Mykolai.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. S. Jakeliūnas. Gal iš karto išspręsimė problemą.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Gerbiamasis Mykolai, pats domitės psichiatrija, psichologija ir visais kitais dalykais, aš tą suprantu ir gerbiu, tačiau finansinė šizofrenija nėra diagnozė, kur nors įrašyta į psichiatrijos, psichologijos arba psichoterapijos žinynus. Tokių dalykų aš nežinau, kadangi diplomą atitinkamą turiu. Mūsų draugiškas pasikalbėjimas dabar ir prieš tai, ir ateity, tikiuosi, neleis mums susiginčyti ir uždaryti kelius bendrauti ateityje.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Kadangi kolega iš tikrųjų neatsiėmė, o dar tikrai patvirtino savo poziciją, aš noriu dar kartą kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją. Aš manau, akivaizdu, kad žmo-

gus pasakė ir toliau yra giliai įsitikinęs, kad gali svaidytis diagnozėmis ir toliau stigmatizuoti psichikos sveikatą. Man atrodo, tai yra nederamas elgesys, nemandagus, nekultūringas elgesys.

PIRMININKĖ. Ačiū.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ir aš labai prašau Etikos ir procedūrų komisiją įvertinti tokį mano kolegos elgesį. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė R. Tamašunienė jau prie mikrofono.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Aš gerbiamajam Seimo nariui noriu pasakyti, kad jūs turite teisę kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją raštu, nes įprastai Etikos ir procedūrų komisija savo iniciatyva reaguoja į pirmininko pasisakymus ir t. t. Jūs tokia teise galite pasinaudoti. Be abejo, komisija priims sprendimą.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų paaiškinimą.

Gerbiamasis V. Ažuolas jau yra tribūnoje ir nori pateikti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą dėl įstatymo projekto Nr. XIIIIP-576.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – atmesti įstatymo projektą ir atsižvelgti į Vyriausybės nutarime išdėstytus argumentus. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš – 1, susilaikė 1. Kadangi jau prieš tai buvo labai daug diskutuota dėl vaiko pinigų ir papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio, prieita prie tos išvados, kad vis dėlto geriau, kad visi vaikai gautų vienodą išmoką, neatsižvelgiant į tai, kiek jų tėvai uždirba.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš atmetimą nori kalbėti G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Išties, kaip jau kalbėjau dėl praeito įstatymo, šitas įstatymas yra turbūt paskutinė galimybė išsaugoti tą papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį, kuris yra svarbus viduriniajai klasei ugdyti. Viduriniajai klasei, kuri augina vaikus, šitas papildomas nepamokestinamasis pajamų dydis yra labai svarbus. Todėl jeigu mes norime vis dėlto valstybės politika skatinti žmones dirbti, o ne laukti, kol jiems kas nors atneš pinigų ir padovanos, o geriau oriai dirbti ir užsidirbti, manau, tikrai turime palaikyti šį įstatymo projektą, kuris tikrai padės toms šeimoms ne tiktai gyventi, apsispręsti dirbti, bet taip pat apsispręsti turėti vaikų ir juos oriai auginti. Raginčiau pritarti nepritarti šitai komiteto išvadai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs prieš atmetimą. S. Jakeliūnas mano, kad reikia pritarti, kad Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo projektas, kurį teikia grupė Seimo narių, būtų atmestas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Tai yra logiškas siūlymas, nes prieš papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį mes jau pasisakėme, jo nėra, pagrindiniame įstatymo projekte jo nebeliko, negalime dar jo diferencijuoti, priklausomai nuo vaikų skaičiaus. Taigi negalime išvestinių kokių nors sprendimų priimti, jeigu esminį sprendimą jau esame priėmę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Prašome balsuoti. Balsuojantys už pritariate atmetimui.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 67, prieš – 21, susilaikė 13. Pritarta atmetimui.

17.37 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 6, 7, 11, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1238(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 6, 7, 11, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1238(2). Biudžeto ir finansų komiteto pranešėja V. Ačienė. Kviečiu, kolege, pateiti komiteto išvadą.

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, lapkričio 15 dieną svarstė minėto įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, atsižvelgiant į Teisės departamento išvadas, komiteto pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš – 2, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Vasiliauskas. Prašau pateikti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamoji pirmininke, mieli kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas komitetas, šių metų lapkričio 8 dieną svarstė Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – pritarti įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1238. Balsavimo rezultatai: pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto išvados išgirstos. Diskusija. Ar visi norime diskutuoti? Kviečiu A. Sysą. Ar A. Sysas norėtų diskutuoti dėl Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo?

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamoji pirmininke, gerbiamieji kolegos, manau, turėčiau sveikinti ir, ko gero, auksinėmis raidėmis mes turime įrašyti šitą dieną į Lietuvos naujausių laikų istoriją, kai po daugiau nei 20 metų į Lietuvos mokesčių sistemą gražinami progresiniai mokesčiai. Aišku, gražinami iškreipta forma, bet gražinami, todėl aš sveikinu ir tikrai nebalsuosiu prieš, balsuosiu už šį įstatymą.

Vyriausybė neturėjo kito kelio, aš noriu priminti, kas mažiau domisi, kad tai yra kai kurie Konstitucinio Teismo reikalavimai po sprendimo, kaip apmokestinti turtą. Bet man šiek tiek juokingai atrodo visas mūsų progresinių mokesčių įvedimas, kai iš to per metus uždirbsime net 1 mln. 200 tūkst. Taip teigia pati Finansų ministerija. Aš manau, kad auksinėmis raidėmis įrašydami į istoriją tokį faktą, mes užsidedame riebų plusą, bet, manau, laisvosios rinkos apologetų, visokių prezidentų, bankininkų ir kitų, kurie nepasitiki ir labai nemyli Lietuvos, lūpas įdėsime galimybę kiekvienu atveju, kai tik mes prakalbėsime, o, valstiečiai pritaria progresiniams, tai yra gyventojų pajamų mokesčio tarifo įvedimui, bus kalbama, kad progresiniai mokesčiai jau yra Lietuvoje, nes kiekvienoje diskusijoje, kai mes tik pradėdame kalbėti apie progresinius mokesčius, mes visą laiką girdime, kad progresija jau yra. Taip, progresija yra, bet progresinių mokesčių nėra. Aš manau, kad nepaisant visų plusų, tai yra *monkės* biznis.

Prisiminkime, kas įvyko anoje kadencijoje su turto mokesčiu, kai buvo suskaičiuota 27 mln., kad bus surinkta, tiktai litais. Deja, buvo 3 mln. Kadangi po šito įstatymo yra kitas įstatymas, kurį teikia... Ir aš pasirašiau, kolegos, kur buvo šiek tiek nuleista turto riba, aš manau, tai būtų naudingiau bendram biudžetui, nes būtų surinkta daugiau. Ta diskusija apie privalomą visuotinį nekilnojamojo turto deklaravimą, tai vis girdžiu, kad Mokesčių inspekcija turi visus duomenis, bet kai reikia suskaičiuoti ir gauti naudos, tai iš to išeina šnipštas. Labai abejoju, mes gal vienam kitam objektui ir pritaikysime 2 %, bet ir tai turbūt suras variantą, apeinantį Konstitucinio Teismo sprendimą, kad ne vos gimusiam sūnui, o kokiam nors dėdei ar tetai trečios eilės giminei bus užrašyta. Norėjome kaip geriau, bet manau, kad mes darome šį kartą kaip visada, ir iš to bus mažai efekto, bet vis tiek reikės balsuoti už.

PIRMININKĖ. Toliau K. Masiulis. Diskusijoje prašome dalyvauti ir išsakyti savo nuomonę.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiami kolegos. Prieš jus stovi žmogus, tai čia aš, kuris du kartus teikė panašius projektus, abu kartus buvo pritarta, apmokestinti brangų nekilnojamojo turto. Būdamas opozicijoje, aš tai dariau ir būdavo pritarta, o iš to išėjo šnipštas, kaip kalvio mokiniai. Todėl, kad Konstitucinis Teismas padarė savo išvadas. Aš skaičiavau ir man padėjo skaičiuoti, kad ten bus 50 mln. laimėta, dar kažkiek, o iš tikrųjų nieko nelaimėta. Tai dabar virpinti orą dėl 1 mln., apsimetinėti, kad čia kažkas vyksta, tai administravimas kainuos brangiau, tų žmonių gaudymas kainuos brangiau. Mes išleisime daug daugiau. Jeigu tai teikčiau aš, iš opozicijos, dar aš suprantu, aš kažkokį *piarą* gaučiau, čia kažka... Bet kada tai teikia žmonės iš valdančiųjų, tai aš jūsų nesuprantu. Nekilnojamojo turto mokestis, kaip normalus ir visuotinis mokestis, būtinas. Bet tada darykime sistemą, įveskime rimtą, solidų nekilnojamojo turto mokestį, kad ten būtų nemažai pinigų, kad jis eitų savivaldybėms, ir mažinkime darbo pajamas, kurios Lietuvoje ženkliai per didelės. Tai darykime tada mokestinę reformą. Bet čia yra pasityčiojimas, čia išsityčiojimas, man tai skamba... (*Balsai salėje*) Teisingai, šizofreniškai. Negalima taip daryti su mokesčiais, gausime 1 mln. iš nekilnojamojo turto! Negausite nei to, negausite, jūs būsite pastatyti į vietą tų, kurie valdo tą turtą. Negausite. Dar kartą raudonuosite, kaip aš turėčiau raudonuoti dėl savo anų idėjų, nes su Konstitucinio Teismo ir kitų pagalba tie žmonės, kurie galėtų mokėti, ne-

moka, nemokės ir šitie. O dėl 1 mln. imti administracinius dalykus didinti – kvaila. Jeigu darytume reformą, kada nekilnojamasis turtas visuotinai būtų apmokestintas ir darbo pajamos atitinkamai būtų mažiau apmokestintos, sakyčiau, pagaliau atėjo sprendimas.

PIRMININKĖ. Nuomonės išsakytos, kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją gerbiamąją V. Ačiene, aptarsime pasiūlymus. Seimo narys S. Gentvilas teikia pasiūlymą pakeisti 1 straipsnio 1 dalį. Gerbiamasis kolega, prašome pristatyti.

S. GENTVILAS (LSF). 1 straipsnio 1 dalis yra tik dėl papildomo straipsnio, kad leistų pakeisti įstatymą, o tas straipsnis susijęs su tuo, kad nekilnojamojo turto mokestis už privačių asmenų turtą būtų įskaitytas ne į valstybės biudžetą, bet į savivaldybių biudžetą, kaip yra su juridinių asmenų mokamu nekilnojamojo turto mokesčiu.

PIRMININKĖ. Jūs ne tą viršutinį, ne tą pirmąjį, paskui mes aptarsime, bet jūs pirmiausia 1 straipsnio, 6 straipsnio pakeitimas. Ir jūs siūlėte 6 straipsnio 4 dalį išdėstyti taip...

S. GENTVILAS (LSF). Ai, šitas.

PIRMININKĖ. Taip, šitas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Atsiprašau. Aš siūlau iš esmės, kad ne įstatyme būtų įrašyti tie laiptai, kada ir kokių procentu tas laipsniškumas nekilnojamojo turto apmokestinimo eitu, bet kad būtų paliktas tas tarpas tarp 0,5 % ir 2 % ir kad dėl jo galėtų apsispręsti savivaldybių tarybos.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Komitetas pasiūlymui nepritarė.

PIRMININKĖ. Pasakykite argumentus.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Todėl, kad komitetas pritarė Vyriausybės pateiktam įstatymo variantui. Pagal Seimo nario pateiktą pasiūlymą siūlomas reglamentavimas, kad savivaldybių tarybos galėtų nustatyti atskirus tarifus fizinių asmenų nekomercinės paskirties turtui ir įsigaliotų nuo 2018 metų. Tačiau reikia įvertinti, kad savivaldybių tarybos nekilnojamojo turto mokesčio tarifus mokesčiniams 2018 metams jau yra nustačiusios, o, be to, pajamos iš nekilnojamojo turto mokesčio jau yra suplanuotos ir įtrauktos į 2018 metų valstybės biudžetą. Atsižvelgiant į tai Seimo nario siūlomas teisinis reguliavimas galėtų būti svarstomas ateityje, kompleksiskai įvertinus nekilnojamojo turto mokesčio teisinį reguliavimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Armonaitė pritaria S. Gentvilo pasiūlymui.

A. ARMONAITĖ (LSF). Gerbiamieji kolegos, aš vis dėlto siūlau pritari šitam pasiūlymui, nes jis suteikia realų įrankį savivaldai spręsti dėl mokesčių klausimų. Tai taip pat yra aktualu ir sostinei, nes bus apmokestinamas visas turtas. Tačiau žinoma, kad ir kitoms Lietuvos savivaldybėms mes suteiktume tą papildomą įrankį spręsti dėl to, kaip elgtis su savo mokesčiais. Tai tikrai kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aišku, gal būtų buvę logiškiau svarstyti nuo antrojo S. Gentvilo pasiūlymo, kur jis siūlė, kad šis mokestis ir atitektų savivaldybėms, ką mes ir komitete akcentavome, kodėl jis neatitenka savivaldybėms. Visų pirma, nereikėtų painioti, tai nėra visuotinis turto mokestis, tai yra prabangaus turto mokestis, kuris atitenka valstybės biudžetui. Jeigu mes svarstytume apie visuotinį, taip, tada galima, net ne galima, tai turėtų atitekti savivaldybių biudžetų pajamoms. Tai ir yra pagrindinis aspektas, kodėl mes negalime pritari šitam pasiūlymui, kad tą tarifą nustatytų savivaldybės.

PIRMININKĖ. Nuomonės išsakytos, prašome balsuoti dėl Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymo. Balsuojantys už pritariate kolegą pasiūlymui. Komitetas minėtam pasiūlymui nepritarė.

Balsavimo rezultatai. Balsavo 95 Seimo nariai: už – 24, prieš – 32, susilaikė 39. Pasiūlymui nepritarė.

Dėl 2 straipsnio pasiūlymą teikia K. Masiulis. Prašom, kolega. Ar prašote balsuoti?

K. MASIULIS (TS-LKDF). Nebeatsimenu aš savo siūlymo. (Juokas)

PIRMININKĖ. Komitetas nepritarė.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ir tiek to, gerai.

PIRMININKĖ. Pritariate komiteto pozicijai. Atsiima ir nebalsuojame. S. Gentvilas teikia pasiūlymą panaikinti 7 straipsnio 1 dalies 2 punktą, taip pat 7 dalies 2 dalies 9 punktą.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, K. Masiulis, kuris nesusigaudė dėl savo siūlymo, tai jis siūlė, kad kapinėse esantys laidojimo namai būtų neapmokestinami nekilnojamojo turto... nes Finansų ministerijos teikiamam projekte iš esmės išbraukiama lengvata kapinėse esančiam laidojimo turtui. Vienintelė nekilnojamojo turto lengvata, kuri egzistuoja įstatyme, lieka žemės ūkiui, t. y. žemės ūkiui ir ūkininkų turimam nekilnojamajam turtui. Tai mes žmonėms, kurie naudojami laidojimo namais, ir laidojimo namų operatoriams... juos apmokestiname ir vieninteliai, kurie lieka su nekilnojamojo turto lengvata, lieka ūkininkai.

Gerbiamieji, aš sakau, jeigu yra vienintelė išimtis, taikoma įstatyme, lengvata, ir ji lieka tik žemės ūkio nekilnojamajam turtui, tai aš siūlau ją panaikinti. Nes kas, kas, bet žmonės, kurie moka paskutinius pinigus išleisti artimuosius, iš tų paimame nekilnojamojo turto mokestį, o čia, žinokite, nekilnojamojo turto mokesčio negali susimokėti ūkininkai, kurie investuoja dažniausiai europiniais pinigais, tikrai yra atleisti nuo aibės kitų mokesčių. Aš siūlau nedaryti išimčių įstatyme ir būti visiems lygiems prieš įstatymą, ir panaikinti esamas lengvatas iki galo. Kviečiu balsuoti už tai, kad nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos būtų panaikintos ūkininkams. Dėkui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Komiteto nuomonė. Prašom.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Komitetas nepritarė gerbiamojo Seimo nario pasiūlymui, nes pritarė Vyriausybės išreikštai pozicijai.

PIRMININKĖ. Ar yra norinčių kalbėti dėl pasiūlymo? Nėra. Balsuojame. Prašau? Balsuojame ir apsispręsimė dėl Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymo dėl 7 straipsnio 1 dalies 2 ir 9 punkto.

Dėkoju. Balsavo 88 Seimo nariai: už – 24, prieš – 26, susilaikė 38. Pasiūlymui nepritarė.

Ir dar vienas Seimo nario S. Gentvilo pasiūlymas dėl 5 straipsnio – siūlymas panaikinti keičiamojo 14 straipsnio 3 dalį. Gerbiamasis kolega, gal leiskime pateikti, po to dėl išvados.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, kai finansų ministras stovėjo čia, tribūnoje, ir pristatė įstatymą, aš klausiau, kiek jis yra už savivaldą. Aš pateikiau bent keturis pasiūlymus, kurie stiprintų savivaldą. Konkrečiai pasiūlymas nusako tai, kad šis mokestis, kurį jūs vadinate „prabangos mokestis“, o jis yra taikomas nuo 150 tūkst., dabar gal pakėlė komitetas, bet iš esmės yra vidutinės klasės vilniečio būstas Vilniuje. Aš siūliau konceptualiai pažiūrėti, savivaldai atiduoti apsispręsti, nuo kokio turto ir koks mokestis būtų. O konkrečiai šiuo pasiūlymu yra siūloma, kad ne į valstybės biudžetą būtų įskaitytas nekilnojamojo turto mokestis už privačių asmenų turtą, o į savivaldos biudžetą.

Gerbiami *regionalistai*, klausimas jums konceptualus: kam jūs, ar valstybei norite atiduoti mokesčius, ar savivaldai? Vienintelis argumentas, kodėl komitetas nepritaria, kad biudžetas jau yra suplanuotas. Tai kam mes tada iš viso šnekame, jeigu biudžetas jau yra suplanuotas, kam mes besvarstome šiuos įstatymus, jei mes nieko negalime pakeisti? Aš siūlau... Gerbiama išvadų rengėja pasakys argumentaciją, kad biudžetas jau suplanuotas, bet paklauskime savęs, ar galime ką nors keisti, ar ne, ir ar keičiame į savivaldos pusę?

PIRMININKĖ. Taip, komiteto nuomonę tikrai reikia išsakyti. Prašom, pranešėja.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Komitetas, kaip jau ir minėjau, nepritarė šiam pasiūlymui, o pačią prielaidą įvardino pats Seimo narys, teikdamas, kad tai įsigalios nuo 2018 metų, kai jau 2018 metų biudžetas tarybose, jau yra priimtas sprendimas...

PIRMININKĖ. Pasiūlymui pritaria E. Pupinis. Pabaigsime pasiūlymą, tada, Mykolai...

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiami kolegos. Iš tikrųjų tarybos dar nepatvirtino savo biudžeto ir nėra problema tokią sumą padalinti savivaldybėms, nes pagal savo esmę gyvenamasis turtas ir nekilnojamojo turto turtas – jokia čia ne prabanga, ir kaip kitas turtas, ir juridinių asmenų turtas turi patekti į savivaldybių biudžetą. Jeigu mes eisime ir toliau apmokestindami tą nekilnojamąjį turtą, tai iš esmės tai yra savivaldybių mokesčiai, kuriuos formuosime, ir galbūt ateityje leisime dėl jų tarifų spręsti pačioms savivaldybėms. Nematau problemos, kad šiuo metu tarifas bus nustatytas valstybės, o pateks pinigai į savivaldybės biudžetus. Tai siūlau pritariti tokiam siūlymui.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš nekartosiu, ką išsakiau prieš tai, bet aš noriu patikslinti, kad Vyriausybė ir atnešė su 220 tūkst. eurų žemutine riba. Buvo pasiūlymų, kad norėjome pažeminti tą sumą, bet yra atkreiptinas paprastas dėmesys. Tai nėra, kad turto vertė yra

220 ir dalinama visam gyvenančiam asmenų skaičiui tame turte... Reikėtų kiekvienam asmeniui dauginti iš šitos sumos, tai yra jeigu gyvena du žmonės, tai yra 440 tūkst.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame. Ar M. Majauskas?.. Ar dabar norite prieš balsavimą? Dėl vedimo tvarkos – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Jeigu galima, labai trumpai. Aš tik norėjau kalbėti prieš gerbiama kolegei pateikiant komiteto išvadą, nes kai argumentuojama nepritari siūlymui dėl to, kad būtų nepritariama, arba argumentuojama nepritari, nes Vyriausybė nepritarė, tai, mano supratimu, jeigu jau ateinama į tribūną, būtų gerai išsigilinti, kodėl yra nepritariama, ir pateikti aiškius argumentus. Arba kaip, pavyzdžiui, dabar nepritari, nes suplanuotas biudžetas. Biudžetas dar nesuplanuotas ir nepriimti sprendimai. Labai kviečiu tiesiog pateikti konkrečius argumentus, kodėl yra nepritariama kiekvienoje situacijoje.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų pastabas. Balsuojame dėl pasiūlymo, dėl kurio nuomonės jau buvo išsakytos. Atsiprašome, manėme, kad dėl vedimo tvarkos replika. (*Šurmulys salėje*) Čia balsuojame už S. Gentvilo pasiūlymą, kurį ką tik aptarėme.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 29, prieš – 36, susilaikė 28. Pasiūlymui nepritariama.

O dabar, kolegos, dėl viso įstatymo projekto nuomonė už, nuomonė prieš. O gal galime bendru sutarimu? Negalime. S. Jakeliūnas – nuomonė už.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kolegos, aš suprantu, kad čia tas progresinis mokesčio tarifas prabangiam turtui yra daugiau simbolika, bet tai yra žingsnis ta kryptimi – socialinio teisingumo kryptimi. Ateityje, jeigu išdrįsime, nors jau turbūt dešimt metų ar daugiau neišdrįstame kalbėti apie sisteminių nekilnojamojo turto mokesčių, tai išspręstų kai kurias problemas, suprantama, tai gal nebūtų populiaru. O šiame etape, manau, tas sprendimas yra priimtinas ir siūlau jį palaikyti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamasis S. Jakeliūnas šį įstatymą pavadino kaip socialinį teisingumą įtvirtinantį įstatymą. Tai, gerbiami ūkininkai, gerbiami komercine veikla su pelno mokesčio lengvatomis besimėgaujantys ūkininkai, ar jūs solidarizuojatės su kitais verslais ir mokėsite nekilnojamojo turto?.. Ne. Jūs net laidojimo namus apmokestinote šiuo įstatymu, bet patys sau pasilikate nišą nemokėti nekilnojamojo turto mokesčio. Tai, gerbiamas Stasy Jakeliūnai, ar tai yra solidarumo mokesčiai? Ar tai yra prabangos mokesčiai? Aš nemanau. Aš manau, kad tai irgi dar vienas šūvis į vietos savivaldą. Nes šis mokesčiai, priešingai negu nekilnojamojo turto mokesčiai, imamas iš juridinių asmenų, šį kartą bus įskaitytas į valstybės biudžetą. Valstybė ir taip jau gyvena ant savivaldos pečių. Tai, gerbiamieji, jūs, kurie žadėjote regionams ateitį, ar tai yra solidarumas su regionais? Kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Balsuojame, nuomonės išsakytos, dėl viso įstatymo projekto Nr. XIII-1238(2). Balsavo 95 Seimo nariai: už – 67, prieš – 8, susilaikė 20. Po svarstymo pritarta.

V. Sinkevičius – replika po balsavimo?

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Iš tiesų visa pagarba opozicijai ir gerbiamam Mykolui, bet aš norėčiau paprašyti vis dėlto gerbti kiekvieną savo kolegą, nes kiekvienas yra išrinktas žmonių, taip pat kaip jūs, kaip ir kiekvienas čia.

18.00 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1056 (svarstymas)

PIRMININKĖ. Ačiū. Skelbiu kitą mūsų darbotvarkės klausimą – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-1056. Biudžeto ir finansų komiteto išvadą paskelbs V. Ačienė. Kol V. Ačienė ateis į tribūną, K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Labai ačiū, kad pastebėjote ir mane.

PIRMININKĖ. Jūs labai svarbus mums.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš noriu pasakyti, apgailėtina, gerbiamas kolega Jakeliūnai, kad jūs pripažįstate, kad tai yra tik simbolika. Mokesčiai nėra simbolikos dalykas, mokesčiai yra tam, kad būtų surenkami pinigai. Jeigu dėl mokesčių jūs pripažįstate savo bejėgiškumą sukurti siste-

mą, tai irgi apgailėtina. Mokesčiai – ne simbolikos dalykas, čia ne Bažnyčia, kur mes daug simbolikos turime.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir gerbiamoji Ačiene, prašome paskelbti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą dėl ką tik paskelbto įstatymo projekto.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Biudžeto ir finansų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, šių metų lapkričio 15 dieną svarstė minėtą įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas yra atmesti įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1056, atsižvelgiant į tai, kad komitetas pritarė Vyriausybės pateiktam Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1238, apie kurį aš ką tik kalbėjau.

PIRMININKĖ. Ačiū. M. Majauskas – už atmetimą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Atsiprašau, aš ne už atmetimą.

PIRMININKĖ. Jūs prieš atmetimą. A. Sysas buvo užsirašęs prieš atmetimą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, pirmiausia norėčiau atkreipti dėmesį, kad šitas įstatymas absoliučiai neprieštarauja prieš tai buvusiam įstatymui. Man labai keista Biudžeto ir finansų komiteto pozicija, kad maždaug mes pritarėme anam, tai šitam nereikia pritarti. Čia yra kalbama apie apatinę ribą. Apatinė riba prieš tai buvusiame įstatyme buvo 220 tūkst. Jeigu mes tikrai norime padėti Vyriausybei vykdyti visus išpareigojimus, visus prašymus, prirašėme kalnus pasiūlymų dėl įvairių objektų, žmonių, darbuotojų atlyginimų, tai yra šaltinis, vienas iš šaltinių, nes iš nekilnojamojo turto Lietuvoje mes surenkame labai mažus, neproporcingai mažus mokesčius, palyginti su Europos Sąjungos valstybėmis.

Mūsų siūlymas ir buvo tą ribą vietoj 220 tūkst. nuleisti iki 150 tūkst. Paverskite į litus, padauginkite ir suprasite, kad tai yra rimtas nekilnojamas turtas, kažkada buvo už 700 tūkst. Lt pastatytas. Aišku, dabar 150 atrodo čia kažkoks... bet pasižiūrėkite, kiek namelis kainuoja. Tiek ir kainuoja. Neapmokestiname, sakykime, pigiausio segmento, bet brangesnius. Jeigu mes kiekvienas po 10, po 20, po 30 eurų sumokėsime mokesčių, nuo to tik valstybei lengviau bus ir finansų ministrui, ir, aišku, Ministrui Pirmininkui. Todėl ir raginu padėti jiems valdyti šalį, bet ne žodžiais, o pinigais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už atmetimą – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš iš esmės esu išsakęs savo argumentus. Nesisteminis požiūris.

PIRMININKĖ. Gerai, kolegos, balsuojame. Kurie balsuojate už, pritariate, kad būtų atmesta, o tai reiškia, kad jūs nepritariate, kad būtų 150, o liktų buvusi senoji norma – 220 tūkst. Kurie balsuojate prieš, sutinkate su pozicija, kurią siūlė kolegos Seimo nariai, kad būtų 150 tūkst. Visi supratote? (*Balsai salėje*) Nesupratote? Dar kartą, jeigu nesupratote, tai bendru sutarimu iš naujo balsuojame. (*Balsai salėje*) Yra nesupratusių, todėl prašau pakartoti.

Tie, kurie balsuojate už, sutinkate, kad būtų atmestas Seimo narių siūlymas, kuriuo jie siūlė mokesstinę ribą pažeminti ir taikyti 150 tūkst., o anksčiau buvo 220. Tie, kurie balsuojate prieš arba susilaikote, turite kitą poziciją. Vadinasi, už atmetimą – nepritariate 150 tūkst., prieš atmetimą – turite poziciją dėl 220 tūkst. Dabar visiems aišku? (*Balsai salėje*)

Balsavo 90 Seimo narių: už – 68, prieš – 8, susilaikė 14. Sprendimas toks – atmesta.

18.06 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 4, 5, 12, 22, 30, 33, 46¹ ir 58 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1239(2) (svarstymas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Pelno mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1239(2). Pranešėjas – A. Palionis, Biudžeto ir finansų komitetas. Pateikiama išvada.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą. Sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas, komiteto pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė ir komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusija. M. Majauskas. Jums reikėtų eiti į pagrindinę tribūną.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia dar vienas labai keistas valdančiosios daugumos siūlymas. Nežinau, kaip būsimas ekonomikos ministras vertina, bet gal, jeigu praleis daugiau laiko su įmonėmis, kurios tik kuriasi, su startuoliais, išgirs, kad jaunas verslas, susikūręs pirmais metais, tikrai neplanuoja jokio pelno. Pirmais metais susikūręs ieško naujų rinkų, ieško žmonių, kuria produktus, paslaugas, testuoja ir žiūri, kaip reaguoja rinka. Tuo labiau niekas nekuria verslo sausio 1 dieną, galbūt kuria kurią nors kitą metų dieną ir tie pirmieji metai dar trumpesni tampa.

Čia mes išeiname su siūlymu pirmais metais smulkias įmones atleisti nuo pelno mokesčio. Mano giliu įsitikinimu ir iš mano tikrai labai nedidelės patirties, bet šiekios tokios patirties darbo privačiame sektoriuje, jaunos įmonės, jauni žmonės, kurie kuria verslą, pirmais metais pelno neplanuoja.

Statistika, kurią pateikė Finansų ministerija, sako, kad didelė dalis įmonių vis dėlto pirmais metais planuoja ir turi pelną. Tai yra tos įmonės, tai yra didelių kompanijų dukterinės įmonės, o ne fizinių asmenų sukurtos įmonės, kaip siūloma šiame įstatyme.

Visa tarptautinė praktika rodo, kad įmonės tik trečiais penktais metais turi realų pelną ir planuoja tokį turėti. Jei kuria įmones, tai kuria ne todėl, kad yra pelno mokesčio lengvata pirmais metais. Jeigu mes iš tikrųjų norime padėti įmonėms, jaunosms įmonėms, tai atleiskime jas nuo darbo mokesčių, kad galėtų lengviau kurti vietas. Mano supratimu, tai paskatintų. Bet ne pelno mokestis, kuris ir taip dabar yra labai žemas, yra 5 %.

Aš suprantu idėją, suprantu gerą žinią, kad atleidžiame jauną verslą nuo mokesčių, bet dar kartą sakau: pelnas pirmais metais – skamba labai keistai ir startuoliai tikrai apie tokius dalykus negalvoja.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją, nes yra gautas pasiūlymas. Dėl 3 straipsnio yra gautas Seimo nario J. Jaručio pasiūlymas. Gerbiamasis Jonai, prašom pristatyti savo pasiūlymą.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano pasiūlymas yra susijęs su pelno mokesčio... Vyriausybės siūlymu pirmus metus atleisti nuo pelno mokesčio, apie ką kalbėjo kolega Mykolas. Iš tikrųjų pirmiausia tai sveikinu, bet iš bendros praktikos, iš susitikimų su gyventojais... Nors čia buvo minėta, kad apie 40 % naujų įmonių pirmais metais turi pelno, ne visada, ypač regionuose, tas pelnas yra pasiekiamas. Tiesiog vienas iš mano pasiūlymų būtų tą nuolaidą išdėlioti per trejus metus: pirmais metais nemokėti, antrais metais – 1 % ir t. t. Tiesiog apgailestauju, kad komitetas šitam pasiūlymui nepritarė. Kviečiu apie tai pagalvoti.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kaip ir gerbiamas Jonas sakė, komitetas nepritarė, nes pirmu mokestiniu laikotarpiu pelno mokesčio atostogos yra į verslo pradžią ir verslo pradžioje yra lengvata. O jau antri, treči realiai yra administracinės naštos mažinimas. Tuo labiau kad su šituo projektu yra siūloma ir kam pritaria Vyriausybė, siūlo, kad vykdant investicijas būtų sumažinta iki 100 % lengvata. Tai būtų net ir geresnis negu 1 % ar 3 %, jeigu tai yra į produktyvius, investicinius... ir technologinį atsinaujinimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Diskutuojant Biudžeto ir finansų komitete, mes turėjome abejonių apskritai dėl šitų vadinamųjų mokesčio atostogų prasmingumo, nes gali būti įvairių variantų, kai bus bandoma galbūt manipuluoti. Mokesčių inspekcija užtikrina, kad yra apsaugos priemonių, kad nebūtų piktnaudžiaujama tuo. Bet jeigu mes dar modifikuosime šitą siūlymą, ištesime tas atostogas, aš manau, paskatų tuo piktnaudžiauti gali padidėti. Todėl įvertinus tai, kad tikrai tų paskatų yra gana daug ir alternatyvų naudotis mokestinėmis lengvatomis ir atostogomis yra, siūlau kolegai taip pat racionaliai vertinti ir pritarti šiuo atveju jau Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prašome balsuoti dėl pasiūlymo. J. Jaručio pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė.

Dėl viso įstatymo balsavo 92 Seimo nariai. Atsiprašau, dėl pasiūlymo 92 Seimo nariai: už – 9, prieš – 29, susilaikė 54. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl viso įstatymo projekto. (*Balsai salėje*) Supratome. S. Jakeliūnas dėl viso įstatymo projekto už. Ar galbūt nekalbame ir žinome savo nuomonės, savo pozicijas? Kalbame. S. Jakeliūnas – už.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Kolegos, aš manau, kad tai tikrai reikalingas įstatymas. Inovacijos, atnaujinamos technologijos yra maksimaliai paremtos. Mes iš esmės priartėjome prie konkurencingiausių valstybių galimybių pritraukti investicijas, skatinti naują ir inovatyvų verslą. Todėl manau, kad tai yra viena iš priemonių, ne vienintelė, kuri paskatins mus tobulėti ir pritraukti investicijas, ir taip pat vykdyti verslą čia Lietuvoje. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. M. Majauskas – nuomonė prieš.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šiame projekte tikrai yra neblogų dalykų, bet, kaip ir minėjau, vienas pamatinių yra pelno mokesčio lengvata, apie kurią šiaip sakyčiau, kad gal pigus Vyriausybės *piaras*, bet iš tikrųjų nepigus, nes įmonės naudosis tokia landa. Tos įmonės, kurios jau turi žinomas rinkas, žinomus pirkėjus, išvystytus produktus ir paslaugas ir žmones, labai nesudėtingai per fizinius asmenis steigs naujas įmones ir naudosis pirmais metais nemokėti pelno mokesčio, kuris ir taip jau yra labai mažas – 5 %. Mano giliu įsitikinimu, tai yra labai keistas siūlymas. Jis tikrai nepasieks savo tikslo. Nežinau, kiek iš čia esančių esate įkūrę įmones ir pradėję savo verslus ir kiek iš jūsų jau pirmais metais planavote ir turėjote pelno. Kiek man teko domėtis, žmonės labai retai, jauni verslininkai pirmais metais rodo rimtus pelnus. Jeigu jie steigia įmonę, tai ne dėl to, kad planuoja uždirbti pelno ir mato, kad jiems nereikės mokėti pelno mokesčio pirmais metais. Tikrai kviečiu dar kartą rimtai pagalvoti ir Vyriausybę rimtai susimąstyti, ar tikslinga yra tokia pelno mokesčio lengvata, nors ji ir skamba labai gražiai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prašom balsuoti dėl Pelno mokesčio įstatymo projekto Nr. XIII-1239.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 76, prieš – 1, susilaikė 11. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

Gerbiami kolegos, mūsų darbotvarkė numatyta iki 18 val. 30 min. Jau dabar turėtų būti Seimo narių pareiškimai. Noriu su jumis pasitarti. Galbūt mes galime bent jau pabaigti šituos įstatymų projektus, kurie buvo numatyti iki vakarinio posėdžio? Ir leisti kolegai, matau, vienas yra užsirašęs, pareiškimą. Taip ir sutarėme, nes dabar yra 18 val. 17 min.

18.16 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 ir 96 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1240(3) (svarstymas)

Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimas Nr. XIII-1240.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke.

PIRMININKĖ. A. Palionis, Biudžeto ir finansų komitetas.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas, vadovaudamasis Seimo statuto 137 straipsnio 4 dalimi, įstatymų projektus Nr. XIII-1240, Nr. XIII-1005 ir Nr. XIII-980 svarstė kartu, juos sujungė ir Seimui teikia sujungtą patobulintą įstatymo projektą Nr. XIII-1240(3), kuriam Biudžeto ir finansų komitetas pritarė.

Balsavimo rezultatai: už – 8, 1 susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė... Kolegos, mums dar reikia dabar aptarti pasiūlymus. Yra J. Oleko, R. Budbergytės, A. Syso ir D. Šakalienės pateiktas pasiūlymas dėl 1 straipsnio. Kuris iš kolegų norite pristatyti savo pasiūlymą? Ar sutinkate su komiteto nuomone? R. Budbergytė. Prašau, kolege. (*Balsai salėje*) Jūs nesutinkate su komiteto... O, atsiprašau, pristatykite.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Mes tikrai negalime sutikti su komiteto tokio pasiūlymu ir nesuprantame, kodėl tikrai yra negerbiamas Mokesčių administravimo įstatyme įteisintas asmenų lygybės prieš įstatymą principas. Tikrai norėtume pasiūlyti atsižvelgti į mūsų įregistruotą pataisą, kuria siūlome ir kitiems žmonėms, vartojantiems kitas kuro rūšis, leisti naudotis tokia lengvata.

PIRMININKĖ. Kolege, jūs kalbėjote dėl viso, ar jūs tik savo pasiūlymą pristatėte? Dėl viso. Dar patikslinkite dėl savo pateikto pasiūlymo, kurį pateikėte dėl 1 straipsnio.

R. BUDBERGYTĖ (*LSDPF*). Mes pateikėme pasiūlymą, kad būtų galima šia lengvata naudotis ir asmenims, kurie naudoja kitas kuro rūšis, ne tiktai gyvenantys daugiabučiuose ir naudojantys centralizuotą šildymą ir karštą vandenį bei dujas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Komiteto nuomonė.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Komiteto nuomonė. Pasiūlymui, kad naudojantiems akmens anglis, durpes, malkinę medieną, medienos atliekas, gamtines dujas ir elektros energiją, komitetas nepritarė. Pirmiausia atkreiptinas dėmesys, kad lengvatinio PVM tarifo nustatymas akmens anglims ir durpėms neatitiktų Tarybos direktyvos dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos, pagal kurios nuostatas valstybės narės lengvatinius PVM tarifus gali nustatyti pasirinktinai tik šioje direktyvoje nurodytoms prekėms ir paslaugoms, o nustatyti lengvatinį PVM tarifą gamtinėms dujomis ir elektros energijai galima būtų tik pasikonsultavus su Europos Komisija. Taip pat nustčius lengvatinį PVM gyventojų namų ūkiuose šilumos energijai ir karštam vandeniui paruošti naudojamoms gamtinėms dujomis, elektros energijai ir malkoms, tokios PVM lengvatos taikymą būtų sunku administruoti, kuri PVM dalis būtų apskaičiuojama prekių tiekimo momentu, ir tokio kuro tiekimo momentu daugeliu atvejų būtų itin sudėtinga ar net neįmanoma nustatyti, kokia šių prekių dalis buvo tam naudojama. Taip pat įteisinus ir šitoms kuro rūšims lengvatinį 9 % PVM tarifą, netekimai biudžeto pajamų sudarytų 45 mln. eurų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėkoju komiteto atstovui už išvados ir komiteto nuomonės išsakymą. Nuomonė už pasiūlymą – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamieji kolegos, aš manau, kad antrasis gerbiamųjų socialdemokratų pasiūlymas yra lyg ir racionalesnis, bet žiūrint centrinio šildymo kuro balansą, koks jis naudojamas šiandien gamybai, tai 80 % yra atsinaujinanti biomasė, bet 20 % yra gamtinės dujos. Laipei, Lietuvoje nenaudojama anglis, bet iš esmės naudojami yra tie dalykai, dėl kurių ta pati Europos direktyva pasisako, kad nereikėtų taikyti lengvatinio PVM. Tai centriniam šildymui mes jau taikome lengvatinį PVM, net ir dujomis gaminamai šilumos energijai. Tuo tarpu kai mes prašome individualiems namams, jau sakome, kad galioja direktyva, ir negalime. Tai aš siūlyčiau suvienodinti teisę kiekvienam, kurie nori gauti šilumą, gauti tą patį lengvatinį PVM.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš M. Majauskas. Prieš pasiūlymą.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, kadangi ne vieną kartą inicijavau pridėtinės vertės mokesčio lengvatą centriniam šildymui ir čia, šioje salėje, rinkau parašus, ir iš tribūnos pristatinėjau, tai noriu dar kartą apginti ir paaiškinti, kodėl centriniam šildymui jinai yra prasminga. Vienas esminių dalykų, kad tu negali atsijungti ir negali pasirinkti, o jinai centralizuotai ir neefektyviai tiekama valstybės. Kol valstybė nesutvarko, tol jinai turi užtikrinti lengvatą.

Antras, kuris yra pagrindinis dalykas, yra tai, jog tai yra reguliuojama sritis. Jeigu mes sumažiname PVM centriniam šildymui, tai visa nauda nueina vartotojui. Šiuo atveju, jeigu mes kalbame – durpėms, malkinei medienai, medienos atliekoms, akmens anglims, nauda gali nueiti ir gamintojams, ir prekybininkams, ir tiekėjams, ir kam tikrai nori, ir nebūtinai vartotojams. Todėl lengvatos taikymas šiuo atveju yra gerokai mažiau pagrįstas, nei lengvatos taikymas centralizuotai tiekiamai šilumai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės išsakytos. Prašome balsuoti dėl kolegų J. Olekos, R. Budbergytės, A. Syso ir D. Šakalienės pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė. (*Balsai salėje*)

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 15, prieš – 30, susilaikė 41. Pasiūlymui nepritarta. Yra kitas Seimo nario J. Olekas pasiūlymas. Jis labai panašus, tik skiriasi medžio ir šiaudų granulėmis... Komiteto nuomonė buvo... Juozo nėra.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Komitetas taip pat nepritarė. Argumentai tokie patys kaip ir dėl prieš tai buvusio pasiūlymo.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu pritarti, nes dėl panašaus jau balsavome? (*Balsai salėje*) Nepritarėme pasiūlymui, nes mes... (*Balsai salėje*) Jūs norite balsuoti? Balsuodami apsispręskime tada. (*Balsai salėje*) Norite išsakyti nuomonę.

V. Juozapaitis – dėl vedimo tvarkos.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Aš tik noriu atkreipti dėmesį, kad ten, tribūnoje, sėdintys turbūt Vyriausybės atstovai, aš iš toli nematau, ar šiaip žiūrovai, jie rodo Seimo na-

riams, kaip reikia balsuoti. Tai aš primenu, kad ištis čia turbūt ne tas žanras yra, ir Seimo nariai yra pakankamai išmintingi, kad galėtų apsispręsti. Tai jūs, kaip pirmininkė, gal atkreipkite dėmesį.

PIRMININKĖ. Ačiū, pažvelgsiu ir į tą pusę atsakingiau. (*Šurmulyš salėje*) Pasiūlymas pristatytas. S. Gentvilas nori kalbėti už pasiūlymą.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamieji, šitas pasiūlymas yra žymiai racionalesnis už pirmąjį, nes jis skatina privačių namų vietinių kuro šaltinių ir atsinaujinančios energetikos panaudojimą. Jeigu mes kalbėjome apie pirmąjį pasiūlymą, kur būtų nuolaida ir gamtinėms dujoms, ir angliai, tai šiuo pasiūlymu diferencijuojama, kad čia būtų skatinama, kad gyventojai iš gamtinių dujų katilų pereitų prie granulinių katilų arba kitų katilų, nes mokėtų mažesnę PVM. O kai kalbama, kad neįmanoma apskaičiuoti šito dalyko, na, paklauskime savęs nuoširdžiai, kam dar galima naudoti malkas ar granules, jeigu ne šildymui? Jeigu kalbama apie juridinius asmenis, tai juridiniams asmenims PVM vienaip ar kitaip sugrįžta. Jeigu mes taikome ir skatiname atsinaujinančios energetikos panaudojimą ne tik centralizuotam šildymui, aš nesutinku, gerbiamasis Mykolai, bet centralizuoto šildymo tinklai padarė milžinišką progresą, vien šiais metais... vien kitais metais šiam sezonui kainos kris 9 %, lyginant su praeita žiema, sulyginkime sąlygas ir privatiems. Ką jau kalbėti apie regionus, kur labai daug kas šildosi ir malkomis, ir granulėmis.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Aš noriu atkreipti dėmesį, kad šiame pasiūlyme yra taip pat nurodomos ir durpės, kas prieštarautų Europos Tarybos direktyvai dėl pridėtinės vertės mokesčio lengvatos taikymo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Apsisprendžiame balsuodami dėl J. Oleko pasiūlymo, kuriam komitetas nepritarė.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 16, prieš – 28, susilaikė 41. Pasiūlymui nepritarė. Dėl viso įstatymo projekto nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už dėl viso įstatymo projekto M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, labai ilgai ir daug kartų diskutavome, labai apmaudu, kad priimame sprendimus paskutinę minutę. Primenu, kad šioje salėje, iš šios tribūnos, prieš pusę metų siūliau tuos pačius sprendimus priimti. Apmaudu, kad tai užtruko, kad laikėme žmones nežinioje, kad kėlėme chaosą ir žmonių galvose, ir čia, Seimo salėje. Džiaugiuosi, kad Ministras Pirmininkas gerbiamasis S. Skvernelis apsisprendė ir šiandien juokiasi, nes jau žino, ką darys, ir balsuos už. Būtų gerai, jog būtų taip pat galvojęs dar prieš pusę metų ir nedvejojęs, kad turime užtikrinti lengvatą centriniu šildymu besinaudojantiems gyventojams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Yra keletas priešasčių. Nuosekliai laikiausi nuostatos, kad tokios lengvatos iškreipia rinką, vieniems taikom lengvatas, kitiems netaikome. Taikome lengvatas ir tiems, kuriems nepriklausytų, ir čia amžina diskusija. Buvo daug skaičių parašyta, išsakyta. Nenoriu kartoti, nes dabar 700 tūkst. gauna lengvatą, jeigu būtume panaikinę kažkada, kai buvome priėmę sprendimą, gautų 210 tūkst. Tai kada daugiau lengvatų gauna dabar su 9 %, ar su 21 %, kai visiems vienoda?..

Antra. Tai yra todėl, kad lygiateisiškumo principas pažeistas. Ir trečia. Mes apskritai vėl neterminuotai įsivedėme šią dalyką. Tai mes, na, paprasčiausiai išnaudojame neracionaliai nedideles lėšas, kurias turime, ir bijome pasakyti, kad karalius nuogas. Reikia padėti tiems, kam reikia, bet tikrai „Vilniaus vartuose“, čia, kitoje pusėje, A. Tumėno gatvėje, gyvenantys žmonės neturi gauti lengvatos, ten butas kainavo milijoną.

PIRMININKĖ. Ačiū. Balsuojame dėl ką tik mūsų aptarto įstatymo projekto, kuris yra pagrindu sujungus Nr. XIII-980, Nr. XIII-1005 ir Nr. XIII-1240(2). Balsavo 91 Seimo narys: už – 80, prieš – 2, susilaikė 9. Įstatymo projektui pritarta po svarstymo.

18.30 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-305 (svarstymas)

Skelbiu kitą mūsų darbotvarkės klausimą – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projektas Nr. XIII-305. Pranešėja – Biudžeto ir finansų komiteto atstovė, Seimo narė V. Ačienė. Pateikite išvadą dėl minėto įstatymo projekto.

V. AČIENĖ (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, šių metų spalio 18 dieną svarstė minėto įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir priėmė sprendimą: atmesti įstatymo projektą Nr. XIIIIP-305, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 12 d. nutarime Nr. 590 išdėstytus argumentus, Teisės departamento ir Europos Teisės departamento pateiktas pastabas dėl projekto.

Balsavimo rezultatai: už – 9, susilaikiusių ir prieš nebuvo. Priimta vienbalsiai.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiamajai pranešėjai. Norinčių kalbėti nėra. Gal galime bendru sutarimu? Galime bendru sutarimu. Dėkoju.

18.31 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 116 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1055(2) (svarstymas)

Dar vienas mūsų darbotvarkės klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 116 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1055. Kviečiu gerbiamąjį kolegą A. Palionį pateikti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą.

A. PALIONIS (*LSDDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą projektą. Pasiūlymų negavome. Pritarėme įstatymo projektui ir komiteto išvadoms bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Galime pritarti bendru sutarimu.

18.32 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiamieji Seimo nariai, liko mūsų nustatytas laikas, kaip ir aptarėme, Seimo narių pareiškimai. (*Balsai salėje*) Ačiū, Pirmininke. Jūs kalbate apie kitos savaitės darbotvarkę, bet aš noriu pagarsinti, manau, kad dar kitos savaitės darbotvarkę mes galėtume priimti antradienį.

Primenu Seimo statuto 99 straipsnį dėl nenumatyto Seimo posėdžio. Seimo valdyba vakar priėmė sprendimą, tiesiog nujausdama, kad šiandien mes labai labai atsakingai svarstysime valstybės biudžetą ir lydimuosius įstatymų projektus, ir nutarė, kad kitą antradienį 12 valandą bus nenumatytas posėdis ir mes tęsime į jo darbotvarkę įrašydami įstatymo projektus, kurių neapsvarstėme šiandieną. Apie tai mes kalbėjome Seniūnų sueigoje ir tam buvo pritarta. O tai yra Valstybinio socialinio draudimo įstatymas ir lydimieji įstatymų projektai, tai yra Privalomojo sveikatos draudimo projektas ir lydimieji, visi rezerviniai klausimai ir tai, ką sutarėme Seniūnų sueigoje, dėl Antikorupcijos komisijos išvados. Laukia labai atsakingas antradienis, toks pat darbštumu pasižymintis, kaip ir šiandieną. Tada bus dar ir kitos savaitės, gerbiamasis Pirmininke, kuri prasiždėtų gruodžio 5 dieną, mūsų darbotvarkės patvirtinimas.

Dabar Seimo narių pareiškimai. Kviečiu P. Urbšį perskaityti labai svarbų pareiškimą. V. Kamblevičius, kol ateis P. Urbšys.

V. KAMBLEVIČIUS (*TTF*). Pirmininke, aš norėjau jūsų paklausti, kodėl mes norime išeiti iš ritmo? Darykime antradienį 10 valandą. Jeigu vėl bus daug klausimų, nespėsime antradienį, reikės ketvirtadienį.

PIRMININKĖ. Manau, kad valdyba pakankamai įvertino šią poziciją, buvo tokie pageidavimai. Pritarta, kad pradžia 12 valandą, iš tikrųjų suspėsime.

18.34 val.

Seimo narių pareiškimai

P. Urbšys. Jums suteikiama tribūna. Seimo nario pareiškimas.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). „Gerbiamieji Seimo nariai, mes visi Seime, Tautos atstovybėje, turime vadovautis Konstitucija ir sąžine. Konstitucijoje įrašyta: „Gyvybė saugoma įstatymu.“ Kiekvieno mūsų sąžinės nuostatos grindžiamos mūsų vertybėmis ir įsitikinimais. Pagal tas vertybes, kurias

išpažįstu, embrionas yra žmogaus gyvybė. Todėl, vadovaudamasis Konstitucija ir savo sąžine, teikiamus įstatymų projektus, nukreiptus į embriono naikinimą, vertinu kaip pasikėsinimą į gyvybę.

Man taip pat nepriimtina, kad medikai, kurie konsultavo gerbiamąją Viktoriją dėl teikiamų įstatymo projektų, dėl savo suinteresuotumo neįstengė apsaugoti besilaukiančios moters, kad ir Seimo narės, nuo situacijos, kuri galėjo jai pakenkti. Būtent dėl šių priežasčių Seimo posėdžio metu paprašiau, kad šio įstatymo projekto neteiktų kūdikio besilaukianti moteris. Mano nuostabai, šiuos žodžius dalis žmonių įvertino kaip Seimo narės pažeminimą ir bandymą diskriminuoti. Dėl to atsiprašiau gerbiamosios Viktorijos ir dabar atsiprašau visų moterų, kurios mano žodžius priėmė kaip įžeidžiančius moteris, kurios laukiasi vaiko.

Tai darau ne dėl komisijos įpareigojimo, o dėl to, kad jaučiu išskirtinę pagarbą visoms moterims, net ir moterims, kurios yra kitos nuomonės negu aš.

Kartu iš anksto noriu atsiprašyti visų moterų Seimo narių dėl to, kad ir ateityje į jus visų pirma žiūrėsiu ne kaip į belytes būtybes, o kaip į moteris, vertas susižavėjimo ir vyrų pagarbos.“
Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame P. Urbšui. Aš, kaip moteris, jaučiuosi pamaloninta kai kurių jūsų žodžių.

N. Puteikis. Prašome, jūsų pareiškimas.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš dėl pinigų. Klaipėdietis, turėdamas dešimt butų, nusiperka miesto tarybos patvirtintą sumažintą tarifą, verslo liudijimą už vieną eurą, ir, pavyzdžiui, gaudamas kas mėnesį 2 tūkst. eurų pajamų iš nuomos, valstybei sumoka 1 eurą per metus gyventojų pajamų mokesčio. Pasakykite man, kokioje dar valstybėje taip galima?

Ką reikia daryti? Užtektų Vyriausybei savo nutarime parašyti, kad negali būti vienas verslo liudijimas dešimčiai butų, pirmiausia turi būti kiekvienam butui po liudijimą. Antras dalykas, reikėtų pataisyti teisės aktus mums visiems, kad nustatytume kažkokią minimalią, protu suvokiamą ribą, bent jau 50 eurų, arba, kaip dabar yra, 15 % gaunamų pajamų.

Aš noriu pasakyti, kad tokių anekdotiškų sprendimų, kurie skirti tik labai turtingų žmonių naudai, nes jie sau gali leisti nusipirkti gyvenamąjį namą ir gyventi iš nuomos, nemokėdami jokių gyventojų pajamų mokesčių, tokių schemų yra pakankamai daug. Aš raginu Biudžeto ir finansų komiteto narius, raginu finansų ministrą, raginu premjerą štai šitą vietą, kuri skirta tik turtingiems žmonėms (šiltnamio sąlygos), užtaisyti ir įvesti normalius mokesčius.

PIRMININKĖ. Ačiū. Daugiau pareiškimų nėra.

Gerbiamieji kolegos, noriu atsiprašyti socialinės apsaugos ir darbo ministro, jis šiandien visą dieną tikėjosi, kad mes svarstysime jo įstatymų projektus. Tikrai tai darysime antradienį. Taip pat sveikatos ministro. Manau, viską suspėsime. Dėkoju labai labai nuoširdžiai už šiandienos labai prasmingą jūsų darbą ir prašau registruotis. Linkiu gražių ateinančių dienų. Mūsų pasimatymas numatomas, kaip ir tarėmės, kaip ir priėmė valdyba, nenumatytame posėdyje. Seniūnų sueigos nebus, nes taip skelbia Statutas. Kai nenumatytas posėdis, darbotvarkę patvirtina valdyba.

Užsiregistravo 69 Seimo nariai. Skelbiu posėdį baigtą. (*Gongas*) (*Balsai salėje*)

R. Budbergytė taip pat dalyvavo šiame posėdyje. Ačiū. Jos registraciją tvirtiname.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 77, 79, 80, 81, 82, 86, 87
Antanavičienė Elena 9
Antanavičius Antanas 9
Antanavičius Kazimieras 7, 8, 9, 10, 11
Anušauskas Arvydas 40
Armonaitė Aušrinė 79
Ažubalis Audronius 71, 72
Ažuolas Valius 14, 60, 61, 76, 77
- Bakas Vytautas 22
Bakša Danas 48
Bartkevičius Kęstutis 52
Bastys Mindaugas 44
Baškienė Rima 18, 49, 54
Bernatonis Juozas 11, 12, 41
Budbergytė Rasa 84, 85, 88
Butkevičius Algirdas 29, 32, 33, 38, 52, 60, 73
- Černiauskienė Nendrė 48
- Dagys Rimantas Jonas 39, 40, 50, 51, 71, 74
Degutienė Irena 38, 39
Dobravolskas Algis 8
Dumbrava Algimantas 21, 45, 58
- Gailius Vitalijus 40
Gaižauskas Dainius 72, 73
Gelūnas Arūnas 46
Gentvilas Eugenijus 14, 15, 16, 39, 42, 43
Gentvilas Simonas 47, 51, 52, 53, 65, 67, 68, 79, 80, 81, 85, 86
Glaveckas Kęstutis 7, 9, 10, 27, 28, 29, 30, 37, 43, 44, 52, 56
Gorbačiovas Michailas 7, 10
Gražulis Petras 12, 27, 51, 55, 56
- Hajekas Frydrikas Augustas fon
(Hayek Friedrich August von) 8
- Imbrasas Juozas 46, 47
- Jakeliūnas Stasys 19, 25, 29, 30, 31, 56, 58, 59, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 72, 75, 76, 77, 81, 83, 84
Jarutis Jonas 15, 83
Jedinskij Zbigneŭ 42
Jovaiša Eugenijus 23
Juozapaitis Vytautas 85
- Kamblevičius Vytautas 43, 87
Karbauskis Ramūnas 22, 46, 73, 74, 75
Kasčiūnas Laurynas 71, 72, 74, 75
Kašauskas Stasys 10
Kirkilas Gediminas 7, 21
- Kreivys Dainius 21
Kubilienė Asta 18, 24
Kukuraitis Linas 45
Kuodis Raimondas 53
- Landsbergis Gabrielius 12, 13, 28, 29, 40, 41, 42
Linkevičius Linas Antanas 12
- Magnitskis Sergejus (Magnitskij Sergej) 11, 40, 41
Majauskas Mykolas 39, 40, 49, 68, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 81, 82, 83, 84, 85, 86
Maldeikienė Aušra 25, 27, 29, 30
Markauskas Bronius 42, 43, 44, 47, 66
Masiulis Kęstutis 12, 55, 78, 79, 80, 81, 82
Masiulis Rokas 45, 47
Matulas Antanas 39, 47, 48, 54, 57
Mažeika Kęstutis 21
Mizasas Liudvikas fon (Mises Ludwig von) 8
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 41
- Nausėda Alfredas Stasys 14
Navickas Kęstutis 12
Nevulis Petras 14
- Olekas Juozas 9, 10, 35, 39, 41, 42, 43, 84, 85, 86
- Palionis Andrius 39, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 64, 65, 66, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87
Pavilionis Žygimantas 71, 72
Petrauskienė Jurgita 46
Poderys Virgilijus 64, 67, 68
Popovienė Raminta 18
Pranckietis Viktoras 7
Prunskienė Kazimira Danutė 8
Puidokas Mindaugas 17, 24
Pupinis Edmundas 25, 45, 46, 50, 64, 65, 67, 80
Puteikis Naglis 14, 21, 52, 74, 75, 88
- Ramanauskas-Vanagas Adolfas 20
Razma Jurgis 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 53, 54, 55, 59, 61, 63, 67
Reiganas Ronaldas (Reagan Ronald) 69
Rinkevičius Viktoras 12, 18, 66
- Sabatauskas Julius 23
Saudargas Paulius 71, 72
Simulik Valerijus 70, 71
Sinkevičius Virginijus 21, 81
Sysas Algirdas 11, 22, 23, 46, 47, 53, 63, 68, 69, 73, 74, 76, 78, 82, 84, 85, 86
Skaistė Gintarė 69, 70, 77
Skvernelis Saulius 26, 36, 42, 44, 45, 46, 54, 55, 74, 86

- Smitas Adamas (Smith Adam) 27
Stančikas Andriejus 13, 14, 15, 22, 66, 67
Starkevičius Kazys 15, 17, 44
Steponavičius Gintaras 45
Streikus Zenonas 24, 56, 57, 58, 59
- Šakalienė Dovilė 84, 85
Šalaševičiūtė Rimantė 18
Šapoka Vilius 26
Šimonytė Ingrida 21, 56, 58, 59, 61, 62, 63
Širinskienė Agnė 13, 18, 24
- Talmont Leonard 25
Tamašunienė Rita 30, 31, 32, 35, 77
Tomilinas Tomas 14, 15, 16, 52, 63, 64, 68, 72, 73, 74, 75
- Urbšys Povilas 14, 15, 16, 24, 87, 88
- Vaičekauskas Gintaras 44, 45
Vaičiūnas Žygimantas 44, 47
Valionytė Birutė 10
Vareikis Egidijus 24
Vasiliauskas Gediminas 78
Veryga Aurelijus 43, 46, 48
Vilkas Eduardas 8
Vingrienė Virginija 15
Vinkus Antanas 48
- Žemaitaitis Remigijus 11, 12, 17, 33, 34, 35, 64, 65, 66,
67, 74, 75
Žemaitytė Aldona 9

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*